1

KASİDE DER TEVHİD-İ HAZRET-İ BÂRİ

Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün (fa'lün)

Hevâ arâyis-i gül-zare oldu çihre-küşa
Bahâr gül-şene giydirdi hulle-i hardâ

Çemen eyâletine oldu nasb husrev gül
Hevâya ebr sıfat hükmün etmeğe icrâ

Yazıldı sebze-i nev-hizden hat-i ahkâm
Çekildi sâye-i mutbû-i servden tuğrâ

Sarir-i âb-i revânü safir-i murg-i çemen
Nikât-i tehniye-i makdem ettiler inşâ

Zebân-i süsen-i âzât ü sebze-i nev-hiz
Senâ-i rif'at ü iclâle oldular gûyâ

Şekâyik alnı zemin-bûsdan olup mecrüh
Benefşe kâmeti oldu tevâzu ile dü-tâ

Müretteb eyledi bir bezm gül-şen içre bahâr
Ki verdi zevk-i temâşası neş'e-i sahbâ

Anâdil etdi beyân-i merâtib-i nağamât
Kumâri oldu terâne-keş ü sürûd-serâ

Sadâ-yi murg bıraktı büzürg ü küçege şevk
Surûd-i nây ile uşşâka hâsıl oldu nevâ

Bilindi goncede gül bergi zâhir olmak ile
Ki gonce başına yağdırdı jâle seng-i cefâ

Cerâhat olmasa a'zâda zâhir olmaz kan
Tereşşuh eylemez elbette sınmadan mînâ

Hümây veş varak-i yâsemîn ü berg-i semen
Uçup hevâya gül-istâna düştü zıll-i hümâ

Bahâr tâciri Mısr-i çemen ganîlerine
Bıraktı Yûsuf-i gül arz eyleyip gavgâ

Bu zevk saldı Züleyhâ-yi lâleye bir şevk
Ki lâ'l ü müşg döküp verdi ağrınca bahâ

Hadika tahta-i ta'lim olup reyâhinden
Yazıldı mühmel ü mu'cem ana hurûf-i hecâ

Müzeyyen eyledi evrâk-i lâleyi şeb-nem
Hurûf-i lâlede olmaz egerçi nokta revâ

Götürdü şeb-nemi ezhârdan harâret-i mihr
Şikûfe noktaların gerçi kim eder imlâ

Debir-i bâd verip tıfl-i andelibe sabak
Götürdü çihre-i ezhârdan nikâb-ı hafa

Kamu dıraht bulup ref'i istikâmete yol
Şikûfe hamli ile kesr buldular illâ

Nihâl-i bi-bedel-i serv kim kalıp mansûb
Sebât-i hâl ile anlardan oldu müstesnâ

Sadâ-yi seyl çeker medd-i muttasıl ya'ni
Ki medd-i muttasıl ile olur kırâ'et-i mâ'

Göründü hey'et-i âb-i revanda şekl-i habâb
Sübûta yetti sebât-i nücûm ü seyr-i semâ

Hutût-i muhtelif ü müstakimi enhârın
Çemende saldı zevâyâ-yi güne güne binâ

Ri'âyet-i turuk-i müstakîmden nice kim
Olur husûl-i makâmât-i cennetü'l-me'vâ

Hevâ-yi bağdan ettim bu hikmeti ma'lûm
Ki i'tidâldedir hüccet-i havâs ü kuvâ

Bahâr gül-şeni ezhâr ile kılıp memlû
Yakinım oldu ki mümkün değil vücûd-i halâ

Nazarda olmak ile subh ü şâm gonce vü gül
Bedîhi oldu kemâl ehline husûl-i safâ

Netice sâlibe olmak hilâf-i âdettir
Olunca mücib-i suğrâya müttefik kübrâ

Zamîr-i gül-büne gül rengi saldı âteş-i bim
Kim humre kana olur nefs evinde râh-nûmâ

Gül âteş üzre kılar akd-i zühre-i şeb-nem

Tedârük-i kamer ü şems eder sabâh ü mesâ

Bu kimyâ sebebinden aceb midir olsa
Elinde dâne-i erzen mesâbesinde tılâ

Şikûfe simini farz eyledi hurûc-i zekât
Medâr-i havl ü bulûğ-i nisâb-i istimnâ

Hukûk def'i için ağniyâ-yi eşcâra
Sahâyif-i çemen oldu eyâdi-i fukarâ

Boyandı kanı ile safha-i çemen gül gül
Meger ki fasdına hükm eylemiş tabib-i hevâ

Hibâl-i sihre dönüp cünbiş-i cedâvil-i âb
Kelim-i serv ana aksden bıraktı asâ

Olup terennüm-i bülbül azâyim-i teshir
Çemen perîlerine lâzım oldu arz-i likâ

Bisât-i gül-şene dün eyledim güzer ki demî
Kılam nezâre-i âsâr-i san'at-i Mevlâ

Aceb nizâ'da gördüm çemen zariflerin
Ta'accüb ile kamu sâlik-i tarik-i hatâ

Kamu kemâl ile müsted'i-i tarik-i necât
Veli kamusuna bâtıl delil-i istid'â

Sanıp şikûfe mebâdi sunûf-i eşcârı
Kılardı bahs ki câ'iz ta'addüd-i kûdemâ

Verip teselsüle kuvvet tab'iat-i kec-i âb
Olurdu nâfi-i isbât-i illet-i ûlâ

Hayâl-i mahz sanıp kâ'inâtı nerkis-i mest
Kılardı cehl ile nefy-i hakâyik-i eşyâ

Ederdi bülbül-i kâfir-nihâd secde-i gül
Ta'abbüd-i sanem ile tutup necâta recâ

Nesim vâkıf olup bu fesâdı men' etti
Ki ey gürûh-i perişan tutun tarik-i hüdâ

Bu kâr-hâne bir üstâddan değil hâli
Gerek bu kudrete elbette kâdir ü dânâ

Kılar delâlet-i illet vücûd-i her mevcûd
Veli ne sûd ki sâhib-nazar değil a’mâ

Mükevvenâta hudûs ol kâdimdendir kim
Kemâl-i zâtına mümkün değil kâbul-i fenâ

Kadir ü Muktedir ü Kâdir ü Mukaddir ü Hayy
Alim ü Âlim ü Allâm ü A’lem ü A’lâ

Zihi mükevvin-i kâmil ki kudretindedir
Peri-likâlara lûtf-i tenâsüb-i a’zâ

Melâhat-i leb-i mey-gûn ü lehce-i şirin
Nezâket-i kad-i mevzün ü çihre-i zibâ

Safâ-yi cism-i lâtif ü kabûl-i cevher-i pâk
Letâfet-i hat-i müşgin ü zülf-i anber-sâ

Kemâl-i kudret ü ilminedir şevâhid-i adl
Ukûd-i silsile-i kâr-hâne-i dünyâ

Besâ’it-i şeref-i mahremiyyet-i vahdet
Mürekkebâta kabûl-i terekküb-i cezâ

Hevâ-yi mekrümetinden kabûl-i feyz kılıp
Mürebbî-i çemen olmuş bahâr-i rûh-efzâ

Nesim-i merhametinden alıp ifâzâ-i cûd
Cihânı reşk-i cinân eylemiş nesim-i sabâ

Safâ-yi lûtf-i amîmi nüfûz edip kılmış
Mizâc-i nâmiyeyi müsta’idd-i neşv ü nemâ

Fezâ-yi gül-şen-i lûtfu merâti’-i ahbâb
Mezâyik-i reh-i kahrı mehâlik-i a’dâ

Sühâ’ya lûtfu eger kılsa zerre-perverlik
Yeter makâm-i müsâvât-i Âf-tâb’a Sühâ

Ger olsa kahrına mahzar anâsır u eflâk
Nikâh akdin üzer ümmehâttan âbâ

Hisâb-i rızkını kılmış temâmi-i beşerin
Henüz Âdem’e peyvend kılmadın Havvâ

Beyân-i hâline yetmiş cemi'-i mahlûkun
Henüz perdeye a'yânı çekmeden esmâ

Kemâl-i terbiyeti nevg-i hâre vermiş reng
Lâtif edip lâkabın eylemiş gül-i ra'nâ

Gül âteşin bir avuç hâk-i reh-güzâre salıp
Kül eyleyip komuş adını bülbül-i şeydâ

Türâb-i der-gehine ittisâl şevki ile
Kef-i tazarru-i deryâda dâmen-i sahrâ

Ziyâret-i haremin kılmamak cezâsiyçin
Havâle hancer-i seyl-âba sine-i deryâ

Cemi'-i vakt şifâ-hâne-i atâsından
Cemi'-i halka müyesser cemi'-i derde devâ

Rümûz-i hikmetin eyler beyân merâtib ile
Cemi'-i hâl-i beşer hâh fakr ü hâh gınâ

Mariz-i ârıza-i naksdir nüfûs-i tamâm
Kimine fâ'ide perhîz ider kimine gıdâ

Şerîf zâtlara evc-i imtihânından
Vesile-i şeref-i kurb olur nüzûl-i atâ

Hasîs nefslere genc-i iltifâtından
Mezid-i illet-i idbâr olur vüfûr-i atâ

Delil-i zillet-i isyandır ta'arruz-i hâl
Tarik-i hüsn-i rızâsı cemi'-i hâle rızâ

Zihî kerem ki nazar kılmayıp adâvetine
Müyesser eylemiş İblis'e i'tibâr-i bekâ

Zihî Kerîm ki ifrât-i lûtf ü ihsânı
Mesih'i eyledi mihrâb-i secde-i tersâ

Fakir-i der-gehine lezzet-i rızâsı ile
Ta'allûkât-i târik-i fenâdan istiğnâ

Esir-i mihnet-i aşkına zevk u şevkiyle
Hilâf-i kâ'ide meyl-i tabib zikr-i şifâ

Zihî hakikat-i zâtında lâf akl ü cünûn

Kapın makâm-i müsâvât-i pâd-şâh ü gedâ

Nâim-i lem-yezeli anda kim sana vâsıl
Mu'azzeb-i ebedî ol ki senden ola cüdâ

Tavâf-i Ka'be-i vaslın tahassüriyle müdâm
Sûrûd-i seyle safir ü hurûş-i ra'de sadâ

Müheyminâ Samedâ bende-i siyeh-rûyum
Sahife-i amelim ma'siyet hatiyle kara

Terahhum et ki beni kâmet-i sikeşte ile
Benefşe-i çemen-i derd kıldı bâr-i anâ

Nihâl-i gül-şen-i derdim ki su yerine verir
Bana hemişe ciğer kanı bâğ-bani-i kazâ

Diriğ u derd ki encâma yetti ömr henüz
Harâb-i bâde-i zerkam esir-i dâm-i riyâ

Azâb-i Rûz-i Cezâ vehmi ile şâm ü seher
Bir ıztırâb u azâb içreyim men-i rüsvâ

Kim ol azâbı meger iktizâ-yi adl vere
Azâb-i Rûz-i Cezâ münkirine Rûz-i Cezâ

Egerçi gussa tutar rûz ü şeb giribânım
Elimden eylemem ümmid dâmenini rehâ

Mukîm-i hücre-i şevkım fezâ-yi kurbünde
Hemişe sem'-i ümidimde iştiyâk-i sadâ

Ki ey fakir harim-i visâle b-ismi'llâh
Ta'allül etme ki demdir emânet ola edâ

Sehâb-i feyz emel gül-senin kılıb sîrâb
Gül-i murâdın açıp ola müstecâb du'â

Ümîd var ki âyine-i zamîrimden
Hemîşe saykal-i ihsanın ola jeng-zedâ

Ümîd var ki lûtfundan olmaya nevmîd
Dil-i Fuzûlî-i âşüfte-hâl ü bî-ser ü pâ

Müyesser ola ana şâh-râh-i aşkında
Devâm-i hüsn-i kabûl ü sebât-i resm-i vefâ

2

KASİDE DER NA’T-İ HAZRET-İ FAHR-İ MEVCÛDÂT

Mefâ’ilün fe’ilâtün mefâ’ilün fe’ilün (fa’lün)

Ne kim sahife-i tedbîre akl eder mastûr
Sağınmam anı olur olmaz olmayan makdûr

Hevâ-yi dâr-i vefâ umma her hevâyîden
Kim ol makâmdadır ser-bülend olan Mansûr

Harif-i erre-i gam sanma her kuru ağacı
Ki yazılır Zekariyyâ adına ol menşur

Dil-i pür âteş-i âşıktır âh-i serd ile hoş
Olur bürûdete mâ’il tabâyi’-i mahrûr

Füsürde zâhid eger âşık-i ciğer-sûza
Refâkat etse yüz yıl zulmetine düşmez nûr

Sağınma bir arada ihtilât kılmak ilen
Tutar mizâc-i karanfil tabi’at-i kâfûr

Hoşum ki aşk ile rüsvâ-yi has ü amım ben
Felek bu şive ile eylemiş beni meşhûr

Müdâm nakd-i hevâ hâtırımdadır meknûn
Hemişe fikr-i mahabbet dilimdedir mezkûr

Niçin ki hân-i muhabbet meveddet-i şâhi
Ki halkadır sebeb-i feyz-i kirdigâr-i gafûr

Meh-i sipihr-i nübüvvet Muhammed-i Kureşi
Çerâğ-i şâm-i ebed âf-tâb-i subh-i nüşûr

Şeh-en-şehî ki Süleymân-i mülk-i ma’ni olup
Muti’ oldu ana ins ü cinn ü vahş ü tuyûr

Cihânı açmak için tapşuruldu hazretine
Kelîd-i mahzen-i mahrûsa-i vukûf ü şu’ûr

Yetirdi silsile târ-i hisâb-i hicretine
Üzülmesin diyüben rişte-i sinîn ü şuhûr

Şikest nukre-i halis-‘iyârıma koydu
İyâr-i nukre-i zâtında ihtimâl-i küsûr

Ruh u kadidir olan halvet-i cinân içre
Çerâğ-i meclis-i gılmân ü şem'-i mahfil-i hûr

Ne-'şek ki akdı bevâdide parmağından su
Bu şerhadır mutazammın hutût-i mevc-i buhur

Muhalif emrinedir bade kim ayağa düşer
Nakizdir ana kim gûş-mâl alır tanbûr

Eyâ Şehî ki gürûh-i peyem-ber-i mürsel
Behişte basmaz ayak senden almadan destur

Egerci hâmeye el urmadın elinde idi
Hat-ı betâlet-i İncil ü nesh-i harf-i Zebur

Ne söz ki anda senin yok rızâ-yı huddâmın
Kalır serây-i tabî'atta tâ ebed mahsur

Bırak hicâb nikâbın güzel cemâlinden
Ki tâ göre seni ortada görmeyen nice kür

Bu mesned içre nice mest-i hâb-i nâz olasın
Erişti subh gel aç imdi nerkis-i mahmur

Fesâd ehli cihâna bıraktılar feterât
Kıyamet oldu ne yatmak mecâlidir uru dur

Zamane muntazır-i .iktidâ-yi emrindir
Sözün ne ise yürüt buyruğun ne ise buyur

Fetahtü ayne ricâi bi-seyfike'1-kâhır
Kad istecertü bihi min aduvvike'İ-makhûr

Bi-ke'î-melâzu ve ente'l-me'âzu fi'd-dâreyn
Ale's-sırâti izâ hane li'1-enami ubûr

Recu'tu inneke takza'1-umûr fi-yevmin
Bi-emri rabbüke kad terteci'i ileyke umûr

Lezimtü zeylike ercü rizâke fi'd-dâreyn
Kefâ vüsûku bi-lutfike'I-mevfûr

Şehâ Fuzûlî-i dil-hasteyim bi-hamdi'IIâh
Reh-İ şeri'atine tâbi emrine rne'mur

Olup durur sözümün nazm ü nesri na'tinde
Hemişe gevher-i manzum ü lü'lü-i mensur

Fesahat ehli arasında i'tibârım var
Ne i'tibâr ger olduysa hey'etim mahkur

Özüm hakîr be-gâyet sözüm müfîd velî
Nicük; ki hükm misâlinde satrü beyne sutûr

Ümîd var ki tutdukça mülk râh-i nizâm
Ümid var ki taptıkça ahd-i ömr mürur

Mürur-i ömri senâ-yi Resul ile geçirem
Ölende edem anı armağan-i ehl-i kubur

3

KASİDE DER NAT-İ HAZRET-İ NEBEVİ
Fâ ilâtün / fâ ilâtün / fâ ilâtün / fâ ilün

Saçma ey göz eşkten gonlümdeki odlara su
Kim bu denli tutuşan odlara kılmaz çâre su

Âb-gûndur günbed-i devvâr rengi bilmezem
Ya muhît olmuş gözümden günbed-i devvâre su

Zekv-i tîğından aceb yok olsa gönlüm çâk çâk
Kim mürûr ilen bırakır rahneler dîvâre su

Suya versin bâğ-ban gül-zârı zahmet çekmesin
Bir gül açılmaz yüzün tek verse bin gül-zâre su

Ohşadabilmez gubârını muharrir hattına
Hâme tek bakmaktan inse gözlerine kare su

Ârızın yâdiyle nem-nâk olsa müjgânım n'ola
Zâyi olmaz gül temennâsiyle vermek hâre su

Gam günü etme dil-î bîmârdan tîğin diriğ
Hayrdır vermek karanu gecede bîmâre su

İste peykânın gönül hecrinde şevkim sâkin et
Susuzum bir kez bu sahrada benim'çün are su

Ben lebin müştâkıyım zühhâd kevser tâlibi
Nitekim meste mey içmek hoş gelir huş-yâre su

Ravza-i kûyuna her dem durmayıp eyler güzâr
Âşık olmuş galibâ ol serv-i hoş-reftâre su

Su yolun ol kûydan toprağ olup tutsam gerek
Çün rakîbimdir dahî ol kûya koyman vare su

Dest-bûsı arzusiyle ger ölsem dostlar
Kûze eylen toprağım sunun anınla yâre su

İçmek ister bülbülün kanın meğer bir reng ile
Gül budağının mizâcına gire kurtare su

Tînet-i pâkini rûşen kılmış ehl-i âleme
İktidâ kılmış tarîk-i Ahmed-i Muhtâr'e su

Seyyid-i nev'i beşer deryâ-yi dürr-i istifa
Kim sepüptür mu'cizâtı âteş-i eşrâre su

Kılmak için taze gül-zâr-i nübüvvet revnakın
Mu'cizinden eylemiş izhâr seng-i hâre su

Mu'cizi bir bahr-i bî-pâyan imiş âlemde kim
Yetmiş andan bin bin âteş-hâne-i küffare su

Hayret ilen barmağın dişler kim etse istima'
Barmağından verdiği şiddet günü Ensâr'e su

Eylemiş her katreden bin bahr-i rahmet mevc-hîz
El sunup urgaç vuzu-ı için gül-i ruhsâre su

Hâk-i pâyine yetem der ömrlerdir muttasıl
Başını taştan taşa urup gezer âvâre su

Zerre zerre hâk-i der-gâhına ister sala nur
Dönmez ol der-gâhdan ger olsa pâre pâre su

Zikr-i na'tin virdini derman bilir ehl-i hatâ
Eyle kim def-i humar için içer mey-hâre su

Yâ Habibâ'llah yâ Hayre'l-beşer müştâkınım
Eyle kim leb-teşneler yanıp diler hemvâre su

Sensin ol bahr-i kerâmet kim Şeb-i Mi'râc'da
Şeb-nem-i feyzin yetirmiş sâbit ü seyyâre su

Çeşme-i hur-şidden her dem zülâl-i feyz iner
Hacet olsa merkadin tecdîd eden mi'rnâre su

Bîm-ı dûzah nâr-i gam salmış dil-i sûzânıma
Var ümidim ebr-i ihsânın sepe ol nâre su

Yümn-i na'tinden güher olmuş Fuzûlî sözleri
Ebr-i nisandan dönen tek lü'lü-i şeh-vâre su

Hâb-ı gafletten olan bîdâr olanda rûz-ı haşr
Hâb-i hasretten dökende dîde-i bîdâre su

Umduğum oldur ki Rûz-i Haşr mahrum olmayam
Çeşme-i vaslın vere ben teşne-i dîdâre su

4

KASİDE DER MEDH-İ HAZRET-İ FAHR-İ KÂİNAT

Me fâ î lün / me fâ î lün / me fâ î lün / me fâ î lün

Çeker bî-rahmlar yanında her sa'at zeban hançer
Günahım sâbit eyler ölmeğim hâtır-nişan hançer

Zülâl-i vaslına leb-teşneyim bir Türk-i bed-hûyun
Kim andan katre-i âb istesem tartar revân hançer

Verir pervâne öz cânın sana çün ihtiyar ile
Ne bacet şu'leden ey sem" çekmek her zamân hançer

Hazer kil gezme çok pervâsız ey bûlbûl ki katlin' cin
Dikenden dâmeni allında ki İmiş gül nihan hançer

Mü j en kanım döküp gamzen alır canım aceb sanma
İşitir dökse kan ok âdetidir alsa can hançer

Kaşınla gözlerindir her taraf yatar nizâ üzre
Çekiptir birbirine iki ser-hoş Türkman hançer

Hayâl-i gamzen ile beş ki râhat gitti cismimden
Sanarsın pehlû-yi canımdadır her üstühan hançer

İletsem hançerin şevkim kabre her bahar olgaç
Olur sebze yerine hâk-i kabrimden ayan hançer

Kocar zerrin kemerle belini veh bu ne tâli'dir
Ki altın kuvvetiyle böyle olmuş kâm-rân hançer

Hayâli gözdedir kirpiklerin depretme ey merdüm
Edeb şartı değil mihmâna çekmek mîz-bân hançer

Göz açıp bû-sitâna hatt-i sebzinsiz nazar kılsam
Görünür gözlerime sebze-i her bû-sitan hançer

Dehânın yok demişler söyle bu güftâr kandandır
Belin peydâ değildi kanda tutmuştur mekân hançer

Muhal-i akldır kim ola müjgânın kimi hunî
Eğer üstâd elinden su yerine içse kan hançer

Ruh-i zerdim saliptir hançerin'gözgüsüne aksin
Veya simin bilekte tuttuğundur zer-nişân hançer

Zebân-i tîz ile ortaya girmiş muttasıl gûyâ
Olam der mâdih-i Peygam-ber-i Âhir-zemân hançer

Şeh-en-şâhî ki tîğ-i âb-darı zâhir oldukda
Elinden saldı Husrev nîze vü Nûşirevân hançer,

Yemen'den baş çekende mehçe-i râyât-i ikbâli
Bıraktı tîre toprağa şeh-i Hindû-sitân hançer

Saf-ârâ-yi mesaff-i Bedr'dir izhâr-i mu'cizde
Şikâf-i perniyân-i Bedr için kılmış nişan hançer

Adû-yi câhının kat'-i hayâtiyçin çeker her ay
Gılâf-i lâciverdîden hilâl-i âs-man hançer

Seher-feyzî ki dün tek tîre kılmazdı dil-i safın
Güneş tek kasdına çekseydi bin nâ-mihr-bân hançer

Sâhi-tâb'i ki ruhsârı siper tek cin bırakmazdı
Eğer kasdına çekseydi kamu ehl-i cihan hançer

Olurdu dîde-i bed-bîne izhâr-i nübüvvette
Anun gönderdiği her nâme-i mu'ciz-beyân hançer

Gazâlarda du'â-yi cevşenine çâre kılmazdı
Özün her nice kılsa tecrübe tîr imtihan hançer

Eyâ Şâhî ki dâ'im hancer-i şer'in nizâmiyçin

Çekiptir bin şeh-en-şeh tîğ ü bin sâhib-kıran hançer

Eğer nâmus-i şer'in olmasaydı halka müstevlî
Ne bir pür-dil çekerdi tîğ ü ne bir pehlevân hançer

Nâkiz-i hükmünün kat'-i fesâdiyçin eliflerden
Kelâmu'llah bî-hadd tîğ çekmiş bî-kerân hançer

Münâfık edebilmez şer'ine medhal ki çevrende
Melâ'ik perr ü bâlin görse eylerdi gümân hançer

Bi-hamdi'llâh ki hâlâ dîde-i bed-hâha na'tinden
Fuzûli nazmının her satrıdır bir cân-sitân hançer ,

Zebân-i hâmesi isbât-i i'câzında küffâre
Gehî dil-dûz nâvek gösterir geh hun-feşân hançer

Şefî'ül-müznibînâ mahşer eyyâmı ki dûzahdan
Çeker her şu'le mücrim kasdına bir bî-emân hançer

Budur ümmîd kim mahfûz olam hısn-ı penâhında
Gılâf içre nitekim saklanır görmez ziyan hançer

5

DER MEDH-İ HAZRET-Î FAHR-Î KÂ'İNAT
Fâ ilâtün / fâ ilâtün / fâ ilâtün / fâ ilün

Âb levhi üzre çekmiş mevcden misler sabâ
Sebzeden naki etmeğe vasf-i hat.-i dil-ber sabâ

Almak için kiymetiyle sebzeden şeb-nem dürün
Yâseminden sîm dökmüş yâ semenden zer sabâ

Ağzın esrârın diler fâş ede açıp gonceni
Gör ne reng ile kılar izhâr~i her muzmer sabâ

Encümenler seyr edip nesrin beyâzın gezdirir
Hüsn-i hulkunda dürüst etmek diler mahzer sabâ

İnfi'âl etmiş meğer sür'atte rahşından senin
Kim gezer mahfî görünmez kimseye micher sabâ

Aktarıp bulmak diler vasf-i ruhun kim muttasıl
Nusha-i gül-berg evrâkın kılar ezber sabâ

Âb-gun tîğınca olmaz bunca kim dâ'im verir
Tîğ-i âb-i cuy-bâre mevcden cevher sabâ

Ayağın toprağını yerden alır ta'zîm ile
Galiba düzmek diler basına bir efser sabâ

İşitiptir galiba kaddinle şem'in bahsini
Her kaçan gördüyse eyler şem'e kasd-i ser sabâ

Âsitanında mukîm olmağa bulsaydı kabul
Hak bilir olmazdı ser-gerdân-i bahr ü ber sabâ

Âs-mâne kadr ile çıksa ne hasıl çün değil
Ana kabil kim ola tapında hâk-i der sabâ

Ateş-i bî-dâde köymüştur oluptur dâd-hâh
Gördüğü yerde saçar başına hâkister sabâ

Âb-i deryâ üzre geh İlyâs veş seyrân eder
Gah eyler mesken İbrâhim tek âzer sabâ

Oddan âfet görmez ü sudan zarar gûyâ kılar
Kanda olsa'iktida-yi şer'-i Peygam-ber sabâ

Ahmed-i Mürsel ki ferman-ber Süleyman'dır ana
Öyle kim gördü Süleyman oldu ferman-ber sabâ

Ey gül-i bâğ-i rüsül bir taze gül-şendir kapın
Kim dem-i Cibril'e ol gül-şende ta'n eyler sabâ

İsteyip bulmaz kapın feyz almak için muttasıl
Hansı gül-şen seyrine girse çıkar muzter sabâ

iletir hâk-i derini zerre zerre gül-şene
Kılmak için tûtiyâ-yi dîde-i ahber sabâ

Âteş-i bî-dâd ile âlem yanar ger kılmasa
Adlini şâyi gezip her dem yedi kişver sabâ

Olduğuyçün zerre tek pinhan girer gül-şenlere
Bî-sebep raht-i gül ü nesrine gâret-ger sabâ

Öz günâhına şefâ'at isteyip feryâd edip
Çizginir hâk-İ mezarın üzre tâ mahşer sabâ

Etmezem terk-i temennâ-yi tavâfın çıksa can

Hâk hem olsam gubârımı sana ilter sabâ

Açmış ümmîd-i reh-i vasim dil-i pür hûnumu
Öyle kim fasl-i bahar açar gül-i ahmer sabâ

Ola na'tinde Fuzûlî'nin kelâmı dil-pezîr
Öyle kim gülden bulur enfâs-i can-perver sabâ

Öyle inceldim za'if oldum ki hâk-i kuyuna
Kabilim hâşâk tek olsa bana reh-ber sabâ

İltimasını bahttan oldur ki hükmün âleme
Ola câri tâ çemen mülkündedir ser-ver sabâ

6

KASİDE DER MEDH-İ HAZRET-İ ŞÂH-İ VELAYET
Mefâ ilün / fe ilatün / mefâilün / feilün(fa'lün)

İrişti vakt ki fasl-i hazân-i nâ-hemvâr
Kıla'su tek harekâtın müzâhim-i eşcâr

Sipâh-i bchmen ü dey lâle vü gûi esbabın
Hücum eyîeyüben gâret eyleye ne ki var

Çemen zariflerin rence-hâtır eylemeğe
Nesîmden ola zâhir sülûk-i nâ-hemvâr

Hevâ muhalefetinden tapılmaya mutlak
Mizâc-i nâmiyede i'tidaldcn âsâr

Sabâ letâfet ile gül-şen içre sâylr iken
Bula zamâne sabâ tek tagayyür-i etvâr

Açıp ta'arruz elin zenıherîr eşcâra
Ne berg kala bu gâret t e bû-sitanda ne bâr

Hoş ol ki tuta bu mevsimde gûşe-i uzlet
Tereddüt etmeye mutlak karâra vere karâr

Huzûr ilen gire bir künce ibtidâ-yi hazân
Sürûr ilen çıka bir bağa ibtidâ-yi bahar

Arada bilmeye bârân ü berf ü bâd nedir
Yetirmeye eser-i devr hâtırına gubâr

Ana refik hemân bir kitâb ola bir saz
Ana nedîm hemîn bîr kadeh ola bir yâr

Benim bunun kimi eyyâmında serasîme
Esîr-i dârn-i belâ vü sitem garîb-i diyar

Ne seyr kılmağa pergâr tek tenimde tüvân
Ne nokta tek bir arada oturmağa yer var

Hezâr gam müteveccih bana bu hem bir gam
Ki yok durur gam-i dil zâhir etmeğe gam-hâr

Ne bir refik ki hem-derd olam men-i miskîn
Ne bir tabîb ki derd-i dil eyleyem izhâr

Hazân içinde kalan gül budağıyım ki hevâ
Bana şikest verip kalmışını bürehne vü har

Kimi ki dost dedim çıktı düşmen-i cânım
Kimi ki yâr dedim oldu âkıbet ağyar

Bu fakr ilen ki benim rahâtım durur müşkil
Bu hâl ilen ki benim dirliğim durur düşvâr

Meger meded kıla ol pâd-şâh-i kişver-i ilm
Ki ilmidir kamu eşyâya vâkıf-ı esrâr

Şeh-i serîr-i Necef âf-tâb-i evc-i şeref
Aliyy-i âli-i a’lâ kasîm-i cennet ü nâr

Ümîd var ki bir şemme-i inâyet ilen
Müceddeden vere lutfu teselli-i men-i zâr

Ri’âyetimi rücu’ ede pâk nutfesine
Yegâne Seyyid-i arş-âsitan ü kuh-vekâr

Muhammed-i Necefiyy ü yegâne-i sânî
Ki sûret-i Hak’adır zât-i pâki âyine-dâr

Bülend-mertebeyi kim uluvv-i kadrinden
Harîm-i der-gehine Cebre’il bulmaz bâr

Eyâ bülend-nazar mâh-i âf-tâb şer
Ki re’yi pakin ilendir mürûr-i dehre medâr

Safâ-yi meşrebine i’timâd eyleyüben

Bir iki nükte beyân eyleyem men-i efgâr

Teneffür eyleme kim bî-kesim men ü bî-kes
Özüdür öz sözüm arza eyleyen nâ-çar

Şehâ ben ister idim bir zevâlsiz sâye
Kim anda olmaya mutlak mazarrat-i eşrâr

Sana yetirdi beni hâdi-i reh-i tahkîk
Dedi budur ki dilersen yitirmegil zinhâr

Bu gün ümid ile bir ömrdür ki der-gehine
Bırakmışım ser-i ihlâs ü sıdk leyl ü nehâr

Ümîd var ki ümidim olmaya hırmân
Ümîd var ki ikbalim olmaya idbâr

Cemi-i ehl-i cihâna bu nükte rûşendir
Ki Müslim ehl-i sa'âdet olur şâkî küffar

Tamâm-i zümre-i İslâm'a hem mukarrerdir
Ki cümleden yeğ olur Âl-i Ahmed-i Muhtâr

Bu hem muhakkak oluptur cemî-i sâdâta
Ki sensin Ahmet-i Muhtâr nesline ser-dâr

Delîl-i vâzih ilen vâzıh oldu kim sensin
Güzîn-i ehl-i cihân melce'-i sıgâr ü kibar

Gerek ki sen olasın cümle-i cihâna penâh
Gerek ki sen olasın ehl-i fakra istihzâr

Eger tarîk-i mürüvvet sana hem olmasa resm
Hakikatinde vefâdan tapılmaya âsâr

Aceb yok eylesem ikrâh ehl-i imândan
Cemî'i zümre-i İslâm'dan olup bî-zâr

Necef'de bağlamayan Hak hidmetine kemer
Gidip Firenk diyârına bağlayam zünnâr

Belâların çeküben dönmeyip tarikından
Tutup tarîk-i sülûk-i Muhacir ü Ensâr

Beni tarikına ihlâs-i pâk ü sıdk-i dürüst
Çekip durur ki sana candan etmişim ikrâr

Eger günâh ise ihlâsım eyleyem tevbe
Ve ger hatâ ise sıdkım kılayım istiğfâr

Eger kabûl ve ger nâ-kabûl hidmetine
Özümü ben sanırım bir kemîne hizmet-kâr

Eger tarika-i hidmetde kılmışım taksîr
Ve ger kapında tapıp behre etmişim inkâr

Bana haram ola râhat ki tapmışım senden
Ve ger ne hasma müvekkel Müheymin-i Cebbâr

Şehâ Fuzûli-i üftâde hâk-i râhındır
Hemîşe nakd-i hayâtı senin yolunda nisâr

Deme ki mülke heves ede yoksa mâla tama'
Ne mülk ü mâle bakar dîde-i ulû'l-ebsâr

Esîr-i dâm-i belâdır ve ger ne zîver için
Teveccüh etse degil ana dâr-i dünyâ dâr

Müdâm tâ felek-i tîz-gerd dâ'irdir
Hemîşe tâ ki tapa emr-i âlem istimrâr

Seni ki cümle-i âlemde ferd-i kâmilsin
Penâh-i emn ü emânında saklasın Settâr

7
KASîDE DER MEDH-İ HAZRET-İ ŞÂH-İ VELÂYET

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

Gonce bağrı dehr bî-dâdiyle evvel kan olur
Sonra yüz lûtf ile gönlü açılır handân olur

Katre-i bâran ki bir müddet sadef hasbin çeker
Yok iken kadri tapar kıymet dür-i galtân olur

Dâne toprak içre şiddet çektiğiyçin nice gün
Baş çekip hırmenlenir ârâyiş-i bu-stân olur

Kahrdan ikrâh edenler lutfa olmaz müstahak
Müsta'idd-i derd olanlar kâbil-i dermân olur

Mihnette sabr eyleyen rahat tapar çün Yûsuf'a

Saltanat tahtının evvel pâyesi zindân olur

Ger rızâ olsa kazâya müşkil olmaz hîç hâl
Ârife sabr ile her müşkil ki var âsân olur

Fi'ldir asl-i rızâ-yi Hak ne kim asl ü neseb
Hâk-i ferman-ber beşer âsî melek şeytân olur

Sâyir-i mahlûktan bir kimse olsa pâk-dil
Ehl-i Beyt'in fırkasında sayılır Selmân olur

Hâh seyid hâh âmi kâm bulmaz bî-edeb
Fi'li müstahsen olan müstevcib-i ihsân olur

Yüz meşakkat çekse kâm-i dil tapar encâm-i kâr
Her kimin âlemde mevlâsı Şeh-i Merdân olur

Tâbi'i fermân eder hükmüne cümle âlemi
Murtaza hükmüne her kim tâbi'-i ferman olur

Tîre olmaz râst-rev ger çekse bend-i âhenin
Râst-rev tîr-i hadengin zîveri peykân olur

Ol Şeh-en şeh kim eger bir mûra kılsa iltifât
Mûr hükm eyler Süleyman üstüne sultân olur

Ol imâm-i dîn ü dünyâ kim anun düşmenliği
Müşrikin dînine vü dünyâsına noksân olur

Taş olur arslan eger kahr ile kılsa bir nazar
Hükm kılsa düşmanı kasdına taş arslan olur

Zerreî mihr-i ruhundan tapsa pertev âs-mân
Âs-mân üzre tamâm encüm meh-i tâbân olur

Feyz-i lûtfiylen eger insâna kılsa terbiyet
Kadr ile insan melek-nisbet azimü'ş-şan olur

V'er melek hem tapsa ayn-i iltifâtından nazar
Akl-i kâmil kesb edip elbette bir insân olur

Lutf u kahrından tapar mukbil atâ müdbir cezâ
Kat'u fasl-i hasr için ol lâhza kim dîvân olur

Kevser-i cennet anun hükmündedir bu vech ile
Bunca neslinden hemîn Âdem ana mihmân olur

Nûh sandığına keştî tek aparmıştır penâh
İhtiyât eyler ki nâ-geh bir dahi Tûfân olur

Gerçi İsmâ'il'e kurbân gökten inmiş kadr için
Hak bilir kadr için İsmâ'il ana kurbân olur

Mu'cizi bir gül-şen-i pâkizedir kim istese
Andelib ol gül-şene Dâvûd-i hoş-elhân olur

Her kim ihlâs ile hâk-i merkadinden zerreyi
Alsa anunla tabâbet eylese Lokmân olur

Dostu ger masiyet kılsa olur gufrân-pezîr
Düşmeni bin tâ'at etse mûcib-i isyân olur

Sâye-i lûtf ü kerem ger salsa hâk-i tîreye
Cirm-i hâk-i tîre reşk-i ravza-i Ridvân olur

Akl kim gavvâs-i deryâ-yi kemâl-i ilmdir
Cevher-i zâtın tasavvur eylese hayrân olur

Fehm kim seyyâh-i iklîm-i diyâr-i derkdir
Vâdi-i idrâkini seyr etse ser-gerdân olur

Devri anun âl ü ashâbından almaz rûzgâr
Devr anundur devr ilen her nice kim devrân olur

Kasr-i vasfının binâsın kılsa mi'mâr-i hıred
İzz ü câh ü devlet ü ikbâl çâr erkân olur

Ol sipihr-i devlet ü ikbâlden yüz dönderir
Devlet ü ikbâl her kimden ki rû-gardân olur

Var ümîdim feyz-i lûtfundan Fuzûlî kim müdâm
Tâ dilimde kuvvet-i nutk ü tenimde cân olur

Dem uram evsâf-i evlâd-i Alî'den kim müdâm
Mâdih-i Âl-i Alî müstevcib-i gufrân olur

8
KASİDE DER NEDH-İ HAZRET-İ ŞÂH-İ VELÂYET VE SİTÂYİŞ-İ E'İMME İSNÂ AŞER

Müstefilün müstefilün müstefilün müstefilün

Elhamdülillahi’llezi halaka’s-semâvâti’l-‘ulâ
K’andan tapar hâk-i zemin feyz-i bahar-i dil-kûşa

Bürhân-i Hak’dır ey gönül her nesteren nisbetli gül
Sâni olan mümkün degil masnu’dan olmak cüdâ

Tâ hatm-i ahvâl-i derun arz etti akl-i zü-funûn
Ma’bûda oldu reh-nümun taptı tarîk-i ihtidâ

Sâbit Hak’ı gül-nâr eder halkı ki yoktan var eder
Bir kândan izhâr eder bin turfa lâ’l-i hoş-nümâ

Cem’-i perîşan kim iter reh-berleri sünbül yeter
Kim tîre topraktan biter eyler gönüller mübtelâ

Hak mahzarıdır her çiçek ger tutsan ey nakkâş şek
Bir nârven şeklini çek vergil ana neşv ü nemâ

Hat verdi reyhan kim yakin bir Tanrı var ey ehk-i din
Avzû bi-rabbi’l-âlemin estaizü mimmâ nehâ

Tutmuş Hak’a nerkis yüzün açmış hakikat-bîn gözün
Kılmış nazar görmüş özün sırr-i Hak ile âşnâ

Bu-standa gör nilüferi tutmuş tarîk-i ber-teri
Ezhârın olmuş reh-beri gör anda esrâr-i Hudâ

Râh-i talebdir bî-âded ma’bûda ey ehl-i hıred
Ger istesen kurb-i Samed sad-berg olur reh-ber sana

Zinhâr mahv ol hikmete bakgıl kemâl-i kudrete
Nilüfer-i hoş-sûrete gör kim verir âb-ü hevâ

Ger olmasın medhûş tek baksan bir ehl-i hûş tek
Hakkâ ki berzengûş tek tesbîh-handır her giyâ

Şâh oldu minber yek-sere çıktı şikûfe minbere
Salvât eder Peygam-ber’e sallû’alâ hayrü’l-verâ

Sahn-i çemende erguvan her bergini etmiş zebân
Tekrâr eyler her zaman medh-i Aliyyü’l-Murtazâ

Zâyi’ geçirmez yâsemin ömr-i lâtif ü nâzenin
İhlâs ile eyler özün hâk-i reh-i Hayrü’n-nisâ

Turfa reyâhin ser-be-ser kesb etti ıtr-i müşg-ter
Hulk-i Hasen'den bir eser gül-zâre göstergeç sabâ

Zâhir kılar hûnin kefen lâle kılar yüz pâre ten
Tutar dönüp târ-i çemen Şâh-i Şehîd için azâ

Âbid-sıfat çekmekte gam olmuş benefşe kaddi ham
Gûyâ kılar ol pâk hem Zeyne'l-'İbâd'a iktidâ

Gam def'i için her taraf gül-şende çekmiş sebze saf
Bâkır senâsında segaf bulmuş kılar vird-i senâ

Feyz-i Hak etmiş ârzû çıkmış şeyâkık sürh-rû
Kılmış bî-emr-i Hak gulû Sadık'ı kılmış pîş-vâ

Kahr ile çerh-i lâciverd ger yasemîni kılsa zerd
Ne gam çü görgeç ehli derd eyler ana Kâzım devâ

Keşf etmeğe esrâr-i Hak açmış semen sîmin varak
Vermiş ana gûyâ sabak ilm içre şâh-i dîn Rızâ

Lû'bet-sıfat gör zanbakı gül-zâre vermiş revnakı
Olmuş hevâ-hâh-i Taki kesb eylemiş andan safâ

Meddâh tek sûsen dili olmuş medâyih nâkili
Mehdinin olmuş kâ'ili Sultan Nakıyy-i bahr'-atâ

Nesrinin açık defteri olmuş hakâyik mazheri
Andan sıfât-i Askeri fehm etmiş erbâb-i zekâ

Vakt oldu gonce açıla gül hurdesin zâhir kıla
Mehdi zuhûrunu bile fâş ede sırrını kazâ

Her yerde tâ nev-rûz ola gül bû-sitan-efrûz ola
Nev-rûz tek firûz ola eyyâm-i Şâh-i Evliyâ

Ya'ni gül-i gül-zâr-i cân Hayder imam-i mü'minân
Ol kim anadır bî-güman miskin Fuzûlî bir gedâ

9
KASÎDE DER SİTAYİŞ-İ SULTAN SÜLEYMAN ALEYHİ'R-RAHME VE'L-GUFRAN

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

Çıktı yaşıl perdeden arz eyledi ruhsâr gül
Sildi mir'ât-i zamîr-i pâkden jengâr gül

Gâm tut sâkî ki gül-bünler gül izhâr ettiler
Sen dahi bir gülbün-i ra'nâsın et izhâr gül

Geldi ol dem kim ola izhâri hikmet kılmağa
İnşirâh-i sadr ile sadr-i saf-i ezhâr gül

Yetti ol mevsim ki açamağa gönüller mülkünü
Ola gül-şende reyâhin hayline ser-dâr gül

Âdem isen bağ seyrin eyle bu mevsimde kim
Bağı reng ü bûy ile kıldı behişt-âsâr gül

Çâr-sû-yi bağ seyrânı bu gün mergûbdur
Kim şikûfe anda sarrâf oldu vü'attâr gül

Çıkmış iken bezm-i gül-şenden yine avdet edip
Câm-i mey sundurdu ehl-i tevbeye tekrâr gül

Habsden Yusuf çıkıp Sultân-i Mısr olmuş kimi
Oldu açıp goncesin arâyiş-i gül-zâr gül

San Züleyhâ halvetidir gonce-i der-beste kim
Çıktı andan dâmen-i çâkiyle Yusuf vâr gül

Çâk olup bulmuş safâ bâd-i seherden sanasın
Bâddır Cibrîl kalb-i Ahmed-i Muhtâr gül

Şeb-nem-i gül-zâr-i ruhsâr-i Resülû'llah'dır
Neşr-i ıtriyle kılar her dem anı iş'âr gül

Dürr-i şeb-nem saçtı rengîn berglerden her taraf
Lâ'l-i handân etti hublar kimi gevher-bâr gül

Sûret-i hâline hayrân eyledi ârifleri
Açtı irfân ehline gencine-i esrâr gül

Sebze üzre gezdirir bâd-i sabâ gül bergini
Sanki sebze âs-mândır kevkeb-i seyyâr gül

Kıldı pinhan goncenin lû'b ile gözden hokkasın
Bulmak olmaz hiç reng ile zihî ayâr gül

Yüz çevirmiş hârdan ayrılmak ister bî-sebep

Mün’am-i nâkes kimi aslından eyler’ âr gül

Hâr-i gayret n’ola ger sancılsa gül-bün bağrına
Ayrılıp andan olur hem-sohbet-i ağyar gül

Yeridir odlara yansa hasret ile hâr kim
Andan alır zib ü zînet gayre olur yâr gül

Bî-vefâlık âdetin tutmuş anun’çündür bu kim
Ömrden olmaz cihan bağında berhordâr gül

Hansı bülbül kanı tutmuş bilmezem kim muttasıl
Geh esîr-i hâr olur geh mübtelâ-yi nâr gül

Seyr-i bağ ettim seher gördüm açıp mecmü’asın
Hıfz edip bu matla’ı eylerdi istihzâr gül

Âşık olmuş hüsnüne ey serv-i hoş-reftâr gül
Çâk çâk etmiş senin çün sîne-i efgâr gül

Gül ne nisbettir sana senden ana yüz fark var
Sen büt-i perde-nişinsin şâhed-i bâzâr gül

Öyle pinhân eylemiş göğsünde sırr-i aşkını
Kim ayağından asarlar eylemez izhâr gül

Tutiyâ-yi çeşm için her subh-dem yollar tutup
Hâk-i der-gâhın sabâdan eyler istifsâr gül

Seyr-i gül-zâr ettiğin peyk-i sabâdan fehm edip
Genc-i zer kılmış müheyyâ kılmağa îsâr gül

Berg-i güller sanma rengîn hiştler cem’ eylemiş
Çekmeğe ol genc-i zer hıfzına bir dîvar gül

Tâ serîr-i sebzeyi depretmeye tahrîk-i bâd
Sâyesinden urdu her dürcüne bir mismâr gül

Her seher gül-zâr levhine çeker yüz dâ’ire
Gâlibâ minkâr-i bülbülden alır pergâr gül

Ayş için gül-şen şeb-istânın münevver kılımağa
Her ağaçta astı bir kandil-i pür envâr gül

Bunca kandili fürûzan eyledi ammâ ne sûd
Dûd-i dilden kıldı bülbül rüzgârın târ gül

Dâr-i dünyâyı fezâ-yi cennete dönderdi lîk
Gonce kimi bülbüle dünyâyı kıldı dâr gül

Bir zebân-i haldir her yaprağı fehm etseler
Perde-dâr-ihâk olanlardan verir ahbâr gül

Bülbülün zâr ettiği feryâdlar te'siridir
Bî-sebeb hâb-i ademden olmamış bîdâr gül

Bağ-ban Sultân-i âdil devridir tenbîh kıl
Urmasın gül-zâre âteş zulm edip zinhâr gül

Cevr eliyle gonce veş pîrâhenin çâk etmesin
Cünbiş-i nâ mu'tedilden kılsın istiğfar gül

Yoksa nâ-geh sûret-i hâli olur Sultân'a arz
Kahra uğrar muktezâ-yi vaz-i nâ-hemvâr gül

Ol gül-i bağ-i hilâfet kim bahâr-i devleti
Âlem-efrûz olalı göremez cefâ-yi hâr gül

Oldu devrinde hevâ mahbûs-i zindân-i habâb
Gâlibâ görmüş hevâdan şemme-i âzâr gül

Berg-i gül gezdirmez oldu mahmil-i bâd-i sabâ
Haddi yok kim çektire bâd-i sabâya bâr gül

Sarsar-i kahr-i cihân susuzdan âgah olalı
Açmaz oldu bû-sitân-i fitne-i eşrâr gül

Halvet-i lûtfunadır nûr-ı dil-i mü'min çerâğ
Gülşen-i kahrınadır dâğ-ı dil-i küffâr gül

Şâh-i din Sultân Süleymân-i sa'âdet-mend kim
Kesb eder hulk-i huşundan nüzhet-i etvâr gül

Başa salmış mihrini rûz-i ezelden çerh-i pîr
Öyle kim gül-ruhlar eyler zînet-i destâr gül

Zevk bâzârında bulmazdı bu reng ile revâc
Etmeseydi nakş-i mührün sikke-i dînâr gül

Olmak için mutrib-i bezmi tutup bir dâ'ire
Öğrenir her subh bülbülden fen-i edvâr gül

Matbah-i cûduna kim dûduna sünbüldür gulâm
Hâr-keşlik san'atın tutmuş değil bî-kâr gül

Kurtulur feth ettiği kişver belâ-yi fitneden
Kim açıldıkça dikenden ayrılır nâ-çâr gül

Şerh edip sûsenlere evsâf-i hulkun gezdirir
Gonceden her subh açıp gül-şende bir tûmâr gül

Katre-i şeb-nem midir yâ el açıp sâ'-il kimi
Hâzin-i lûtfundan almış lü'lü'-i şeh-vâr gül

Koymayıp devrinde vîrân kâr-gâh-i gül-bünü
Bir ayağ üzre durup olmuş ona mi'mâr gül

Adli eyyâmında şeb-neb sanmanuz kim bülbülün
Akçasın koynunda hıfz etmiş olup gam-hâr gül

Dâmen-i pâkiyle ol behçet-fezâyi mülkdür
Ger cihan bâğında cennet güllerinden var gül

Vaz'-i âlemden felek maksûdu oldur kim olur
Beslemekten hârı manzûr-i ulû'l-ebsâr gül

Ferine vermez halel hâr ile kılmak iltifât
Zîb ü zînet verdiğiyçin hâre olmaz hâr gül

Meyve ol Sultân-i adildir nihâl-i devlete
Sâbıka gelmiş selâtin-i felek-mikdâr gül

N'ola ger sâbıklar olduysa fenâ oldur garaz
Meyve gösterdükde dökmek resmdir eşcâr gül

Kıl Fuzûli medhin ol Şâh'ın ki bâğ-i medhinin
Bülbülü olurdu bulsa kuvvet-i güftâr gül

Gerçi yoktur i'tibarın medhin et izhâr kim
Âdet-i devr-i zamândır hâre olmak yâr gül

Var ümîdim nice kim resm-i medâr-i dehrdir
Yılda bir kez âlemearz eylemek dîdar gül

Feth bâğından ana her dem hilâf-i bâğ-i dehr
Tâze tâze aça lûtf-i Îzid-i Cebbâr gül

KASİDE DER MEDH-İ SULTÂN SÜLEYMÂN ALEYHİ'R-RAHME VE'L-GUFRÂN

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

Ebedallahümme fi'l-âfâki emni'l-müslimîn
Bâ devâm-ı devlet-i pâyende-i sultân-ı dîn

Nevârallahümme fi'l-islâmi misbâhü'l-bekâ
Bâ-sebât-ı haşmet-i sâhenşeh-i rûy-ı zemîn

Halladallahümme sultânen bihi bâhi'z-zamân
Şod zi-feyz-i o feza-yi mülk firdevs-i berîn

Ol kerem deryâsı ihsân ü mürüvvet kânı kim
Yok ana benzer felek dürcünde bir dürr-i şemin

İktidâsı i'tilâ-yi şer'e istidlâl-i sıdk
Nusreti cem'iyyet-i İslâm'a bürhân-i yakîn

Bârgâh-ı kadr-i orâ çarh hâk-i âsitân
Sâ-id-i ikbâl-i orâ adltarz-ı âsitîn

Ân ki sadr-ı saltanat orâ-est ez-devr-i nehost
Ân ki adl-i memleket bâ-ost tâ rûz-ı pesîn

Ekberü'l-ensâri li'd-dîn el-kavîmü'l-mustakîm
A'zamü'l-a'vâni li'ş-şeri'l-mu alliyü'l-metîn

Mebdeü'l-ihsâni min ânin bedâ fî-külli ân
Menşeü'l-eşfâki min hînin neşâ fî-külli hîn

Ol ki adlin eyleyip i'lâm-ı hıfz-i şer'için
Müjdeler vermiş Resûlû'llâh'a Cibril-i Emin

Der-geh-i kadrine bin Dârâ vü İskender gedâ
Hırmen-i lûtfuna bin Fâğfûr ü Hâkan hûşe-çin

Nûr-ı adl-eş kerde müstağni zi-behr-i rûşeni
Rub'-ı meskûn-râ zi-bezm-ârâ-yi çarh-ı çârümîn

Husrevân-ı asr-râ der-âsitân-ı devlet-eş
Vârisân-ı mülk ez-behr-i harâç-ı o rehîn

Pâdişâhân-ı kadîmü'l-ahd-râ der-melek-hâ

Genc genc ez-bahr-i mâ yühtâc-i dergâh-eş defîn

Bezl der-hüsn-i mizâc-eş ıtr der-tab'-l gül-âb
Adl der-tâb'-eş hal^vet der-mizâc-ı engebîn

Oldu hükmünden revan-perver fezâ-yi berr ü bahr
Kad ifâde'r-rûh cismen kân emin mâin ve tîn

Farzdır ol mâlik-i mülkün senâ-yi rif'ati
İnnehu hayrün lenâ zikrün ve kur'ânün mübîn

Ser-ver-ı Cemşid-şan Dârâ-yi İskender-nişân
Husrev-i sâhib-kıran Keyhusrev-i nusret-kârin

Pâdişâh-ı bahr u ber Sultân Süleymân ân ki hest
Der-hilâfet cânişinân-ı nebî-râ cânişîn

Her zarardan sâye-i adlindedir âsûde halk
İnnehüm ashâbün kehfin innehu hısnün hasîn

Mehd-i mülkü me'men-i ehl-i zamândır fitneden
Ahsenü'l-ahvâli fi'l-erhâmi ahvâlü'l-cenîn

Azm o-râ hest peyk-i fetk der-zîr-i rikâb
Cezm o-râ hest rahş-i adl dâyim zîr-i zîn

Her kücü rü-âvered hestend zîr-i râyet-eş
Fevz u rahât ber-yasâr u feth u nusret ber-yemin

Her yana azmetse galibdir savab-ı re'y ile
Azmuhu azmün azîmün re'yuhu reyün metîn

Külli azmin fihi makrûnun bi-tevfiki s-sevâb
Külli re'yin fihi tevfîkun min allahi'l-mu'mîn

Leşkeri noksan görürse ceyş-i a'dâdan n'ola
Hest bahr-i nusret-eş fevc-i melâik der-kemîn

Âsitânına cebin sürse felekler yok aceb
Hest vaz'-ı asitan-i o ala vaz'i'l-cebîn

Kunger-i eyvân-ı kadr-eş rast dâyim ber-zebân
Hâzihi cennâtü adnin fedhulûhâ hâlidin

Der-behişt-i lutf u kahr-eş ber-cezâ-yi nîk ü bed
Kahruhu milhün icâcün lütfuhu mâün me'în

Maksadı feth-i memâlikden revâc-i din hemân
Kimseye yok mahz-i mülk ü mâl için gönlünde kin

Her peri-peyker ki kâfirden müselmân eylemiş
Olacaktır cennet içre hidmetiyçin hûri in

Ey zi ber-destân-i âlem zîr-i dest-i himmetet
Devr-i çarh engüşt-i ferman-ı to-râ engüşterîn

Nist devr-i ez-nisbeti ger hâtem-i fermân-i to
Arsa-i mülk-i Süleymân-râ koned zîr-i nigîn

Vaktidir kim hâme-i takdirden tasvîp alıp
Sûret-i dîvâr-ı dîvânın ola Hâkân-i Çin

Vaktidir k'ola sevâd-i Hind ü sahrâ-yi Hâbeş
Şâhed-i mülkün zenahdânında hâl-i anberîn

Kerden-i devrân dütâ-keşte zi-tavk-i hükm-i to
Her ki bîned devr-i o-râ nist akl-ı dûr-bîn

Âferîn-eş der-penâh-ı adl-i mülk-ârâ-yı tost
Âferîn ey pâdişâh-ı mülk-perver âferîn

Nist hadd-i herkesî tahdîd-i na'ti ni'metet
Belki be-nemâyed Fuzûlî hem fuzûlî bîş-ezîn

Var ümîdim kim hemşîre ietifâ'-i kadr ile
Ola ihsânın neşât-engîz-i her kalb-i hazîn

Göstere sûd-i bekâ pirâye-i ihsân sana
Muktezâ-yi lâ yeziullahu ecre'l-muhsinîn

11

KASİDE DER TAVSİF-İ BAĞDÂD VE MEDH-İ SULTÂN SÜLEYMÂN

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

Münşi-i kudret ki çekmiş hâme-i hikmet-nigâr
Safha-i eyyâma kılmış sebt-i vasf-i her diyâr

Buk'a-i Bağdâd'ın etmiş vasfını Dârü's-selâm
Kim ana teslîm ü Tahsîn ede her kişver ki var

Evliyâ Burcu demiş zirâ ki hâk-i eşrefi
Buk'a buk'a evliyâu'llaha olmuştur mezâr

Habbezâ Bağdâd-i hayr-encâm ü cem'iyyet-eser
Kim oluptur mahzar-i âsâr-i lûtf-i Kirdigâr

Hem hilâfet hükmünü hem saltanat fermânını
Bundan etmiş âleme cârî murûr-i rûzgâr

Bundandır bâkî nişân-i mu'ciz-i Hayrü'l-beşer
Tâk-i Kisrâ nüsha-i mülk-i mülûk-i kâm-kâr

Bunda olmuş huccet-i hükm-i hilâfet muntavi
Bundadır hâk-i hilâfet-hîz-i hatm-i Çâr-yâr

Bunda bağlanmış gezâ şem-şîrini Sultân-i Rûm
Bunda salmış sâye-i ikbâl Şâh-i Zü'l-fekâr

Bunda kılmış sırr-i Hak zâhir şehid-i Kerbelâ
Bundadır tahkîk-i sıdk ü kizb için dârü'l-'iyâr

Bunda olmuş münteşir feyzi İmâm-i A'zam'ın
Bunda bulmuş behre-i ilm-i seri'at intişâr

Bundadır Ma'rûf'a ser-menzil Cüneyd'e cilve-gâh
Bundadır Behlûl-e zencir-i cünun Mansûr'a dâr

Destin etmiş seyr bin Hâtem kimi sahrâ-nişin
Şehrin etmiş taht bin Nûşirevan tek şehr-yâr

Bunda olmuş sıyt-i ihsan ü kerem âfâk-gîr
Bunda bulmuş ma'delet resmi şiyâ' ü iştihâr

Sahn-i sahrâsında bin Leylî vü Mecnun cilve-ger
Kûh-sârı üzre bin Ferhâd ü Şirin bâde-hâr

Her garibe nâzenin şehr ü vilâyâtı vatan
Her mizâca mu'tedil âb ü hevâsı sâz-kâr

Türbet-i makbüli birr ü fâcire te'sir-bahş
Hâk-i pâki sûret-i her niyyete âyine-dâr

Bu mücerebdir ki bulmaz zulm bunda imtidâd
Bu mukarrerdir ki zâlim bunda olmaz pây-dâr

Gerçi birkaç gün felek hayl-i belâ ta'yin edip
Kılmak isterdi bu mülkün raht-i ayşın târ-mâr

Küfr müstevlî olup kılmıştıİsalâm'ı zebûn
Cehl istilâ bulup etmişti ilm ehlini hâr

Tuttu dest-i nâle-i mazlûm devrân dâmenin
Saldı dûd-i âh-i dil âyine-i çehre gubâr

Çehr fi'l-hâl oldu ol re'yi galattan münfa'il
Devr fi'l-fevr oldu ol fikr-i hatâdan şerm-sâr

Lûtf-i Îzid şâmim-i ahvâl-i ehl-i fark olup
Kıldı feyz-i adl ile tedbîr-i acz ü inkisâr

Bayır olmuş mülke ta'yîn etti mi'mâr-i hıred
Susamış gül-zâre irsâl etti ebr-i nev-bahâr

Bâd-pâ-yi azm-i kişver-gir-i âlem-gerd ile
Kuhl-i a'yân-i Acem kıldıkda hâk-i reh-güzâr

Kıldı meşhûr-i Arab feth-i Acem târihini
Geldi Burc-i Evliyâ'ya Pâd-şâh-i nâm-dâr

Rûşen etti adlden her gûşesinde bin çerağ
Câri etti feyzden her mülküne bin cûy-bâr

Halladallahümme sultânen sakâ erze'l- Irak
Hiynemâ ıztarret bi-isrâli's-sehâbi ke'l-behâr

Muktedün levlâh mâ-sirrenâ ilâ sahni's-sürûr
Muhtedün levlâh mâ-nimnâ ala mehdi'l-karar

Adluhu min nâibâti'd-dehr kehfün li'l-enam
Mâlehüm illâ bihi't-teskîn inde'l-ıztırâr

Seyfuhu min hadisât'd-devr hısnün li'l-'adâ
Mâlehüm illâ karârün fihi min havli'l-firâr

Sıytuhu bi'l-adli li'l-islâmi aslü'l-intizâm
Zikruhu bi'l-mecdi li'l-eslâfi vechü'l-iftihâr

An bülend-ahter ki fazl-ı evvelîn ü âhirîn
Yâfte der-gevher-i zât-ı şerîfeş inhisâr

Nûr-i mülk-râ-yi mâh ez-şem’-i cûd-eş müstenîr
Tiğ-i âlem-gîr-i mihr ez-dest-i feth-eş müste’âr

Asra-i dîvân-ı hükm-eş nüsha-i dîvân-ı hasr
Kâfir anca muztarr u makhûr-ı müslim dest-kâr

Kârgâh-ı lütf u kahr-eş mazhar-ı nâr u na’im
Mü’min ânca mün’im u hoş-vakt münkir hâr u zâr

Dergeh-eş arş-ist der-rıf’at ki ez çarh-ı berîn
Mi-nümâyed devr-i bâ-sûkkân ân kurb u cevâr

Hışmet-eş bahr-ist der-vüs’at ki hest ez-vey muhit
Katre-i efgende tahrik-i tal’âtum ber-kenâr

Ger koned ez-sad hezâr efzûn-ter evsâf-eş rakam
Nist mümkin dâden-i şerh-i yeki ez-sad hezâr

Ol Şeh-en-şâh-i felek-tâbi’ ki vermiş devleti
Bahr ü ber hükmünde hur-şîde livâ-yi zer-nigâr

Hadd-i zâtı mâ-verâ-yi iktidâr-i vehm ü akl
Resm-i feyz-i fıtratı ma-fevk-i hadd-i iktidâr

Fevz gülzârında bir ser-sebz nahl-i bâr-ver
Feyz deryâsında bir pâkize dürr-i şâh-vâr

Her ne kim âlem ana muhtâc ol andan gâni
Her ne anunla tefâhur halka andan ana âr

Mülk-i istiğnâda fezy-i ni’metinden lâ-yezâl
Hâzin-i gerdûna hükm-i sedd-i bâb-i iftikâr

Cilve-gâh-i evc-i isti’lâda vehminden müdâm
Bâd-pâ-yi hoş-hırâm-i çehre bîm-i i’tibâr

Pâd-şâh-i behr ü ber Sultan Süleymân-i veli
Ser-ver-i sâhib-nazar Şâh-en-şeh-i şefkât-şi’âr

Ol nihâl-i gül-şen-i devlet ki şâh-i gül kimi
Lûtf u kahrından verir ahbâba gül a’daya hâr

Her cihetten zât-i pâki nokta-i pegâr tek
Hâsıl andan her taraf yümn-i yemin yüsr-i yesâr

Bânî-i hikmet ki erkân-i anâsırdan müdâm
Çâr divâr-i serây-i san’at eyler üstüvâr

Salmadan kûh-i şükûhundan anun seng-i esâs
Her binâ zımnında istihkâma kılmaz i’tibâr

Heft ahter kim kazâ emrin ser-encâm etmeğe
Nâka tek kudret beyâbânında çekmişler kâtar

Kat’i râh-i Ka’be-i maksûd ederlerse n’ola
Ol kazâ-hükm ü kader-fermâna vermişler mehâr

Münkati’dir dehrden asrında tedbir-i umûr
Mürtefi’dir çerhden devrinde telif-i medâr

Fâş söylerler ki biz ma’zûlüz emr ü nehyden
Hâkim oldur andadır fermân anundur ihtiyâr

İstese gerdun gezip rûy-i cihânı sert-e-ser
Nusret-i İslâm için bulmaz anun tek şehr-yâr

Şer’ hıfzında mütimm-i mu’cizât-i Mustafâ
Din zûhûrunda şerîk-i ecr-i Ashâb-i kibâr

Olmasa mümkin fezâ-yi arşa-i adlinde seyr
Zulm ederdi dâr-i dünyâ ehline dünyâyı dar

Hak idi âdil Süleyman hâkim etmiş âleme
Evvel ü âhir kılıp sırr-i adâlet Aşkâr

Ol Süleymân’ın şükûhu dive salmış rüsta-hiz
Bu Süleyman savleti küffâri etmiş hâk-sâr

Ol Süleymân’a mehalli azmde mahmil hevâ
Bu Süleymân’a zamân-i rezmde rezmde mahkûm nâr

Âlemmin vasfın Süleyman mülkü derlerse n’ola
Çun Süleyman’dan Süleyman’a kalıptır yâd-gâr

Almağa kıymet verip yeredn gubâr-ı der-gehin
Çerh tedbîr-i ticaret eylemiş leyl ü nehâr

Ay ü günden keyl edip şâhid tutup halka verir
Nûrunu peymâne peymâne alır andan’i yâr

B’illâh ey devlet ki der-gâhında mahremsin anun

Düşse fırsat hâlim ol der-gâha arz et zinhâr

Kılmışım tertîb-i sahn-i sıdka bin dürr-i senâ
Bulmazam ruhsat ki der-gâha kılam bir bir nisâr

Benden ol gâfil ana ben rûz ü şeb ehl-i du'â
Benden ol fâriğ ana ben muttasıl ümmîd vâr

Yâ Rab olmaz mı ola âhir bu derd-i iştiyâk
Yâ rab olmaz mı ola zâ'il bu renc-i intizâr

Buldu âlem feyz-i âmından ilac-i derd-i dil
Hâşe-li'llâh kim kala ancak Fuzûlî dil-figâr

Var ümîdim kim ola hem şâmil ana merhamet
Âma olur elbette feyz-i sâye-i Perverdigâr

Tâ medâr-i gerdiş-i gerdun bulup imkân-i devr
Defter-i devrân ede hıfz-i hisâb-i heft ü çâr

Heft ahder ede emr-i Pâd-şâh'a inkiyâd
Çâr unsur ola tab'-i Pâ-dişâh'a sâz-kâr

12

TERKİB-İ BEND DER MEDH-İ SULTÂN SÜLEYMÂN
I
me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün

Ne hoşdur elde gül-gun câm başda aşk sevdâsı
Gönülde vasl zevki candan cânanlar temennâsı

Gönül bir kaç zaman enduh-i hicrân ile zâr etmek
Yine âheng ile âheng-i bezm-i vasl-i yâr etmek

Ne hoştur ol müsâfir kim sefer azmini cezm eyler
Tutup râh-i tevekkül menzil-i maksûda 'azm eyler

Bulup sûdun seferden kesb edip ser-mâye-i işret
Dönüp mülküne her menzilde bir tedbîr-i bezm eyler

Ferah-nâk ele kim her nâzenin şeh-bâz-i sayd efgen
Alır saydın olur hoş-vakt ü hurrem mâ'il-i mesken

II

Zihî Sultân-i ruşen-rây mülk-ârâ-yi deryâ-dil
Ki tevfîk-i zafer ikbâle kılmış cevherin kâbil

Binâ-yi ihtimâmından dem-â-dem olmasa muhkem
Tılısm-i din-i hak tuğyân-i küfr ile olur bâtıl

Ulûvv-i iktidarından pey-â-pey bulmasa revnak
Olur nakş-i sâ'âdet safha-i eyyâmdan zâ'il

Şeh-i dünyâ vü din Sultan Süleyman şâh-i âdil-dil
Rızâsın saklayan hem din ü hem dünyâ kılar hasıl

Havâdis def'ine alemde kâdir pâd-şâh oldur
Penâh isterse âlem Husrev-i âlem-penâh oldur

III

Harim-i Hak çerâğı saltanat şem-i şeb-istânı
Riyâz-ı adl servi evc-i rahmet mâh-i tâbânı

Hilâfette velâyet ehlinin himmetli ser-dârı
Velâyette hilâfet tahtının devletli sultânı

Sikender tahtının ikbâl ile makbûl Dârâ'sı
Süleyman mülkinin ispât ile vâris Süleymân'ı

Melâz-i memleket memdûh-i millet mazhâr-i rahmet
Her âfet ref'i her gam çâresi her derd dermânı

Şeri'at ziveri din revnakı İslâm âyîni
Mürüvvet menba'ı insâf deryâsı kerem kânı

Ki her kim her dil ile her ne vasfın kılsa efzûndur
Ana benzer şeh-en-şeh görmemiş tâ devr-i gerdûndur

IV

Şeh-en-şâhi ki gerdûn der-geh-i kadrine çâkerdir
Cemi'-i müdde'âsı feyz-i devletten müyesserdir

Ne ferman kim kılarsa Hak rızâsınâ mutâbıkdır
Ne yan kim azm kılsa bahtına tevfik reh-berdir

Fezâ-yi bâr-gâh-i adlinin a'yân-i makbûlü
Ser-â-ser her biri adline bir pâkize mazherdir

Mukaddem cümleden ol ser-ver-i sâhib-sa'âdettir
Ezelden tineti insâf ü adl ile muhammerdir

Nizâmü'l-'izz ü ve'l-ikbâl Sultan Veys-i rûşen-dil
Ki dârü'l-mülk-i Rûm envâr-i adliye münevverdir

Gönül vakt oldu ol kutb-i zaman devrinde izhâr et
Ne maksad kim zamanlar bâtın-i pâkinde muzmerdir

Adâlet tinetinin tarzını ol pâk-tenden sor
Nübüvvet hırkasının zevkini Veysü'l-Karen'den sor

V

Şehâ cennet dilerdim Hak müyesser kıldı didârın
Umardım nûr-i rahmet rûzu oldu şem'-i ruhsârın

Murâdım Ka'be idi tavf-i der-gâhın nasib oldu
Çekerdim lâ'l için hasret irişti sem'e güftârın

Kılardım ârzû Hak'dan kelid-i mahzen-i maksûd
Göründü dide-i ümmîdime dest-i güher-bârın

Safâ-yi tal'atın mahv etti gönlümden elem nakşın
Mu'âlec oldu hâtır kalmadı teşvîşi bimârın

Tarik-i izz ü ikbâli itirmiştim olup gâfil
Beni gaflet yuhusundan uyardı baht-i bidârın

Ne tâ'at ecridir yâ ne du'â te'sîridir yâ Rab
Ki matlûbu müyesser oldu mihnetsiz taleb-kârın

Fuzûlî hüsn-i etvâr ile olmuş kurbuna mâ'il
Budur te'siri âlemde hemîşe hüsn-i etvârın

Safâ-yi niyyet ile yok du'â kılmakda taksîri
Du'â olsa riyâsız böyledir elbette te'siri

VI

Binâ-yı devletin tâ devr-i gerdun var var olsun
Medâr ettikçe âlem devletin âlem-medâr olsun

Serây-i himmetin kim halka salmış sâye-i rahmet
Esâsı nusret ü feth ile dâ'im üstüvâr olsun

Metâ'-i irtifâ'-i kadrine bîm-i havâdisden
Hemîşe devlet-i tevfîk-i Hak hısn-ı hisâr olsun
Temâmi-i umûrun her cihetten mûcib-i tahsîn
Cemi'-i hidmetin manzûr-i ayn-i itibâr olsun

Sen olgıl erc-mend-i mülk düşmen kayd-i gam çeksin
Sen olgıl ser-bülend-i dehr hâsid hâr ü zâr olsun

Fezâ-yi buk'a-i Bağdâd adlinden alıp rûşen
Mizâc-i pâkine âb ü hevâsı sâz-kâr olsun

Serîr-i hükm-i Burc-i Evliyâ senden bulup zîver
Safâdan her günü nev-rûz ü her faslı bahâr olsun

Senin vasfınla gün günden bulupdur revnakın nazmın
Benim nazmımla vasfın vird-i ehl-i rüzgâr olsun

Zebân oldukça bir dem gitmesin zikrin zebânımdan
Hayâl-i hidmetin mahv etmesin Hak levh-i cânımdan

13
KASİDE DER MEDH-I AYÂS PÂŞÂ VÂLÎ-İ BAĞDÂD

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Geldi ol İsi kim andandır hayat-i ehl-i hâl
Yoktur ansız halk cisminde hayâta ihtimâl

Geldi ol Hızr-i mübârek-pey kim ansız bî-delil
Muztarip kalmıştı ehl-i fazl ü erbâb-i kemâl

Geldi ol Mehdî ki salmıştı zamân-i gaybeti
Muztarip kalmıştı ehl-i fazl ü erbâb-i kemâl

Geldi ol Âsâf ki kondurmuştu cünd-i şevketi
Dâmen-i mülk-i Süleymân'a gubâr-i ihtilâl

Ser-firâz ü nik-'ahd ü nik-re'y ü nek-hû
Ser-ver-i pâkize-etvâr ü pesendîde-hisâl

Cevher-i kâbil Ayâs-i âkıbet-Mahmûd kim
Halka göstermiş anı Îzid felekden bir misâl

Merhabâ ey revnâk-efzâ-yi serîr-i izz ü câh
Merhabâ ey zîb-bahş-i mesned-i câh ü celâl

Ser-verâ hakkı ki hur-şîd-i cemâlinden cüdâ
Ahter-i ikbâline yetmişti Bağdâd'ın zevâl

Olmuş iken eşk seyl-âbiyle a'mâ şükr kim
Buldu çeşm-i mülk hâk-i makdeminden iktihâl

Kalmamıştı feyz gûyâ kim sana imdâd için
Evliyâ kılmıştı Burc-i Evliyâ'dan irtihâl

Ey hoş ol kim hırmen-i a'dâyı ber-bâd etmege
Cânib-i deryâya kıldın seyr mânend-i şimâl

Hasm mülküne hırâmân eyledin hadrâ alem
Şerr-i şeytan def'ine açtın melek veş perr ü bâl

Girdin ol iklîme kim bahr ile berrinde anun
Yok sana bir mûnis ü gam-hâr gayri Zü'l-Celâl

Kılmadın emvâc-i deryâ-yi adâvetden hazer
Çekmedin ahvâl-i âsâr-i havâdisden melâl

Kestin evvel fitne başın intizâm-i mülk için
İbtidâ-yi kâr-i hayr ettin mübârek oldu fâl

Feth kıldın ol yeri kim devr-i Âdem'den beri
Kılmamıştı sâhibinden gayre hergîz intikâl

Aldın ol iklîmi kim âlemde yüz bin pâd-şâh
Hasretiylen verdi can fethin bilip emr-i mûhâl

Açtın ol mülkü ki yüz bin saltanat lâfın uran
Oldu acz ile anun da'vâ-yi teshîrinde lâl

Şâhed-i Basra perişan-hâl iken verdin ana
Hatt ü hâl-i leşker-i İslâm'dan zîb ü cemâl

Minberin zikr-i hümâyûn ile etten ser-bülend
K'ol makâmı hayftır kılmış erâzil pây-mâl

Sikkesine pâd-şâh ismiyle verdin zib ü fer
Hayf idi kim râm ola ağyâre ol ra'nâ gazâl

Kestin ol iklîmden ehl-i Fireng'in rağbetin
Açabilmez oldu küffâr ol yana çeşm-i hayâl

Halka i'lâm etmege din-i Muhammed tâ'atin

Eyledin ol Mescid-i Aksâ'ya ta'yîn-i Bilâl

Ser-had-i Hindû-sitan açtın sana yüz âferin
Rûm ruhsârına hayli zînet artırdı bu hâl

Ger sana düşmen mukâbil durmadıysa vechi var
Ol durur huffâş sensin âf-tâb-i bi-zevâl

Feth yüz tutmuş sana her handa kim azm eylesen
Hiç kesden sûretâ gelmez hilâf-i imtisâl

Leşkerin azm etse bir sâ'atte eyler târ-mâr
Her ne tedbir ü te'emmül kılsa hasmın mâh ü sâl

Seyr kılsan himmetin sarfına döymez bir nazar
Kılsa a'dâ cümle ömrün sarf-i zabt-i mülk ü mâl

Arsa-i ceng ü cidâlin katlden hâli değil
Muttasıl re'yinle tîgindır kılan ceng ü cidâl

Tîgin ister rezm ede başlar kese kanlar döke
Re'yin etmez düşmenin fethini muhtâc-i kıtâl

Böyle kim tevfik-i Hak nusret nasib etmiş sana
İktisâb-i rif'at ü ikbâle düşmüştür mecâl

Tut cihan ma'müresin ser'asker-i İslâm olup
Nev-cevanlar zûr-i bâzûsuna döymez pîr Zâl

Cevher-i zâtında çün tedbîr-i nazm-i mülk var
Lûtfu şâh-en-şâh-i İslâm'ın sana olsun helâl

Oldu rûşen kim sana âğâz-i rif'attır bu feth
Pertev-i hur-şîdden bedr olacaktır bu hilâl

Var ümîdim kim muhâlifler arasında müdâm
Âs-man kıldıkça nirân-i adâvet işti'âl

Muttasıl feth ola rûzi cânib-i Hak'dan sana
Feyz-i medhinle Fuzûlî hasteye hüsn-i mekâl

14
KASİDE DER MEDH-İ AYÂS PÂŞÂ

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Çehre vü hattın hayâli çeşmimi kılmış makâm
Açmağa Bahreyn'i cem' olmuş sipâh-i Rûm ü Şâm

Cilve-gâh etmiş gubâr-i der-gehin müjgânımı
Sâhil-i deryâyı tutmuş asker-i Dârü's-Selâm

Râh-i aşkında sirişkem gösterir her dem habâb
Azm-i râh ettikde leşker resmdir nasb-i hiyâm

Ceng ederler birbiriyle tîğin için hûblar
Resmdir leşkerde sular üzre kılamk izdihâm

Serv lâf-i hüsn eder göster kıyâmın men'kıl
Baş çeken ser-keşlerin def'ine vâcibdir kıyâm

Koyma zülfün düşmeğe mâh-i ruh-i rahşânına
Kıl müşa'şa' mülkünün sâhirlere seyrin harâm

Gönlümü gör dîdeden geh kan geh kan içer
Medd ü cezrini temâşâ kıl bu deryânın müdâm

Dil evine revzen aç sînem delip tîğinle kim
Muntazırdır feth-i râh-i Ka'be için hâs u âm

Ey gönül devrân çekip gerdûna Keyvan mahmilin
Şems'den Mirrih'e vermiş tevsen-i zerrîn-ligâm

Çerh kalkanını zerrin kubbe etmiş mihrden
Mâh-i nev tîğin şafaktan eylemiş gül-gün niyâm

Feth esbâbını yükletmiş katâr-i hefteye
İhtiyât üzre olup görmüş sefer kaydın tamâm

Gâliba Sultân-i Divân-ı Kazâ hükm eylemiş
Kim vere Dârü's-Selâm'a düşmen-i ser-keş selâm

Hâkim-i Takdîr'den devrâna olmuş emr kim
Ede milk-i Basra'yı mahrûsa-i Bağdâd'a râm

Bağlamış himmet bu fermânı ser-encâm etmeğe
Hazret-i Pâşâ-yi Keyvan-kadr ü gerdûn-ihtişâm

Ser-firâz-i âkıbet-Mahmûd u kutb-i râst-rev
A'del-i akrân Ayâs-i nik-rây ü nik-nâm

Ol Mesihâ-dem ki emvât-i elem ihyâsına

Hâk-i der-gâhındadır keyfiyyet-i yuhyi'l-izâm

Halladallahümme tekrîmen lena ibâlehu
Ahsenallahümme fî-eyyâmihi hâle'l-enâm

Ey gubâr-ı der-gehinden kadr-i gerdun âriyet
V'ey furûğ-i mihr-i rûyundan safâ-yi subh vâm

Devrden hâsıl bana dâ'im neşât-i müstezâd
Bahttan rûzî sana peyveste câh-i müstedâm

Câm-i bezm-i rezmin içmekten dil-i düşmen kebâb
Def'-i nâr-i kahrın etmekte hayâl-i hasm hâm

Her şu'â-i hancerin berk-i fenâdan bir şerer
Her sadâ-yi nâvekin mülk-i ademden bir peyâm

Ömrlerdir katl-i a'dâdan ecel çekmiş elin
Anı divân-i kazâdan tîğin etmiş iltizâm

Hak Te'âlâ'dan sana feth-i dem-â-dem lûtf-i hâs
Senden ehl-i âleme lûtf-i pey-â-pey feyz-i âm

Rezm-gâhında mizâc-i tîğ u tab'-i rumhunu
Muhtelif kılmış tarîk-i iftirak u iltiyâm

Çalışıp her bir adûnu tîğin ettikçe iki
Her iki bir olmağa rumhun kılar ikdâm-i tâm

Kasd-i fethi mülk kılmışsan mübârekdir bu rây
Azm-i def'-i düşmen etmişsen müyesserdir bu kâm

Çok zamânlardır ki sayd-i merdüm-i tüccâr için
Reh-güzâr-i Hind'e kurmuştur hisâr-i Basra dâm

Anda kanlar yutturupturlar tereddüd ehline
Geldi ol dem kim çeke tîğin olardan intikâm

Deprenen asker midir ya Dicle'dir Bağdâd'tan
Eyleyip tuğyan Cezâyir'den yana kılmış hırâm

Tutmak olmaz böyle seyl-âbın onun hâşâk ile
Kılmasınlar men'ine ehl-i Cezâyir ihtimâm

Yel bıraktı Hind deryâsına azmından haber
Titredi deryâ mehâbet Hind subhun kıldı şâm

Kıldı Kutbü'l-mülkü tahrîkin yerinden münharif
Gitti havfınla Nizâmü'l-Mülk mülkünden nizâm

Vehm-i tîğin eyledi ehl-i Fireng'i zerd-reng
Kıldı gerd-i leşkerin sahrâ-yi Hind'i müşg-fâm

Müşg söylersem sipâhın gerdine kılmam hata
Çün Fuzûli hasteye andan mu'attardır meşâm

Tâ şeb ü rûz ihtilâfiyle mukarrerdir medâr
Tâ meh ü hur-şîd devrânında mümkindir devâm

Var ümîdim hâb-i gafletten hasûdun durmayıp
Bahtını bîdâr ede tevfik-i Hayy-i lâ yenâm

15
TERCİ'-İ BEND DER HAKK-İ AYÂS PÂŞÂ

I
Fâ'ilâtün, Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Şükr kim çerh istikâmet üzre devrân eyledi
Cem'-i ehl-i devlet a'dâsın perişân eyledi

Dehre halk-i Basra vü ehl-i Cezâyir fitnesi
Çok zamanlar gerçi kan yutturdu pinhân eyledi

Âkibet bîm-i zarardan pâd-şâh-i âlemi
Bi'z-zarûre vâkıf-i âsâr-i isyân eyledi

Gayret-i hükm-i hilâfet ol diyârın fethini
Bir mücâhid bende-i makbûle fermân eyledi

Mahzar-i rahmet Ayâs-i merhamet-endîşe kim
Anı evc-i adle hak hur-şîd-i Rahşân eyledi

Sâye-veş toprağa düşmen-i bed-hâhını
Her yere kim râyet-i azmin hırâmân eyledi

Basra teshîri Cezâyir fethi müşkil emr iken
Eshel-i vech ile bu düşvârı âsân eyledi

Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
Pâd-şâhın mülküne isbât-i istihkâmdır

II
Kıldı Bağdâd üzre feth için müretteb bir sipâh
Kim alemden bâd tahrikiyle mesdûd oldu râh

Kesret ol gâyette kim encüm dökülse çerhden
Zînet için bir güher bulmazdı anda bir külâh

Ger sabâ nâ-geh araya düşse mânend-i habâb
Anlara iltürdi leşker izdihâmından penâh

Vahş ile tayr ü melek yüz tuttu gurbet azmine
Kalmayıp anlara leşkerden vatanda cây-gâh

Her yana kaldırdı râyet bir emir-i nâm-dâr
Her yana saf bağladı bir server-i cemşid-câh

Tuttu saf saf yer yüzün leşker sütûr-i hat kimi
Ol hatın mazmûnu istiklâl-i hükm-i pâd-şâh

Etmek olmaz böyle leşker cem'ini tedbir ile
Yâr u yâver olmasa tevfîk u te'yîd-i İlâh

Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
Pâd-şahın mülküne isbât-i istihkâmdır

III
Mâh-i nevden Dicle'de gösterdi zevrakler misâl
Kim görüptür kim ola bir âs-manda bin hilâl

Her biri bir tâ'ir-i evc-i belâdır tîz-per
Sayd-i murg-i ruh-ihasm eyler kılıp tahrîk-i bâl

Yoksa sâ'ildir dehânında kızıl bayrak zebân
Hâkim-i Takdir'den feth-i bilâd etmiş su'âl

Gönlü açılmış meğer bulmuş bu reng ile cevâb
Çerh-i ahdardan ki mâni' yok teveccüh eyle al

Suda zevrak mı yâhud ağzın açmış bir neheng
Bayrak ol âteş ki bulmuştur deminden iştiʼâl

Ser-ver-i sâhib-zafer zevraklere zînet verip
Kıldı düşmen mülküne irsâl-i esbâb-i kıtâl

Saldı gavga-yi tüfengi magz-i a'dâya gırîv
Buldu vehminden mizâc-i mülk-i düşmen ihtilâ

Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
Pâd-şahın mülküne isbât-i istihkâmdır

IV
Râyetin bir cânibinden eyleyip gerdin hırâm
Gerd-i leşkerden ruhun gerdûnun etti müşg-fâm

Ruhsat-i azm-i gazâ Şâh-i Necef'ten isteyib
Geldi der-gâhına gösterdi tarîk-i ihtirâm

Buldu ol Sultân-i âdilden kemâl-i iltifât
Pîr irşâdiylehoştur her amelde ihtimâm

Buk'a buk'a kıldı tayy ma'mûre-i mahrûsayı
Aldı feyz-i feth-i mülk için du'â-yi has u âm

Yetti ol ser-hadde kim âğâz-i mülk-i hasmdır
Girdi ol meydana kim hükm anda olmuştur tamâm

Geldi ol menzilde rûz-i ıyd hâk-i pâyine
Fethden verdi beşâretler kim ola şâd-kâm

Yeddi ahterden felek düzdü anun için bir katâr
Kim çeker sahrâda esbâb-i sipâhın subh u şâm

Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
Pâd-şahın mülküne isbât-i istihkâmdır

V
Şeyh-i Âl-i Kaş'am'ın şerriyle bir şeytân idi
Memleket içre fesâdı şöhre-i devrân idi

Gerçi sûrette itâ'at zâhir eylerdi veli
Sûret-i akşamı hâl-i çihre-i isyân idi

Muktedâsı emr ü nehyinden hevâ-yi nefs olup
Şer' hükmü vâdi-i re'yinde ser-gerdân idi

Hansı hırmen-sûhte zer'ine kılsa bir nazar
Bezr için her nesne kim koysaydı bir ihsân idi

Baş çıkarmak istemezdi zer' vehminden anun
Gerçi fellâhin gözü yaşı ana bârân idi

Her eve bir gece mihmân olsa kavminden biri
Adı mihmânlık velî ma'rîde bir tâlân idi

Kıldı Pâşâ-yi sa'âdet-mend ref ol fitneyi
Sanmanuz kim def'tedbîri anun âsân idi

Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
Pâd-şâhın mülküne isbât-i istihkâmdır

VI
Ol kazâdan kişver-i a'dâya depretdi alem
Düştü bir sahrâya reh kim artırır zikri elem

Bir beyâban kim yok anda nev'-i insandan eser
Ana nisbet vâdi -i merdüm-nişîn mülk-i adem

Nakş-i rîki hatt-i âfet nevg-i hârı tîğ-i kîn
Yer mizâcında belâ muzmer hevâ tab'ında sem

Fasl hem bir fasl kim serd olmağın âb ü hevâ
Halktan kat'-i hayât eylerdi İsâ ursa dem

Öyle mühlik şiddet-i dey kim harâret bulmağa
Gördüğü yerde düşerdi odlara hur-şîd hem

Öyle kâtı tîğ-i sermâ kim lâlidden çıkmağa
Rûh eger emvâta avd etseydi eylerdi sitem

Böyle mevsim böyle sahrâyı delil-i hayr ile
Kat' edip leşker Cezâyir mülküne bastı kadem

Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
Pâd-şâhın mülküne isbât-i istihkâmdır

VII
Arsa-i mülk-i Cezâyir oldu nâ-geh âşkâr
Himmete arz etti gerdun bî-nihâyet sebze-zâr

Kesret-i eşcârı ol gayette kim ol mülkde
Bilmemiş âb ü zemîn hergîz ki bir hur-şîd var

Sanasın her nahli bir jülîde-mû divânedir
Kim ana zencir âb olmazsa tutmazdı karâr

Arsa-i satrenç tek sahnında Şatlardı hutût
Kal'aler hat kimi Şat üzre bi-hadd ü bî-şümâr

Gerçi anlar maksad-ı aslî değildi leşkere
Olmağın ol fırka-i nâ-pâk hâk-i reh-güzâr

Eshel-i emr ile çok ser-leşkeri pâ-mâl edip
Bî-nihâyet kal'a-i muhkem olundu târ-mâr

Kal'aler fethin kelî-di bâb-ı nusrettir deyu
Safha-i eyyâma tahrir etdi kilk-i rüzgar

Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
Pâd-şâhın mülküne isbât-i istihkâmdır

VIII
Oldu andan sonra peydâ Basra ehlinden nişân
Fitne odundan şererler kıldı zâhir âs-mân

Geldi istikbâle çok sengin-dil ü âhen-kâba
Oldu âlem-sûz seng ü âhen-i âteş-feşân

Her dil-âver nâdir-i mülk-i Horâsân ü Irâk
Her mübâriz ser-hat-i mecmû'a-i Hindü-sitân

Leşker-i İslâm ile ağaz-ı ülfet eyleyip
Âşnâlık dem-be-dem efzûn olup kaynardı kan

Münhezim askerden ammâ bir elemsiz hem değil
Zehri ol kavmin zenebden saçılıp zenbür sân

Ol fezâ-yi mihnet-efzâdan yetince Basra'ya
Dehr bağ-i fitneden bir gül açardı her zamân

Lîk bir fert olmadı zâyi sipâh-i Rûm'dan
Sûd sevdâsında ol tüccâra düşmüştü ziyân

Hîç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
Pâd-şahın mülküne isbât-i istihkâmdır

IX
Bir seher kim tiğ-i zerrin çekti şâh-ı bâhter
Gök yüzünde koymadı encüm sipâhından eser

Basra'ya karşı sipâh-i Rûm'dan arz oldu saf
Bağladı rûy-i zemin bed-hâh katline kemer

Râyet-i hadra çekildi ol hisârın fethine
Yoksa kal'-i kal'a-i küffara Cibrîl açtı per

Nehr-i A'şar'ı ubur-i leşker için doldurup
Mâr-i Dahhâk'e Ferîdûn-i zaman buldu zafer

Çeşm-i hur-şîdi Sinân ü rumh-i hun-hâr etti kûr
Gûş-i gerdûn sadâ-yi nây-i rûyîn etti ker

Geldi düşmenden mukâbil bir sipâh-i bî-kerân
Kim sevâd-i kesretin hasr edebilmezdi nazer

Leşker-i İslâm'a nusret verdi lutf-i Kirdigâr
Şam olunca kalmadı ol şu'lelerden bir serer

Hiç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
Pâd-şâhın mülküne isbât-i istihkâmdır

X
Şâm kim ruhsâr çekti Husrev-i encüm nikâb
Kıldı Şeyh-i Basra bahtı saltanat tahtında hâb

Verdi akl ü re'yine dahl-i mehâbet inhirâf
Saldı cism ü cânına emr-i salâbet ıztırâb

Kaçtı ol dûn-i siyeh-rû devlet ü ikbâlden
Öyle kim şeh-bâz vehminden firâr eyler gurâb

Sayesin toprağa saldı her taraftan ol hisâr
Salıcak bir cânibinden şule-i hur-şîd tâb

Subh-dem Pâşâ-yi âdilden münevver oldu mülk
Oldu zâ'il zulmet-i şeb saldı pertev âf-tâb

Verdi mülk ü mâl ü cism ü cânına halkın eman
Kıldı cennet ol yeri cennetde hod olmaz azâb

Yetmedi âcizlere gavgâ-yi leşkerden zarar
Bî-tekellüf hoş kerâmettir zararsız inkılâb

Hîç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
Pâd-şahın mülküne isbât-i istihkâmdır

XI
Ser-verâ bed-hâh hâk-i reh-güzâr olsun sana
Kanda kim azım eylese tevfîk yâr olsun sana

Olmasın başında eksik pâd-şâhın sâyesi
Hırz-i devlet sâye-i Perverdigâr olsun sana

Kılmasın lûtun nihan râ-yi münîrinden felek
Her nihânî lütfun kim var âşkâr olsun sana

Çekmesin şem-şîrden minnet salâh-ı devletin
Muslih-i ahvâl devr-i rüzgâr olsun sana

Feth için her kanda kim deprense azmin râyeti
Düşmen-i bed-hâh hâr ü hâk-sar olsun sana

Olmasın hâmûş bağ-i medhinin bülbülleri
Dâ'i-i devlet Fuzûlî tek hezâr olsun sana

Evvel-i azminde feth-i mülke nusret bulduğun
Mûcib-i tekmil-i izz ü i'tibar olsun sana

Hîç şek yok kim bu nusret nusret-i İslâm'dır
Pâd-şahın mülküne isbât-i istihkâmdır

16
KASİDE DER MEDH-İ AYÂS PAŞA

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'lün Fe'ilün

İrişti vakt ki gül basa bû-sitana kadem
Cihânı eyleye lutf-i bahâr reşk-i İrem

Vere benefşe ile berg-i erguvan çemene
Safâ-yi zinet-i peyvend-i âbnûs ü bekem

Hevâdan eyleye eşcârı ebr gevher-bâr
Sahîfe-i çemen üzre leâli-i şeb-nem

Güneşten ola sipihr-i kevâkib ü seyyâr
Çenâr sâyesi altında sebze-i hurrem

Sahîfe-i çemen üzre tereddüd ede nesîm
Mesîh cilve-gehi ola dâmen-i Meryem

Ukûd-i şeb-nem ile ruz ü şeb harâret-i mihr
Hutût-i sebzeyi gel mühmel ede geh mu'cem

Müsâvi ola letâfette âs-mân ü zemîn
Ber-â-ber ola yügürmekte eşheb ü edhem

Çemende okuna hükm-i eyâlet-i nev-rûz
Misâl-i hükme nisar eyleye şikûfe direm

Revâc-bahş ola gül-zâre i'tidâl-i hevâ
Nite ki hattı-i Bağdâd'a ser-ver'i a'zem

Gül-i bahâr-i adâlet Nihâl-i gül-şen-i cûd
Şikûfe –i çemen-i lutf ü serv-i bağ-i kerem

Meh-i sipihr-i eyâlet Ayâs Paşâ kim
Esâs-i mülktür endîşesiyle müstahkem

Bülend-kadr cenâbî ki re'y-i rûşenine
Değil dekâyik-i âdâb-i saltanat mübhem

Müşerref eylememiş bir anun kimi kâmil
Serîr-i saltanatı andan esbak u akdem

Vücûd-i kâmiline yok nazîr âlemde
Ne ihtiyâc ki ben söyleyem bilir âlem

Eyâ bülend-nazar âf-tâb-i evc-i şeref
Ki halk rızkınadır dest-i himmetin maskem

Fakîr-i sofra-i in'âmın agnıyâ-yi zaman
Garîk-i ni'meti ihsanın evliyâ-yi ni'am

Harim-i der-gehine azm eden fakîrlere
Nisâb-i ni'met ile farz olur tavâf-i Harem

Takarrübün senin ol rütbe-i sa'âdettir
Kim anda lâzım olur kurb-i Hak Te'âlâ hem

Ümîd ile tutalı damen-i adâletini
İrişmez oldu girîban-i mülke dest-i sitem

Kaza yazanda senin ismine bekâ mülkün
Kılar adûlarını nevg-i tîğin ile kalem

Bu olmasaydı garaz safha-i vücuda kaza
Senin adûların ismini eylemezdi rakem

Fesâd-i ta'nesin insana eyleyen meleği
Ger etmeseydi senin hüsn-i sîretin mülzem

Fesâda Kâbil olup infi'alden başın
Yukarı kaldırabilmezdi bir benî âdem

Tahâret ü verâ'ü zühd ü takvî ile müdâm
Binâ-yi hüsn-i sülûkundur ol kadar muhkem

Ki bahr-i hîle-i İblîs ana ger olsa muhît
Tasavvur eylemek olmaz kim ol binâ çeke nem

Gelip huzuruna görseydi pâk meşrebini
Çalardı haclet ile câmı tevbe taşına Cem

Görüp sipahını olsaydı vâkıf-i rezmin
Tefâhur etmez idi darb-i tîğ ile Rüstem

Bu nev ile ki zamânında cism-i mülk müdâm
Bulur hayât-i mücedded zaman zaman dem dem

Vücûd hıfzını lûtfun eger edinse murâd
Binâ-yi feyz ile mesdûd olurdu râh-i adem

Mukarrer eyledi gerdûn ki dehr durdukça
Nihâl-i kâmetini bâr-ı gamdan etmeye hem

Zamâne üzre gören sâye-i adâletini
Revâ mıdır ki ede sâye-i adâleti kem

Şehâ Fuzûli-i zârım ki çerh-i bî hude-gerd
Salıptır âyine-i tab'ıma gubâr-i elem

Tenimde zahm-i hadeng-i belâ velî şadım
Ki lutfun olsa bulur cümle zahmler merhem

Ümîd var ki teshîr-i mülk-i âlem için
Fezâ-yi çarhde çekdikçe âf-tâb alem

Zaman zaman yüzüne bağlı kapılar açıla
Nefes nefes olup efzûn kapında hayl ü haşem

Müyesser ola ki tevfîk-i feth ile tîğin
Ola Irâk-i Arab'da kelîd-i sulh-i Acem

17
KÂSÎDE DER SİTÂYİŞ-İ AYÂS PÂŞÂ

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'lün Fe'ilün

Ne lutfdur yine kim buldu sebzeden gül-zâr
Ne feyzdir yine kim saldı bağa bâd-i bahâr

Müzeyyen oldu hat-i sebze ile rûy-i zemîn
Letâfet-i hati sebz ile öyle kim ruh-i yâr

Hicâb-i gaybda her feyzi Hak ki mahfi idi
Cihâna eyledi lutf-i nesîm gül izhâr

72-79/FUZÛLÎ

Me fâ i lün/fe i lâ tün/me fâ i lün/fe i lün

Safâ- yi âlem için şâhed-i inâyet-i Hak
Riyâz-i dehrde arz eyledi gül-i ruhsâr

Sahife-i çemene yazdı hâme-i sebze
Hat-i delâîl isbât-i Îzid-i Cebbâr

Mezâhir-i eser-i rahmet etti her tarafı
Kemâl-i kudret-i Hak fenzurû ûlû'l- ebsâr

Görünse halk rızası zamaneden ne aceb
Zamâne sûret-i ikbâle oldu âyine-dâr

Sipihr-i mihneti altında olsa dehr n'ola
Götürdü âyine-i dehrden sipihr gubâr

Çerâğ-i berk kılıp şem'-i lâleyi ruşen
Sedâ-yi ra'd kılıp çeşm- i nerkisi bidâr

Tutuştu hayret ile sîne- i zevi'l-efhâm
Açıldı ibret ile dîde-i ulû'l ebsâr

Dimağı etti mu'attar hevâ-yi gâliye-bû
Hevâyı kıldı mu'anber sehâb-i gevher-bâr

Zamîre zevk verip müjde-i teveccüh-i gül
Cihâna saldı safâ makdem-i nesîm-i bahâr

Anun kimi bu iklîme yümn-i makdem ile
Bıraktı zevk u safâ Ser-ver-i sipihr-vekâr

Gül-i hadîka-i ikbâl ü serv-i bağ-i hüner
Meh-i sipihr-i edeb şehr-yâr i na't- şi'ar

Muhît-i merkez-i devlet Ayâs Pâşâ kim
Medâr-i mülkedir ikbâli nokta-i pergar

Sipihr menziletî kim bıraksa hâke nazar
Kılar havâs ile hâki zer-i tamâm-' iyâr

Muhît- havsalaî kim ger etse katreye meyl
Teveccüh ile kılar katreyi dür-i şeh-vâr

Sadâkatinde sebât-i sa'adet ü ikbâl
Siyâsetinde sevâb-i Muhacir ü Ensâr

Salâh ehline hilmiyle vâli-i müşfik
Fesâd def'ine adliyle hâkim-i kahhâr

Vücîd-i kâmiline Pâd-şâhı Âlem'den
Sirâyet eylemiş âsâar-ı saltanat ne ki var

Cihân-firûzu gören ol meh-i tamâmı bilir
Ki af-tâb-i cihân tâbdandır ol envâr

Eyâ bülend-nazar âf-tâb-i evci hüner
Ki resmdir sana hüsn-i hasâ'il-i etvâr

Kemal-i ma'deletin verdi istikâmet-i mülk
Tabîbi-i hâzıka san kim irişti bir bîmâr

Münevver eyledi ikbâlin Evliyâ Burcun
Livâ-yi adlin olup evliyâya şem-i mezâr

Revâc-bahş-i tarîk-i İmâmı A'zam olup
Binâ-yi şer ile verdin umûr-i mülke karar

Çerâğ-i tal'at ile Kerbelâ'ya saldın nûr
Ol âsitânede kıldın dür-i niyâz nisâr

Tamâmî-i ümerâdan sana müsellemdir
Ri'âyet-i neseb ü şer'-i Ahmed-i Muhtâr

Yeter bu ecr sana ol zeman ki arz olunur
Cezâ için Hak'a bir biri i'bâdet-i ebrâr

Hilâf-i gayr nasib oldu hîn-i hükm sana
Ziyâret-i harem-i pâk-i Hayder-i Kerrâr

Kim ol halife-i râbi'dir ü münâsibdir
Sana ki hâkim-i râbi'sin ana kurb-i civâr

Şehâ sa'adet ü ikbaline du'a-gûdur
Cemi'-i ehl-i cihân kem- terîn Fuzûlî-i zâr

KASÎDE DER MEDH-İ AYAS PÂŞÂ

Me fâ î lün/me fâ î lün/ me fâ î lün/ me fâ î lün

Yine kıldı sabâ gül-zâre da'vet bülbül-i zârı
Yine kumrî makâm etti fezâ-yi sahn-i gül-zârı

Yine düştü hevâdan sebze-zâre katre-i şeb-nem
Yine gül-zâre saldı zıll-i rahmet ebr-i âzârı

Yine dîvâne aşk eyledi dârü'ş-şifâ meyli
Yine gül-zâre çıktı kûşe-i mihnet giriftârı

Yerinden depreten ben mübtelâ-yı şevk-i gâlibdir
Hevâdır gezdiren yerden yere ebr-i giran-bârı

Bu işret-gâhın itmâmında bir taş olmasa eksik
Beni yerden yere nakleylemezdi dehr mi'mârı

Kad-i ham birle tahrîkim yerimden ayn-i hikmettir
Kazâ suret-geri bî-hûde gezdirmez bu pergârı

Mekân tağyîri sıhhat mûcîbidir n'ola nakl etse
Tabîb-i hikmet-i Hak mülkden mülke bu bîmârı

Bana ben olduğum menzilde râhat meyl edip gelmez
Düşüp zahmetlere nâ-çâr ben oldum taleb-kârı

Hevâ-i seyr kıldım irtifâ-'i kadr için zîrâ
Yerinde her meta'ın pest olur elbette miktârı

Revâc-i aşk vermek kasdına çıktım diyârımdan
Hüner zâyi'dir ol kişverde kim yoktur hırîdârı

Mahabbet kılmağa izhâr-i gurbet ihtiyâr ettim
Ne çâre yok bu cinsim olduğum yerlerde bâzârı

Mübârektir sevâd-i dûd-i âhım kanda azm etsem
Yaman olomaz sehâbın gezdiği yerlerde âsârı

Mükerremdir sirişkim kanda yer tutsam bu yüzden kim
Bahâr-engîz olur her kanda kim seyl-âb olur cârî
Yine ey bülbül-i bî-çâre eyyâm-i bahâr oldu
İrişti vakt kim baht ola ehl-i derd gam-hârı

Sana olsa müyesser halvet-i vahdette gül valsı

Nasib ola bana Paşa-yi gül- ruhsâr dîdârı

Zihî Pâşâ-yi mülk-ârâ-yi devlet-mend ü rüşen-dil
Ki makbûl-i cem-’i halktır mecmu’-i etvârı

Hakikatte Hudâ’nın ekber-i âyat-i takdîri
Şeri’atta Resul’ün a’zam-i a’van ü ensârı

Zamânında zamâne zulmü yok insâfı var etmiş
Ana mensubdur zulm ile insâfın yoğu varı

Ferâgat hâb-gâhın bekleyip bîm-i havâdisten
Oluptur pâs-bân-i mülk ü millet baht-i bîdârı

Bahâr-i gül-şen-i devlet Ayas-i pâk-dâmen kim
Vücudu her halelden pâkdir her aybdan’ ârî

Zihî şem-i şeb-istân-i sehâ vü lutf kim olmuş
Kamu ahbâba vü a’dâya rûşen nûru vü nârı

Şehâ şefkat-şi’âra sensin ol Pâkize-sîret kim
Sana hâcet değil ihsân için derd-i dil izhârı

Vücud-i bî-misalin Devlet-i İslam’a nusrettir
Mücerred sıyt-i rezmin eylemiş mağlûb küffârı

Ferîd-i asrsın ammâ gezer her kalbde mihrin
Güneş birdir velî maksûmdur her yerde envârı

Felektir öyle mahkûmun ki hur-şîdi kılar hazır
Eger yarı gece bezminde lâzım olsa ihzârı

Revandır öyle fermanın ki ger hur-şîde hükm etse
Hilâf-i tab’esfelden olur a’lâya reftarı

Eger kılsan i’ânet ver ihânet ihtiyâr etsen
Kılar tebdîle kâbil lûtf u kahrın mûru vü mârı

Zamânın cümle-i evkâtını subh eylemiş güyâ
Çerâğ ile bulunmaz zzulm devrinin şeb-i târı

Kemâl-i hüsn-i ahlâkın beyân eyler açıldıkça
Semen mecmü’ası nesrin kitâbı gonce tûmârı

Safâ-yi tâb’ına mümkün olurdu eylemek nisbet
Bahâr ayinesinde olmasaydı sebze jengârı

Tasavvur eylemek olmaz sana mânend bir kâmil
Hemânâ sende hatm olmuş kemâl-i kudret-i Bârî

Sabâ vasf-i ruhun kıldukda gül vasfını söylerken
Tutuldu gonce nutku bülbülün hasr oldu güftârı

Sebât-i adl için revnak bıraktın mülk-i Bağdad'a
Bekâ-yi genc için ey Hızr yaptın köhne dîvârı

Bu gün Bağdad'da bir kimse yok kim ana re'fet yok
Cemî'-i merdüm-i Bağdada olmuş re'fetin sârî

Tutulmuştu dilim mihnet förüp hüsn-i tekellümden
Getirdi yâdıma zevk-i sıfâtın şevk-i eş'ârı

Beni endîşe-i hırman tarîk-i küfre salmıştı
Ümîd-i lûtf ü ihsânın belimden açtı zünnârı

Memâlik-pervâra yok senden özge bir müdebbir kim
Dem-â-dem matrah-i lûtf ede uşşâk-i dil- efgârı

Fuzûlî bülbül-i gül –zâr-i hüsn-i iltifâtındır
Bahâr oldu yine güftâra tahrîk etti minkârı

Diler tafsîl ile hâl-i dilin şerh eyleye ammâ
Ne şerh etsin sana ma'lumdur mecmû'-i etvârı

Kalıptır gûşe-i uzlette sormaz hiç kim hâlin
Ne ola bir fakîrin hali kim olmaya bir yârı

Cefâsın hiçbir dil çekmez andan gayrı ağyârın
Anun çün galibâ halk eylemiştir Tanrı ağyârı

Ümîdim var kim resm-i mukarrer üzre oldukça
Karîn-i şâm zülfiyle arûs-i subh ruhsarı

Sana mensûb ola halvet-serây-i dehr tezyîni
Seninle çizgine işret-geh-i ikbâl pergârı

19

KASÎDE DER MEDH-İ AYÂS PÂŞÂ

Me fâ î lün / me fâ î lün / me fâ î lün / me fâ î lün

Sevâd-i buk'a-i Bağdâd çeşm- iheft kişverdir
Çerâğ-i merdümi nur-i adaletten münevverdir

Kamu etrâfına âb-i hayâb-i hayât-i adldir cârî
Cemî'i ehline tevfîk-i cem'iyyet müyesserdir

Sürûru muttasıl zevki dem-â- dem ni'meti bî-hadd
Fezâsı âfiyet- efzâ hevâsı ruh-perverdir

Sürûr ehline zencîr-i ta'allûk hey'et-i cisri
Ser-i âfâka bârû-yi hisârı tâc ü efserdir

Binâ-yi buk'a-i makbûlü ehl-i hayra menzil-geh
Bâsit-i hâk-i pâki evliyâu'llaha bisterdir

Revâdır Evliyâ Burcu demek ol buk'a-i pâke
Ki her allâmeye menzil-geh ü her ilme mazherdir

Efâzıl buk'a buk'a hâk-i pâkin menzil etmişler
Nazar kıl safha safha levhine gör kim ne defterdir

Sevâd-i âferîniş nüshasından bir varakdır kim
Kavânin-i adâlet anda merkûm ü muharrerdir

N'ola Ferhâd-veş uşşâkı olsa cümle Husrev'ler
Mübârek safhasında suret-i Şîrin musavverdir

Kitâb-i kâ'inata sarsar-i fitne güzer kılmış
Hemân bu safha kalmış bâki-i evrâkı ebterdir

Mekârihten hazer ikbâle rağbet kılmağa dâ'im
Melektir her taraftan kâsıdı sanman kebûterdir

Zülâl-i ma'delet ser-çeşmesi olsa aceb olmaz
Harîm-i bâr-gâh-i rif'ati sâkî-i kevserdir

Bu mülkün şâhed-i tevfîk-i ikbâli budur hâla
Ki Pâşâ-yi sa'adet-mend ehl-i mülke serverdir

Zihî ser-dâr-i sâ'ib-re'y sâhib-adl deryâ-dil
Ki şân ü şevketi a'daya mansûr ü muzafferdir

Münezzehtir gubâr-i zulmden mir'ât-i ikbâli
Te'ala'llah ne hoş Pâkîze-tâb ü pâk-cevherdir

Zamîr-i bî-melâli asveb-i efkâre cevlân-geh

Vücud-i bî-misâli ahsen-i ef'ale mazherdir

Sebât-i mülküne bürhan yeter keyfiyet-i adli
Adâlet kanda olsa müstedâm olmak mukarrerdir

Emîr-i a'del Ekrem Ayâs-i pâk-tînet kim
Zülâl-i adl birle tînet-i pâki muhammerdir

Şehâ sen mesned-ârâ-yi serîr-i izz ü rif'atsın
Tırâz-i i'tibârın safha-i devrâna zîverdir

Cemâl-i enverindir âs-man-i ma'delet mâhı
Veyâ ol mâh kim hur-şîd-i rahşana ber-â-berdir

Penâh-i mülk ü milletsin sedâd-i hüsn-i tedbîrin
Adû Ye'cüc'ının def'ine bir sedd-i Sikender'dir

Sana tâbi olan çekmez melâl ü mihnet-i âlem
Ne gam zulmât def'inden ana kim Hızr reh-berdir

Verir cân tiğ-i hun rîzin hayâliyle adû gûyâ
Hayâl-i tîğ-i hun-rîzin ecel murguna şeh-perdir

Peyâm-i şevketin yettikçe a'dâyi zebûn eyler
Azâ'im- hâna dîv elbette mahkûm ü musahherdir

Senin tʟ ğından ister bir cilâ kesb eyleye hâlâ
Cihan âyinesi kim gerd-i mihnetten mükedderdir

Senin tahrîk-i rahş-i iktidârından umar teskîn
Bu günler dehr kim teşvîşden gayette muzterdir

Muhalif zulmet-i hayrette kalmış azm-i rezm etgil
Bu zulmet def'i muhtâc-i şu'â-i tîğ ü hancerdir

Cezâyir ehli tuğyan üzredir azm et ki şem-şîrin
Fesâd-i hun-i fasid def'ine hun-rîz neşterdir
Azîmet kıl ki devrân muntazırdır feth zevkine
Revân ol kim zamâne tâbi'ü düşmen muhakkerdir

Cezâyir mülkünü kıl Basra iklîmine mülhak kim
Pey-â-pey feth ü nusert ni'met-i gayr-i mükerredir

Ser-efrâzâ Fuzûlî gayrdan kat'-i nazar kılmış
Senin der-gâhına bir sâdıku'l-ihlâs çâkerdir

Yeter lûtfun ana dâim değil hâcet taleb kılmak
Tereddütsüz olur hâsıl ne kim Hak'dan mukadderdir

Ümîdim var kim re'yince ola seyri devrânın
Fezâ-yi âs-man tâ cilve-gâh seyr-i ahterdir

20

KASÎDE DER SİTÂYİŞ-İ MEHMED PÂŞÂ

Fei lâtün / fei lâtün /fe i lâ tün/ fe i lün
(fâ i lâ tün)   (fa'lün)

Sun'-i Hak kim yok iken âlemi etmiş peydâ
Andan almış eser-i nazm nizâmın eşyâ

İktizâ-yi nesak-i mülk ü nizâm-i millet
Hâs u âmın kimin a'lâ kimin etmiş ednâ

Tâ zarar yetmeye ednâlar a'lâlardan
Eylemiş âleme fermân-i hilâfet icrâ

Enbiyâ birle selâtini müfevvaz kılmış
Olalar niyet-i adl ile memâlik-ârâ

Hükmdür hükm ki dünyâya verir zîb-i nizâm
Hükmdür hükm ki din resmini eyler ihyâ

Hükm eger olmasa dünyâya salar zulm fesâd
Hükm eger olmasa bulmaz nesâk-i mülk bekâ

Hâkim oldur ki muvâfık ola hükmüne kader
Hâkim oldur ki mutâbık ola emrine kazâ

Hâkim oldur ki anunolmaya zâtında tama'
Hâkim oldur ki anun olmaya fi'linde riyâ
Şem'den görse ki pervâneye bir zulm yeter
Kese başın dimeye zâyi' olur nef-i ziyâ

Bulmayan devlet ü tevfîk ü inâyet Hak'dan
Ne revâ kim kıla icrâ-yi hükümet da'vâ

Revîş-i adldedir mertebe-i kurb ü kabûl
Adlsiz hâkime da'vâ-yi hükümet ne revâ

Bir vera' ehli eger klısa ibâdet yüz yıl

Sâ’at-i adlce vermez eser-i kurb-i Hudâ

Hükmdür vâsıta-i mevt ü hayâtı halkın
Vay ol hâkime kim eyleye hükmünde hatâ

Kıla mazlûmları merhametinden mahrûm
Vere zâlimlere öz nef’i için istîlâ

Rahmet ol hâkime kim olmaya ilden gâfil
Nakd-i evkâtın ede bezl-i niyâz-i fukarâ

Nitekim hıtta-i Bağdâd’ı müşerref kılmış
Mazhar-i merhamet ü adl Mehemmed Pâşâ

Ol ser-efrâz ki yümn-i kadem-i muhteremi
Evliyâ Burcu’na olmuş sebeb-i def’i belâ
Niyyeti hayr olup fe’âli salâh olmak ile
Hiç kes yok kim ana eylemeye hayr du’â

Böyle hâkim eser-i rahmetidir Yezdân’ın
Hansı iklîme kadem bassa verir zevk ü safâ

Var ümîdim kim anı kılmaya sermende-amel
Ol zamân kim kurulur Mahkeme-i Rûz-i Cezâ

Var ümîdim ki bula feyz-i icâbet Hak’dan
Her du’â kim kıla sıdk ile Fuzûlî-i gedâ

21
MANZÛME-İ HASB-İ HAL VE SİTAYİŞ-İ SEYYİD MEHMED GÂZİ

Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün

Ben kimim bir fakir ü bî-ser ü pâ
Kem-terin bende vü kemîne gedâ

Sâyir-i kâr-gâh-i sabr ü sükûn
Sâlik-i şâh-râh-i fakr ü fenâ

Ne mizacımda irtikâb-i gurûr
Ne fi’âlim de ihtimâl-i riyâ

Künç-i uzlette fakr u fâ-ka ile
Olmuşum öyle mahv kim meselaâ

Merkez-i hâki etse zîr ü zeber

Bulamaz gerdimi nesîm-i sabâ

Azl kılmış beni amellerden
Âmil-i kâr-hâne-i dünyâ

Kılmazam kâr ü bâr-i âleme meyl
Çekmezem azl ü nasb için kâvga

Bana vermiş cihân kamu fakrin
N'ola etsem cihâna istiğnâ

Âlim-i uzletin yeganesiyim
Kâf'dan Kâf'a yok bana hemtâ

Sûretim fakr ü sîretim mün'im
Hey'etim mur ü himmetim ankâ

Rif'at-i kadrim iltifât etmez
Ger Süleyman kılarsa arz-i atâ

Fâni-i mutlakım kabûl etmen
Mihnet-i Hızr ile Zülâ-i Bekâ

Demezem vahşiyim tabî'at ile
Tâlib-i zevk-i sohbetim ammâ

Bir diyâr içreyim ki halkından
Eylemez hiç kim bana pervâ

Kimse yok derdim eylesem izhâr
Eyleyem andan iltimas-îi dev3a

Lâ'l veş taş içindedir vatanım
Gül kimi hârı kılmışım me'vâ

Dün bu hâl içre mahv-i hayret iken
Geldi bir kâsıd ü getirdi bana

Bir aceb nâme-i ferah-te'sir
Mahz-i hüsn-i ibâret ü imlâ

Zâhiri dil-pezîr ü feyz-resân
Bâtını zevk-bahş u rûh feza

Nakş-i hattında eltafi sûret
Tarz-i lâfzında aşref-i ma'nâ

Cilve-gâh-i nazarda her lâfzı
Bir perî-i peyker ü melek-sîmâ

İşve vü şîve vü kirişme ile
Dil edr sayd u akl eder yağma

Fehm kıldıkta hüsn-i mazmunûn
Kıldım anda surûrlar peydâ

Bendeyi lutf birle yâd etmiş
Hazrei Seyyid-i huceste-likâ
Ol felek-kadr kim ana vermiş
Hazret-i Hak kemâl-i sıdk u safâ

Zât-i pâki cem'-i âlemden
Şeref-i rütbe ile müstesnâ

Feyz-i ilm-i ifâde-i beşeri
Ana ervâh-u kudsten ilkâ

Aslıdır nûr-i pâk-i Mustafavî
Hükmüdür revnak-i serîr-i kazâ

İlmidir ba'is-i refahet-i halk
Fi'lidir mucib-i rızâ-yi Hudâ

Az olur bir arada cem olmak
Hükm ü'ilm ü hilm ü cûd ü sehâ

Azzemallahu kadruhü'l-âli
Refe'allahu sânehu'l-a'lâ

Zeyedallahu izz ü ref'atihi
Neffezallahu hükmühu ebedâ

Ey kaza-hükm kim müyesserdir
Zâtına iktidâr-i izz ü alâ

Gül-i gül-zâr-i ıtret-i Nebevî
Çemen-ârâ-yi millet-i zehrâ

Nûr-i çeşm-i tamâmî-i sâdât
Muktedâ-yi cem-i ehl-i zekâ

Bana taksîr hükmün etmişsin

Demek olmaz bu hükme hükm-i hatâ

Lîk bir bende-i hakîrim ben
Amelim ehl-i hayra hayr du'a

Sâhib-i usretim bana ne düşer
Kim olam hem-nîşin-i ehl-i gınâ

Mahz-i cehlim bana ne nispettir
Ki kılam meyl-i sohbet-i fuzalâ

Gerçi eflâkerağbet eyler hâk
Yetmez a'laya rütbe-i ednâ

Lutf senden bana münâsib iken
Benden etmekmutâlebe ne revâ

Ey Fuzûlî bu nev-'i da'vâda
Maslahattır tutam tarîk-i rızâ

Hâl müşküldür anda kim bir ola
Sâhib-i hükm ü sâhib-i da'vâ

Var ümidim ki tâ mü'essir ola
Sâbit ü sâyir ile arz ü semâ

Ola hükm-i kazâ ile bâkî
Kâdi-i Gâzi-i huceste likâ

22
KASİDE DER MEDH-İ MEHMED BEG

Me fâ î lün Me fâ i lün Me fâ î lün Me fâ i lün

Felek her devrde bir feyz-i hikmet âşkâr eyler
Tekâlîb-i zamân izhâr-i sun'-i Kirdigâr eyler

Karadan ağı fark atmaz bu remzin bilmeyen bu dehrin
Ki niçin geh nehârı leyl ü geh leylü nehâr eyler

Bayaz üzre sevâd-i nüsha kim esrâr-ı hikmettir
Hıred her harfini manzûr-i ayn-i i'tibar eyler

Esîr-i derd olanlar rüzgârın inkılabından
Eger sabr etseler dermânların hem rûzgâr eyler

Felek devr etmeyi ahvâline vâkıf olan ârif
Tarik-i sabr ü teslim ü tevekkül ihtiyâr eyler

Mukârin olsa âsâr-i sâ'adet tîre toprağa
Nesîm-i nev-bahâr ol tîre toprağa güzâr eyler

Mücellâ eyleyip âyine-i tab'in küdûretten
Kılıp hurrem verip lutf-i tab'in küdûretten

Verir her hastaya elbette devrân-i felek dermân
Velî bir nice müddet züll-i hırmân ile zâr eyler

Kılıp her nâ-murâdı âkıbet maksûdune vâsıl
Velî bir nice müddet züll-i hırmân ile zâr eyler

Zamâne her diyâra istese âsâr-i emniyyet
Ana sâhip-livâ bir ser-ver-i re'fet-şi'ar eyler

Kaza her kişverin ehline cem'iyyet murâd etse
Ama elbette bir dânâ-yi kâmil şehr-yâr eyler

Bi-hamdillâh bu gün bu mülke salmış sâye bir âdil
Kim anun nisbetiyle izz ü rif'at iftihar eyler

Ser-efrâzî ki feyz-i hâk-bûsi âsitânından
İnip her dem güneş kesb-i ulûvv-i iktidâr eyler

Safâ-yi zikr-i hâk-i pâyıdır ol saykal-i rahmet
Ki mir'ât-i dil-i ahbâbdan ref-i gubâr eyler

Felek meşşâtası verdükte zîb-i şâhed-i devlet
Anun mah-i livâ-yi rif'atin âyine-dâr eyler

Zamâne inkılabından ferağgat isteyen ârif
Ânun ma'müre-i ikbâline hısm-i hisâr eyler

Semiyy-i Ahmed-i Mürsel Mehemmed Beg o deryâ-dil
Ki'adl-i halka arz-i rahmet Perverdigâr eyler

Eyâ Ser-dâr-i rûşen-rây mülk-ârây ferruh-ruh
Ki her mansıbda ismin iktizâ-yi istihâr eyler

Kemâl-i ma'rifet her kanda vü her devrde olsa
Seni ser-defter-i erbâb-i temkin ü vekâr eyler

Bu mülke sâyei devlet bırakmışsın bi-hamdillah

Yeridir ger sana mülk ehli can nakdin nishâr eyler

Niçin kim zât-i pâkin mazhâr-i feyz-i adâlettir
Bu mülkün her günün nev-rûz ü her faslın bahâr eyler

Meşâhid revnakına azm kılmışsın zihî himmet
Bu himmetle seni Hallâk-i Âlem kâm-kâr eyler

Şehîd-i Kerbelâ'ya su getirmek kasdın etmişsin
Seni elbette âlemde bu niyyet pâyidâr eyler

Ser-efrâzâ Fuzûlî hasteye bu mülk-i gurbette
Sipîhr-i nâ-muvâfık devri cevr-i bî-şumâr eyler

Egerçi bî-karar etmiştir ol bî-çâreyi mihnet
Bulup temkîn senin zevk-i visâlinle karâr eyler

Cemî-'i halkdan katl eylemiş ser-rişte-i ülfet
Eger sen hem terahhum kılmasan terk-i diyâr eyler

Sen ol pâkize-tal'at âf-tâb-i âlem ârâsın
Ki lûtfun gönlümü yüz maksada ümmî-vâr eyler

Verir med-i şerîfin cevher-i güftârıma revnak
Sadeftir katre-i bâran-ı dürr-i şâh-vâr eyler

Kılar şem'i cemâlin nûru tab'-ı tîremi rûşen
Güneştir seng-i bî-mikdarı lâ'l-i âb-dâr eyler

Ümîdim var kim var olasın âlemde kadr ile
Kaza her nice kim yokdan cihân ehlini var eyler

23
KASİDE DER MEDH-İ MEHMED BEG

Me fâ î lün Fâ i lâ tün Me fâ î lün Fâ i lün

Ne müşkil olsa kılar çerh rüzgâr ile hal
Mürur ile açılır tâb-i târ-i tûl-i emel

Gönül murâdını tedrîc ile bulur tâlib
Tahammül olsa yeter dâmen-i metâlibe el

Nizâm-i âlem için eksik olmaz ehl-i sâlah
Komaz umurunu âlem mu'attal ü muhtel

Firâset ehli kim olmaz salâh-i millet için
Bu nazm silsilesi eylemez kabûl-i halel

Cihânı çerh müdebbirden eylemez hâlî
Değil mesâlih-i müstâ'cel-i cihan mühmel

Ne lûtfdur yine kim hıtta-i Irâk-i Arab
Kemâl-i ma'rifet-i Kirdigâr'a oldu mahal

Nîşân-i revnak-i Bağdad'tır bu kim kılmış
Zuhûr-i lutf-i müceddet Hudâ'yi azze ve cel

Musavver eyledi nakş-i sa'âdet-i ebedî
Bîsât-i buk'a-i Bağdat'a nakş-bend-i ezel

Münevver eyledi adliyle Evliyâ Burcu'n
Hümâ-yi evc-i hüner kutb-i a'del ü ekmel

Mu'în-i şer'-i şerif-i Nebî Mehemmed Beg
Ki zikridir sebeb-i zikr-i Âhmed-i Mürsel

Zihî bülend- makâmî ki pâye-i kadre
Uluvv-i târem-i a'lâyı gösterir esfel

Semend-i kadri ager salsa mih-izerrin na'l
Olur hazânı bahâra gamı neşâta bedel

Vücûd-i bî-bedeli âf-tâbdır amma
Bir âf-tab ki dâ'im medârı ola Hâmel

Bülend-kadr Şehâ sensin ol sa'âdet-mend
Ki şân-i kadrinedir âyet-i vefâ münzel

Tefâhhuş eyleseler hüsn-i âkibet ehlin
Cemî'hâtıra sensin hûtur eden evvel

Müyesser olsa tarîk-i itâ-atin halka
Memâlik içre olur ref-i ihtilâl-i milel

İhâta kılsa cemî-i umûra tedbîrin
Hudûd-i mülkde merfû' olur rüsûm-i cedel

Muvâfıka şeref-i tal'atın mümidd-i hayât
Muhâlife eser-i makdemin husûl-i ecel

Değil zamânede mahfî debîr-i reyinden

Hisâb-i defter-i dâniş mufassal ü mücmel

Hâkim-i ma'rifetin sulha mültefit olalı
Bozuldu ma'reke-i fitne vü bisât-i hiyel

Sarardı şehd-i kelâmından ehl-i derd yüzü
Mezîd-i'illet-i safrâ olur şifâyi asel

Giderdi telh-i kahrın fesâd tuğyânın
Kılar mazarrat-i balgam izâlesin hanzel

Şehâ Fuzûlî-i bî-dil du'â-yi devletini
Biliptir ahsen-i akvâl hayr-i hüsn-i amel

Hemişe câh ü celâlette müstedâdam ol kim
Medâr-i emn ü emansın nizâm-i dîn ü düvel

24
KÂSİDE DER MEDH-İ RÜSTEM PÂŞÂ

Fe i lâ tün Fe i lâ tün Fe i lâ tün Fe i lün

Yine açıldı gül kıldı cihânı hurrem
Çemen-ârâ-yi vücud oldu gül-i bağ-i adem

Müjde-i lâle vü gül verdi meger bâd-ı bahâr
Ki nisâr etti şukûfe ana dinâr ü direm

Lâle bir reng ile keşf eyledi esrâr-i derun
Ki dil-i hâkde kalmadı rümûz-i mübhem

Şâh-i gül verdi çemen bezmine bir nûr-i sürûr
Ki çerağ ile bulunmaz eser-i zülmet ü gam

Bâddan goncelere hâmile oldu gül-bün
Öyle kim îsi'ye Cibrîl deminden Meryem

Dem-i cân-bâhşını güyâ yele vermiş îsa
Ki bulur cân ü ten eşcâr deminden her dem

Sebze-hîzoldu hevâdan ölüler toprağı
Sebze her levh-i mezâra bu hatı kıldı rakem

Dem bu demdir bu demi hoş göregör ey ârif
Anma îsî demini urma geçen demden dem

Hâk-i Cem üzre çıkıp lâle tutup câmını der
Ki kimin var ise bir câmı bu gün oldur Cem

Ki niçin gaflet ile fevt ola bir mevsim kim
Ola andan diriler tek ölüler hem hurrem

Âdemi istese toprakta elbette bulur
Bu gün ol feyzi ki toprağı kılıptır Âdem

Sebzeden jeng ayân eyledi âyîne-i bağ
Bes ki geçti dün ü gün şeb-nem ü bârandan nem

Turfa kim sebze ile revnak-i bâğ oldu ziyâd
Gerçi her âyineden jeng safâ eyler kem

Bülbüle minnet edip dün der idi bâd-i bahâr
Kim benim vâsıta-i revnak-i mülk-i âlem

Dedi bülbül ana ey ehl-i hilâf eyleme lâf
Bir hayâ kıl bu sözü söyleme ebsem ebsem

Sen eger bilmez isen cümle-i âfâk bilir
Ki kimindir bu mübârek eser-i feyz-i kadem

Tâze gül-zâr-i vezârette açılmış bir gül
Vermiş âfâka nesim-i eseri lûtf-i İrem
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Kılmış andan bu safâ kesbini gül-zâr-ivücûd
Olmuş anunla bu bünyâd-i letâfet muhkem

Ol ser-efrâz kim anun kimi bir ferruh-ruh
Pâye-i kadre kadem basmadı andan akdem

Andan aldı azamet emr-i vezâret gûya
Şimdi nasb oldu bu der-gâha Vezir-i a’zem

Hüsn-i re’yiyle bu gün hükme girer dîv ü peri
Darb-i tîğiyle bu gün feth olur iklîm-iAcem

Ki Süleymân-i zaman Âsaf’ı etti nâ’ib
Oldu ser-‘asker-i Keyhüsrev-i devrân Rüstem

Ol cevân-baht ki icrâ-yi adâlette müdâm
Nesak-i şer’iledir emr-i şerîfî tev’em

Pertev-i mrehamet ol Hazret-i Rüstem Paşa
Ser-i erbâb-i sehâ ser-ver-i pâkize-şiyem

Ger sabâdan haber-i adlin iştse edemez
Şem' pervâneye mutlak diri oldukça sitem

Mülk nazmında eğer hükmüne olsa vâkıf
Zülf-i mahbûbu hevâ eyleye bilmez der-hem

İ'tidâl istese erkân-i mizâca adli
İrişir sıhhat-i âm ile etıbbâya elem

Feyz-i nusret bulur elbette cihan-gîrliğe
Himmeti her kime hur-şîd-sıfat verse alem

Safha-i nâme kimi cezm tutar her yere kim
Kilk-veş çekse sütûr-i sipeh-i hayl ü haşem

Rif'at-i kadrini hur-şîde su'âl etti zemîn
Hâk-i der-gâhına yâd eyledi hur-şîd kasem

Kim anun bulmayıp ahvâline bir zere vukûf
Kalmışım dâ'ire-i hayret içinde ben hem

Tâat-i Hâlik'adır hüsn-i rızâsı dâ'i
Rızk-i mahluka kef-i bahr-i nevâli maskem

Bahr ü kân eyleseler da'vî-i ihsan ammâ
Kerem ü cûdunu gördükde olurlar mülzem

Kanı ol rütbe ki cûdiyle anun bahş ede bahr
Kanı ol havsala kim kân-i keremdenura dem

Her ne tedrîc ile bin yılda vere bahr ilr kân
Her ne yüz yılda mürûr ile kılar hâsıl yem

Bezl bir demde eder meclisine hâzin-i cûd
Sarf bir günde kılar bezmine kassâm-i kerem

Bi'llâh er görmüş olaydı kerem-i bî-bedelin
Anı mu'ciz sanıp imâna gelirdi Hâtem

Ser-verâ cümle-i âfâka yetirmiş adlin
Vüs'at üzre eser-i râbıta-i hân-i ni'am

N'ola ger dâr-i şifâ-yi kereminden yetse

Bu Fuzûlî-i dil-efgârına hem bir merhem

Var ümîdim ki cihân olmaya hâli senden
Nice kim var nücûm ü felek ü levh ü kalem

Şugl-i âlem ola tedbîrin ile râst müdâm
Kadd-i gerdûn ola pâ-bûsun için dâ'im ham

25

KASİDE DER HAKK-İ İBRÂHİM BEG

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün
Götürdü bâd bürka' çihre-i gül-berg-i handândan
Getirdi âlemi murg-i çemen feryâda efgândan

Nedir yâ Rab çemende andelibin rişte-i dâmı
Meger açtı girih sünbül ser-i zülf-i perişândan

Eger kavs-i kuzehden tîr-i bârân etmedi gerdûn
Nedir âyâ sebeb kim doldu gül-bün cismi peykândan

Ve ger bir dâğ-i pinhân ile bagrın yakmadı devrân
Nedir maksûdı her dem lâlenin çâk-i giribândan

Bahar eyyâmıdır kurtuldu âlem her küduretten
Kılıb kesb-i safâ cüll-âb-i feyz-i ebr-i nisandan

Göz açtı ıkd-i şeb-nemden tarâvet kesb eder nergis
Arak kurtardı terdrîc ile ol bimârı hicrândan

Safâ kesbetti hüsn-i istikâmet eyledi hâsıl
Mizâc-i mülk-i âlem i'tidâl-i ahd-i devrândan

Salâh ü i'tidâli devr merfû' etti ezdâda
Fesâd ü ihtilâfi devr merfû etti erkândan

Çemen bezmine revnak vermeğe gül gonceden çıktı
Müzeyyen kılmak için Mısr'ı Yûsuf çıktı zindândan

N'ola çeşm-i ter ile çıksa hasb-i hâkdan nergis
N'ola ger çksa Ya'kûb-i belâ-keş Beytü'l-ahzân'dan

Bıraktı çeng mir'ât-ı serâba sebze-i sahrâ
Nem-i hâk etti rahş-i gird-bâdı men' cevlandan

Ser-â-ser kıldı eczâ-yi zemîn emvâtını ihyâ
Meger her katre âb-i Hızr idi bir katre bârândân

Mu'âlic sıhhat-i bîmâr için çok çekmesin zahmet
Bu gün kim kesb olur ol müdde'â seyr-i gül-istandan

Fâzilet ol değil kim safha-i gül-zârı doldurdu
Bahâr-i âlem-ârâ sünbül ü nesrin ü reyhândan

Budur kim ravza-i Dârü's-Selâm-'i eyledi memlû
Ser-efrâz-ı sa'âdet-mend lûtf ü adl ü ihsândan

Nizam-i mülk İbrahim beg ol pâk-sîret kim
Tekâzâ-yi tefevvuk eylemiş efrad-i insandan

Ser-efrâzi ki idrâki felek-rây ü melek-sîret
Münezzehtir kemâl-i nisbeti emsâli akrândan

Kemâl-i fazl-i zâtı Âsaf evsâfında hatm olmuş
Götürmüş jeng-i nakş-i âyine-i mülk-i Süleyman'dan

Dil-i pür nûruna kılmaz güzâr efkâr-i nâ-sâ'ib
Kim ol kandil memlûdur leb-â-leb nûr-i irfandan

Gönül ger meyl-i gül-zâr etse fasl-i gül anun'çündür
Ki ta'lim ala medhin lehce-i murg-i hoş-elhândan

Ser-efrâza bi-hamdi'llâh bahâr-i refet-i adlin
Der-i feyz açtı gül-zâr-i Irâk'a bâğ-i Ridvan'dan

Aceb yok sebze veş ger hâkden baş çekse emvâtı
Aceb yok olsa bin genc-i nihan zâhir bu vîrândan

Fuzûlî hame veş ser-geşte-i sahrâ-yi vasfındır
Kadem ser-menzil-i taksire basmaz ol beyâbândan

İlâhi tâ nesim-i sun' tahrikiyle âlemde
Olur dâmân-i gülşen pür güher ebr-i dür-efşândan

Riyâz-i kadrine gün günden efzûn ola cem'iyyet
Ümîdin gül-şeni mahrûs ola seyl-âb-i hırmandan

26
KASİDE DER MEDH-İ SULTÂN İBRÂHİM
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün
Bi-hamdi'illâh ve'l –minne ki tevfikât-i rabbâni

Yeterdi menzil-i maksûda İbrahim Sultân'ı

Tarîk-i Kerbelâ râh-i Necef bir reh-ber isterdi
Bu yolda gördü Hak Hızır olmağa Sultân-ı erzâni

Velâyet dürlerinin ma'denidir Evliyâ Burcu
Emin-i Hak görüp Sultân'a tapşırdı felek anı

Eyâ Sultân-i âli-himmet ü ser-dâr-i âdil-dil
Ki sensin gevher-i insâf ü dürr-i ma'delet kânı

Müşerref eyledi zât-ı şerifin mülk-i Bağdad'ı
İmâret kıldı re'y-i genc-bahşın hâk-i virânı

Safâ taptı vüsûl-i makdeminden yenle can bağı
Esâs aldı binâ-yi himmedinden adl eyvâhı

Kadem bastın diyâr-i eşref-i Bağdâd'a sen yer yer
Mazârat ü buka'ü'l-hayr senden oldu nûrâni

Ziyâretler ki kıldın âsitanlar kim tavâf ettin
Kabûl olsun ki taptın her birinden feyz-i rûhani

Makâm-i Kanber ü evlâd-i Fazl ü ba'z-i Ehl-i Beyt
Tavâf ettin civan-merdane kıldın çok zer-efşâni

Ziyâ-yi rif'atinden sâye buldu seyr vaktinde
Gehi Behlûl-i Divâne gehi Mansûr-i Hâkâni

Hemşire hasmını Şâh-i Velâyet taşa dönersin
Nice kim gördün etmiş mu'ciz ilen taş arslanı

Makâm-i mıntâka tavfın kılıp oldun kemer-beste
Öpüp avn ü mu'in der-gâhın ettin tâze imânı

Cevâd ü Kâzım'ın Attâr-i Bağdâd olduğun bildin
Yüz urdun taptın ol attârdan her derde dermânı

Takiyy ü Askeriyy ü Mehdi'ye Ensâr gönderdin
Ki âlâyişli kafir leşkerinden saklaya anı

Fırât-i pâk tek Bâbil diyârına kadem basdın
Burûc-i zühresinde oldu ol Hârût zindânı

Misâl-i meşhed-i Şems ü mezâr-i Cümcüme yer yer

Temâşâsiyle gördün mu'cizât-i Şâh-i Merdân'ı

Ukayl ibn-i Ebi Tâlib'den istimdâd edip himmet
Tarık-i Kerbelâ'ya başladın akrân ü a'yânı

Çü deşt-i Kerbelâ'ya leşker-i İslam-ı cem'ettin
Yakın oldu ki Şâh-i Kerbelâ'nın isrenir kanı

Edâ-yi tâ'at ü arz-i niyâz ettin bi-hamdi'llâh
Ki makbûl oldu Beytu'llah'a İbrâhim kutbânı

Yeyirdin niyyet-i pâk ile bir bir cedd ü âbâya
Selâm-i ravza-i pâkize-i Şâh-i Horâsan'ı

Bu gün ser-menzil-i maksûda yettin râh-i vahdette
Refik oldu sana tevfik tapdın vasl-i cânânı

Ne cânan cân-i mutlak belki candan efdal ü eşref
Ki der-gâhında eyler can nisâri insi vü câni

Hudâ'nın innema kavlinde halk içre veli'ahdı
Resûl'un lahmike lahmi ser-i hânında mihmânı

Gehî muhtâca vermiş Kanber'i tuğyân edip lûtfu
Gehî arslandan almış muztarip halinde Selmân'-i

Gehî vermiş Resûl'e arşda arslan ile mührün
Gehî arz etmiş elde hâtem –i hükm-i Süleymân'ı

Tufeyl-i gevher-i zât-i şerîfi âdem ü âlem
Fedâ-yi cevher-i cism-i lâtîfi bahri vü kânı

Emirü'l-mü'minin Hayder Aliyy İbn-i Ebi Tâlib
Ki Cibril-iEmîn'dir halveti vahdette der-bânı

Nedir dünyâ vü ukbâ bî-rızâ-yi Murtazâ bi'llâh
Ne ol bâki gerek sıdk ehline mutlak ne bu fâni

Müdâm ol kim bu der-gâhın kamu sâdat ü huddâmın
Ser-â-ser cem'-i hâtır kıldın ol cem'-i perîşânı

Men-i gâfilden âgâh olki bir kem-ter senâ-hanım
Gerek sen tek ser-efrâzın benim tek bir senâ hanı

Fuzûlî bu harem içre şeb ü rûz ü geh ü bî-geh
Du'â-yi hayr kıl Sultân'a terk et seyr-i bu-stânı

İlâhi tâ binâ-yi dehr bâkîdir muhalled kıl
Bu Sultân-i cevân-bahtı bu ser-dâr-i cihân-bânı

Ne evrâd ü du'â kim kıldı Sultan âsitanlarda
Kabûl olsun budur dil-şâd eden yüz bin müselmânı

27
KASİDE EYZAN DER MEDH-İ MÜŞÂRÜN-İLEYH SULTÂN İBRÂHİM
Mefâîlün Mefâîlün Feûlün
Yine deşt her sebzeden fasl-i hurrem
Cihân bi-tekellüf tekellüfde âlem

Nebâtât emvâtına vermiş ihyâ
Hevâ-yi Hızr-haslet ü İsevî-dem

Mesih-i şikûfe zuhûruna mutlak
Sabâ atse-i Âdem ü şâh Meryem

Bisât-i besâtin ü bast-i reyâhin
Biri fâricü'l-hem biri kâşifül-gam

Gül evrâkı eşcârda oldu müzmer
Ki ma'ni-i nâdir ibârette mübhem

Gül-i surh-i sûrî arûs-i Mukanna
Dırâht-i şikûfe nigâr-i mu'ammem

Anâdil hatibine gül-bün menâbir
Şikûfe sipâhına gül-zâr muhayyem

Bu gün zülf-i ehl-i melâhatten özge
Değil kimse ser-geşte vü dîde pür nem

Bahârındır âyâ bu te'sir bilmem
Veyâ devlet-i feyz-i Hâkân-i A'zem

Felek-mertebe kutb-i hur-şîd-sîret
Ki nev-rûz-i adliyledir mülk hurrem

Misâl-i asâlette ismiyle cârî
Ezel tâ ebed hükm-i tûğrâ vü hâtem

Hisâb-i sahâvette emriyle mecrâ
Gedâ adına hâsıl-i ma'den ü yem

Eğerçi zamânında mümkindir etmek
Gedâ genc-i dinâr ü dirhem ferâhem

Bulunmaz bu ma'mürede bir harâbe
Defin olmağa genc-i dinâr ü dirhem

Nazar feyz-i rûh sıfâtında âciz
Hıred cevher-i cismi derkinde mülzem

Kemâlât kesbine akl-i mücerred
Ne cism-i musavver ne rûh-imücessem

Kad-i dil-keşi râyet-inusret-âyet
Rûh-i meh-veşi râyet-i fethe perçem

İnan ber inan feth ü nusret refîki
Ne şarı ki kılsa 'azimet musammem

Semiyy-i Halîl-ahter-i burc-i hikmet
Ki rahşınadır gâşiye-keş yüz Edhem

Kuzâtın zamîrine izhâr-i dâ'im
Hem ef'âl-i müsterhem a'mâli mübrem

Kader tek vukûfuna inşâ hemîşe
Hem eşgâl-i muğlak hem esrâr-i mübhem

Hükümet-şi'ârâ vilâyet-penâhâ
Ki câh-i hükûmet sanadır müsellem

Eger mâha mihr-i ruhun salsa pertev
Meh olmaz dahi mihrden zerrece kem

Eger yetse perâneye hükmün ey şem'
Olur mihr-i hâzır ana zâc-i muzlem

Şarâb-i mezâkında keyfiyyet-i şehd
Mizâc-i sinânında hâsiyyet-i sem

Senin pây-bûsun temennâsı birle
Kadim tek kad-i âs-man muttasıl hem

Zemin pây-bûsunla bir kadr bulmuş
Kim ol kadre kâdir değil âs-man hem

Şehâ sensin ol gevher-i dürc-i hikmet

Ki sendendir elbette her derde bir em

Ne dil-rîş kim zahm tek açtı ağzın
Sana arz-i hâl etmeğe taptı merhem

28
KASİDE DER SİTÂYİŞ-İ CA'FER BEG
Faîlâtün Faîlâtün Faîlâtün Faîlün
Kıldı def'-i gam dil-i uşşâktan zevk-i bahâr
Âh kim gösterdi aşk ehline devrân hecr-i yâr

Sâkin-i hum-hâne peydâ kıldı şevk-i seyr-i bâğ
Geldi ol dem kim kıla bî-çâreler terk-i diyâr

Saldı göz girdâbına nezzâre-i gül mevc-i hûn
Kıldı dil âyînesin pür jeng zevk-i sebze-zâr

Gonce tek çâk oldu ceyb-i sırr-i rebâb-i afâf
Aldı meyl-i seyr-i gül-zâr ehl-i temkînden vekâr

Tuttu câm-i lâle-gûn erbâb-i işret gül görüp
Kan içirdi halka nireng ile çerh-i hile-kâr

Dostlar eyyâm-i gül olsaydı eyyâm-i sürûr
Ra'd-i nâlân dem-be-dem kılmazdı ebri eşk-bâr

Faşl-i gül tab'ında emniyetten olsaydı eşer
Gark-i hûn-i lalezâr olmazdı tiğ-i kûh-sâr

Sîne-i sahrâya tîğ-i seylden düşmezdi çâk
Nev-'arûs-i goncenin dâmânını tutmazdı hâr

Jâle taşından göğermezdi teni gül-bünlerin
Gül-şeni zencîre etmezdi mukayyed cûy-bâr

Bu alâmetlerden âgâh olmayandır bî-haber
Bi-haberdir ol ki ayş eyler bu mevsim ihtiyâr

N'ola ger hayret kılıp sûsen zebânıolsa lâl
N'ola ger hasret çekip ağlarsa bülbül zâr zâr

Ey dil-i gafil değil bî-hûde teşrîf-i rebi'
Andadır muzmer kemâl-i kudret-i perverdigâr

Gâlibâ takdîrden sükkân-i halvet-gâh-i hâk
Ruhsat almışlar kim edip sırr-i hikmet âşgâr

Cümle-i ezhâr halvette giyip rengîn libâs
Eyleyip her yılda bu dünyâya bir nevbet güzâr

Edeler gâfillere tekmîl-i esbâb-i gurûr
Olalar âriflere manzûr-i ayn-i i'tibâr

Tutalar bir dem karâr ammâ yine dil-gîr olup
Edeler ser-menzil-i ma'hûda dünyâdan firâr

Dâr-i dünyâ öyle ser-menzil değildir kim ola
Nâzeninler tab'ına âb ü hevâsı sâz-kâr

Teng- nâ-yi âlem-i hüddâm-i Emir-i nâm-dâr
Kim ola bünyâdı müstahkem esâsı üstüvâr

Ey kazâ ger ârzû-mend-i sebât-i dehr isen
Emrin et teslîm-i huddâm-i Emir-i nâm-dâr

Ol felek-rif'at ki râyındandır istihkâm-i mülk
Ol melek-sîret kim andandır revâc-i rûzgâr

Çeşme-i lûtfundan etmiş bahr tahsil-i sehâ
Nâ'ib-i kudretten almış çerh ref'-i iktidâr

Devr tavr-i dil-küşâ kiklinden etmiş iktisâb
Çerh mihr-i bi-riyâ hulkundan etmiş müste'ar

Nakş-i levh-i i'tibârin ser-hat-i ahkâm-i adl
Sûret-i ahkâmı sırr-i hikmete âyine-dâr

Kâr-sâz-i mülk ca'fer Beg o rüşen-rây-kim
Nüsha-i hükmünedir mazmûn rızâ-yi Kirdigâr

Ehl-i hükme tâ ebed ef'âli düstûrü'l-'amel
Nazm-i mülke vaz'-i kânûnu esâs-i pây-dar

Ey ezelden mesned-i re'fette zât-i kâmilin
Kâm-bahş ü kâm-rân ü kâm-bin ü kâm-kâr

Nev-bahâr-i zevk-i valsından cüdâ gül-zâr-i mülk
Hâr-zâr-i derdtir zindân-i züll ü inkisâr

Hak bilir kim gül-şen-i valsından ayrı murg-i dil
Pây-bend-i rişte-i teşviştir leyl ü nehar

Olmazam bir lâhza bi-ra'd-i figân ü berk-i âh
Kanda kim seyr eylesem giryân ü sûzan ebr-vâr

Âkıbet gü-zâr-i şevkinden nihâl-i mihnetim
Âb-i çeşm ü dâğ-i dilden kıldı zâhir berg ü bâr

Müjde-i teşrîf-i vaslın geldi çün ammâ ne sûd
Sûz-i hicrânı ziyâd eylerdi dâğ-i intizâr

Ser-verâ gül-berg-i ruhsâr-i lâtifin görmeğe
Muntazırdır zâr ü ser-gerdan Fuzûli tek hezâr

Nice müştâk olmasınlar devlet-i didârına
Muğtenemdir bi- tekellüf hâkim-i re'fet-şi'âr

Var ümîdim kim bahâr oldukça bezm-ârâ-yi mülk
Görmeye âyine-i tab'ın havâdisden gubâr

29

KASİDE DER SİTÂYİŞ-İ CA'FER BEG

Feilâtün / Feilàtün / Feilàtün / Feilün

Cihân eyledi feyz-i bahar reşk-i cinân
Bıraktı feyz-i letâfet zemine lûtf-i zamân

Hevâ sunûf-i reyâhine verdi zîb-i zuhûr
Tırâz-i hulle-i hâk oldu hilye-i elvan

Dikip şikûfe vü gonca çemende çetr ü otağ
Makâm-i bezm-i sürûr oldu arsa-i bû-sitân

Değil alâmet-i fasl-i rebi' ü kavs-i kuzeh
Edâ-yi hidmet için bağladı sipihr miyân

Mükemmel olmağa esbâb-i ayş bî-tenkîz
Müyesser olamğa âlât-i bezm bî-noksân

Sehâb ü seyl ile irsâl olundu gül-zâre
Kamu zahire-i bahr ü kamu define-i kân

Tamâmî-i berekâtın zemin kılıp mebzûl
Cemi-i lûtf-i nihânın zamâne kıldı ayân

Bisât-i sebzeye gül-bün yeşil serîr dikip

Yakıp çerâğların her taraf gül-i handân

Tığıldı nesteren ü sûsen ü gül ü lâle
Dizildi nerkîs ü nesrîn ü sünbül ü reyhân

Nefiresiyle hem-âvâzdır nekâre-i ra'd
Kılar nisâr-i mükerrer cevâhirin bâran

Çemende eylediler tıfl-i gonceyi mahtûn
Saçıldı gül-şene gül gül cerâhatinden kan

Yetirdi öyle safâ devr-i rûzgâra bu sûr
Ki sûr-i hıtne-i nakd-i yegâne-i devrân

Gül-i bahâr-i emâret Cenâb-i Ca'fer Beg
Ki tav'-i re'yinedir çerh bende-i fermân

Nizâm-i saltanat ü mülke eşref-i esbâb
Binâ-yi millet-i İslâm'a a'zam-i arkân

Bahâr-i rif'at ü ikbâle eltaf-i ezhâr
Nihâl-i şevket ü iclâle a'del-i agsân
Sipihr-menziletâ sensin ol mekân-i hayâ
Ki yok sıfâtına hadd-i i hâta-i imkân

Mübârek ola bu sûr ü sürûr-i bezm-i huzûr
Kim oldu cümle-i halk-i cihâna feyz-resân

Neşât-i ayşının evsâfı tuttu âfâkı
Safâ vü zevkinin âvâzesiyle doldu cihân

Sipihr kıldı bu bezm-i neşâta bezl-i safâ
Melâ'ik oldu bu sûr ü sürûra fâtiha-hân

Ki asl-i ka'ide-i hıfz-i şer'dir bu amel
Budur mukaddem-i esnâf-i tâ'at-i Rahmân

Şehâ fuzûlî-i zârım ki devr-i adlinde
Bukâ'-i emn ü emândır bana makâm ü mekân

Nisâr-i bezmin için ger bulursa hüsn-i kabûl
Getirmişim güher-i i'tikâd ü cevher-i cân

Ümîd varki oldukça rûzgâra vücûd
Müyesser ola sana irtifâ'-i şevket ü şân

30

KASİDE DER SİTÂYİŞ-İ CA’FER BEG

Mefâìlün / Mefâìlün / Mefâìlün / Mefâìlün

Ne mevcûd olmasa esbâb_ı dünyâdan değil müşkil
Bu müşkildir ki mevcûd olmaya bir hâkim-i âdil

Ne derd-i dil ki yüz gösterse devrândan değil mihnet
Budur mihnet ki şerhin kılmağa olmaya ehl-i dil

Marizin olsa bin derdi bu derd anlardan efzûndur
Ki teşhîsine olmaya tabîb-i hâzik ü kâmil

Belâdır kim dil-i âşık kimi virân ola kişver
Ola ol hâlden hâkim olan mahbûb-veş gâfil

Hevâ-yi nefse tâbi’ ola ehl-i mülkden fâriğ
Kılıp uşşâkının terkin rakîbine ola ma’il

Binâ-yi hâne-i râhat mürûr ile ola virân
Tılısm-i nazm-i cem’iyyet ola terdîc ile bâtıl

Ne hoşdur ehl-i âlem rağbetiyçin ola hâkimde
Ruh-i Rahşan leb-i handan dil-i dânâ kef-i bâzil

Müdâvâ-yi kulûb-i münkabiz bir derdtir mühlik
Mükâfât-i mülûk-i tünd-hû bir zehrdir kâtil

Ne ümmid ile sûret bağlasın izhâr-i şerh-i gam
Cevâb-i telhden yeğrek bilir hırmânını sâ’il

Nişân-i hüsn-i tâli’ bu yeter Bağdâd’a kim hergîz
Ana râhat mülâkâtında yok bir mâni’ ü hâ’il

Bi-hamdi’llâh salâh-i devlet için mesned-i rif’at
Bu gün bir kutb-i sâhib-‘adl ü sâ’ib-re’yedir menzil

Sipihr-i devlet ü ikbâl-i mülk-ârây Ca’fer Beg
Ki yek-sândır anun adline hükm-i âli vü sâfil

Zihî âdil ki devrânında dihkan tîre toprağa
Bıraksa dâne-i cev hûşe-i pervin kılar hâsıl

Felek te’sir-i ikbâlinden almış kuvvet-i tâli’

Kim olmuş bahr mahsüline kân edvarına âmil

Umuûr-i hayr ü ihsan buldu eyyâmında bin revnak
Adâlet multezemdir ol umûra merhâmet kâfil

Hisâb-i mücmel-i evsâfıdır bir pâk defter kim
Cihânın hayr-i mahsulû anun cem'inedir dâhil

Zamânında zımân ehline hergiz çekmemiş kâtib
Hisâb oldukda gayr-i izz ü rif'at bâki ve fâzıl

Ser-efrâz-i nevâl-i ni'met ü idrâr-i ihsanın
Cem'-i mülkedir câri cem'-i halkadır şâmil

Teveccüh kıl melâlet çekme ikrâh etme kim Hak'dan
Bir âyettir nizâm-i mülk ü millet şânına nâzil

Eger hükm etse hüsn-i tâli'in bârân olur lü'lü'
Sana minnetsiz eyler ebr ü deryâ hâsıl u vâsıl

Sana nisbet bu rütbe rütbe-i mezmûmdur ammâ
Ne çâre zînet-i eyyâma sensin cevher-i kâbil

Adâlet sende konmuşdur sana muhtâcdır kişver
Güher ümîdi birle dâmen-i deryâ tutar sâhil

Şehâ ger olmasaydı lûtf ü idrâkın tekâzâsı
Fuzûli'nin kalırdı kâr-gâh-i san'ati bâtıl
Senâ'yi izz ü ikbâlin diler elbette bir mâdih
Zuhûr-i lûtf-i ihsanın diler elbette bir sâ'il

Ümîdini var kim tâ nûr ü zulmet ola âlemde
Cihândan sâye-i câh ü celalin olmaya zâ'il

31

KASİDE DER MEDH-İ CA'FER BEG

Fàilàtün / Fàilàtün / Fàilàtün / Fàilün

Zulmet-i hayrette zikrindir bana vird-i zebân
Tûtiyim gûyâ yemin şeker yerim Hindû-sitân

İhtilât-i halden çektim ta'allûk dâmenin
Kâf-i uzlette bana simurg-nisbet âşyân

Cife-i dünyâya çok meyl etmedim kerkes kimi
Bir hümâ-tab'ım gıdâ besdir bana bir üstühân

Yüz fesâhat tût-i tab'ımda muzmerdir velî
Kim tutar âyine kim izhâr edem râz-i nihân

Sâkinim bir yerde kim yok i'tibârım zerrece
Rûşeni dâ'im hümâ-yi himetim hur-şid sân

Kasr-i kadr ü rişte-i derkim refi'olmak ne sûd
Çün müsâvidir bu kavme âs-mân ü rismân

Şâh-bâz-i himmetim her sayda kılmaz iltifât
Şehr-yâr-i rif'atım her mesnedi kılmaz mekân

Âlem-i sûrette ger yoktur şükûh ü şevketim
Âlem-i ma'nide yok bir ben kimi sâhib-kırân

Mesned-ârâ-yi serîr-i devlet-i bâkî benim
Kim sözüm zımnında her iklîme hükmümdür revân

Devlet-i dünyâ için çekmen selâtin minnetin
Fakr sultânı benim kim devletimdir câvidân

Bî-tereddüt tutmuşum bahr-i tâ'alluktan kenâr
Bî-tekellüf bulmuşum bî-hûde gavgâdan emân

Ser-bülendim ser-keşim erbâb-i ucb ü kibre lik
Ma'rifet ehline gerd-i râh ü hâk-i âsirân

Bendeyim ol mâh-i evc-i rif'at ü ikbâle kim
Görmemiştir bir ana mânend devr-i âs-mân
Muktedâ-yi ehl-i dâniş hâmi-i erbâb-i fazl
Kâr-fermâ-yi zamîr-i pâk tab'-i hurde-dân

Nazm-bahş-i mülk Ca'fer Beg ki Rûşen rây ile
Feyz-i fıtrîdir ana câh ü celâl ü izz ü şan

Tab'-i gerdun tav'-i fermânına etmiş iftihâr
Rahş-i devrân râyiz-i râyına tapşırmış inân

Dikkat-i efkâr-ı ol gâyette kim fikr eylese
Hikmet-i eşyâda tutmaz dâmen-i ilmin gümân

Müdrük-i evsâfı rây-sâhib ü tab2-i selim
Tâbi-i fermânı akl-i pîr ü baht-i nev-cevân

Safvet-i ihlas-ı ol mikdâr kim kahr eylese
Hâtır-i bed-hâha kahrından hutûr etmez ziyân

Ey şükûh-i rif'atın pirâye-i gül-zâr-i dehr
V'ey nizâm-i re'fetin ârâyiş-i mülk-i cihân

Bîm-i kahrın cân ü mâl-i haşma berk-i hâne-sûz
Lûtf-i tab'ın lâle-zâr-i mülke ebr-i dür-feşân

Ser-verâ sen çeşme-i ihsân ü bahr-i lûtfsun
Teşne-i şehd-i visâlindir Fuzûlî nâ-tüvân

Ol zamandan kim beni ahlâkın etmiş mu'tekid
Hak bilir virdim du'â-yi devletindir her zamân

Var ümîdim tâ medâr-i adldir âlem-penâh
Var ümîdim tâ livâ-yi fethdir kişver-sitân

Olasın ikbâl ü izz ü rif'at ü iclâl ile
Kâm-gir ü kâm-yâb ü kâm-kâr ü kâm-rân

32

KASİDE DER MEDH-İ KÂDİR ÇELEBİ

Fàilàtün / Fàilàtün / Fàilàtün / Fàilün

Bâğ levhini hazan bergi zer-efşân eyler
Âb ol levhde meşk-i hat-i reyhân eyler

Ey gönül geldi bahâr eyle çemen seyrânı
Gör ki hâlâ ne amel âmil-i devrân eyler

Yine pîr-i felek etfâl-i reyâhini yığıp
Feyz-i ta'lim ile bu-sitânı deb-istân eyler

Gonceyi metn-i metâli'de edip ukde-güşây
Lâleyi şerh-i tavâli'de sabak-hân eyler

Sünbülü ilm-i İlâhi'de kılıp mûy-şikâf
Sûseni bahş-i riyâzide suhan-dân eyler

Ders-i mantık okur iken dil ilen murg-i seher
Tutulup okuduğu gülleri handân eyler

Bülbülü her nice kim hâfız-i hoş-lehce-i âb
Öğretip hüsn-i edâ kâr-i Kur'ân eyler

Gör nezâket ki gelip subh sahaf-hânı ana
Ayb-i takrîr kılıp ta'ne-i elhân eyler

Fasl-i keyfiyet-i kânûn-i tıb etmiş hâsıl
Bahş-i teşhîs-i maraz da'vî-i dermân eyler

Şerbet-i bâde ile çok sınadım hastelere
Eyler anı ki ne Bukrât ü ne lokmân eyler

Bilmezem sihr mi mu'ciz mi nesîmin işi kim
Harekâtı hırad-i hîreyi hayrân eyler

Her mizâca ki diller öyle kılar medhâl kim
Anı idrâk ne ervâh ne ebdan eyler

Goncenin görse açar rişte-i tab'ında girih
Bülbülün bilse işin müşkilin âsân eyler

İntizâr ile taşı lâ'l kılıp reng verir
Rûzgâr ile suyu lü'lü'-i galtân eyler

Katreyi müddet ilen muttasılı bahr kılar
Zerreyi vâsıl-i hur-şîd-i dırahşan eyler

Lik gâyette ta'accüb kılarım kim ne için
Men-i mahrûmu hemîn haste-i hırmân eyler

Gayra ihsaânı çok ü lûtfu öküş lîk banâ
Sitemi vâfir ü bi-dâdı firâvân eyler

Kâş bağrımı kazâ su ede göz yaşı için
Çeşme tek durmayuban çün beni giryân eyler

Kâş cismimi felek taş ede bi-dâde dözem
Ma'den-i lâ'l kimi çün ciğerim kan eyler

Yer yüzünden götürülmekde gümânım dahi yok
Böyle kim ten çürüyüp göz yaşı tuğyân eyler

Bî-haberler bilemez eşk-i revânım ne için
Gerçi tenbîhine dil nâle vü efgân eyler

Ehl-i tuğyâna eser eyleyemez girye-i Nûh

Gerçi her dem oları vâkıf-i tûfân eyler

Ey felek bu ne revâdır ki sipâh-i sitemin
Dil-i ma'mûrumu yağma ile vîrân eyler

Bir demezsin mi ki nâ-geh siteminden bu fakir
Kâdi-i Asker'e şerh-i gam-i pinhân eyler

Ol kazâ-hükm ki çerh etse hilâf-i reh-i şer'
Kıldığından ana zecr ile peşîmân eyler

Ol kader-nâme ki mûr-i hatının mazmûnu
Neye kim zâhir olur hükm-i Süleymân eyler

Arş-temkîn felek-mertebe Kâdir Çelebi
Ki felek tâbi'idir her neye fermân eyler

Çerh bir tîğ çekiptir yeni aydan ki müdâm
Kimi gördüyse muhâlif ana kurbân eyler

Bin yılın Berhemen'in mev'ize-i ma'rifeti
Kâbil-i din kılar mâ'il-i îmân eyler

Arz-i îman büte ger kılsa dem-i can-bahşı
Can verip mu'ciz ilen anı müselmân eyler

Lâfz-i can-perver ilen reşha-i kilk-i hünerin
Ne dem-i Îsî vü ne Çeşme-i Hayvân eyler

Ey vera'-pişe ki dâ'im kadem-i sâbitini
Resm-i İslâm'a kazâ kâ'im-i erkân eyler

Râyiz-i tünd-rev-i tab'-i lâtîfin dün ü gün
Tevsen-i Fikret ilen çerhde cevlan eyler

Meyl eder hidmetine devlet-i tevfîk tapıp
Kim ki Hak'tan taleb-i rütbe-i irfân eyler

Sen makâm etmediğin ma'bede abidelerden
Kim ki me'va-yi melâik dese bühtân eyler

Salmasa sübha özün dâ'ire-i meclisine
Rişte-i akdin üzüp çerh perişân eyler

Sana ger durmasa bir lâhza mukâbil mihrâb
Taşlara başın urup çâk-i giribân eyler

Senden ayrılsa musallayı ayaklara salıp
Za’f-i tâli’ kara toprak ile yek-sân eyler

Her siyeh-dil ki komaz baş hatına hâme-sıfat
Kara câhildir eger da’vî-i irfân eyler

Gerçi sultânadır İslâm kıyâmı mensûb
Sana mensûbdur ol sa’y ki sultân eyler

Ser-verâ bende Fuzûlî’ni kemân-i gerdûn
Muttasıl derd ü belâ okuna kalkan eyler

İşitip ta’ne-i dem-serdleri her dem kim
Şem’ tek şerh-i gam-i külbe-i ahzân eyler

Öyle kim cân ü dilin fehm kılan sensin ü bes
Sen eger kılmaz isen kim ana ihsân eyler

33
KASİDE-İ KALEMİYYE DER MEDH-İ MUSTAFÂ ÇELEBİ

Mefâilün/ Mefâilün/ Mefâilün/Feilün

Meger kılar rakam-i vasf-i hatt-i yâr kalem
Ki hatt-i yâr kimi oldu müşg-bâr kalem

Meger diler sıfat-i lâ’l-i yâr ede tahrîr
Ki lâl-i yâr kimidir güher-nisâr kalem

Eger cefâ çeke sûret nigârdan yüz yıl
Demen çeke sıfat-i sûret-i nigâr kalem

Yazanda mim ü elif ol kad ü dehâna şebih
Kemâl ü sihrine çok kıldı iftihâr kalem

Velî hırâm ü tekellüm verir de âciz olup
Hatına çekti hat ü oldu şerm-sâr kalem

Me yerde kim yügürür nâfe nâfe müşg döker
Tutup durur revîş-i âhu-yi Tatâr kalem

Huceste Hızr’dır Âb-i Hayât içmek için
Zaman zaman zulemâta kılar güzâr kalem

Ne içti mihberede bilmezem ki vâlih olup

Özüne eyledi ser-geştelik şi'âr kalem

Kara başın götürüp dâ'im ilden ile gezer
Tutarlar ise dahi eylemez karâr kalem

Bir öz başına ög almış karârı yok delidir
Çıkınca tutmasalar alemi yakar kalem

Siyâh-bahtlığı yazmış alnına takdîr
N'ola geçirse kara günde rüzgâr kalem

Diliyle öz başına muttasıl belâ getirir
Ki halka gizli sözü eyler âşkâr kalem

Ticâret ehline benzer müsâferet yoluna
Hutût satrlarından çeker katâr kalem

Kara durur yüzü ol vechden kim eyler fâş
Özüyle yâri arasında her ne var kalem

Şikeste nâmeleri ya'ni ehl-i hüsne satar
Metâ'-i memleket-i Hind ü Zengibâr kalem

Öper sahife yüzün veh görün bu tâli'i kim
Bulur visâl-i niğâr-i semen-'izâr kalem

Midâd-i turrasına yüz sürer zihî devlet
Tutar hemişe ser-i zülf-i tâb-dâr kalem

Anunçün elden ele gezdirir ekâbir kim
Tapıptır Âsâf-ı devrândan i'tibâr kalem

Gül-i hadîka-i ikbâl Mustafâ Çelebi
Kim oldu devlet-i kurbiyle kâm-kâr kalem

Semiyy-i Ahmed-i Mürsel ki kıldı ana tufeyl
Demî ki levh ile yarattı Kirdiğâr kalem

Nesîm-i hulkunun evsâfın etmeğe tahrîr
Çemen eline verir sebzeden bahâr kalem

Eyâ bülend-cenâbi ki midhatinde olur
Hemîşe mu'terif-i acz ü inkisâr kalem

Riyâz-i kadrde fazlın nihâl-i re'fettir
Nihâl-i fazlına bir turfa şâh-sâr kalem

Nihâl-i devlete kadrin riyâz-i hikmettir
Riyâz-i kadrine bir turfa cûy-bâr kalem

Eline almaz imiş Mustafâ kalem derler
Bu zillet ile besî olmuş idi hâr kalem

Sana yetirdi özün nisbet ile tapmak için
Zamânede senin adınla i'tibâr kalem

Kelîm-i Tûr-i vefâsın ki ehl-i hayr ü şere
Elinde gâh asâ oldu gâh mâr kalem

Bıraktı cânını dârü'ş-şifâ-yi der-gehine
Hücûm-i hâdiseden hastevü nizâr kalem

Elinden içtiği şehd-i şifâ-yi hikmetten
Mizâc-i nâziğine oldu sâz-kâr kalem

Besî âzizlerin hidmetine bağladı bel
Kamunu terk ü seni kıldı ihtiyâr kalem

Sebât-i ahdini eyyâmdan kılıp ma'lûm
Seninle eyledi ahdini üstüvâr kalem

Arayıp ehl-i hüner varını yetince sana
Cihân içinde besî çekti intizâr kalem

Verip nizâm-i cihan Âsâ ü Nizâmü'l-mülk
Gidip cihanda sana kaldı yâd-gâr kalem

Senin muti'in eger olmasaydı olmazdı
Sevâd-i a'zâm-i hatt içre şehr-yâr kalem

Alınmış akçe ile bir kulun durur makbûl
Başın eger keseler eylemez firâr kalem

Sözün yürütmeğe başdan ayağ edip yügürür
Kemâl-i şefkatinedir ümîd-vâr kalem

Sipihr-menziletâ ol fuzûlî-i zârım
Ki hâl-i zârımı yazınca oldu zâr kalem

Senâ-yi zâtına çoktur sözüm velî ne diyem
Ki süstlük kıluban verdi ihtisâr kalem

Dedi sakın sözü çok etme sakla şart-i edeb
Ki çok sözünden oluptur siyâh-kâr kalem

Ümîd var ki nizâm-i âlem için
Felekde tâ ola levh ile pây-dâr kalem

Sen olasın kaleme i’tibâr için hâmi
Sana hükûmet için ola dest-yâr kalem

34
KASİDE DER MEDH-İ VEYS BEG

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/ Fâilün

Veh nedir ol tâ’ir-i ferhunde-bâl ü tîz-per
Kim olur bir turfa âyin içre her dem cilve-ger

Ağzı açık çıkmaz âvâzı ayağı yok yürür
Cân iledir seyri ammâ demek olmaz cân-ver

Bir demirden taşlı dîvâr ile müstahkem hisâr
Bir esâsı kayr ilen kâ’im binâ-yi mu’teber

Yengi aydır hey’eti ammâ yeni aylar kimi
Bedir olmaz nice kim gök üzre ser-gerdân gezer

Âdeti uçmaktır ammâ kuşların aksi müdâm
Uçabilmez muttasıl bâl ü peri olmasa ter

Geh Zekeryâ kimi çekmiş çok cefâlar bıçkıdan
Geh Büt-i Âzer kimi olmuş giriftâr-i teber

Boynu bağlı bir kara kuldur hevâsı kaçmağa
Bulduğun alıp kaçar saklamasan şâm ü seher

Bir mubassırdır ki dâ’im dîde-i hayret açıp
Âs-man tahkîki ahvâline salmıştır nazar

Sayılır pehlûlarının üstühânı za’fdan
Böyle za’f ile ağır yükler çeker eyler hüner

Yerde gezmez vahş tek ammâ yürür andan revân
Gökde uçmaz tayr tek ammâ uçar andan beter
Ger bükülmüştür kadi ayb eylemen bir pîrdir
Nûh devrinden verir bir bir su’âl etsen haber

Baş açıp yağmurlara suya batırmış kisvetin
Yaş uşaktır levhi sâde hiç bilmez hayr ü şer

Cânı yok lâkin rızâ-yi halk hâsıl kılmağa
Geh aşağı geh yukarı segridip canlar çeker

Dîve benzer gezdirir başda Süleyman tahtını
Yoksa kandır saklanır göğsünde kıymetli güher

Yoksa zevrakdır anı kılmış müretteb seyr için
Veys Beg Hazretleri ol şehr-yâr-i nâm-ver

Ey bekâ-yi izz ü câhın mücib-i temkîn-i mülk
V'ey senâ-yi lûtf ü kahrın menşe'-i nef'ü zarer

Hâk-i pâyından eger bir zerre tapsaydı sadef
Beslemezdi irtifâ-i kadr için mutlak dürer

Öyle emniyettir eyyâmında kim mün'imlerin
İşret isrâfından özge mâline yoktur hater

Tîşe-i bennâya derdi erre-i Neccâr-i dûn
Zulmümüzden hem hacer âsûde oldu hem şecer

Öyle kim adlin zarar resmin götürdü mülkden
İhtiyât için gerekmez kimseye dîvâr ü der

Düşmenin mağlûb olup dâ'im zafer bilmez nedir
Sen kaçan kim afv kılsan ol sanır anı zafer

Yol aparsaydı senin ihsanına bir zerrece
Âf-tâbın minnetin çekmezdi nûr için kamer

Zevk için şevkin tapıp ser-mest olan âriflere
Hâcet olmaz câm-i mey içmek senin şevkin yeter

Şam-i bezmin öyle rûşendir ki her kim şem' tek
Tapsa anun zevkini kılmaz temennâ-yi seher

Vasf-i zâtın hadden efzûndur Şehâ ma'zûr tut
Kim kalır ibrâm havfinden Fuzûlî muhtaser

Var ümîdim tâ bu deryâ üzre keştî-i hilâl
Gâh seyr-i hâver eyler gâh geşt-i bâhter

Bâhterden hâvere olsun salâ-yi savletin

Şöhretinden olmasın hâli fezâ-yi bahr ü ber

35
KASİDE DER MEDH-İ VEYS BEG

Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/ Fâilün

Ey safâ-yi şîşe-i cevlâni-i fîrûze-fâm
Ma'den-i yâkût-i sahbâ gül-bün-i gül-berg-i câm

Gonce-i gül-zâr-i hikmet hokka-i şehd-i gınâ
Dürc-i dürr-i ma'rifet mi'yâr-i idrâk-i tamâm

Perde-dâr-i duhter-i rez dâye-i bintü'l-'ineb
Mahrem-i sultân-i mey matbû'-i ebnâ-yi kirâm

El tutup düşmüşleri bir bir ayağa durgurup
Sarf eden varın gönüller açmağa her subh u şâm

Nâzenin dil-ber kimi ahbâba kanlar yutturan
Derd ilen âşık kimi kanlar döken gözden müdâm

Veh ne cevhersin ki bilmez hiç kim hâsiyetin
Acz evsâfındadır taksîre kâbil akl-i tâm

Geh gelip kahkah ter eylersin dimağın meclisin
Geh eğilip halka özr ile kılarsın ihtirâm

Ne du'âdır bilmezem kulkul deyip zikr ettiğin
K'ol du'ânın hurmetin vâcib biliptir hâs u âm

Akl alırsın can bağışlarsın kemâl-i sihr ile
Dîv salarsın şîşeye odu kılarsın suya râm

Gâh durmak geh eğilmek geh ayağa düşmeğin
Zâhir eyler geh rükû'ü geh sücud ü geh kıyâm

Bir riyâyî zâhide benzer birûnun kim ola
Taşrası takvâ ile zibâ içi dolu harâm

Yok yok etvârın münezzehdir riyâdan şüphesiz
Sende müzmerdir havâs-i şerbet-i yuhyi'l-izâm

Kılmasınlar ta'ne ger mey-hâneler seyr eylesen
Sôfî-i sâfi-derûnsun zâ'ir-i eytü'l-harâm

El-emânet ey çerâğ-i ehl-i kadr ü i’tibâr
El-mürüvvet ey nizâm-i ehl-i izz ü ihtişâm

Çün safâ-yi niyyetin tevfîk-i hüsn-i sîretin
Kıldı kurb ile seni Beg hidmetinde şâd-kâm

Umduğun ser-menzil-i maksûduna bastın kadem
Kimse mahrûm olmayan der-gâhda tuttun makâm

Hâtırından çıkmasın mahrûm olan üftâdeler
Hakk için yâdında tut ger düşse takrîb-i kelâm

Arza kıl benden du’â ol ma’den-i insâfa kim
Feyz-i adliyle perişan mülk tapmışdır nizâm

Hâris-i ma’müre-i Bağdâd kutb-i ehl-i Rûm
Hâmi-i mülk-i Hamâ müstahfiz-i ser-hadd-i Şâm

Veys Beg Hazretleri hur-şîd-i evc-i iktidâr
Şehr-yâr-i nik-rây ü nik-baht ü nik-nâm

Emr-i ikbâlin müretteb kılmağa olmuş ana
Şâm bir hindî kenizek subh bir Rûmî gulâm

Ol biri tezyîn-i halvet-gâhına ikdâm edip
Bu biri tertib-i eyvânına eyler ihtimâm

Câma kılmış Cem sifârişler ki yetgeç bezmine
Öp elin ihlâsını arz et yetir benden selâm

Bâdeye Cemşid emânet yüklemiş kim Tanrı çün
Göricek düş ayağına vü yetir benden peyâm

Ey hırâman serv kim tâ devre gelmiştir kadeh
Görmeyiptir sen kimi bir turfa serv-i hoş-hirâm

Sâgar-i hulkun nesîminde musaffâdır dimâğ
Bâde-i lûtfun şemîminden mu’attardır dimağ

Handa kim girdiyse düşmen kâm çıktı câm-i mey
Şükr-li’llâh kim senin bezminde oldu dost kâm

Özgeler devrinde çok kan yutturup bin sâgara
Devr-i zâlim vermeyip tergîb olan bezme devâm

Devlet-i câvid imdâdiyle fırsattır bu gün

Sâgar isti'câl edip devrândan alsa intikâm

Ser-verâ fâriğ değil senden Fuzûlî bir zamân
İnnehu müsted'î istibkâüküm beyne'l-enâm

Eşrakat min-küm ale'z-zulmâi envârü'l-hüdâ
Halledet âsâru envârin behâ zâle'z-zulâm

36

KASİDE BERÂ-Yİ VEYS BEG

Mefâîlün mefâîlün mefâîlün mefâîlün

Bu bahr-i nil-gûn bin mevc her sâ'at ayañ eyler
Ulû'l-ebsâra bir bir keşf-i esrâr-i nihân eyler

Nişân-i kesret-i eşyâ dem-â-dem ehl-i taklîde
Rümûz-i nükte-i tevhîd-i Hak hâtır-nişân eyler

Beyân-i mâ-cerâ-yi mâ-selef hâl ehline bir bir
Zebân-i hâl ilen keyfiyyet-i kudret beyân eyler

Tena'umda gurûr ü fakrda hırman şi'âr etme
Ki hikmet bu iki hâlette halkı imtihân eyler

Verir fakr içre şükr ehline kadr-i Mûsî-i İmrân
Tena'um içre terk ehlin Süleymân-i zamân eyler

Hoşâ ol kim bilip fakrin tena'um mülk-i dünyânın
Yoğun eyler tasavvur var varın yok gümân eyler

Ziyân ü sûdunu dehrin fenâ fehm eyleyen ârif
Hayâtın sûd sevdâsıyla sarf etse ziyân eyler

Yamanlık yahşılık keyfiyyetin ma'lûm eden âkil
Yamanlık edene yahşılık etmezse yaman eyler

Felek güyâ değil ehl-i firâset kim vefâ ehli
Cefâsından anun peyveste feryâd ü figân eyler

Ben andan isterim ta'zîm ü tekrîm ü tüvânâlık
Beni gün günden ol zâr ü zâ'if ü nâ-tüvân eyler

Tenimde za'fdan bir üstühan kalmış durur gerdûn

Müdâm ol üstühânı gam hadengine nişân eyler

Niçin kim hâk-dân-i âlem-i süflide adettir
Kemân-dâr ok atan sa'at nişânın üstühân eyler

İrişmez kimseden ahvâlime feyz-i nazar bes kim
Beni za'f-i beden dâ'im nazarlardan nihân eyler

Gönül vîrânesin ma'mûr kılmak kasdına çeşmim
İzârım üstüne cedvel çekip sular revân eyler

Bi-'aynih öyle kim cedvel çekip su eyleyip câri
Emir-i kâm-ran vîran yerler âb-dân eyler

Ser-efrâz-i zamâne Mîr Veys-i ma'delet-pîşe
Ki adli her zaman rûh-i Rusûl'i şâd-mân eyler

Zihî sâlih ki dâ'im iktidâ-yi emr-i ma'rûfu
İtâ'at ehlini âşib-i düzahdan rehân eyler

Ana kılsın itâ'at buyruk ilen eylesin tâ'at
Kıyâmet vakti her kim meyl-i gül-zâr-i cinân eyler

Verir Kur'an yerine sıhhat-i tâ'at eger zâhid
Namâz içre du'â-yi devletin vird-i zebân eyler

Eger ta'lim verse sûret-i divâra kirmânı
Kılıp kâmil kamu ma'nide anı nükte-dân eyler

Eyâ pâkize-ahlâk u felek-kadr ü melek-siret
Ki her nâ-kâma yetse iltifâtın kâm-rân eyler

Bahâr eyyâmına ger feyz –i ahlâkın eser kılsa
Hevâsını kılar can-bahş ebrin dür-fâşan eyler

Hazan faslını ger tab'-i lâtifin terbiyet kılsa
Döker altın varaklar adını berg-i hazân eyler

Kemâl-i himmetin çün mülk ta'mirinedir sâ'i
Kamu sahrâları elbette bâğ u bû-sitân eyler

Bu günden sonra sahrâlar olur merdüm –nişîn yâ Rab
Eger vahşî gelip râm olmasa handa mekân eyler

Verir ta'mir-i mülkü bayıra bârân-i ihsânın
Nicük kim âb-i Hızr emvâtı hayy ü câvidân eyler

Bu günden sonra kalmaz hiç vîran mülk hayrânım
Ki cağd âbâd yerden kaçsa handa âşyân eyler

Sana tâ'at yeter ancak bu kim dâ'im havâdisden
Halâyık hıfzını mahrûse-i emn ü emân eyler

Hudâvendâ sana mensûbdur ahkâm-i şer'iyye
Niçin gerdun bana devrinde cevr-i bî-kerân eyler

Ne hayf ettim ana kim döne döne hayf alır benden
Nesin öldürmüşüm kim lâhza lâhza kasd-i cân eyler

Günehsiz bağrımı kan eyledi câ'iz midir böyle
Rızâ-yi Hakk için bir sor ki nâ-hâk nice kan eyler

Fuzûlî'den götürme sâye-i eltâf ü ihsânın
Kemâl-i adlini zikr ile meşhûr-i cihân eyler

Ümîdim var kim tâ as-mandır devr ilen dâ'ir
Senin râyınca olsun devrler kim âs-man eyler

37

KASÎDE-İ ŞİTÂİYYE

mefûlü fâilâtü mefâilü fâilün

Bir gün ki dey âlametin etmişti âşkâr
Tutmuştu yüz füsürdeliğe tab'-i rüzgâr

Bâd-i hazan yetip harekât-i şenî' ile
Her yan dıraht-i rahtını etmişti târ-mâr

Sarsar hücûm-i gâret-i bu-stâna azm edip
Asliyle koymamışdı ağaçlarda berg ü bâr

Bergini şâh-i gül yele vermişti ser-te-ser
Ya'ni tecemmülüne cihânın ne i'tibar

Tayy kılmış idi sebze bisâtını bû-sitân
Ya'nî ki mu'teber değil esbâb-i müste'ar

El böyle fasllarda temennâ-yi künc eder
Ben eyledim sabâ kimi gül-şen yana güzâr

Bir bağa düştü reh-güzerim gördüm anda cem
Tertîb-i ayş kılmağa esbâb her ne var

Dolmuş kadeh şarâb ile gelmiş ayağa kim
Ger lâle bitti ise benim şem'-i lâle-zâr

Minâ-yi sebz lutf ile durmuş ayağa kim
Ger gonce fâni oldu benim ömr-i pây-dâr

Gelmiş kebâb devre vü söyler ki ey kadeh
Hergîz tutar mı hidmet-i yârân eden karar

Her turfa nahl berg-i bağa hazân ile bağlamış
Meyl-i imâret eyleyüben tâk-i zer-nigâr

Yığmış fezâ-yi bağa hazan bergi hıştler
Gûyâ hevâ hücûmuna tutmak diler hisâr

El-kıssa ol bisâtta ben germ-i şevk olup
Aldım metâ-i zevk verip nakd-i ihtiyâr

Oldum tamâm garka-i deryâ-yi şevk u zevk
Tuttum tarîk-i râbıta-i aklden kenâr

Her dem bir iltifâta feda eyledim hıred
Her lahza bir hevesde nisâr eyledim vekâr

Her kim ayağ sundu bana ben ayağına
Cins-i havâss ü nakd-i hıred eyledim nisâr

Ervâh-i kuds bezmi imiş anı bilmedim
Ben mest-i bî-hod oldum olar kaldı hûş-yâr

Bî-huş düşmüşüm mütegayyir micâz ile
Gâfil ki leyldir mi geçen devr yâ nehâr

Olmuş hücûm-i hâdiseden hûş münzehim
Kılmış safâ-yi akl dil-i tîreden firâr

Bir lâhzaî ki saykal-i idrâk-i müstâkim
Nâ-geh götürdü âyine-i tab'dan gubâr

Açtım gözümü görmedim ol bezmden eser
Hakka budur tabî'at-i dünyâ-yi bî-medâr

Kılmaz kamu kaziyyede emrini müstedâm
Olmaz cemî'i emrde bünyâdı üstüvâr

Gördüm yerim fezâ-yi bisât-i sürûr iken
Olmuş mazîk-i mezbele-i acz ü inkisâr

Hem sohbetim cemâ'at-i ehl-i kabûl iken
Olmuş nedim ü hem nefesim nice mûr ü mâr

Cismim cefâ-yi şidet-i berd ile nâ-tüvân
Başım belâ-yi hâdise taşiyle seng-sâr

Ehl-i cefâ tenimde olan kisvetim alıp
Koymuş beni bürehne vü lerzân ü hâr ü zâr

Ne bir refîk kim ola ol demde dest-gîr
Ne bir şefîk kim ola ol gamda gam-güsâr

Îzid yüzüme bağlamış ebvâb-i rahmetin
Ya'ni budur nihâyet-i isyân-i bâde-hâr

Çok bâde bezm-i devrde nuş etmişim velî
Ben hiç meyde görmemişim bu sıfat humar

Hem zillet ile der-geh-i Hâlik'de münfa'il
Hem hayret ile halk arasında şerm-sâr

Devrâna eyledim musibette i'tirâz
K'ey çerh-i bî-mürüvvet ü bed-ahd-i nâ-be kâr

Bir ömrdür ki mecma'-i ehl-i kemâlde
Ayş ü neşât ile içerim câm-i hoş-güvâr

Hergiz özümü görmemişim böyle bî-şu'ûr
Hergiz özümü görmemişim böyle hâk-sâr

Mey-hâreler mücâlesetinden alıp sürûr
Mey tab'ıma olurdu ferah-bahş ü sâz-kâr

Hâlâ ne vâkı oldu ki ettin bu gün beni
Böyle zebûn ü zâr ü şikeste-ten ü figâr

Devrân cevâb verdi bu nâ tüvâna kim
Ey haste bu musîbete sabr eylegil şi'ar

Îzâ-yi cism ü cân nasihât durur sana
İdrâk ehlisin bu nasihattan etme âr

Aldanma mey neşâtına vü deme dem-be-dem
Kim anı böyle ile harâm etti Kirdigâr

Her emr ü nehye ibret ilen i'tibâr kıl
Her işte i'tibârı şi'âr eyle zinhâr

Ref' oldu bu musîbet ü andan ayân olan
Tahkîk-i sırr-i hikmet-i Hak kaldı âşkâr

V'er gitti vakt hem gam ilen kılma ıztırab
Sabr et kim ol küdûrete hem yoktur i'tibâr

Bu resmdir bürehne olup kışda her dıraht
Tecdîd-i kisvet eylemek eyyâm-i nev-bahâr

Sen hem nihâl-i nev-res-i gül-zâr-i aşksın
Ger gitti berg hâtırına yetmesin gubar

Kesme bahâr-i lutf ü keremden ümîdini
Tecdîd-i raht-i tâzeye olgıl ümîd-var

Cüz'I hâsaret ile melûl olma şükr kıl
Yeğ hâk-i der-gehine fidâ böyle sad hezâr

38

KASÎDE

Feilâtün feilâtün feilâtün fâ'lün

Bu sürâhi meselâ bir sanem-i ra'nâdır
Ki dem-â dem tarab-engîz ü neşât efzâdır

Serv tek kâmet-i dil-cûyile uşşâk-firib
Şem tek pertev-i ruhsâr ile bezm-ârâdır

Gül-bün-i bağ-i tarab gonce-i gül-zâr-i ferah
Gül kim andan açılır câm-i mey-i sahbâdır

Reng-i zerdim ile surhun görüp eyler hayret
Ki hazân içre aceb bu ne gül-î hamrâdır

Gâh hem-silsile-i âşık-i hûnin ciğeri

Boynu zencîr-i cünün kaydı çeken şeydâdır

Gâh yüz âşık-i şeydânı kılıp mest ü harâb
Eylemez hiç terahhum işi istiğnâdır

Bezm için her tarafın turfa igitler tutmuş
Sanasın hil'at-i zer-beft ile bir mirzâdır

Bâtın-i sâf ile bir sôfiye benzer ki müdâm
Secdesinde eser-i sıdk u safâ peydâdır

Keh-rubâyî don ilen bir büt-i ser-keştir kim
Cilve-i nâz ile şeh meclisine zibârdır

Ol şeh-en-şâh ki feyzinden umar kâm müdâm
Bezm-î vahdette eger Hızr ü eger Isâdır

Çâker-i çâkeri Fağfûr ile Hâkân oluban
Bende-i bendesi İskender ile Dârâ'dır

Cem ü Cemşid değil bezmde hemtâsı anın
Server-i bîbedel ü husrev-i bî-hemtâdır

Hân-i âdil hem anın pertev-i ikbâlinden
Bir eser taptı ki sâhib-ü binâdır

Neş'e-i zevk bulan câm-i rızâsından anun
Bezm-i aşkında kamu ömr kadeh-peymâdır

Ey Fuzûlî dün ü gün eyle du'â sıdk ile kim
Ola bu devlet ü ikbâl ile tâ dünyâdır

39
KASÎDE

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

Ey sana ikbâl-i rûz efzun atâ-yi Kirdigâr
Muttasıl ta'zîmine me'mur devr-i rüzgâr

Âftâb-ı âs-mân-i adlsin olmaz aceb
Kılsa ikbâlin tekâzâ-yi ulüvv-i iktidar

Kurb-i der-gâh-i hilâfet şevki câzibdir sana
Eyler isen n'ola tağyir-i mekân bî-ihtiyâr

Adl bir makbûl tâ'attir ki kalmaz ecrsiz
Âdilin elbette kadrin arttırır Perverdigâr

Gerçi tahrîkin senin hikmet tekâzâsiyledir
Handa azm etsen olur senden münevver ol diyâr

Pertev-i ikbâl ile şem'-i cihân-efruzsun
Zevk-i dîdârındadır hâsiyet-i bâd-i bahâr

Hansı hâr-i huşke lûtfun yetse eyler bâr-ver
Hansı sahrâya güzâr etsen kılarsın lâle-zâr

Ebr-i nisansın değil bî-hûde tahrikin senin
Her gün eyler kesb senden bahr dürr-i şâh-vâr

Handa olsan olduğun kişverde olmaz inkılâb
Hansı gam ehline kim yetsen olursun gam-güsâr

Lîk senden ayrılan halkın işi düşvârdır
Bir şeb-istânın çerağın alsalar olmaz mı târ

Tîre olmazmı cihân pinhân olacak âf-tâb
Gidicek gül devri bağın gül-bünü olmaz mı hâr

Haste kesmez mi hâyatından tama gitse tabîb
Gitse cân olmaz mı cism-i derd-perver hâk-sâr

Ey felek bi'llah nedir mucib ki bu mülk ehline
Cevri bî-had ettin ü bî-dâdı kıldın bî-şümâr

Nice kıldın âfiyet mülkün vîrân zulm ile
Nice saldın zevk mir'atına mihnetten gubâr

Sen bilirsin kim bu mülk ehline olmuştur şefîk
Hazret-i Pâşâ-yi sâhib-rif'at ü gerdûn-vekâr

Ol salıptır bunda âsâr-i kerem âvâzesin
Ol kılıptır bunda cem'iyyet esâsın üstüvâr

Nişe aldın başımızdan sâye-i ikbâlini
Nişe ettin ehl-i idrâke bu zulmü âşkâr

Etmedin mi vehm andan kim kılam bir âh ile
Heft tâk ü nüh revâkın raht ü bahtın târ-mâr

Özr ile gerdûn dönüp verdi cevâbın k'ey fakîr

Bî-tekellüf olmuşum ben hem bu işden şerm-sâr

Lîk ma'lum eyle kim bu mâ-cerâ benden degil
Sen kılardın iltimâsın bu işin leyl ü nehâr

Eyleyip acz ü niyâz ile du'âyi bî-riyâ
Ol ser-efrâza sen isterdin ulüvv-i i'tibâr

Lâ-cerem olmaz tezâ'uf mesnedi tağyîrsiz
Yetmeyince menzile bulmaz taleb ehli karâr

Nice kılsın arzû-yi ihtilâtın ehl-i kurb
Nice çeksin ehl-i rif'at makdemine intizar

N'ola ger hur-şîd veş devr etse ol sâhib-nazar
Ger ıraktır ger yakın ihsânına ümmîd-vâr

Handa olsa görmesin tâb-i havâdisten zarar
Zât-i pâkin saklasın her fitneden Perverdigâr

Ey ki hicrânın dil-i efgâra salmış iztırab
Firkatın te'sîri etmiş cânı mahzûn cismi zâr

İsterim dâ'im görem dîdarın ammâ n'eyleyim
İhtiyarım yok benim re'yimce çerh etmez medâr

Var ümîdim handa olsan devlet ü ikbâl ile
Ola bahtın kâm-yâb ü kâm-rân ü kâm-kâr

Ola vasıl handa olsan devlet ü ikbâline
Her du'a kim sıdk ile eyler Fuzûlî hâk-sâr

40
KASİDE

Feilâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün

Safha-i çihre âl üzre sevâd-i hat-i yâr
Dil-i pür-hûnumun âyînesine saldı gubâr

Ey izâr ü hatına anber ü kâfûr gulâm
Dem-be-dem safha-i kâfûra hatın anber-bâr

Hat-i sebz ile füzûn oldu letâfet ruhuna
Kim görüptür vere âyineye revnak jengâr

Saf-i uşşâk hücûm etti meger kim hüsnün
Lâ'l gencînesine gâliyeden çekti hisâr

Bin belâ okuna sancıldı ruhun aksinden
Olalı sâde gönül ârızına âyine-dâr

Açtı gönlüm çiçeğin zevk-i hat-i ruhsârın
Dün ü gün oldu ber-â-ber ne aceb olsa bahâr

Hat ü gül zâhir olan âhu-yi Çin'dir çeşmin
Her taraf cünbişe geldikçe kılar müşg nişâr

Ey büt-i seng-dil ü sim-ten ü müşgîn-hâl
V'ey meh-i serv-kad ü sebz-hat ü lâle-'izar

Gönlüm aldın ki behâsın veresin nakd-i vefâ
Etmedin ahde vefâ kuluna kıldın inkâr

Ne revâ olmaya âsâr-i mürüvvet sende
Sen tegâfül kılasın ben olam âşüfte vü zâr

Tutalım kim sana sultan bana çâker derler
İttisâl eyle benimle vü ger eylersen âr

Kerem et gönlümü ver gayr ile bâzâr ederim
Sen sana ben bana âzâr ile olmaz bâzâr

Bi'llâh incitme beni yoksa şikâyet kılarım
Nice bir sabr edeyim kalmadı cânımda karâr

Li'llâhi'l-hamd değil mülk tehî hâkimden
Şer' icrâsına Bağdâd'da bir hâkim var

Vâzı'-i ma'delet ü re'fet ü insâf ü edeb
Sâhib-i merhamet ü şefkat ü temkîn ü vekâr

Ol zeki-tab' ki tahkîk-i sıfâtında anun
Taleb-i ma'rifet efkârı ediptir efgâr

Zâtı gevher sadef-i hikmete likin yektâ
Tab'ı kevkeb felek-i dikkate ammâ seyyâr

Derkine kısm-i bedihide tasavvur mahsûr
İlmine hâcib-i esrâr vukû'-i izhâr

Bezmi erbâb-i temannâya makâm-i maksad

Kilki ehl-i Hak’a miftâh-i künûz-i esrâr

İlm minhâcına etvârı usûl-i tavzîh
Feyz mishâbına âsâri sulûk-i envâr

Fukahâ fırkasına sûret-i fi’li fetvâ
Cümleden cümleye ol sadr-i şeri’at muhtâr

Ey vücûdun sebeb-i tavkiyet-i şer’i şerîf
Bünye-i illet-i Zehrâ’ya sedâdın mi’mâr

Hidmetin olmasa maksûd ne mümkin ki vere
Nazm-i esnâf-i selâse eser-i heft ü çihâr

Nokta-i dâ’ire ger olmasa zâtın ne aceb
Olsa nüh dâ’ire-i çerh mu’attal-i pergâr

Hidmet-i bezmine me’mûr melâ’ik saf saf
Zâhiren sûret-i insâna girip leyl ü nehâr

Mâh-simâlar ile arsâ-i bezmin gerdûn
Serv-i bâlâlar ile hâk-i harimin gül-zâr

Ser-verâ ecr-i amel acil ü âcil Hak’dan
Cennet olmuş sana bu ma’ni-i şâhed-âsâr

N’ola gördükçe seni olsa Fuzûlî gûyâ
Sen bir âyinesin ol tûtî-i şirin-güftâr

Var ümîdim nice kim kâr-geh-i hikmetten
Hâk ü eflâke mukadder ola meks ilemedâr

Seyr-i eflâk ola hâk üzre senin re’yinle
Kemer-ihidmetini ede devâ’ir aktâr

41

KASİDE

Fâilatün / Failâtün / Fâilâtün / Fâilün

Ey hilâl-i iyd gâlibdir sana ebrû-yi yâr
Hüsn-i sûret sende bir var ise anda iki var

Yâr ebrûsuna benzetmen seni ey mâh-i nev
Sen güneş birle görünmezsin sana ne i’tibâr

Kaşlarındır hacil gûyâ halâl-i ‘iyd kim
Gece eksik görünür gündüz çok olmaz âşkâr

Cilve eyler mâh-i nev il karşısında şâm-i iyd
Sen girip ortaya kaşın göster ol tutsun kenâr

Nâ-tüvan gördüm hilâl-iydi dün yârım kimi
Ol dahi gûyâ ki za’f-i rûzeden olmuş nizâr

Yeni ayı kaşların sevdâsı rüsvâ eylemiş
Gösterirler birbirine anı ehl-i rûzgâr

Mâh-i nevdir bilmezem tâban şafaktan yoksa kim
Kana batmış nevk-i şem-şîr-i Emîr-i nâm-dâr

Ol ser-efrâz-i felek-rif’at ki re’y-i rûşeni
Eylemiştir ref’ mir’at-i hakâyıktan gubâr

Cevher-i pâkize-i zât-i şerîf-i kâmili
Âleme lûtf ü mürüvvet ma’deninden yâd-gâr

Şefkat ü kahr iledir bir sâye-güster nahl kim
Tâkdîr aslı verir hem gûre hem engûr bâr

Kahrı ol reng ilekim deryâ mizâcın huşk eder
Çalsa ger Mûsî-sıfat deryâya tîğ-i âb-dâr

Şefkati ol resme kim âteştabi’attan çıkar
Salsa İbrahim veş od üzre lûtf ile güzâr

Hem tarîk-i ma’delet re’yinden anun müstakîm
Hem esâs-i âfiyet adlinden anun üstüvâr

Ey safâ-yi meşrebin mülk-i ezel tek bî-kerân
V’ey muhit-i himmetin bahr-i ebed tek bî-kenâr

Ger sen olsaydın emîr-i şevket-i İskenderî
Vâdî-i himette bulmazdı Aristo iştihâr

V’er sen etseydin kabûl-i minnet –i Nûşirevân
Eylemezdi hiç kim Bûzürcmihr’e i’tibâr

Mahz-i şer’ olmuş afâk’allah vücûd-i kâmilin
Feyz-i tefsîr ü hadis ü fıkhdan leyl ü nehâr

Safha-i mihr-i ruhundur mevzî’-i nûr-i Nebi
Çâr tab’-i kâmiln me’vâ-yi mihr-i Çâr-yâr

42

KASİDE

Feilâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün

Sabr her derde mürûr ile müdâvâ eyler
Sâhib-i sabr bulur her ne temennâ eyler

Devrden dehrde her maksada bir mev’îd var
Vaktsız gerçi ana tab’ tekâzâ eyler

Yetmeden vakt murâdını tekâzâ kılmaz
Her muhakkik ki habîrim deyu da’vâ eyler

Resm-i devrân-i felektir bu ki ehl-i talebi
Nice gün hayret-i hırmân ile îzâ eyler

Sûret-i şâhed-i ikbâli kabûl etmek için
Galibâ âyine-i tab’ı mücellâ eyler

Tâlibin devr-i sipihr ile muhâlif revişi
Ukdeler rişte-i ahvâline peydâ eyler

Zâyi’ olmaz irişir maksadına sabr kılıp
Kim ki dehr ile medârında müdârâ eyler

Devr bî-hûde değil her ne mukadder olsa
Ana tedrîc ile esbâb müheyyâ eyler

Hiç mahlûkda yok kudret-i icâd-i umûr
Her ne eyler eser-i kudret-i Mevlâ eyler

Kılmasa lûtf-i Hak ü devlet-i tevfîk meded
Zehri zenbûr kaçan şehd-i musaffâ eyler

Ben kimi zâre ne nisbet şeref-i neyl-i murâd
Lûtf-i Hak’dır ki beni maksada ihdâ eyler

Ey gönül kesme taleb bâdiyesinden kademin
Ki taleb rütbe-i ikbâli mu’allâ eyler

Lik hâl ehline izhâr edegör derd-i derûn

Haste ahvâlini ma'lûm etibbâ eyler

Ekmel-i halktan iste şeref ü rif'at kim
Kurb-i ednâ hevesi rütbe-i ednâ eyler

Gerçi sûrette şerîk-i beşeriyet çok olur
Derk-i esrâr-i hakîkat dil-i dânâ eyler

Az olur kâbil-i idrâk-i rümûz-i ma'kûl
Sanma her hâki kazâ alem-i esmâ eyler

Müsta'edd-i şeref-i rif'at olan nâdir olur
Sanma her âbı hevâ lü'lü-i lâlâ eyler

Çok olur gerçi me'âdinde cevâhir sınıfı
Pâd-şeh zîver-i efser dür-i yektâ eyler

Sâ'id-i adldedir kuvvet-i îcâd-ı nizâm
Arz-i i'câz-i nübüvvet yed-i beyzâ eyler

Pençe-i azmdedir kudret-i islâh-i fesâd
Sihr def'in meded-i mu'ciz-i Mûsâ eyler

Nazm-i dünyâ sebebi saltanat-i âdildir
A'del-i hulkunu Hak nâzım-i eşyâ eyler

Artırıp sûret-i hâline kemâl-i ma'ni
Sûret ü ma'ni ile cümleden a'lâ eyler

Mücmelâ Hazret-i Pâşâ-yi felek-kadr kimi
Âlem-efrûz kılar memleket-ârâ eyler

Ol zeki-tab' ki divân-ı hilâfet hükmün
Rub'-i meskûna anun dikkati icrâ eyler

Ol sehâ-pişe ki bir demde kılar sarf-i gedâ
Her ne yüz yılda ayan ma'den ü deryâ eyler

Sâye-i râyet-i ikbâli yeten yerlerde
Rüzgârını adûnun şeb-i yeldâ eyler

Arsa-i rezmde her dem ki kılıp meyl-i gazâ
Cümlesin ukde-gûşâ-yi saf-i hîcâ eyler

Dağıtır tîğ ile terkîb-i adû cezâsın
Lik her cüz'in anun lâ-yetecceză eyler.

Şeb-i hîcâda ki seyyâre-i peykânı ile
Ser-i hasmını kazâ evc-i Süreyyâ eyler

Zahm-i tenden açuban rûh-i muhâlif revzen
Çıkıp ol evc-i Süreyyâ'ya temâşâ eyler

Meded-i re'y-i zamîriyle gelir fi'le müdâm
Levh-i kudrette kazâ her ne ki inşâ eyler

Lâfz-i pâkinden eder hüsn-i ibâret kesbin
Felek ahkâm-i kaderden ne kim imlâ eyler

Âlemi eylese bir zât-i müşahhas takdîr
Hâk-i pâyini anun dîde-i bînâ eyler

Şöhret-i ismi yeter şâhed-i hüsn-i ameli
Ehl-i Hak ismden idrâk-i müsemmâ eyler

Ey ki ehl-i nazara nâsiye ikbâlin
Saltanat nûrunı her lâhza hüveydâ eyler

Sendedir sende çü isrâr-ı hilâfet genci
Ehl-i idrâki suver vâkıf-i ma'nâ eyler

Mümkün olmaz ki ola nazm-i cihan re'yinsiz
Sûret kevn ki kaçan terk-i heyûlâ eyler

Ravza-i hâk-i derin bâğ-i gül-i cennettir
Kim ki cennet diler ol ravzada me'vâ eyler

Muttasıl gerçi niyâz ile tutar dâmânın
Tîğ senden taleb-i kesret-i a'dâ eyler

Cilve-gâh-i amelin mesned-i emniyyettir
Eser-i re'fetin a'dâyı ahibbâ eyler

Mârı tehdid-i azab-i gazabın mûr kılar
Peşşeyi terbiyetin izz ile ankâ eyler

Evliyâ Burc'na yetti kademin şek yok kim
Hâk-i pâkinde emvâtını ihyâ eyler

Ey hoş ol makbere kim bulmağa emvâtı hayât
Anı tevfîk güzer-gâh-i Mesîhâ eyler

Ser-verâ sâmit iken lezzet-i medhin zevki
Tûti-i nutk-i Fuzûlî'ni şeker-hâ eyler

Öyle kim fasl-ı hazan bülbülü lâl etmiş iken
Şevk-i nezzâre-i gül zevk ile gûyâ eyler

Cân-i mehcûruna râhat yetirir didârın
Çemen-i sebz bahârı ferah-efzâ eyler

Zîb-i medhinden alıp lehce-i nâ-hemvârı
Hârı mergûb-i cemâl-i gül-i ra'nâ eyler

Gerçi saklardı nihan nazmımı baht-i siyehim
Sana yetdikde ne kim var ise ifşâ eyler

Tutalım ser-ver-i a'yâna hicâb-i zulemât
Hızr'dan Âb-i Hayât-ı nice ihfâ eyler

Dâverâ böyle zamanlarda ki adlin eseri
Çâre-i def'-i gam-i her dil-i şeydâ eyler

Ehl-i irfâna kemâl-i keremin her sâ'at
Lûtflar zâhir edip meyl-i muhâbâ eyler

Ne revâdır bu ki peyveste sipâh-i gam ü derd
Gönlümün mülkünü bi-vâsıta yağma eyler

Ben nihan-hane-i uzlette iken fakr benim
Keşf-i esrârım edip âleme rüsvâ eyler

Her zaman halk bana kılmağa itlâk-ı cünûn
Beni endûh serâsime-i sevdâ eyler

Bu belâdan sana izhâr-i şikâyet kılayım
Her kime zulm geçiptir sana şekvâ eyler

Vâkıf-i sırr-i sühan kimsene yolu senden gayr
Sen eger eylemesen kim bana pervâ eyler

Var ümîdim nice kim mübdi'-i âsâr-i vücûd
Sarf-i takdîr kılıp hilkat-i eşyâ eyler

Ola bâkî eser-i ma'deletin kim dâ'im
Eser-i zulmden âfâkı müberrâ eyler

GAZELLER

1
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün.

Kad enâr el-aşkı li’l-‘uşşâkı minhâci’l-hüdâ
Sâlik-i râh-i hakikat aşka eyler iktidâ

Aşktır ol neş’e-i kâmil kim andandır müdâm
Meyde teşvîr-i harâret neyde te’sîr-i sadâ

Vâdi-i vahdet hakikatte makâm-i aşktır
Kim müşahhas olmaz ol vâdide sultândan gedâ

Eylemez halvet-sarây-i sırr-i vahdet mahremi
Âşıkı ma’şûktan ma’şuku âşıktan cüdâ

Ey ki ehl-i aşka söylersen melâmet terkin et
Söyle kim mümkin midir tağyîr-i takdîr-i Hudâ

Aşk kilki çekti hat levh-i vücûd-i âşıka
Kim ola sâbit Hak isbâtında neyf- mâ’adâ

Ey Fuzûlî intihâsız zevk buldun aşktan
Böyledir her iş ki Hak adiyle kılsan ibtidâ

2
mef û lü   fâ i lâ tü me fâ î lü fâ i lün

Yâ men ahâta ilmüke’l-eşyâe külleha
Ne ibtidâ sana mutasavver ne intihâ

Jim verse can yolunda bulur hâk-i makdemin
Gûyâ ki hâk-i râhınadır nakd-i cân behâ

Sensin kılan mezâhir-i ümmîd-i bîm edip
Mûsâ’nınilm genci asâsını ejdehâ

Ya’kûb’da nişâe-i şevkin gam ü elem
Yûsuf’da neş’e-i nazarın behcet ü behâ

Bulmazdı kahrın açmasa hân-i siyâsetin
Hel min mezid lokmasına dûzah iştihâ

Senden buluptur Ahmed-i Mürsel makâm-ı kurb
Tahsîn ü Yâ vü Sin ile teşrîf-i Tâ vü Hâ

Yâ Rab belâ-yi kayda Fuzûlî esîrdir

Ol bî-dili bu dâm-i küdûretten et rehâ

3
Mef û lü fâ i lâ tü me fâ î lü fâ i lün

Yâ Rab hemîşe lûtfunu kıl reh-nümâ bana
Gösterme ol tarîki ki yetmez sana bana

Kat' eyle âşnâlığım andan ki gayrdır
Ancak öz âşnâların et âşnâ bana

Bir yerde sâbit et kadem-i i'tibârımı
Kim reh-ber-i şeri'ât ola muktedâ

Yok bende bir amel sana şâyeste âh eger
A'mâlime göre vere adlin cezâ bana

Havf ü hatâda muztaribim var ümid kim
Lûtfun vere bişâret-i afv-i hatâ bana

Ben bilmezem bana gereğin sen hakimsin
Men'eyle verme her ne gerekmez bana bana

Habs-i hevâda koyma Fuzûlî-sıfat esîr
Yâ Rab hidâyet eyle tarîk-i fenâ bana

4
Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün

Zihî zâtın nîhân ü ol nihandan mâ-sivâ peydâ
Bihâr-i sun'una emvâc peydâ ka'r nâ-peydâ

Bülend ü pest-i âlem şâhid-i feyz-i vücûdundur
Değil bi-hûde olmak yok iken arz ü semâ peydâ

Kemâl-i hikmetin izhâr-i kudret kılmağa etmiş
Gubâr-i tîreden âyine-i gîtî-nümâ peydâ

Dem-â-dem aks alır mir'ât-i âlem kahr u lûtfuna
Anun'çün geh küdüret zâhir eyler geh safâ peydâ

Gehi toprağa eyler hikmetin bin meh-likâ pinhân
Gehi sun'un kılar topraktan bin meh-likâ peydâ

Cihân ehline tâ esrâr-i ilmin kalmaya mahfi
Kılıptır hikmetin küffâr içinde enbiyâ peydâ

Nişân-i şefkatindir kim olur izhâr-i hamdin'çin
Fuzûlî tîre tab'ından kelâm-i can fezâ peydâ

5
Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün

Aşrakat min feleki'l-behceti şemsen ve behâ
Melâ el-âlemi nûren ve sürûren ve behâ

Çıktı bir gün ki ziyâsında tamâmî-i rüsül
Oldu mahv öyle ki hur-şîd şu'â'ında Sühâ

Oldu bâzâr-i cihan revnakı bir dürr-i yetim
Hukemâ fırkâ-i dûn felsefe cem'i-süfehâ

Münhi-i ma'rifeti hâl diliyle dâ'im
Kılar ehl-i Hak'a esrâr-i hakikat inhâ

Nice takrîr edeyim vasfını ol şâhın kim
Ana vassâf ola Yâsin ü mu'arrif Tâhâ

Ey Fuzûlî reh-i şer'ini tut ol râh-berin
Bu tarîk ile dalâletten özün eyle rehâ

6
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Ey olup Mi'râc bürhân-i ulüvv-i şan sana
Yere inmiş gökten istikbâl için Fürkan sana

Hîn-i da vâ-yi nübüvvet müdde'i ilzâmına
Câhil iken il senin'ilmin yeter bürhan sana

Kilk-i hükmün çekti harf-i sâ'ir-i edyâna hat
Hükm isbât etti nefy-i sâ'ir-i edyân sana

Bâki-i mu'ciz ne hâcet din-i hak isbâtına
Âlem içre mu'ciz-i bâki yeter Kur'an sana

Vasf-ı Cibril-i emîn etmiş kabûl-i hidmetin
Sırr-ı Hak keşfine anunla yetip fermân sana

Sensin ol hâtim ki ref’ etmiş cemi’-i hâkimi
Hâtem-i hükm-i risâlet tapşırıp devrân sana

Sensin ol hâtim ki ref’ etmiş cemi’-i hâkimi
Hâtem-i hükm-i risâlet tapşırıp devrân sana

Ol kadar zevk-i şefâ’at cevheri zâtına var
Kim gelir arz-i hatâ ma’nide bir ihsân sana

Mâh-i nevdir yoksa sen kıldukta seyr-i âs-mân
Kaldırıp parmak getirmiş âs-man îmân sana

Yâ Nebi lûtfûn Fuzûlî’den kem etme ol zamân
Kim olur teslim miftâh-i der-i gufran sana

7
Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün

Cânımın cevheri ol lâ’l-i güher-bâra fidâ
Ömrümün hâsılı ol şive-i reftâra fidâ

Derd çekmiş başım ol hâl-i siyeh kurbânı
Tâb görmüş tenim ol turra-i tarrâra fidâ

Gözlerimden dökülen katre-i eşkim güheri
Leblerinden saçılan lü’lü’-i şeh-vâra fidâ

Çâk-i sinemde olan kanlı ciğer pâreleri
Mest çeşminde olan gamze-i hun-hârâ fidâ

Pâre pâre dil-i mecrûh-i perişânımdan
Ser-i kûyunda gezen her ite bir pâre fidâ

Cân ü dil kaydını çekmekten özüm kurtardım
Cânı cânaneye ettim dili dil-dâra fidâ

Ey fuzûlî n’ola ger saklar isem cân-i azîz
Vakt olan kim ola bir şûh-i sitem-gâra fidâ

8
Mef û lü fâ i lâ tü me fâ î lü fâ i lün

Câm içre mey ki dâ’ire salmış habâb ana
Ayînedir ki aks salar âf-tâb ana

Zâhid su’âl ederse ki meyden nedir murâd
Bizde safâdır anda küdûret cevâb ana

Kan yaş döküp yanında döner âteşîn kebâb
Ma’şûka benzer âteş ü âşık kebâb ana

Eyler gönülde eşk hatın şevkini füzûn
Oddan çıkar bûhar saçıldıkça âb ana

Çeşmin marızi oldu gönül lâ’lden em et
Renc-i humâra düştü devâdır şarâb ana

Teklîf-i cennet eyleme kûyunda gönlüme
Çün cennet ehlidir ne verirsin âzâb ana

Mesdûddur Fuzuli’ye mey-hâneler yolu
Yâ Rab hidâyet eyle tarîk-i savâb ana

9
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Rıştedir cismim ki devr-i çerh vermiş tâb ana
Merdüm-i çeşmim düzer her dem dür-i sîrâb ana

Sâye-i zülfün şeb-istândadır şem’i ruhun
Nice yetsin kadr ile hur-şid-i âlem-tâb ana

Dürd-i mey tek garka-i hûn-âbe gördüm gönlüme
Gör ne geldi başına n’itti şarâb-i nâb ana

Kâmet-i ham birle bir ehl-i kerâmettir kaşın
Sâkiyâ çok etme teklif-i şarâb-i nâb ana

Derd dürdüdir safâ-bahş-i harîf-i bezm-i aşk
Sâkiyâ çok etme teklif-i şarâb-i nâb ana

Çeşmini ehl-i nazar kasdına ta’yîn eyleyen
Tîr-i gamzenden müheyyâ eylemiş esbâb ana

Terlemiş ruhsâr ile hublar açarlar gönlümü
Gör ne gül-şendir ki âteşten verirler âb ana

Silk-i ehl-i hâle çekmiş zâhidi eşk-i riyâ
Mis kimi kim sîm kadrin bildirir sîm -âb ana

Ey Fuzûlî kalmamış gavga-yi Mecnûn'dan eser
Gâlıbâ efsâne-i Leylî getirmiş hâb ana

10
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Şerbet-i lâ'lin ki derler Çeşme-i Hayvân ana
Ol verir can dem-be-dem uşşâka vü ben cân ana

Oklarından kim diken tek sancılıptır her taraf
Gül-bün-i gamdır kadîm her gonce bir peykân ana

Hâl ü hattır bilmen ol âyine-i ruhsâr üze
Ya gözümden aks salmış merdüm ü müjgân ana

Tutma ey kan dem-be-dem tuğyân edip ten çâkini
Koy bu manzardan demi nezzâre kılsın cân ana

Bahre lü'lü' dişlerin vasfın meğer söyler sabâ
Kim kulak tutmuş sadef içre dür-i galtân ana

Gönlüme salmış hatın zevkin felek kan yutturup
Tıfl tek kim okudurlar zecr ile Kur'ân ana

Ey Fuzûlî ol sanem efgânına rahm eylemez
Taşa benzer bağrı te'sir eylemez efgân ana

11
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ ilâ tün fâ i lün

Kâr-ger düşmez hadeng-i ta'ne-i düşmen bana
Kesret-i peykânın etmiştir demirden ten bana

Eyminem seng-i melâmetten kim alıp çevremi
Oldu zencir-i cünûn bir kal'a-i âhen bana

Andanam rüsvâ ki seyl-âb-i sirişkim çâk eder
Zahm-i tîğin kanı giydirdikçe pirâhen bana

Dem-be-dem şem-i cemâlinden münevver olmasa
Ey gözüm nûru gerekmez dîde-i rûşen bana

Hiç meskende karârım yok durur ol zevkden
Kim kaçan hâk-i ser-i kûyûn ola mesken bana

Başda bir serv-i semen-ber vaslının sevdâsı var
Sûd kılmaz bâğ ban nezzâre-i gül-şen bana

Ey Fuzûlî odlara yansın bisât-i saltanat
Yiğdir andan Hak bilir bir gûşe-i gül-han bana

12
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Dostum âlem senin'çin ger olur düşmen bana
Gam değil zirâ yetersin dost ancak sen bana

Aşka saldım ben beni pend almayıp bir dosttan
Hiç düşmen eylemez anı kim ettim ben bana

Cân ü ten oldukça benden derd ü dâğ eksik değil
Çıksa can hâk olsa ten ne can gerek ne ten bana

Vasl kadrin bilmedim firkat belâsın çekmedin
Zulmet-i hecr etti çok târik işi rûşen bana

Dûd ü ahkerdir bana serv ile gül ey bâğ-bân
N'eylerim ben gül-şeni gül-şen sana gül-han bana

Gamze tîğin çekti ol mâh olma gâfil ey gönül
Kim mukarrerdir bu gün ölmek sana şîven bana

Ey Fuzûlî -i aşk üzre kılın medfen bana
Reh-güzâr-i ehl-i aşk üzre kılın medfen bana

13
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Aşk etvârın müsellem eyledi gerdûn bana
Bunca kim yeldi yüğürdü yetmedi Mecnûn bana

Kıldı benden ref' teklif-i namâzı mestlik
Saldı Hak bir neş'e-i câm-i mey-i gül-gûn bana

Bâğ-ban ger meyl kılman sevrine ma'zûr tut
Servden yiğrek gelir ol kâmet-i mevzûn bana

Dostlar kan yaş döküp kıldı beni rüsvâ-yi halk
Veh ki düşmen çıktı âhir dide-i pür-hûn bana

Olmazam her handa kim olsam girftâr olmadan

Bir belâdır göz bir âfettir dil-i mahzûn bana

Ey Fuzûlî nâvek-i âhımla aldım intikâm
Döne döne gerçi bî dâd etti çerh-i dûn bana

14
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Her zaman manzûr bir şûh-i sitem-gerdir bana
Handa olsam bir belâ Hak'dan mukarrerdir bana

Ol ham-i ebrûya kılsam secde her sâ'at n'ola
Kıble ile ol ham-i ebrû ber-â-berdir bana

Gam değil cismimde ger seng-i melâmet zahmi var
Şıhna-i bâzâr-i sevdâyım bu zîverdir bana

Gözde hûn-âlûde peykânın hayâliyle hoşum
Her biri gûyâ ki bir berg-i gül-i terdir bana

Zahmlerden bin ağız açtım edâ-yi şükr için
Her okun bir ni'met-i gayr-i mükerrerdir bana

olaAkl irşâdiyle bulmak kâm mümkindir velî
Dâm-i râh ol halka-i zülf-i mu'anberdir bana

Ahter-i bahtım vebâlim gör kim ol mehden gelen
Mihrlerdir özgeye cevr ü cefâlardır bana

Ey Fuzûlî menzil-i maksûda yetsem ne aceb
Hidmet-i pîr-i mugan irşâdı reh-berdir bana

15
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Fakr mülki taht ü âlem terki efserdir bana
Şükr-li'llah devlet-i bâki müyesserdir bana

Zülf ü ruhsârı hayâliyle nedir hâlin dimen
Öyleyim kim gece vü gündüz ber-â-berdir bana

Hûr ü Tûbâ vasfın ey vâ'iz bu gün az eyle kim
Hem-dem ol Tûba-hırâm ü hûr-peykerdir bana

Aradan ey şem’ çık bir gûşe tut kim bu gece
Bezm bir hur-şîd-tal’attan münevverdir bana

Verdi bâd-i subh bir hur-şîd tal’at müjdesin
Şem’ veş veh kim bu dem ölmek mukarrerdir bana

Zâhidâ sen kıl teveccüh gûşe-i mihrâba kim
Kıble-i tâ’at ham-i ebrû-yi dil-berdir bana

Ey Fuzûlî cem’ olur peyveste el nezzâreme
Arsa-i deşt-i cünûn sahrâ-yi mahşerdir bana

16
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Gam diyârında ecel peyki güzâr etmez bana
Yok sanır varım meğer kim i’tibâr etmez bana

Yâr cevr etmez bana ağyâr ta’lim etmeden
Bi’llâh ağyâr eyleyen ihsânı yâr etmez bana

Dağıtır her lahzâ berg-i ayşımı âhım yeli
Hansı nâ-hak zulmdür kim rûzgâr etmez baba

Aşk zevkiyle hoşum terk-i nasihat kıl refîk
Ben ki tiryâki-mizâcım zehr kâr etmez bana

Çerhten aşırmadan yâdınla âh-i âteşîn
Kadr edip gerdûn şererden zer nisâr etmez bana

Nakd-i cân târâc-i gamdan saklamak düşvârdır
Aşk tâ seng-i melâmetten hisâr etmez bana

Yâd-i lâ’linle Fuzûlî gözleyip râh-i adem
Var bir tedbîri ammâ âşkâr etmez bana

17
Mef û lü fâ i lâ tü me fâ î lü fâ i lün

Ey bî-vefâ ki âdet olupdur cefâ sana
Bi’llâh cefâdır olma demek bî-vefâ sana

Geh nâz ü geh kirişme vü geh işvedir işin
Cânın sevenler olmasa yiğ âşnâ sana

Bin cân olaydı kâş men-i dil-şikestede
Tâ her biriyle birkez olaydım fidâ sana

Aşkında mübtelâlığımı ayb eden sanır
Kim olmak ihtiyâr iledir mübtelâ sana

Ey dil ki hecre düzmeyip istersin ol mehi
Şükr et bu hâle yoksa gelir bir belâ sana

Ey gül gamında eşk ruh-i zerdim ette âl
Bildirdi ola sûret-i hâlim sabâ sana

Düşmez çü şâh kurbu Fuzûlî gedâlara
Ol şehden iltifât ne nisbet bana sana

18
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ ilün

Kemâl-i hüsn veriptir şarâb-i nâb sana
Sana helâldir ey muğ-beçe şarâbsana

Seni melek göreli yazmaz oldu aşkı günâh
Veli yazıldı bu yüzden besî sevâb sana

Lebin su'âline vermez cevâb uşşâkın
Su'âl olursa bu senden nedir cevâb sana

Cezâ gününde sorulmaz hatâlar eylediğin
Yeter figân ile ben verdiğim azâb sana

Beni kararım ile koymaz oldun ey gerdûn
Yeridir âhım ile versem inkilâb sana

Safâ-yi cevher-i tîğinden umma kâm ey dil
Sağınma su vere ey teşne ol serâb sana

Fuzûlî başına ol serv sâye saldı bu gün
Uluvv-i rif'at ile yetmez âf-tâb sana

19
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Gamzesin sevdin gönül cânın gerekmez mi sana
T'iğe urdun cism-i uryânın gerekmez mi sana

Âteşin âhımla eylersin bana teklif-i bâğ

Bâğ-ban gül-berg-i handânın gerekmez mi sana

Yele verme dağıtıp her yan ayaklardan götür
Ey perî zülf-i perişânın gerekmez mi sana

Ey kemân-ebrû rakîbe verme gamzenden nasîb
Ok atarsın taşa peykânın gerekmez mi sana

Yandırıp cânım cihan-sûz etme berk-i âhımı
Âs-man hur-şîd-i rahşânın gerekmez mi sana
19

Fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lün

Küfr-i zülfünden beni men' eylemek lâyık değil
Sâfî insâf eyle îmânın gerekmez mi sana

Tutalım kim eşk seyl-âbına yoktur i'tibâr
Ey Fuzûlî çeşm-i giryânın gerekmez mi sana

20

Fe i lâ tün   fe i lâ tün   fe i lâ tün   fe i lün

Gamdan öldüm demedim hâl-i dil-i zâr sana
Ey gül-i tâze revâ görmedim âzâr sana

İç mey-i nâb ki bağrından eder çümle kebâb
Âteş-i aşk ile ûşşak-i ciğer-hâr sana

Mey-i gül-gûnda değil nerkis-i mestin aksi
Kadeh olmuş göz açıp âşık-i dîdâr sana

Ârızın gül gül ediptir mey-i gül-gûn tâbı
Veh ki bir gülden açılmış nice gül-zâr sana

Bâğâ seyr et bu ruh ü lâ'l ile kim gonce vü gül
Göstere hûn-i dil ü dîde-i hun-bâr sana

Der idim kâmetine serv veli özge imiş
Harekâti reviş ü şîve-i reftâr sana

Eğilip tarf-i benagûşuna derd-i dilimi
Yâ'utağın diye yâ turra-i destâr sana

Tâ giriftarınım âzâd olabilmen gamdan

Hiç kim ol olmasın ey serv girftâr sana

Lâ'l-i nâbın hevesi bağrımı kan eylediğin
Âh kim kanlı yaşım eyledi izhâr sana

Ey Fuzûlî feleğin var seninle nazarı
Kim gam ü mihnetini verdi ne kim var sana

21

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Ey melek-simâ ki senden özge hayrandır sana
Hak bilir insan demez her kim ki insandır sana

Vermeyen cânım sana bulmaz hayât-i câvidan
Zinde-i câvid ana derler ki kurbandır sana

Âlemi pervân-i şem'i cemâlin kaldı aşk
Cân-i âlemsin fidâ her lâhza bin cândır sana

Âşıka şevkınla can vermek iğen müşkil değil
Çün Mesih-i vaktsin can vermek âsandır sana

Çıkma yârim geceler ağyâr ta'nından sakın
Sen meh-i evc-i melâhatsin bu noksandır sana

Pâd-şâhım zulm edip âşık seni zâlim demiş
Hûb olanlardan yaman gelmez bu bühtandır sana

Ey Fuzûlî hûb-rûlardan tegâfüldür yaman
Ger cefâ hem gelse anlardan bir ihsandır sana

22

Fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lün

Gerçi ey dil yâr için yüz verdi yüz mihnet sana
Zerrece kat'i mühabbet etmedin rahmet sana

Saklama nakd-i gam-i aşkını ey can zâhir et
Kim verem habs-i bedenden çıkmağa ruhsat sana

Çâre-i bih-bûdumu sordum mu'âlicden dedi
Derd derd-i aşk ise mümkin değil sıhhat sana

Tutarım yarın kıyâmette habîbim dâmenin
Mestsin gaflet şarabından bu gün mühlet sana

Aşk ehlin âteş-i hicrâna eylersin kebâb
Döne döne imtihân ettin budur âdet sana

İncidir nâlem seni veh n'ola ger bir tîğ ile
Çeşm-i cellâdın ede ihsan bana minnet sana

Sende dün gördüm Fuzûlî meyl-i mihrâb-i namâz
Terk-i aşk etmek mi istersin nedir niyyet sana

23

Fe i lâ tün   fe i lâ tün   fe i lâ tün   fe i lün

Şeb ki miftâh-i meh-i nev ola gencîne-güşâ
Kıla peymâne-i gerdunu cevâhir-peymâ

Gizleyip çeşme-i hur-şîd suyun kûze-i çerh
Katre katre kıla encüm reşehâtın peydâ

Lâle-reng ola şafaktan felek-i minâ-fâm
Taşra salmış kimi aks-i mey-i gül-gûn minâ

Meh-i nev câmını devre getire sâki-i dehr
Encüm-i çerhe sala neş'e-i te'sir-i hevâ

Tutar olsam ne aceb mey eteğin dürd-sıfat
Eyleyiptir nice toprağı bu iksîr tılâ

Ben hem ol rûh-feza râhı dökem sâgara kim
Nahl-i işret resehâtından ola neşv ü nemâ

Câm devrinde Fuzûlî okurum mey vasfın
Âteş-i hırmen-i gam Âb-i Hayât-i hukemâ

24

Mef û lü   me fâ î lü   me fâ î lü   fe û lün

Ey nâvek-i şevkin siperi sîne-i ahbâb
Zülfün hamı erbâb-i vefâ saydına kullâb

Mihrâbda şekl-i ham-i ebrû-yi lâtîfin
Vâcib bu cihetten kamuya secde-i mihrâb

Sûzum der idim şem' sana eyleye rûşen
Nezzâre-i ruhsârına yok şem de hem tâb

Hur-şîd-i cemâlinden ol ay saldı nikâbın
Subh oldu dur ey baht nedir bunca şeker hâb

Dün subh yetirdim feleğe mevc-i sirişkim
Gark etti felek üzre olan ençümü gird-âb

Sâkî meger ol lâ'l sözün der mey-i nâba
Kim düştü ayağına elin öptü mey-i nâb

Cem'iyyet-i esbâba gönül verme Fuzûlî
Kim tefrîkadır hâtıra cem'iyyet-i esbâb

25

Mef û lü fâ i lâ tü me fâ î lü fâ i lün

Çünkim gözüme gelmedi hergîz hayâl-i hâb
Sâkî getir piyâle vü doldur şârâb-i nâb

Fursat durur bu gece gelin içelim meyi
Şem ile mutrib ü ben (ü) sâki-i müşg-nâb

Ma'mûr tut neşât ile cam (can) meskenin müdâm
Nice nice bu dehr eder hâneler harâb

Zerrâk zâhidin içelim kanını sabûh
Mahrûm sofînin kılalım bağrını kebâb

Hergîz zamâne kimseyi hoşnûd kılmadı
Her fikr nâ-muvâkıf (u) her Fi'l nâ-sevâb

Zâyi' geçirme fursatını ağla her nefes
Bu ömr-i nâzenin çu bilirsin kılar sitâb

Gel ey harîf şimdi nasihat kabul kıl
Cevr eyleme Fuzûlî'ye hâcet değil itâb

26

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün   fâ i lün

Subh salıp mihr-i ruhundan nikâb
Çık ki temâşâya çıka âf-tâb

Rişte-i cânım yeter et pür-girih
Salma ser-i zülf-i semen-sâya tâb

Mest çıkıp salma nazar her yana
Görme revâ kim ola alem harâb

Kesme nazar cânib-i uşşâktan
Nâle-i dil-sûzdan et ictinâb

Geceler encüm sayarım subha dek
Ey şeb-i hecrin bana yevmü'l-hisâb

Düzaha girmez siteminden yanan
Kâbil-i cennet değil ehl-i azâb

Saldı ayaktan gam-i âlem beni
Ver bana gam def'ine sâki şarâb

Rahm kıl üftâdelerin haline
Hiç gerekmez mi sana bir sevâb

Nûş edeli bâde-i lâ'l-i lebin
Nergîs-i mestin kimi hâlim harâb

Yâr su'âl etse ki hâlin nedir
Hasta Fuzûlî ne verirsin cevâb

27

Fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lün

Sen yüzünden âlemi rûşen kılıp saldın nikâb
Yazıya salsın bu günden böyle nûrun âf-tâb

Sen ne nûr-i pâksin ey mazhar-i sun'i İlâh
Kim alır şem'-i ruhundan âf-tâb ü mâh tâb

Aks-i rûyun suya salmış sâye zülfün toprağa
Anber etmiş toprağın adın suyun ismin gül-âb

Yelde bulmuş bûy-i zülfün suda aks-i ârızın
Kim yeli bağrına basıp suya göz dikmiş habâb

Lâ'l-gûn meydir elinde sâğar-i simin ile
Yâ nigîn-i lâ'ldir reşk-i lebinden oldu âb

Kilk-i kudret levh-i sînemde seni kılmış rakam
Eyleyip mahbûblar mecmû'asından intihâb

Ey Fuzûlî'her amel kılsan hatâdır gayr-i aşk
Bu durur ben bildiğim Vallahu a'lem bi's-savâb

28

Fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lün

Rûzgârım buldu devrân-ı felekten inkilâb
Kan içer oldum ayağın çekti bezminden şarâb

Şu'le-i âh ile yandırdım dil-i ser-geşteni
Bir od oldum çizginen çevremde olmaz mı kebâb

Lâ'lin ile bâde bahş etmiş zihî güm-râhlık
Oldu vâcib eylemek ol bî-edebden ictinâb

Vermez oldu yol visâle pîç-i zülfün âh kim
Rişte-i tedbîrden devrân-i kec-rev açtı tâb

Olmadı ol mâha rûşen yandığım hicran günü
Yandığın şeb tâ seher şem in ne bilsin âf-tâb

Göz ki peykânın hayâliyle saçar her yan sirişk
Bir sadeftir katre-i bârânı eyler dürr-i nâb

Oldu ebr-i dûd-i âhım perde-i ruhsâr-i mâh
Âh kim almaz cemâlinden henüz ol meh nikâb

Kesmedi benden ser-i kûyunda âzârın rakip
Ey Fuzûlî nişe cennet içre yok derler azâb

29

Fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lün

Gâliba bir ehl-i dil toprağıdır câm-i şarâb
Kim kılıp hürmet binâlar tutmuş üstünde habâb

Berk u bâran sanma kim gördükçe âh ü eşkimi
Bilmezem nemdir benim ağlar bana yanar sehâb

Ey soran hâlim bu istiğnâ su'âlinden ne sûd
Hâlim eylersin su'âl ammâ işitmezsin cevâb

Deşt-i gamda hâk-i kabrim üzre serv-i gird-bâd
Çekse baş ol servden su kesme ey seyl-i serâb

Yetmeyip vaslına sen Leylî veşin bir ömrdür
Ben kimi Mecnûn olup sahrâya düşmüş âf-tâb

Ol büt ebrûsun koyup mihrâba döndürmen yüzüm
Koy beni zâhid bana çok verme Tanrı'yçün azâb

Nakd-i ömrün bir sanem aşkında sarf ettin tamâm
Ey Fuzûlî âh eger senden sorulsa bu hisâb

30

Me fâ î lün   me fâ î lün   me fâ î lün   me fâ î lün

Benim tek hiç kim zâr ü perişân olmasın yâ Rab
Esîr-i derd-i aşk u dâğ-ı hicrân olmasın yâ Rab

Dem-â-dem cevrlerdir çekdiğim bi-rahm bütlerden
Bu kâfirler esîri bir müselmân olmasın yâ Rab

Görüp endîşe-i katlimde ol mâhı budur derdim
Ki bu endîşeden ol meh peşîmân olmasın yâ Rab

Çıkarmak etseler tenden çekip peykânın ol servin
Çıkan olsun dil-i mecrûh peykân olmasın yâ Rab

Cefâ vü cevr ile mu'tâdım anlarsız n'olur hâlim
Cefâsına had ü cevrine pâyân olmasın yâ Rab

Demen kim adli yok yâ zülmü çok her hâl ile olsa
Gönül tahtına andan gayrı sultân olmasın yâ Rab

Fuzûlî buldu genc-i afiyet mey-hâne küncünde
Mubârek mükdür ol mülk virân olmasın yâ Rab

31

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün f*â i lâ tün fâ i lün*

Subh çekmiş çerhe çalmış taşa tîğin âf-tâb
Zâhir etmiş ol meh-i dellâke ayn-ı intisâb

Dem-be-dem tâhrîk-i tîğinden bulur başlar safâ
Öyle kim su meve urup zâhir kılar her dem habâb

Her ser-i mûyumda bir baş olsa mûy-i ser kimi
Kesse varın tîg-i hun-rîzinden etmem ictinâb

Keşf-i esrâr-i melâhet cevher-i tîgindedir
Kim alır başlardaki sevdâ cemâlinden hicâb

Tîğ-i câpük-seyrine âhû-yi Çîn dersem n'ola
Seyr kıldıkça döker sahra-yi Çîn'e müşg-i nâb

Mûy-i jûlidemle tîginden ümîdim kesmezem
Ey Fuzûlî hâli olmaz berk-i lâmi'den sehâb

32

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün f*â i lâ tün fâ i lün*

Kılsa vaslın şâmımı subha ber-â-ber yok aceb
Resmdir fasl-i bahar olmak ber-â-ber rûz ü şeb

Gün ki sâyen düşlüğü yerden durur bir vechi var
Gelse âli-kadrler fakr ehli durmaktır edeb

Olmadan mey-hâne-i aşkında mest-i câm-i zevk
Düzmedi bezm-i felekde Zühre kânun-i tarab

Nûr-i ruhsârındır ol maksad ki îmân ehline
Kılsa Hak rûzi cehennem âteşi oldur sebeb

Gâlibâ maksad visâlindir ki dün gün durmayıp
Çerh ser-genden gezer bilmez nedir renc ü ta'ab

Beste-i zencîr-i zülfündür nesîm-i ter-mizâc
Teşne-i câm-i visâlindir muhît-i huşk-leb

Kılma feyz-i ni'met-i vaslın Fuzûlî'den dirîğ
Yoktur özge maksadı senden seni eyler taleb

33

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün   fâ *i lâ tün   fâ i lün*

Gayre eyler bî-sebeb bin iltifât ol nûş-leb
İltifât etmez bana mutlak nedir bilmem sebeb

Cevr olur âdet gazab vakti ne âdettir bu kim
Cevrin az eyler bana ol mâh çün eyler gazâb

N'ola gamzen fikri düştüyse dil-i sûzânıma
Zâlimin ger olsa âteş menzili olmaz aceb

Dem-be-dem ger dürr-i eşkim düşse gözden vechi var
Yaş uşaklardır yetîm anlarda yok resm-i edeb

Cevri gönlümdür çeken gözdür gören ruhsârını
Allâh Allâh kâm alan kimdir çeken kimdir ta'ab

Yâr bî-dâd eylemez uşşâk feryâd etmeden
Her nice rûzi mukadder olsa vâcibdir taleb

Mutrib ağlatma surûdunla Fuzûlî hasteni
Seyl-i eşkinden sakın kopmaya bünyâd-i tarab

34

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün   fâ *i lâ tün   fâ i lün*

Derd-i aşkım def'ine zahmet çeker dâ'im tabîb
Şükr kim olmuş ana zahmet bana râhat nasîb

Bir zebândır şerh-i gam takrîrine her berg-i gül
Eylemez bî-hûde gül gördükde efgân andelib

Bilse zevkim vasldan firkatte efzûn olduğun
Vasldan men'im revâ görmezdi reşkinden rakîb

Ta'n-i gaflettir peri-tal'atlere izhâr-i hâl
Sanma kim ahbâb hâlinden olur gâfil habîb

Âh bilmen n'eyleyim kurtulmak olmaz kayddan
Ben harîf-i sâde-dil hûblar cemâli dil-firîb

Şem' kurbile tefâhur kılma ey pervâne kim
Hırmen-i ömrün köyer berk-i fenâdan an-karib

N’ola ağlarsa Fuzûlî ravza-i kûyun anıp
Lâ-cerem giryân olur kılgaç vatan yâdın garib

35

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün   f*â i lâ tün   fâ i lün*

Küh-ken Şiren’e öz nakşın çekip vermiş firîb
Gör ne câhildir yonar taştan özü’yçin bir rakib

Kaşların yayı bir ok lûtf eylemiş her âşıka
Ben hem andan eymerim bir ok temannâ yâ nasib

Tûtiyâ-yi hâk-i pâyın feyzine yol bulmasam
Nûr-i çeşmin ayb kılma kör olur derler garîb

Muztaribtir çâre-i derdimde veh kim bilmeyip
Bir devâsız derde uğratmış özün miskin tabîb
35

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün   fâ i lâ tün fâ i lün

Berk-i âhımdan evim her gûşe bulmuş rahneler
Gel gör ey gül kim giriftâr-i kafesdir andelib

Ey bana sab et diyen hâl-i dilimden bî-haber
Aşk olan yerde n’ider ârâm ya n’eyler şikîb

Ey Fuzûlî incime senden tegâfül kılsa yâr
Resmdir kim göstere ahbâba istiğnâ habîb

36

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün   fâ i lâ tün fâ i lün

Ol ki her sâ’at gülerdi çeşm-i giryânım görüp
Ağlar oldu hâlime bî-rahm cânânım görüp

Eyleyen ta’yin-i cezâ-yi müdâvâ derdime
Terk edip cem’ etmedi hâl-i perişânım görüp

Lâle-ruhlar göğsümün çâkine kılmazlar nazar
Hiç bir rahm eylemezler dâğ-i hicrânım görüp

Tut gözün ey dûd-i dil çerhin ki devrin terk edip

Kalmasın hayrette çeşm-i gevher-efşânım görüp

Pertev-i hur-şîd sanman yerde kim devr-i felek
Yere urmuş âf-tâbın mâh-i tâbânım görüp

Suda aks-i serv sanman kim koparıp bâğ-bân
Suya salmış servini serv-i hırâmânım görüp

Ey Fuzûlî bil ki ol gül-‘ârızı görmüş değil
Kim ki ayb eyler benim çâk-i grîbânım görüp

37

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Pây-bend oldum ser-i zülf-i perişânın görüp
Nutktan düştüm leb-i lâ’l-i dür-efşânın görüp

Oda yaktım şem’ veş cânım bakıp ruhsârına
Çerhe çektim dûd-i dil serv-i hırâmânım görüp

Gezdirir her yan gözüm eşk üzre bağrım pâresin
Hil’at-i gül-gûn ile rahş üzre cevlânın görüp

Bir zaman geçmez ki dil tîğinden olmaz çâk çak
Açılır her dem tutulmuş gönlüm ihsânım görüp

Gönlümü tenhâlık eylerdi perîşân sînede
Olmasaydı cem’ her yanında peykânın görüp

Bend ü zindân-ı gam ü mihnetten olmuştum halâs
Âh kim düştüm yine zülf ü zenahdânın görüp

Ey Fuzûlî bunca kim tuttun nihan hâl-i dilin
Âkibet fehm etti el çâk-i giribânın görüp

38

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Aks-i ruhsârın ile oldu müzeyyen mir’ât
Beden-i mürdeye feyz-i nazarın verdi hayât

Benzetirdim kayd-i mevzûnunâ fi’l-cümle eger
Cân içinde elif etseydi kabûl-i harekât

Hat bu mazmûn iledir tarf-i zenahdânında
Ki bu zindânın esirine yok ümmîd-i necât

Gamze peykânın eder âşıka çeşmin sadaka
Öyle kim merdüm-i mün'im vere muhtâca zekât

Âferin cevher-i makbûlüne kim âlemde
Mümkün olmaz bu sıfât ile ki sensin bir zât

Ey Fuzûlî verâ zühd ile mu'tad oldun
Bilmedin hâlini bî-hûde geçirdin evkât

39

Mef û lü   fâ i lâ tü   me fâ î lü   fâ i lün

Vaslın bana hayat verir firkatin memât
Subhâne hâliki halaka'l-mevti ve'l-hayat

Hicânına tahammül eden vaslını bulur
Tûbâ men erâde bihi'l-fevzi ve'n-necât

Mihrindir iktina'-i mekâsıd vesîlesi
Mâşâe men erâde bihi'l-fevzi ve'n-necât

Dökmüş riyâz-i tab'uma bârân-i şevkını
Men enzele'l-miyâhi ve ahyâbihen nebât

Hak âferinişe sebeb etti vücudunu
Evcebte bi'z-zuhûri zuhûri'l-mukevvenât

Îzıd serîr-i hüsne seni kıldı pâd-şâh
A'lâ kemâli zâtike fi ahseni's-sıfât

Kıldın eda-yi na't Fuzûlî tamâm kıl
Kellemte bi's-selâmi ve temmemte bi's-salât

40

Fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lün

Mürde cismim iltifatından bulur her dem hayât
Ölürüm ger kılmasan her dem bana bir iltifât

Yazabilmez leblerin vasfın tamâm-i ömrde
Ab-i Hayvan verse kilk-i Hızr'a zulmetten devât

Ben fakirim sen gânî vergil zekât-i hüsn kim
Şer' içinde hem banadır hem sana vâcib zekât

Görmeyince hüsnünü îmâna gelmez âşıkın
Yüz peyem-ber cem' olup gösterseler bin mu'cizât

Mazhar-i âsâr-i kudrettir vücûd-i kâmilin
Feyz-i fıtrattan garaz sensin tufeylin kâ'inât

Cevher-i zâtındadır mecmû'i evsâf-i kemâl
Bu sıfât ile ki sensin handadır bir pâk zât

Aşka ta düştün Fuzûlî çekmedin dünyâ gamın
Bil ki kayd-i aşk imiş dâm-i ta'allûktan necât

41

Me fâ i lün   fâ i lâ tün   me fâ i lün   fâ i lün

Yürü yeter bana ey sîm-i eşk bî-dâd et
Ger akçen ile alınmış kul isem âzâd et

İtürme itleri âvâzınıngönül zevkin
Yeter kara geceler herze herze feryâd et

Harâb olan gönül ey büt senin makâmındır
Tegâfül eyleme birkaç taş ile âbâd et

Işitmedin mi gönül aşk müşkil olduğunu
Sana bu müşkil işi kim dedi ki bünyâd et

Hilâf-i âdeta çok olmaya ey perî mâ'il
Yeter füsûn ile teshîr-i âdemi-zâd et

Sabâ esîrleri kasdın eylemiş ol gül
Bizi hem anda eger düşse fırsatın yad et

Fuzûlî isen izdiyâd-i rütbe-i fazl
Diyâr-i Rûm-ı gözet terk-i hâk-i Bağdâd et

42

Me fâ î lün   me fâ î lün   me fâ î lün   me fâ î lün

Sabâ ağyârdan pinhân gamını dil-dâra izhâr et
Habersiz yârimi hâl-i harâbımdan haber-dâr et

Getir yâdım anun yanında ger görsen ki kahr eyler
Hamûş olma yine düşnâm takrîbiyle tekrâr et

Gönül gam dünlerin tenhâ geçirme iste bir hem-dem
Ecel hâbından efgânlar çekip Mecnûn-ı bîdâr et

Çü yok aşk âteş-i bir şu'le çekse tâkatin ey ney
Baş ağrıtma dem-i aşk urma ancak nâle vü zâr et

Beni reşk oduna pervâne tek ey şem' yandırma
Yeter hur-şîd-i ruhsârın çerâğ –i bezm-i ağyâr et

Giriftâr-i gam-i aşk olalı âzâde-i dehrim
Gam-i aşka beni bundan beter yâ Rab giriftâr et

Fuzûlî bakmak olur ol güneş yâdiyle hurşîde
Ne vech ilen kim olsa gün geçer fikr-i şeb-i târ et

43

Fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lün

Ey esîr-i dâim-i gam bir gûşe-i mey-hâne tut
Tutma zühhâdın muhâlif pendini peymâne tut

Dişledimse lâ'lin ey kanım döken kahr eyleme
Tut ki kan ettim adâlet eyle kanı kana tut

Çizginirken başına şem-i ruhundan cânımı
Men' kılma anı hem ol şem'e bir pervâne tut

Ger sana efgânımı bi-hûde derse müdde'i
Ol söze tutma kulak ben çektiğim efgâne tut

Kılmazam zencir-i zülfi terkin ey nâsih beni
Hâh bir âkil hayâl et hâh bir divâne tut

Ey olup sultan diyen dünyâda benden gayrı yok
Sen seni bir cuğd bil dünyânı bir virâne tut

Ey Fuzûlî dehr Zâl'inin firîbinden sakın
Olma gâfil er kimi depren işin merdâne tut

44

Me fâ î lün   me fâ î lün   me fâ î lün   me fâ î lün

Tılısm-i genc için bin ism-i a’zam yâd tuttun tut
Tılısmı sındırıp genci bulup ismi unuttun tut

Döküp mey câm-i mey tutmak temennâsınçıkar baştan
Yüküş kanlar töküp âlemde çok hûn-âbe yuttun tut

Şarâb-i nâb zevkinden ne hâsıl çin değil bâki
Nihâl-i ömre binkez su verip âhir kuruttun tut

Çü ni Cemşid bulmuştur bakâ keyfiyyetin ni Cem
Bu bezm içre Cem ü Cemşid elinden câm tuttun tut

Fuzûlî kıl kıyâs-i hâlin ehl-i dehr hâlinden
Kumârı mekr ü tezvir ü hiyel ehlinden uttun tut

45

Fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lâ tün   fâ i lün

Bahr-i aşka düştün ey dil lezzet-i cânı unut
Bâliğ oldun gel rahimden içtiğin kanı unut

Verdi rihletten haber mûy-i sefîd ü rûy-i zerd
Çihre-i handânı vü zülf-i perişânı unut

Çek nedâmetten göğe dûd-i dili dök kanlı yaş
Serv-i nâzı terk kıl gül-berg-i handânı unut

Gör ganîmet fakr mülkünde gedâlık şîvesin
İ’tibâr-i mansıb ü der-gâh-i sultânı unut

Çekme âlem kaydını ey ser-bülend-i fakr olan
Saltanat tahtına erdin bend ü zindânı unut

Ma’siyet dersin yeter tekrâr kıl dönder varak
Özge harfin meşkin et evvelki ünvânı unut

Levh-i hâtır sûret-i cânâna kıl âyine-dâr
Anı yâd et her ne kim yâdında var anı unut

Ey Fuzûlî çek melâmet reh-güzârından kadem
Lâhza lâhza çektiğin bi-hûde efgânı unut

46

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün

Hat-i ruhsârın eder lûtfda reyhân ile bahs
Hüsn-i sûrette cemâlin gül-i handân ile bahs

Cenneti kûyuna zühd ehli münâsib deseler
Ne münâsib ki kılam bir nice nâdân ile bahs

Yüzüne durmasın âyine urup lâf-i safâ
Ne revâ meh kıla hur-şîd-i dırahsân ile bahs

Gerçi şimşâdda çok lâf-i lekâfet vardır
Haddi yoktur ki ura serv-i hırâmân ile bahs

Kılsa can lâ'li ile feyz yetirmek bahsin
Cânib-i lâ'lini tut ey gönül et cân ile bahs

Düşer od şem' diline bu sebebden ki kılar
Dil uzatıp geceler ol meh-i tâbân ile bahs

Sıfât-i hüsnün eder haste Fuzûlî ne aceb
Hüsn-i güftârda ger eylese Hassân ile bahs

47

Me fâ î lün müs tef i lün fâ i lâ tün

Cihân icre her fitne kim olsa hâdis
Ana serv-i kaddindir elbette bâ'is

Medârisde tahkîk-i mûy-i miyânın
Dekâyıktan ortaya salmış mebâhis

Muvahhidlere kılma inkâr zâhid
Mey-i vahdeti sanma ümmü'l-habâ'is

İki dîdesiz âleme Yûsuf ü sen
Size yok cihân içre imkân-i sâlis

Bana cem' olur handa kim var bir gam

Benim mülk-i aşk içre Mecnûn'a vâris

Döküp eşk kûyunda vaslın diler dil
Saçar nef' için dâne toprağa hâris

İzâr ü lebin vasfın eyler Fuzûlî
Ana hem müfessir derim hem muhaddis

48

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün

Ey gubâr-i kademin arş-i berin başına tâc
Şeref-i zâtma ednâ-yi merâtib Mi'râc

Müntehî şer'ine edyân-i tamâmi-i rüsûl
Bahrsin sâ'ir-i erbâb-i risâlet emvâc

Hâzin-i genc-i şefâ'at seni kılmış Îzid
Hiç kim yok ki sana olmaya âhir muhtâc

Sünnetin mağfiret esbâbına minhâc-i husûl
Tâ'atin ma'siyet emrâzına tedbîr-i ilâc

Halka taklîd-i sülûkun sebeb-i hüsn-i ma'âş
Mülke tağyîr-i tarîkin eser-i sü'-i mizâc

Kâ'im olmazdı nizâm ü nesak-i asl-i vucûd
Vermeseydin eser-i adl ile dünyâya revâc

Şükr li'llâh ki Fuzûlî'ni edip dâhil-i feyz
Rağbetin dâ'ire-i hafdan etmiş ihrâc

49

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Münhariftir sâkiyâ endûh-i dünyâdan mizâc
Bâde tut kim illet-i endûha gaflettir ilâc

Fakr mülkin tut ger istersen kemâl-i saltanat
Saltanattan geç kim ol vâdide çoktur ihtiyâc

Çekme taht ü tâc kaydın bî-ser ü pâlık gözet
Kim ayağa benddir taht ü belâdır başa tâc

Bir perî zülfün tutup hâlinden alsan kâm-i dil
Tut ki Çin mülkünü tutun Hind’den aldın harâc

Terk ü tecrîd ihtiyâr et kim diyâr-i aşkta
Fakr bâzârına esbâb-i fenâdandır revâc

Nakş-i zâ’ildir umûr-i dehre kılma i’tibâr
Olsa hâsıl fakrdan hüzn ü gınâdandır ibtihâc

Ey Fuzûlî ben melâmet mülkünün sultânıyım
Berk-i âhım tâc-i zer sîm-i sirişkim taht-i âc

50

Fâ i lâ tün me fâ i lün fa<lün

Ey gönül yârı iste candan geç
Ser-i kûyun gözet cihandan geç

Yâ tama’ kes hayât zevkinden
Yâ leb-i lâ’l-i dil-sitândan geç

Mülk-i tecrîddir ferâgat evi
Terk-i mâl eyle hân-ü mandan geç

Lâ-mekan seyrinin azimetin et
Bu harâb olacak mekandan geç

İ’tibâr etme mülk-i dünyâya
İ’tibâr-i uluvv-i şandan geç

Ehl-i dünyânın olmaz âhireti
Ger bunu ister isen andan geç

Meskenin bezm-gâh-i vahdettir
Ey Fuzûlî bu hâk-dandan geç

51

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Can çıkar tenden gönül zikr-i leb-i yâr eylegeç
Ten bulur can yenleden ol lâfzı tekrar eylegeç

Kılma ey efgan gözün bîdâr mest-i hâb iken
Olmaya bir fitne peydâ ola bidâr eylegeç

Sohbetimden âr edip ey gül beni terk etme kim
Gül olur efsürde terk-i sohbet-i hâr eylegeç

Varımı fikr-i dehânınla yok ettim kim kazâ
Böyle emr etmiş bana yoktan beni var eylegeç

Arz-ı ruhsâr et bu gün ey meh kim ölsün gökte gün
Öyle kim encüm ölür gün arz-i ruhsâr eylegeç

Her zebân bir tîgdir gûyâ Züleyhâ katline
Yûsuf'ı almakta ehl-i aşk bâzâr eylegeç

51
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilûn

Nâle vü zârın Fuzûlî hoş gelir ol gül-ruha
Açılır gül gönlü bülbül nâle vü zâr eylegeç

52
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Olur kadim dü-tâ aşkın yolunda bir belâ görgeç
Tarîk ehline âdettir tevâzu' âşnâ görgeç

Nihan aşkımı ma'kûm etse âlem dûd-i âhımdan
Aceb yok kim gümân-i gene eder halk ejdehâ görgeç

Füzûn oldukça aşkın germ olur ekşim yüğürmekte
Eğerçi su bürûdet kesbini eyler hevâ görgeç

Okun her lâhza kim bağrım deler gönlüm kılar efgân
Bi'aynih eyle kim feryâd eder itler gedâ görgeç

Revâc-i nakd nakş-i sikkedendir n'ola kadr etse
Bana il cism-i uryânımda nakş-i bûriyâ görgeç

Men-i dervişe il hem cevr eder sen cevr kıldıkça
Kim eyler zulm men'in pâd-şâhımsen revâ görgeç

Fuzûlî'ni yaşur ey za'f meh-veşler cefâsından
Ki meh-veşler kılarlar bin cefâ bir mübtelâ görgeç

53

Mefûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Gönlüm açılır zülf-i perişânını görgeç
Nutkum tutulur gonce-i handânını görgeç

Bakdıkça sana kan saçılır dîdelerimden
Bağrım delinir nâvek-i müjgânını görgeç

Ra'nâlık ile kâmet-i şimşâdı kılan yâd
Olmaz mı hacil serv-i hırâmânını görgeç

Çok aşka heves edeni gördüm ki hevâsın
Terk etti senin âşk-i nâlânını görgeç

Kâfir ki değil mu'terif nâr-i cehennem
İmâna gelir âteş-i hicrânını görgeç

Nâziklik ile gonce-i handânı eden zikr
Etmez mi hayâ lâ'l-i dür-efşârını görgeç

Sen hâl-i dilin söylemesen n'ola Fuzûlî
El fehm kılar çârk-i giribânını görgeç

54

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilun

Ger değil bir mâh mihriyle benim tek zâr subh
Başın açıp nişe her gün yakasın yırtar subh

Gün değil her gün bir ay mihriyle göğsün çâk edip
Tâze tâze dağlardır kim kılar izhâr subh

Tîğ-i hur-şîd ile ref' olsa yeridir kim müdâm
Yandırıp pervâneni şem'e verir âzâr subh

Subhu şâm ü şâmı subh olmuş benim âlemde kim
Şâm şem'-i bezm olup ayrıldı benden yâr subh

Gör ne âşıktır ki bir hur-şîd valsın bulmağa
Sarf eder her lâhza bin lü'lü'-i şeh-vâr subh

Aşkta sâdıklık izhâr etti dâğın gösterip
Gâl,bâ derlerdi kâzib kıldı andan âr subh

Herc şâmında gam etmişti Fuzûlî kasd-i cân
Olmasaydı merhametten dem urup gam-hâr subh

55

Hansı mâhın bilmezem mihriyle olmuş zâr subh
Her gün eyler halka bir dâğ-i nihân izhâr subh

Battı encüm çıktı gün yâ bir esîr-i âşktır
Dökdü dürr-i eşk çekti âh-i âteş-bâr subh

N’ola ger emvâta ihyâ verse subhun demleri
Zikr-i la’lindir kim eyler dem-be-dem tekrâr subh

Müjde bir hûrşîdden vermiş meğer bâd-ı sabâ
Kim nisâr eyler ana yüz bin dür-i şeh-vâr subh

Âşık-i sâdıkdır izhâr-i gam eyler her seher
Âh ile halkı yuhusundan kılar bîdâr subh

Bir musavvirdir ki zerrin kilk ile her gün çeker
Safha-i gerdûna nakş-i âriz-i dil-dâr subh

Ey Fuzûlî şâm-i gam encâmına yoktur ümîd
Bir tesellidir sana ol söz ki derler var subh

56

Mefûlü Fâilâtün Mefûlü Fâilâtün

Ol müşg-bû gazâle ihlâsım eyle vâzıh
Bellig sabâ selamen miskiyetü’r-revâih

Olgaç habîbe vâsıl bizden hem olma gâfil
Lâ takta-i’r-resâil lâ tektümü’s-sarâih

Yüzde sirişk kanı söyler gam-i nihânı
Kad tüzhiru’l me’ânî bi’l-hattı fi’l-vâih

Ben mübtelâ-yi hicran benden ırag cânân
Ve’l-ömrü keyfe mâkân misle’r-riyâhi râih

Aşkın Fuzûlî zâr terk etmek oldu düşvâr
Yâ âriften bimâ sâr lâ teksirü’n-nesaih

57

Mefâîlün Feîlâtün Mefâîlün Feülûn

Eğer murâd ise vermek safâ-yi cevher-i rûh
Felek-misâl yürüt sâgar-i şarâb-ı sabûh

Buyurma tevbe bana ol şarâbdan nâsih
Ki görse anı tutar cezm-i terk-i tevbe Nasûh

Hücûm-i gamda bana anı etdi zevrak-i mey
Kim etmedi anı tûfân olanda keşti-i Nûh

Müdâm çeşmine kan doldurur hadeng-i gamım
Yuva başımda dutan kuşları edip mecrûh

Dil oldu tîğ-i firâkınla şerha şerha velî
Ne sûd çün sana olmadı hâl-i dil mesrûh

Tenimde sancılı nâveklerinle şâdem kim
Der-i belâ bu kilîd iledir bana meftûh

Fuzûlî oldu belin fikri ile mûy-misâl
Henüz bulmadı ol sırra ihtimâl-i vuzûh

58
Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlün

Reng-i rûyundan dem urmuş sâgar-ı sahbâya bah
Âf-tâb ilen kılar da'vî tutulmuş aya bah

Şem' başından çıkarmış dûd-i şevk-i kâkülün
Böyle kûteh ömr ile başındaki sevdâya bah

Ey selâmet ehli ol ruhsâra bakma zinhâr
İhtirâz eyle melâmetten men-i rüsvâya bah

Bildi aşkından nemed-pûş olduğum âyîne veş
Rahm edip bana bakmaz bu istiğnâya bah

Sînemi çâk eyle gör dil iztırâbın aşktan
Revzen aç her dem hevâdan mevc uran deryâya bah

Ey diyen kim şâm-i ikbâlin ne yüzden tîredir
Sâye salmış aya ol gisû-yi anber-sâya bah

Ey Fuzûlî her nice men'eylese nâsih seni

Bakma anun kavline bir çihre-i zibâya bah

59
Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlün

N'ola ger kocsa miyânın kemer-i zer güstâh
Getirip çokları ortaya zer eyler güstâh

Hâk-i sâğar Cem ü Cemşid'dir ey pîr-i muğân
Haber et sâkiye kim tutmaya sâğar güstâh

Reşk oduyla yakılır rişte-i cânım ki niçin
Değer ol ârıza gîsû-yi mu'anber güstâh

Revzeninden koma kim gün düşe halvet-gehine
Harem-i şâha ne lâyık gire çâker güstâh

Sakla ey eşk edep gitme ser-i kûyuna çok
Ki düşer gözden ü yüzden sürülür her güstâh

Hevesim bâde-i gül-gûna bu ümmîd ileridir
Kim olam mest tutam dâmen-i dil-ber güstâh

Benzedirsin özünü itlerine her sa'at
Ey Fuzûlî olabilmez sana benzer güstâh

60
Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlün

Kimsede ruhsârına tâkat-i nezzâre yoh
Âşıkı öldüreli şevk bir nazara çâre yoh

Bağrı bütünler bana ta'ne ederler müdâm
Hâlimi şerh etmeğe bir ciğeri pâre yoh

Yığdı benim başıma dehr ganın n'eylesin
Bâdiye-i aşktan ben kimi âvâre yoh

Dehrde hemtâ sana var perî yoh dimen
Var güzel çok velî sen kimi hun-hâre yoh

Gözde gezer çizginip katre-i eşkim müdâm
Katre-i eşkim kimi çerhte seyyâre yoh

Çâk görüp göğsümü kılma ilâcım tabb
Zâyi' olur merhemin bende biter yâre yoh

Zârlığım aşktan var Fuzûlî velî
Ol meh-i bî-mihrden rahm men-i zâre yoh

61
Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlün

Leblerin tek lâ'l-i lâfzın tek dür-i şehvâr yoh
Lâ'l ü gevher çok lebin tek lâ'l-i gevher-bâr yoh

Senden etmen dâd cevrin var lütfun yok deyip
Mest-i zevk-i şevkınım birdir yanımda var yoh

Kime izhâr eyleyem bilmen bu pinhan derdi kim
Var yüz bin derd-i pinhan kudret-i izhâr yoh

Devr ser-mest-i şarâb-i gaflet etmiş âlemi
Bunca ser-mestin temâşâsına bir hüş-yâr yoh

Halkı medhûş eylemiş hâb-i şeb-i tûl-i emel
Subh tahkîki âlâmâtına bir bîdâr yoh

Sûreti zîbâ sanemler yok dimen büt-hânede
Var çok ammâ bir sana benzer büt-i hun-hâr yoh

Ey Fuzûlî sehldir her gam ki gam-hârı ola
Gam budur kim bende bin gam var bir gam-hâr yoh

62
Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlün

Göz hatından merdinin mahv etmedin bulmaz murâd
Zâyi' eyler hüsnünü hattın sevâd üzre sevâd

Olabilmez çin-i zülfünden cüdâ göz merdüni
Câri olmuştur bu âdet turrasız olmaz midâd

Gönlün âhımdan terahhum sûretin gösterdi lik
Mevcden su naksına çok etmek olmaz i'timâd

Eşk ü âhım nefreti kat' etti ilden ülfetim
Çizginen çevremde yâ gird-âbdır yâ gird-bâd

Geçti tenden okların tenhâ kılıp dil dem-be-dem
Nâleler eyler geçen hem-demlerin ettikçe yâd

Çâk-i sinemden gönül çıktıkça şâd olsam n'ola
Böyle âfetten yakasın kurtaran olmaz mı şâd

Şîve-i şimşâd-i kaddin görse eyler bâğ-bân
İ'tidâl-i servden elbette sebl-i i'tikad

Koyma nâkış ehl-i derd içre Fuzûlî'ni tabîb
Eyle bir dermen ki derdin ede gün günden ziyâd

63
Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlün

Nâlendedir ney kimi âvâze-i aşkım bülend
Nâle terkin kılmazam ney tek kesilsem bend bend

Kıl meded ey baht yoksa kâm-i dil mümkin değil
Böyle kim ol dil-rübâ bî-derddir ben derd-mend

Dâğlardır odlu göğsümde karası kopmamış
Ya sebât-i aşk için od üzre bir nice sipend

Açılır gönlüm gehi kim girye-i telhim görüp
Açar ol gül-ruh tebessüm birle lâ'l-i nûş-hand

Hâk-i rûhundan beni kaldıra bilmez sâye tek
Kılsa gerdun âf-tâbın her şu'á'ın bir kemend

Câm tut der sâki-i gül-çihre zâhid terk-i câm
Ey gönül fikr eyle gör kim hansıdır tutmalı pend

Ey Fuzûlî sûret-i fakrın kabûl-i dosttur
Hiç dervîşi senin tek görmedim sultan-pesend

64
Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlün

Gemrdir şâm ü seher mihrinle çerh-i lâciverd
Geh sirişk-i âl eder izhâr geh ruhsâr-i zerd

Subha benzer âşık-i sâdık dimen âlemde kim
Bir nefes geçmez ki çekmez sûz-i dilden âh-i serd

Yahşı sanma ey gönül ehl-i hıred etvârını
Olma gâfil aşk derdinden yaman olmaz bu derd

Mümkin oldukça felek mansûbesinden kıl hazer
Nişe kim hâli değil bî-dâd nakşından bu nerd

Zulmet-i gam ıztirâbın çekmez ol âzâde kim
Her ta'allûktan ola hur-şîd veş âlemde ferd

Ey Fuzûlî kesme ol meh-veş cemâlinden ümîd
Sabr kıl kim devr devrânı değil bî-hûde gerd

65
Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlün

Ey mezâk-i câna cevrin şehd ü şekker tek lezîz
Dem-be-dem zehr-i gamın kand-i mükerrer tek lezîz

Âteş-i berk-i firâkın nâr-i dûzah tek elm
Cür'a-i câm-i visâlin âb-i kevser tek lezîz

Şerh-i ahvâlim sana meste nasihat kimi telh
Telh güftârın bana mahmûra sâğar tek lezîz

Dağ-i aşkın derdi zevk-i saltanat tek dil-pezîr
Hâk-i kûyn seyri feth-i helf kişver tek lezîz

N'ola bulsam zevk köydürdükçe göğsüm üzre dağ
Ehl-i derde dâğ olur b-derde ziver tek lezîz

Tâze tâze dâğ-i derdindir dil-i sûzânıma
Fi'l-mesel hırs ehline cem'iyyet-i zer tek lezîz

Ey Fuûlî âlemin gördüm kamu ni'metlerin
Hiç ni'met görmedim didâr-i dil-ber tek lezîz

66
Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlün

Yolunda can veren kimi derûnumda alâmet var
Şehid-i tğ-i aşk olmağa gönlümde şehâdet var

Beni gel öldürüp kurtar belâdan çünkü ey hûnî
Ne sende merhamet şevket ne bende sabr ü tâkat var

Döküldü özlerim yaşı nazar kılmadın ey meh-rû
Düşüptür ılduzum düşkün sitâremde nuhûset var

Efendim pâd-şahımsın kime varıp edem şekvâ
Bana çok cevr ü zulm ettin sana senden şikâyet var

Gedâ-yi âlemi sultân ü sultânı gedâ eyler
Şarâb-i aşk-i dil-berde Fuzûlî özge hâlet var

67
Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlâtün Fâîlün

Lâhza lâhza lebin anıp edicek efganlar
Katre katre sacılır ddelerimden kanlar

Katre katre deme kandır ki çıkar çeşmimden
Dem-be-dem gönlüm oduyla eriyen peykânlar

Kaşların yayına meyl eyleyeli cân ü günül
Dün ü gün ben bilirim kim ne çekerler anlar

Açma kâkül girihin başın için görme revâ
Ki perişân olalar bir nice ser-gerdanlar

Yel değer zülfüne yâ koymayıp öz hâli ile
Gezdirirler anı elden ele her dem canlar

Eyle uşşâka cefâlar ki vefâlar göresin
Sanma kim zâyi' olur eyledin ihsanlar

Sorma zühhâda Fuzûlî reh ü resmin aşkın
Ne bilirler revîş-i ehl-i hıred nâ-danlar

68
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Ezel kâtipleri uşşâk bahtın kare yazmışlar
Bu mazmûn ile hat ol safha-i ruhsâre yazmışlar

Havâs-i hâk-i pâyın şerhini tahkîk edip merdüm
Gubâr ilen beyâz-i dde-i hun-bâre yazmışlar

Gül-istân-i ser-i kûyun sıfâtın bâb bâb ey gül

Hat-i reyhân ile cedvel çekip gül-zâre yazmışlar

İki satr eyleyip ol mey-gûn lâ’ller vasfın
Görenler her birin bir çeşm-i gevher-bâre yazmışlar

68

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Girip büt-hâneye kılsan tekellüm can bulur şeksiz
Musavvirler ne sûret kim der ü dîvâre yazmışlar

Muharirler yazanda her kime âlemde bir rûzî
Bana her gün dil-i sâd-pârenden bir pâre yazmışlar

Yazanda Vâmık u Ferhâd ü Mecnun vasfın ehl-i derd
Fuzûlî adını gördüm ser-i tûmâre yazmışlar

69

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Mukavves kaşların kim vesme birle reng tutmuşlar
Kılıçlardır ki kanlar dökmek ile jeng tutmuşlar

Kalıp tağyir-i sûret vesmeden yağma kılarlar dil
Harâmi kaşların resm ü reh-i nireng tutmuşlar

Günül mir’âtını eyler mükeder akl teklîfi
Hoş ol bi-bâkler kim terk-i nâm ü neng tutmuşlar

Fenâ-yi ömrden gûya değiller gonce tek vâkıf
Onlar kim özlerin dünyâ için dil-teng tutmuşlar

Benikim seng-sâ-i minnetim bâzâr-i aşk içre
Belâ dâğın çeken Ferhâd ile hem-seng tutmuşlar

Lebin devrinde zâhidler tutup mey-haneler küncün
Kılıp tesbih terkin târi zülf-i çeng tutmuşlar

Seher bülbüller efgânı değil bî hûde gül-şende
Fuzûlî nâle-i dil-sûzuna âheng tutmuşlar

70

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Sabâdan gül yüzünde sünbül-i pür-pinç ü tâb oynar
Sanasın per açıp gül-sende bir müşgin gurap oynar

Hayâl-i ârızın cevlân eder bu çeşm-i pür-nemde
Nicük kim mevclenmiş sude aks-i âf-tâb oynar

Ruhun görgeç olur sûz-i derûn ü dûd-i dil hâsıl
Bahâr eyyâmı sıçrar berk-i rahşende sehâp oynar

Irak olsun yaman gözden ne hoş sâ'attır ol sâ'at
Ki uşşâk ile ma'şûk eyleyip nâz ü itâp oynar

Riyâyî zâhid-i huşkün semâîndan n'olur hâsıl
Hoş ol kim rind-i mey-hâre içip câm-i şarâp oynar

Bu gamlar kim benim vardır bâ'irin başına koysan
Çıkar kâfir cehennemden güler ehl-i azâb oynar

Kılar göz perdesin hûn-âb-i hasret çâk her dem kim
Ruhunda lezzt'i didâr zevkinden nikâb oynar

Fuzûlî reşkten titrer dil-i pür-hûnu uşşâkın
Benânâşunda yârın her zaman kim lâ'l-i nâb oynar

71

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Ham açıldıkça zülfün belâ vü mihnetim artar
Bi-hamdi-llâh ki ömrüm uzanır cem'iyyetim artar

Dimen eksik beni tedrîc ile yâkût olan taştan
Boyandıkça ciğer kaniyle kadr ü kıymetim artar

Tutagör göz yolun ey eşk kim temkînim eksiktir
Bu sûret-hânenin gördükçe nakşın hayretim artar

Mariz-i derd-i aşkım terk-i âlemdir murâdım kim
Bu nâhoş mülkde eğlendiğimce zahmetim artar

Büküldü kâmetim hasret yükünden veh ki âlemde

Ümîdim eksilip her lâhza yüz bin hasretim artar

Ne şerbettir gamın kim içtiğimce eksilir sabrım
Ne sihr eyler ruhun kim baktığımca rağbetim artar

Çok oldukça gam ü derdim reh-i aşk içre hoş-hâlim
Fuzûlî şâd olup şükr etmeyem mi ni'metim artar

72

Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilûn

Geh gözde geh gönülde hadengin mekan tutar
Her handa olsa kanlını elbette kan tutar

Dil çekse n'ola cân ü teni hâk-i kûyuna
Hâr ü has ilter anda ki kuş âşyân tutar

Zikr-i lebinde zülfüne cân oldu destres
Anun kimi kim okuyup efsun ılan tutar

Dil tuttu gonce ile ber-â-ber dehânını
Bu akl-i nâkış ile özün hurde-dan tutar

Hur-şîd hırmenine urar şu'le şu'le od
Âhım ki lâhza lâhza reh-i âsman tutar

Cân eyledikçe meyl-i temâşâ-yi kâmetin
Göz revzenin sirişk-i revânım revan tutar

Tutmak diler Fuzûlî kapnda makâm lik
Bu sırrı kimseye açabilmez nihan tutar

73

Fâilâtûn Fâilâtûn Fâilâtûn Fâilün

Hansı gülşen gül-bünü serv-i hırâmânınca var
Hansı gül-bün üzre gonca lâ'l-i handânınca var

Hansı gül-zâr içre bir gül açılır hüsnün kimi
Hansı gül bergi leb-i lâ'l-i dür-efşânınca var

Hansı bâğın var bir nahli kadin tek bâr-ver

Hansı nahlin hâsılı sîb-i zenâhdânınca var

Hansı hûnî sen kimi cellâda olmuştur esîr
Hansı şem'in şu'lesi ruhsâr-i tâbânınca var

Hansı yerde tapınır nisbet sana bir genc-i hüsn
Hansı gencin ejderi zülf-i perişânınca var

Hansı gül-şen bülbülün derler Fuzûlî sen kimi
Hansı bülbül nâlesi feryâd ü efgaânınca var

74

Fâilâtûn Fâilâtûn Fâilâtûn Fâilün

Seyr kıl gör kim gül-istânın ne âb ü tâbı var
Her taraf bin serv-i ser sebz ü gül-i sîrâbı var

Pençe-i berg-i çenâr etmiş müheyyâ şâneler
Anlamış gûyâ ki sünbül kâkülün tâbı var

Râhat için ferş salmış sebze-i ter gül-şene
Nergisin görmüş güzün mahmûr sanmış hâbı var

Bulunur her derde istersen gül-istanda devâ
Hokkasında goncenin san kim şifâ cüllâbı var

Gâlip olmuş halka zevk-i seyr-i gül-şen gâlibâ
Çekmeğe halkı benefşe zülfünün kullâbı var

Ger Fuzûlî meyl-i gül-zâr etse fasl-i gül n'ola
Ayş için hûn-âbe-i dilden şarâb-i nâbı var

75

Fâilâtûn Fâilâtûn Fâilâtûn Fâilün

Bende Mecnun'dan fuzun âşıklık isti'dadı var
Âşık-i sâdık benim Mecnûn'un ancak adı var

N'ola kan dökmekte mâhir olsa çeşmim merdümi
Nutfe-i Kâbil'dir ü gamzen kimi üstâdı var

Kıl tefâtur kim senin hem var ben tek âşıkın

Leyli'Nin Mecnûn'ı Şîrîn'in eger Ferhâd'ı var

Ehl-i temkînim beni benzetme ey gül bülbüle
Derde yok sabrı anın her lâhza bin feryâdı var

Öyle bed-hâlim ki ahvâlim görende şâd olur
Her kim bu sahranın güzer-gehlerde çok sayyâdı var

Ey Fuzûlî aşk men'in kılma nâsihten kabûl
Akl tedbîrdir ol sanma ki bir bünyâdı var

76

M*efûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün*

Ey gül ne aceb silsile-i müşg-i terin var
V'ey serv ne hoş cân alıcı işvelerin var

Acıttı beni acı sözün tünd nigâhın
Ey nahl-i melâhet ne aceb telh berin var

Peykânları ile doludur çeşm-i pür-âbım
Ey bahr sağınma senin ancak güherin var

Ol seng-dile nâle-i zârın eser etmiş
Ey dil sana bu zevk yeter tâ eserin var

Aşk içre gönül deme ki ben bî-hodem ancak
Ey gâfil özünden senin ancak haberin var

Çok bakdığına gamze ilen bağrın üzersin
Her kime ki bakmazsan anunla nazarın var

Aşk ehline ol mâh Fuzûlî nazar etmiş
Sen hem özünü göster eger bir hünerin var

77

Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Döküldükçe kanımı okun ol âsitân içer
Bir yerdeyim esîr ki toprağı kan içer

Ehl-i zamâne kanına çok teşnedir zemîn
Kanın kimin dökerse felek ol zamân içer

Mey içmeden açılmaz imiş bâb-i mağfiret
Sevgendler bu bâbda pir-i muğan içer

Ukbâda kevser istemesin rind-i mey-kede
Dünyâda bes değil mi mey-i ergavan içer

Gamzen görünmeyib göze kanlar içer müdâm
Zâhid kimi ki bâdeni elden nihân içer

Meyden eğerçi tevbe verir el Fuzûlî'ye
Ey serv sen kadeh sunar olsan revân içer

78

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Zevk şevkiyle cihan kaydın çeken zahmet çeker
Ehl-i zevk oldur kim andan dâmen-i himmet çeker

Gün çeker yerden göğe her dem gubâr-i râhını
Tûtiyâ için beli gökten yere minnet çeker

Ey çeken gayr ile pinhân bezm edip mey gâh gâh
Yâd kıl anı ki bezmin yâd edip hasret çeker

Hâli etmiş gayrdan zülfün hayâli gönlümü
N'ola sâhip-keşf ise bir ömrdür halvet çeker

Çek sabûhu subh nakkâşına arz-i ârız et
Böyle çeksin ger felek levhine bir sûret çeker

Serv-kâmetker semen-ruhsârlar toprağıdır
Her semen kim açılır her serv kim kâmet çeker

Katre-i eşkim katârı sine çâkinden girip
Ten evine taşradan bâr-i gam ü mihnet çeker

Ey Fuzûlî bakmayam tâ gayra her hûnin müje
Âteşin bir mildir kim çeşmime gayret çeker

79

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Her kitâba kim leb-i lâ'lin hadisin yazeler
Rişte-i can birle aşk ehli anı şirâzeler

Bu ne sırdır sırr-iaşkın demedin bir kimseye
Şehre düşmüş ben seni sevdim diye âvâzeler

Şeyhler mey-haneden yüz dönderirler mescide
Bi-tarikatlerini ör kim doğru yoldan azeler

Çâklar göğsümde sanman kim açıptır tîğ-i aşk
Gönlümün şehrine mihrin girmeğe dervâzeler

Ey Fuzûlî yâr eger cevr etse andan incinme
Yâr cevri âşıka her dem muhabbet tazeler

80

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Demiş her gonceye âşıklığım râzın sabâ derler
El ağzın tutmak olmaz korkarım ey gül sana derler

Esîr-i derd-i aşk umest-i câm-i hüsn çok ammâ
Biziz meşhûr olan Leylî sana Mecnûn bana derler

Senin mihr ü vefâ gösterdiğin ağyâra çok gördüm
Galattır kim seni bî-mihr okurlar bî-vefâ derler

Sana dreler büt-i çin zülfüne zünnâr söylerler
Zihî imânı yoklar küfr söylerler hatâ derler

Bana derlerdi evvel bir melektir sevdiğin hâlâ
Görenler ben fakiri gökten inmiş bir belâ derler

Mariz-i âşk akd-i zülfün eyler ârzû zirâ
Mu'alicler bu mühlik derde müşkildir devâ derler

Fuzûlî âşıka derker olar kim terk-i aşk eyle
Demezler mi hatâ tağyîr kıl hükm-i kazâ derler

81

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Girip mey-hâneye mûğ meşrebiyle kim ki hû eyler
Olup mü'min behişte kâfirim ger ârzû eyler

Meger divânedir sevdâ-yi ebrsiyle zâhid kim
Bakıp mihrâba da'im öz özüyle güft-ü gû eyler

Dem-â-dem katre katre kan yaşımdır kim çıkar gözden
Veyâ peykânların kim âteş-i dil anı su eyler

Reh-i aşkında olman teng-dil sevdâ hücûmundan
Tarik-i saltanat her kim tutar gavgâya hû eyler

Dedim kimdir perişân eyleyen âşıklar ahvâlin
Sabâ gösterdi târ-i sünbül-i zülfün ki bu eyler

Fuzûlî zülfüne bağlandı ammâ öyle inceldi
Kigûya za'f anı hem zülfüne bir târ mû eyler

82

Mefâîlün Feilâtün Mefâîlün Feülün

Sabûh için bana dürd-i mey-i şebâne yeter
Eser ki var harâb olmağa behâne yeter

Cefâ okun bana yağdırman ancak ey eflâk
Demen ki yeddi kemân-dâra bir nişâne yeter

Beyâna yetmeğe derd ü gamam fesâneleri
Zebânım âteş-i dilden çıkan zebâne yeter

Kopardı merdüm-i çeşmim gönül binasın kim
Habâb-i eşk hevâ nakdine hızâne yeter

Lebin hayâli ile pâre pâre oldu ciğer
Güvâh-i hâl bana eşk-i dâne dâne yeter

Harîf-i bezm-i gamım hün-i dil şarâbım olup
Terâne tarabım âh-i âşıkâne yeter

Fuzûlî istemezem mesned-i Cem ü Cemşid
Bana nişimen-i devlet şarâbhâne yeter

83

Fâilâlün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Cânı kim cânânı için sevse cânânın sever
Cânı için kim ki cânânın sevse cânın sever

Her kimin âlemde miktârıncadır tab'nda meyl
Ben leb-i cânânımı Hızr Âb-i Hayvân'ın sever

Başa dem düşdükçe taksîr eylemez eyler meded
Ol sebepten muttasıl çeşmim ciğer kanın sever

Müşg-i Çin âvâre olmuştur vatandan ben kimi
Hansı şûhun bilmezem zülf-i perişânın sever

Su ki ser-gerdan gezer başında vardır bir hevâ
Gâlibâ bir gül-ruhun serv-i hırâmânın sever

N'olacaktır terk-i aşk etme Fuzûlî vehm edip
Gâyeti derler ola bir bende sultânım sever

84
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Şifâ-yi vaslı kadrin hecr ile bîmâr olandan sor
Zülâl-i şevk zevkin teşne-i didâr olandan sor

Lebin sırrın gelip güftâra benden özgeden sorma
Bu pînhan nükteni bir vâkıf-i esrâr olandan sor

Gözü yaşlıların hâlin ne bilsin merdüm-i gâfil
Kevâkib seyrini şeb tâ sehere bîdâr olandan sor

Habersiz olma fettan gözlerin cevrin çekenlerden
Habersiz mestler bi-dâdını hüş-yar olandan sor

Gamından şem'tek yandım sabâdan sorma ahvâlim
Bu ahvâli şeb-i hicrân benimle yâr olandan sor

Harâb-i câm-i aşkım nergis-i mestin bilir hâlim
Harâbât ehlinin ahvâlini hammâr olandan sor

Muhabbet lezzetinden bî-haberdir zâhid-i gâfil
Fuzûlî aşk zevkin zevk-i aşkı var olandan sor

85
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Âşyân-i murg-i dil zülf-i perişânındadır
Handa olsam ey perî gönlüm senin yanındadır

Âşk derdiyle hoşum el çek ilâcımdan tabîb
Kılma derman kim helâkim zehri dermânındadır

Çekme dâmen nâz edip üftâdelerden vehm kıl
Göklere açılmasın eller ki dâmânındadır

Gözlerim yaşın şûr etme nefret kim bu hem
Ol nemektendir ki lâ'l-i şekker-efşânındandır

Mest-i hâb-i nâz ol cem' et dil-i sad-pâremi
Kim anun her pâresi bir nevk-i müjgânındadır

Bes ki hicrânındadır hâsiyet-i kat'-i hayât
Ol hayât ehline hayrânım ki hicrânındadır

Ey Fuzûlî şem' veş mutlak açılmaz yanmadan
Tâblar kim sünbülünden rişte-i cânındadır

86
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Ol perî veş kim melahât mülkünün sultânıdır
Hükm anun hükmü bana fermân anun fermânıdır

Sürdü Mecnun nevbetin şimdi benim rüsvâ-yi aşk
Doğru derler her zaman bir âşıkın devrânıdır

Lâhza lâhza gönlüm odundan şererlerdir çıkan
Katre katre göz döken sanman sirişkim kanıdır

Çâkler cismimde tîğ-i aşktan ayb etmeniz
Kim cünûn gül-zârının bunlar gül-i handânıdır

Ey Fuzûlî ola kim rahm ede yâr efgânına
Ağlagıl zâr anca kim zâr ağlamak imkânıdır

87
Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün

Saçın endîşesi tahrîk-i zencîr-i cünûnumdur

Cünûnum def'ine zikr-i leb-i lâlin füsûnumdur

Diyâri derd ser-gerdânıyım her kim beni ister
Delil-i râh katre katre eşk-i lâle gûnumdur

Felekte berk-i âhımdan ser-â-ser yandı kevbekler
Kalan odlara yanmış kevbeb-i baht-i zebûnumdur

Gelen nâveklerin bir bir yakıp koymaz bulam zevkin
Beni hirmân oduna yandıran sûz-i derûnumdur

Ser-i kûyunda gönlüm berk-i âhın sanma bî-hûde
Karangu gece azm-i kûyun etsem reh-nümûnumdur

Lebi şirînlerin şevkiyle Ferhâd'ı benim asrın
Yanımda cem olan seng-i melâmet Bîsütûn'umdur

Fuzûlî hâli olmak câm-i ayşım sâf sahbâdan
Nişân-i baht-i nâ-fercâm ü ikbâl-i nigûnumdur

88
Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâî lün

Hoşum kim dem-be-dem giryan gözüm ol hâk-i pâdandır
Ziyânı olmaz ol göz yaşının kim tûtiyâdandır

Dem-a-dem merdüm-i çeşmim içer kan zülf ü hâlinden
Belî ekser ma'âşı ehl-i deryânın karadandır

Deme Ferhâd kanın dökmüş ancak aşk şem-şîri
Benim gör kanlı yaşım kim bu hem ol mâ-cerâdandır

Mu'anber sünbülünden almadan bû olmadım rüsvâ
Bu rüsvâlık bana senden değil bâd-i sabâdandır

Habâb-i eşk içinde mûy-i jûlidemle hoş-hâlim
Başım bu hümâyun sâye ol âli bınâdandır

Vefâ resmin unutmuşsun diye incinmezem zirâ
Bu kim benden cefâ kem eylemezsen hem vefâdandır

Kemâl-i hüsn-i meşreb âri olmaktır ta'arruzdan
Riyâ ehline hem çok i'tirâz etmek riyadandır

Fuzûlî dökme çok yaş ihtiyât et gitmesin nâ-geh
Gözünden sürme kim gerd-i reh-i ehl-i safâdandır

89

Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün

N'ola ger reşk-i ruhsârına bağrı hubların kandır
Taşı te'şir ile lâ'l eyleyen hur-şîd-i rahşândır

Müjen ger seng-diller gönlünü alsa aceb olmaz
Anun tek âbnûs ok lâyıkı fûlâd peykândır

Perî veşler dil-i sahtına düşmüş mihr-i ruhsârın
Senin aksin alan fûlâd gözgüler firâvandır

Dehânın dürcü kim kaydın çekerler hûr-peykerler
Perîler tâ'atiyçin hâtem-i hükm-i Süleyman 'dır

Senin yolunda hublar sürseler yüz n'ola emrinle
Melek hayli sücûd-i Âdem etmek nass-i Kur'an'dır

Katı gönlüne bağrı taşların düşmüş gam-i aşkın
Bir oddur aşk-i dil-sûzun ki taşlar içre pinhandır

Gezer kûyunda her yan çok giriban-çâk gül-ruhlar
Bu reng ile Fuzûlî ol ser-i kû bir gül-istandır

90

Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün

Müjem ser-çeşmeler menzil tutan âşüfte Mecnûn'dur
Anunçün beste-i zencîr-i seyl-i eşk-i gül-gundur

Sevâd-ı nokta-i gird-âba benzer merdüm-i çeşmim
Ki dâ'im garka-i gird-âb-ieşk-i çeşm-i pür-hundur

Hamide kâmetim kim dâğ-i dilden kana gark olmuş
İçinde noktası gûyâ ki Kaf altındaki nundur

İşit derd-i dilim efsâne-i Mecnûn'a meyl etme
Kim ol efsâneden hem anlanan mutlak bu mazmundur

Ferah-bahş-i dil-i ma'şuk olur şerh-i gam-i 'aşık
Sürûd-i bezm-i Şîrin nâle-i Ferhâd-i mahzundur

Kemend-i çîn-i zülfün vehmi gitmez zâr gönlümden
Bana ol rişteyi ejder kılan bilmen ne efsundur

Fuzûlî vermedi ta’n okları göz yaşına teskîn
Önün bend etmek olmaz hâr ü hâşâk ile Ceyhun’dur

91
Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün

Nevâ vü sâz ile mey nûş edenler dil-rübâlardır
Çeken derd ü belâ bezm-i gam içre bî-nevâlardır

Perişân etme kâkül başın için ey perî-peyker
Ki her bir kâkülün târında yüz bin mübtelâlardır

Gel ey zâhid eger ehl-i yakîni görmek istersen
Özünden bî-gümân bigâne olmuş âşnâlardır

Geçip dil-dâre yâr olmak dilersin müdde’âlardan
Seni yârından ağyâr eyleyen bu müdde’âlardır

Cefâ vü cevri çok dil-berlerin mihr ü vefâsı az
Fuzûlî çek elini n’itmek olur bî-vefâlardır

92
Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün

Benim kim bir leb-i handân için giryanlığım vardır
Perişan turralar devrinde ser-gerdanlığın vardır

Yaşım taht-i revandır tâc-i zerrîn şu’le-i âhım
Görün kim devlet-i aşk ile ne sultanlığım vardır

Yumulmaz eşk tuğyânında ansuz çeşm-i hun-bârım
Hâyâl-i sûret-i cânâna hoş hayranlığım vardır

Sirişkim gör beni ey ebr özünden kem hâyâl etme
Hevâ-yi aşk ile bin sence eşk-efşanlığım vardır

Fuzûlî câm-i mey terkin kılıp zühd ile takvâdan
Kamu dânâya rûşendir bu kim nâ-danlığım vardır

93
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Sâkiyâ câm tut ol âşıka kim kayguludur
Kaygu çekmek ne için câm ile âlem doludur

Telh güftârsız olmaz leb-i yâr ey âşık

Çok heves eyleme ol şerbete kim ağuludur

Koyalım başı hum-i bâde ayağına gelin
Tutmamak olmaz anun hürmetini bir uludur

Bunca kim kûh-sıfat başıma taşlar urulur
Dîde-i bahtım uyanmaz ne ağır yuhuludur

Dil-i pür-hûnuma yağdırma belâ peykânın
Hazer et şîşeye nâ-geh zarar eyler doludur

Gönlümün zahmına peykânını ettim merhem
Genc-i gamdır n'ola ger böyle demir kapılıdır

Nergisin fikri Fuzûlî göz ü gönlümde gezer
Tutar âhu vatan ol yerde ki otlu suludur

94
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Cilve-i aks-i ruhun âyinede ey reşk-i hûr
Rûşen etmiş anı kim hur-şîddendir aya nûr

Berk-i âhım gök yüzün tutmuş sirişkim yer yüzün
Sohbetimden hem vuhûş etmiş teneffür hem tuyâr

Aşk resmi ger budur müşkil yeter dermâna derd
Dert ehli bî-zeban bî-dertler mest-i gurûr

Dâğ-i dil-sûzu firâkın kıldı gün günden füzûn
Nûr-i mâh efzûn olur hur-şîdden oldukça dûr

Va'de-i lûtfun çok ammâ baht yâr olmaz ne sûd
Gül bitirmez âb-i şirin vermek ile hâk-i şûr

Târ-i zülfündür mi ruhsârında canlar meskeni
Yâ bırakmış bir reh-i pür piç ü ham gül-zâre mûr

Ol ser-i kûy itleri içre Fuzûlî yok yerim
Bes bana mâtem-serâ ben handan u handan sürûr

95
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Bende-i mü'min olan çeşm ter ü giryân olur
Çeşm giryân olmaya elbette bî-îmân olur

Vesvese şeytânı koyup ana ibâdet eyleyen
İncidir halk-i Hudâ-yi âkibet Mervân olur

Adını hâcı koyup Haccâc andan yahşıdır
Bahs ile hacce giden çöllerde ser-gerdân olur

Kaldı ki ümidimiz Şâh-i Velâyet beytine
Göstere bir doğru yol ol demde ki divân olur

Nûh'un sandığına geşt-i tekâpuymuş penâh
İ'tikâd ile mebâdâ bir zaman tûfân olur

Ey Fuzûlî bu cihânda i'tibârın kalmamış
Düzetir yüz bin imâret âhırı virân olur

96
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Hüsnün oldukça füzun aşk ehli artuk zâr olur
Hüsn ne mikdâr olursa aşk ol mikdâr olur

Cennet için men eden âşıkları dîdârdan
Bilmemiş kim cenneti âşıkların dîdâr olur

Aşk derdinden olur âşk mizâcı müstakim
Âşıkın derdine dermân etseler bîmâr olur

Zâhid-i bî-hod ne bisin zevkini aşk ehlinin
Bir aceb meydir muhabbet kim içen hüş-yâr olur

Aşk sevdasına sarf eyler Fuzûlî ömrünü
Bilmezem bu hâb-i gaflletten kaçan bîdâr olur

97
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Şu'le-i şem'-i ruhun ağyâra bezm-efrûz olur
Âh kim yetgeç bana bir berk-i âlem-sûz olur

Gayr çeşminden bulur her dem nigâh-i merhamet
Ben ne kıldım kim nasîbim nâvek-i dil-dûz olur

Her gün açar gönlümü zevk-i visâlin yenleden
Gerçi güller açmağa her yılda bir nevrûz olur

Hâle tek çıkmaz evinden mâh-tal'atler müdâm
Her kimin devr-i kamerde tâli'i firûz olur

Sâ'idin zevkiyle terk etmiş Fuzûlî âlemi
Meyl-i sahrâ eylemez bir kuş ki dest-âmûz olur

98
Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

Çeşm-i sûret-bâzıma müjgân saf-i hengâmedir
Kana batmış her müjem bir şûh-i gül-gûn câmedir

Tâ hatın üzre ham-i ebrûların ser-germiyim
Her sözüm derd-i dil imlâsına bir ser-nâmedir

Gösterir her dem alâmetler kıyâmetten kadin
Kâ'im etmiş haşr bürhânın aceb allâmedir

Derdim oldur kim müselmân olmuş ol tersâ-beçe
Küfre olan zulmler ta'nı bu gün islâmedir

Yüzde nakş-i hûn-i dil râz-i nihânım fâş eder
Şerh-i gam tahrîrine her kirpiğim bir hâmedir

Ey sabâ rahm et kim ol bî-derd kılmış terk-i cevr
Çâre-i derd-i dilim mevkûf bir i'lâmedir

Ey Fuzûlî bulmadım reng-i riyâdan bir safâ
N'ola ger meylim bu reng ile mey-i gül-fâmedir

99
Mef û lü fâ i lâ tü me fâ î lü fâ i lün

Kabrim taşına kim gam odumdan zebânedir
Ta'n okun atma kim hatarı çok nişânedir

Eyler kadeh zamâne gamın def' galiba
Devr-i kadeh muhâlif-i devr-i zamânedir

Kaldırdı eşk-i dûn beni ol âsitâneden
Kim maksadım benim dahi ol âsitânedir

Vâ'iz sözüne tutma kulak gâfil olma kim
Gaflet yuhusunun sebebi ol fesânedir

Nezr etmişim firâkına kim yok nihâyeti

Nakd-i sirişkimi ki tükenmez hızânedir

Can vermeyem mi gurbete kim bîm-i ta'neden
Yâd-i vatan figânına sensiz behânedir

Ey dil hazer kıl âteş-i âhınla yanmasın
Cismim ki derd kuşlarına âşyânedir

Benden Fuzûlî isteme eş'âr-i medh ü zem
Ben âşıkım hemişe sözüm âşıkânedir

100
Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün

Beni zikr etmez el efsâne-i Mecnûn'a mâ'ildir
Ne benzer ol bana derdi anun takrîre kâbildir

Beyâban-gerd Mecnûn'dan gam ü derdim su'âl etmen
Ne bilsin bahr hâlin ol ki menzil-gâhı sâhildir

Benim tek olabilmez şöhre-i belâ Mecnûn
Kabûl eyler mi bu rüsvâlığı her kim ki âkildir

Ne müşkil hâli olsa âşıkın ma'şuk eder çâre
Ger ol bî-derd bilmezse bu hâli hâl müşkildir

Firâk eyyâmı seyl-âb-i sirişkimden haber tutmaz
Kıyâmet mâ-cerâsından gör ol zâlim ne gâfildir

Fakih-i medrese ma'zûrdur inkâr-i aşk etse
Yok özge ilmine inkârımız bu ilme câhildir

Fuzûlî el seni Mecnûn'dan efzun der melâmette
Buna münkir değil Mecnûn dahi ma'kûle kâ'ildir

101
Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün

Sülûk-i fakr etvârım mezâk-i aşk hâlimdir
Tecerrüd alemi seyrinde âlem pây-mâlimdir

Hayâlimde budur kim bulmuşum âlemde bir hilkat
Ne âlem hansı hilkat sandığım bâtıl hayâlindir

Cünun feyziyle âzâd olmuşum kayd-i alâyıktan
Kemâl ü fazl terki rütbe-i fazl ü kemâlimdir

Benim şem'-i visâle yandıran pervâne veş varın
Fenâ-yi mutlakım cânân ile bezm-i visâlimdir

Tabîbâ kılmışım teşhis derd-i aşktır derdim
Alâmet âh-i serd ü rûy-i zerd ü eşk-i âlimdir

Hevâdan mevce gelmiş bahr-i derdim şâhid-i hâlim
Dil-i pür-ızdırâb ü nâle-i bî-i tidâlimdir

Fuzûlî âlem-ifakr ü fenâda mün'im-i vaktim
Diyâr-i meskenet nakd ü kanâ'at mülk ü mâlimdir

102
Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün

Gubâr-i secde-i râhın hat-i levh-i cebînimdir
Sücûd-i der-gahın ser-mâye-i dünyâ vü dînimdir

Eger azm-i reh etsem şevk-i vaslın hâdî-i râhını
Ve ger ârâm hem tutsam hayâlin hem-nişînimdir

Hevâ-yi ravza-i kûyun bahâr-i gül-şen-i cânım
Nihâl-i kâmetin servim izarın yâseminimdir

Yakînimdir ki maksûdum olur hâsıl sana yetsem
Bi-hamdi'llah bana senden yana reh-ber yakînimdir

Taleb-gâr-i visâlim müjde-i vaslın dirîğ etme
Kim ol müjde ferah-bahş-i dil-i endûh-gînimdir

Götürdü zevk-i vaslın hâtırımdan ravza pervâsın
Sözün kevser münevver meclisin Huld-i Berîn'imdir

Bana yüz gösterir her lâhza yüz bin şâhid-i devlet
Çü mir'ât-i ruhun manzur-i çeşm-i pâk-binimdir

Serir-i saltanat zevkinden efzundur bana ol söz
Ki lûtf ilen demişsin bir gulâm-i kem-terinimdir

Beri oldum Fuzûlî gayrdan ol dil-rübâ ancak
Enîsim münîsim yârım nigârım nâzeninimdir

103
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün
Perîşân halk-i âlem âh ü efgân ettiğimdendir

Perîşân olduğum halkı perîşân ettiğimdendir

Ten-i zârımda derd-i aşk gün günden füzûn olmak
Yeten bî-derde tedbîr ile dermân ettiğimdendir

Gözüm kim bağrımın kanın döker perkâle perkâle
Dem-â-dem ârzû-yi lâ'l-i cânân ettiğimdendir

Değil bi-hûde ger yağsa felekten başıma taşlar
Binâsın tîşe-i âhımla virân ettiğimdendir

Kaçan rüsvâ olurdum kan yutup sabr edebilseydim
Melâmet çektiğim bî-hûde efgân ettiğimdendir

Hatâ senden değil cismim okundan bî-nasib olmak
Habâb-i eşk-i gül-gûn içre pinhân ettiğimdendir

Fuzûlî ihtilât-i merdüm-i âlemden ikrâhım
Perî-veşler hayâlin mûnîs-i cân ettiğimdendir

104

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün
Yanan aşk âteşine âteş-i düzahtan iymindir
Ne kim bir kez yanar yandırmak anı gayr-i mümkindir

Bıraktım zevrak-i dil eşk bahrine sakın ey mâh
Temevvüc vermesin teşvîş ana kim andan sâkindir

Dehânın dürcünü hâl-i lebin gözden nihân etmiş
Emânet gör ki Hindû mahzen-i lü'lü'ye hâzindir

Gamım kim döktü kanım dilde pinhân olduğun bildim
Ki halvet çekmeğin te'siri keşf-i sırr-i bâtındır

Ciğer dâğına merhem oldu peykânın bî-hamdi'llâh
Sa'adet kevkebine ahter-i bahtım mukârindir

Ruhundân nûr uğurlar şem' başın kesseler câ'iz
Budur bir kul ser-encâmı ki sultânına hâ'indir

Fuzûlî hâli olmaz sûret-i dil dost fikrinden
Bu ma'niden ki Beytu'llâh derler kalb-i mü'mindir

105
Mefûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Âh eylediğim serv-i hırâmânın içindir
Kan ağladığım gonce-i handânın içindir

Ser-geşteliğim kâkül-i müşgînin ucundan
Âşüfteliğim zülf-i perişânın içindir

Bîmâr tenim nergis-i mestin eleminden
Hûnin ciğerim lâ'l-i dür-efşânın içindir

Yaktım tenimi vasl günü şem' tek ammâ
Bil kim bu tedârük şeb-i hicrânın içindir

Kurtarmağa yağma-yi gamından dil ü cânı
Sa'yim nazar-i nergis-i fettânın içindir

Can ver gönül ol gamzeye kim bunca zamanlar
Cân ile seni beslediğim anın içindir

Vâ'iz bize dün dûzahı vasf etti Fuzûlî
Ol vasf senin külbe-i ahzânın içindir

106

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün
(Fâilâtün)
Veh ne kâmet ne kıyâmet bu ne şâh-i gül-i terdir
Ne belâdır nazar ehline ne hoş medd-i nazardır

Göz yoludur ki gönül mülküne hublar girer andan
Tutma ey eşk anı bi'llâh ki acep râh-güzerdir

Ne güher bulsa beğenmez bırakır yazıya deryâ
Gâlibâ kim ana maksûd dişin kimi güherdir

Aşk aybını bilübsen hüner ey zâhid-i gâfil
Hünerin aybdır ammâ dediğin ayb hünerdir

Sitemin gerçi yamandır anı terk eyleme bi'llah
Ki tegâfül siteminden dahi elbette beterdir

Âhir olmaz nice kim göz yaşı akarsa hemânâ
Ki dem-â-dem ana imdâd kılan hûn-i ciğerdir

Serserî basma kadem aşk tarîkine Fuzûlî
İhtiyât eyle ki gâyette hatar-nâk seferdir

107
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün
(*Fâilâtün)* *(Fa'lün)*
Mihri gönlümde nihân olduğun ol mâh bilir
Kimse bilmez fukârâ sırrını ol şâh bilir

Sormanız ol meh ile hâl-i dilim Tnrı için
Bileli anı özüm bilmezem Allâh bilir

Gâh yüz lûtf kılar gâh tegâfûl gûyâ
Gâh bilmez bu giriftârlığım gâh bilir

Can fidâ eylemeği yâre hemîn ben bilirim
Bu tarîki deme bir gâfil ü güm-râh bilir

Nazar-i lûtf dirîgi etme Fuzûli'den kim
Sana sıdk ile özün bende-i der-gâh bilir

108

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilâtün
Serv-i âzâd kadinle bana yek-san görünür
Neye ser-geşte olan baksa hırâman görünür

Can görünmez deseler tende inanman nişe kim
Lûtfdan her nice baksam tenine can görünür

Derim ahvâlini cânâna kılam arz velî
Görebilmem özümü anda ki cânan görünür

Ey diyen sabr kıl âh eyleme yâri göricek
Bana düşvârdır ol ger sana âsan görünür

Sordum ahvâlimi aşkında müneccimlerden
Baktılar tâli' evine dediler kan görünür

Ne keman-dârsın ey meh ki atıp gamze okun
Yıktığın saydda ne zahm ü ne peykan görünür

Bi sanem zülfüne gûya ki veriptir gönlün
Ki Fuzûlî'nin iyen hâli perişan görünür

109

Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün
Sabrım alıp felek bana yüz bin belâ verir

Az olsa bir meta’ ana il çok bana verir

Düştüm belâ-yı aşka hıred-mend-i asr iken
İl imdi benden aldığı pendi bana verir

Sanman aceb rutub yerine verse lâ’l-i ter
Nahli ki kan yaşım ana neşv ü nemâ verir

Hâki derindir ol ki dün ü gün sevâb için
Hem aya sürme hem güneşe tûtiyâ verir

Kılmaz kabûl sûret-i kibâli bunca kim
Âyine-i vücûdunda yerli yerinde sadâ verir

Her dertsizden umma Fuzûlî devâ-yi derd
Sabr eyle ol ki derd veriptir devâ verir

110

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün
Gamze peykânın gözün ben mübtelâdan saklamaz
Sarf eder ehl-i nazar nakdin gedâdan saklamaz

Dil n’ider yanımda çün kılmaz beni gamdan halâs
Çekmen ol ta’vîz bârın kim belâdan saklamaz

Câna cismim ol hadeng-i gamzeden olmaz penâh
Hiç cevşen kimseni tîr-i kazâdan saklamaz

Aşktan bir dem ten-i sûzânı dûr etmez felek
Veh nice fanûsdur şem’i hevâdan saklamaz

Âlemi şeydâ kılar ger olsa hem gözden nihân
Her perî-veş kim ser-i zülfün sabâdan saklamaz

Eylerim bî-hod figan gördükçe kûyun itlerin
Âşnâ derd-i nihânın âşnâdan saklamaz

Bî-sebep sanman Fuzûlî’nin melâmet çektiğin
Bî-haberdir meşrebin ehl-i riyâdan saklamaz

111
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün
Nem-i eşkim mükedder hâtırımdan def-i gam kılmaz

Bu rûşendir ki nem âyineden jengârı kem kılmaz

Ham-ı ebrû-yi müşgînin görürse zâhid-i kec-bîn
Dahi kâmet sücûd-i gûşe-i mihrâba ham kılmaz

Sana ey şuh-i sengîn-dil demen büt nişe kim büt hem
Egerçi seng-dildir böyle bî-dâd ü sitem kılmaz

Cefâ vü cevr ile kan oldu bağrım yâ Rab ol bed-hû
Niçin terk eylemez cevr ü cefâsın bir kerem kılmaz

Murâdım giryeden kesb-i gubâr-i reh-güzârındır
Gözüm yaşı dem-â-dem çihremi bi-hûde nem kılmaz

Hatın devrinde eşk-i âl ile derd-ü gamım şerhim
Dem olmaz kim ruh-i zerd üzre müjgânım rakem kılmaz

Fuzûlî haste-dil tâ ravzâ-i kûyunda sâkindir
Temennâ-yi behişt ü meyl-i gül-zâr-i İrem kılmaz

112

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün
Gönülde bin gamım vardır ki pinhân eylemek olmaz
Bu hem bir gam ki il ta'nından efgân eylemek olmaz

Ne müşkil derd olursa bulunur âlemde dermânı
Ne müşkil derd imiş aşkın ki dermân eylemek olmaz

Fenâ mülküne çok azm etme ey dil çekme zahmet kim
Bu tedbîr ile def'i derd-i hicrân eylemek olmaz

Sakın gönlüm yıkarsın pendden dem urma ey nâsih
Hevâ-yi nefs ile bir mülkü virân eylemek olmaz

Dehânın üzre lâ'lin istemiş dil def'i müşkildir
Görünmez hiç cürmü yok yere kan eylemek olmaz

Du'âlar eylerim benden yana bir dem güzâr etmez
Ne çâre sihr ile servi hırâmân eylemek olmaz

Fuzûlî'ni âlem-i kayd içre sen dem urma aşkından
Kemâl-i cehl ile da'vây-i irfân eylemek olmaz

113
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Tarîk-i fakr tutsam tab' tâbi' nefs râm olmaz
Gınâ kılsam taleb esbâb-i cem'iyyet tamâm olmaz

Dehânından eser görmen miyânından nişan veh kim
Ben-i nâ-kâma ömründen müyyesser hiç kâm olmaz

Mukim-i kûy-i derd eyler beni âh-i ciğer-sûzum
Bu aheng-i melâl-efzâya bundan yeğ makâm olmaz

Mürîd-i sâkîyim kim lûtfu ehl-i zevka dâ'imdir
Ne hâsıl ehl-i zühdün şefkâtinden kim müdâm olmaz

Dedim uşşakâ cevr etme dedi ol hûblar şâhı
Siyâset olmayınca aşk mülkinde nizâm olmaz

Lebinden katre katre kan içer gönlüm kerâhetsiz
Şekerden olıcak mey katresi gûyâ harâm olmaz

Fuzûlî'ni melâmet eyleyen bî-derd bilmez mi
Ki bâzâr-i cünûn rüsvâlarında neng ü nâm olmaz

114

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün
Râz-i aşkın saklarım elden nihan ey serv-i nâz
Gitse başım şem tek mümkin degil ifşâ-yi râz

Hublar mihrâb-i ebrûsuna meyl etmez fakih
Ölse kâfirdir müselmanlar ana kılman namaz

Kimse ol bed-hûya izhâr edebilmez hâlimi
Ey sürûd-i nâle Tanrı'yçin sen olgıl çâre-sâz

Kâlebim görmüş tehî dökmek diler bir tâze rûh
Berk-i âhım kim gelen peykânına vermiş güdâz

Ben hod öldüm ey türâbımdan olan sâgar müdam
Rindler bezmin gezip bir bir yetir benden niyâz

Hûb-sûretlerden ey nâsih beni men etme kim
Pertev-i envâr-i hur-şîd-i hakîkattir mecâz

Ey Fuzûlî kalmışım hayretde bilmen n'eyleyim
Devr zâlim baht nâ-fercam taleb çok ömr az

115

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün
Teşne-i câm-i visâlin Âb-i Hayvân istemez
Mâ-il-i mûr-i hatın mülk-i Süleymân istemez

Zulmet-i zülfün giriftârı dem urmaz nurdan
Tâlib-i şem-i ruhun hur-şîd-i rahşân istemez

Eylemez meyl-i behişt üftâde-i hâk-i derin
Sâkin-i künc-i gamın seyr-i gül-istân istemez

Cevrden âh etme ey âşık ki ayn-i lutftur
Dôst esbâb-ı kemâl-i hüsne noksân istemez

Âşık isen rind ü rüsvâlıktan ikrâh etme kim
Aşk sırrın iktizâ-yi devr pinhân istemez

Aşktan vehm etmesin âşık yıkar gönlüm deyu
Hiç sultânım diyen mülkünü virân istemez

Ey Fuzûlî muttasıl devrân muhaliftir sana
Gâliba erbâb-i isti'dâdı devrân istemez

116

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün
Figan kim bağrımın lâle-ruh kan olduğun bilmez
Ciğer perkâlesinde dağ-i pinhân olduğun bilmez

Habîbim gönlümü cem' eylemez ruhsârı devrinde
Meger zülfü kimi hâlim perişan olduğun bilmez

Kılar taksîr edip bir lutf her dem gönlüm almakta
Vefâ resmin sanır düşvâr âsân olduğun bilmez

Güzeller devlet-i vaslın bulup mağrur olan âşık
Neşât-i vasıda endûh-i hicrân olduğun bilmez

Dil-i sâd-pâreden bî-dâdı kesmez gamze-i mestin
Ne gâfil pâd-şehdir mülkü virân olduğun bilmez

Sanır zâhid özün hâlî hayâlinden galattır bu
Bu hayrân olduğundandır ki hayrân olduğun bilmez

Fuzûlî hasteye düşmen sözüyle dost cevr eyler
Zihî sâde mu'ârız kavli bühtân olduğun bilmez

117
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün
Bana bâd-i saba ol serv-i gül ruhtan haber vermez
Açılmaz gonce-i bahtım ümîdim nahli ber vermez

Döküp göz yaşını sensiz helâkim isterim ammâ
Ecel peykine seyl-i eşk gird-âbı güzer vermez

Gözümde mesken et hâr-i müjemden ihtirâz etme
Gül-i handâna her dem hâr yâr olmak zarar vermez

Eger cân almak istersen tenimden tîğini kesme
Ki pejmürde nihâle vermeyince su semer vermez

Kıyâs et şem'den vehm eyle çerhin inkilâbından
Kim ol baş almağa kasd etmeyince tâc-i zer vermez

Belâ zımnında râhat olduğun izhâr eder halka
Felek bî-hude hâr-i huşkten gül-berg-i ter vermez

Fuzûlî dehrden kâm almak olmaz olmadan giryân
Sadef su almayınca ebr-i nîsandan güher vermez

118
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün
Ham kad ile ağlarım ol turra-i tarrârsız
Gerçi derler çengden çıkmaz terennüm târsız

Sîne-i çâkimden eksik etme tîr-i gamzeni
Ey gül-i ra'na bilirsin kim gül olmaz hârsız

Saklamazdım nâvekin gözde belâsın çekmesem
Su verip ol nahli beslerdim mi olsa bârsız

Yol azarsın zulmet-i hayrette ey dil vâkıf ol
Zinhar ol kûya varma âh-i âteş-bârsız

Girye-i zâr ile hoş-hâlim ki bahr-i aşkta
Eşksiz göz bir sadeftir lü'lü-i şeh-vârsız

Cana .âzâr-i hadengin hoş gelir ey kaşı yay
Bir sifâriş kıl ki bizden ütmesin azârsız

Zühdden geçmez Fuzûlî eylemez terk-i riyâ
Pend çok verdim işitmez ârsızdır ârsız

119
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Halka ağzın sırrını her dem kılar izhâr söz
Bu ne sırdır kim olur her lahza yoktan var söz

Artıran söz kadrini sıdık ile kadrin artırır
Kim ne mikdâr olsa ehlin eyler ol mikdâr söz

Ver söze ihya ki tuttukça seni hâb-i ecel
Ede her sâ'at seni ol yuhudan bîdar söz

Bir nigâr-i anberîn-hattır gönüller almağa
Gösterir her dem nikâb-i gaybdan ruhsâr söz

Hâzin-i gencine-i esrârdır her dem çeker
Rişte-i izhâra bin bin gevher-i esrâr söz

Olmayan gavvas-i bahr-i ma'rifet arif değil
Kim sadcf terkîb-i tendir lü'lü'-i şeh-vâr söz

Ger çok istersen Fuzûlî izzetin az et sözü
Kim çok olmaktan kılıptır çok azîzi hâr söz

120
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Buldu kuyunda devâ derd-i dil-i bîmârımız
Sen ağasın biz kuluz kûyundadır tîmârimız

Zâhidâ gör sîne çâki şu’lesin bizden sakın
Bir ocağız biz ki sûzandır der ü dîvârımız

N'ola ger olduysa fâni Küh-ken ben bakiyim
Aşka bizdendir bekâ yokdur olmak varımız
Gül-şen-i gam nahliyiz perverde âb-i dîdeden
Dağlar berg ah-i âteş-bârımızdır bârımız

Ehl-i terkin kuluyuz oldur bize candan aziz
Yûsuf ise hod-fürûş onunla yok bâzârımız

Eskimiz gird-âbı âlî ömrümüz bunyâdı pest
Gör ne alçak dirlik ile çizginir pergârımız

Ey Fuzûlî cevr-i yâr ü ta'ne-i ağyârdan
Var yüz bin gam bu hem bir gam yok gam-hârımız

121

Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Âlem oldu şâd senden ben esîr-i gam henüz
Âlem etti terk-i gam bende gam-i âlem henüz

Can bağışlardı lebin izhâr-i güftâr eyleyip
Urmadın îsî lebi cân-bahşlıkdan dem henüz

Secde-gâh etmişti aşk ehli kaşın mihrabını
Kılmadan hayl-i melâ'ilk secde-i Âdem henüz

Cana derdin cisme peykânın revân etmişti hükm
Cism ile can irtibatı olmadan muhkem henüz

Eşk sarf eyler felekten kâm hasıl kılmağa
Bu güher kadrini bilmez dîde-i pür-nem henüz

Perde-i ceşmim makâm etmişti bir tersâ-beçe
Olmadan mehd-i Mesîhâ dâmen-i Meryem henüz

Ey Fuzûlî eyledi her derde derman ol tabîb
Bir benim zahmımdır ancak bulmayan merhem henüz

122
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
(Fe i l**â** tün) (F’**â** lün)
Küh-kenden görünür kûhda âsâr henüz
Ol ne benzer bana anun eseri var henüz

Çekti Mecnun ayağın bâdiyeden lîk verir
Kanlı güller ayağından çekilen hâr henüz

Nokta-i hâline bağlanmış idi cân ü gönül
Gezmeden dâ'ire-i devrde pergâr henüz

Maha çektim şeb-i hicran alem-i şu'le-i âh
Âh kim olmadı ol mâh haber-dâr henüz

Nâle-i zarım ile halka haram oldu yuhu
Kara bahtım yuhudan olmadı bîdâr henüz

Merhem-i vaslı ile buldu kamu derde devâ
Bu Fuzûlî elem-i hecr ile bîmâr henüz

123
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Nice ıllardır ser-i kûy-i melâmet bekleriz

Leşker-i sultân-i irfânız velâyet bekleriz

Sâkin-i hâk-i der-i mey-hâneyiz şâm ü seher
İrtifa' kadr için bâb-i sa'adet bekleriz

Cîfe-i dünya değil kerkes kimi matlûbumuz
Bir bölük ankalarız Kâf-i kana'at bekleriz

Hâb görmez çeşmimiz endîşe-i ağyardan
Pâs-bânız genc-i esrâr-i mahabbet bekleriz

Suret-i dîvâr ediptir hayret-i aşkın bizi
Gayr seyr-i bağ eder biz künc-i mihnet bekleriz

Kâr-bân-i râh-i tecridiz hatar havfın çekip
Gah Mecnun gah ben devr ile nevbet bekleriz

Sanmanız kim geceler bî-hûdedir efgânımız
Mülk-i aşk içre hisâr-i istikamet bekleriz

Yattılar Ferhat ü Mecnun mest-i câm-i aşk olup
Ey Fuzûlî biz olar yattıkça sohbet bekleriz

124
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Göz yaşımdan sûz-i pinhânım kılar ârif kıyâs
Bî-haber te'sîr-i encümden değil ahter-şinâs

Kan yeter kim dem-be-dem gözden inip örter tenim
Dest-i gam Mecnun' uyum ben handan u handan libâs

Hıştler tek bir biri üzre ciğer perkâlesin
Göz yığıp salmış habâb-i hûn binâsıyçin esâs
Ey sabâ jülîde-mû başında Mecnûn'un sakın
Bî-tekellüf gitme kim Leylî evidir ol pelâs

Lâhza lâhza ham kadim peykânın ister ya kılar
Zerre zerre mâh-i nev hûr-şîdden nûr iktibâs

Tîğ-i gamzen öyle bürrândır ki cellâd-i ecel
Dökse kan ta'cil için tîğinden eyler iltimas

Ey Fuzûlî zehr-i kahr ile doludur tâs-i çerh
Çekmez anun kahrını her kim çeker bir dolu tâs

125
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Mesken ey bülbül sana geh şah-i güldür geh kafes
Nice âşıksın ki âhından tutuşmaz hâr ü has

Yâr kuyunda müselmanlar ger olsaydı yerim
Kâfirim ger Ravza-i Rıdvan'a eylerdim heves

Kûh feryadı sadâsın verdi Ferhâd'ın demen
Nakş-i Şirin'dir verip âvâz olur feryâd-res

Nâka Leylî mahmilin çekmiş beyâban seyrine
Eyle Mecnûn'ı bu hâletden haber-dâr ey ceres

Bir nefes kalmış hayâtımdan habîbim subh tek
N'ola ger bir mihr göstersen bana âhir nefes

Hâli ettim dil-hevâ-yi ihtilât-i halktan
Bezm-i gamda ney kimi hem-dem bana feryad bes

Ey Fuzûlî ger sana cem'iyyet-i dildir murâd
Bağla bir dil-dâre gönlün gayrdan peyvend kes
126
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Dehr bir menzil halâyık kâr-bânı pîş imes
Söz kamu efsâne il efsâne-hânı pîş imes

Terk-i fikr-i dünyâ vü sevdâ-yi ukbâ eyle kim
Dünye vü ukbâ hayalî vü gümânî pîş imes

Ehl-i haşmet kisvetin zer-beft eder bilmez kim ol
Bağ-i cem'iyyet baharına hazânı pîş imes

Ger tuvanalık sözün söyler melûl etgeç kaza
Her kimi görsen tüvâna nâ-tüvânı pîş imes

Eyleyip mihnet zamanında dem-â-dem iztırâb
İsteme rahat ki rahat hem zamanı piş imes

Ömr nakdin sûd sevdasına zayi eyleme
Ol kim adın sud kılmazsın ziyanı pîş imes

İ'tibâr ey dil Fuzûlî'den götür kim ol fakîr
Bî-dil ü bî-çâre vü bî-han-u mâni piş imes

127

Mef û lû / Fâ i lâ tü / Me fâ i lü / Fâ i lün
Hâk-i reh etti âşık-i miskini ol heves
Kim pây-bûs i yâre kaçan bula dest-res

Râz-i derûnu taşraya salmak revâ değil
Budur günâhı kim asılır muttasıl ceres

Didâr-ı dosttur ki âlem neticesi
Yok andan özge âşıka âlemde mültemes

Sînem hevâ-yi aşkın ile doldu ney kimi
Dem urduğumca âh ü figandır çıkan nefes

Her kayd olursa mahz-i belâdır ki bülbüle
Ger şâh-i gülden olsa küdûret verir kafes

Ol gamzeden gönül eğer istersen iltifat
Tîğ-i tecerrüd ile cihandan alâka kes

Olmaz vücûd-i âşıka aşk icre i'tibâr
Dözmez Fuzûlî âteş-i sûzâna hâr ü has

128
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Ey gönül ol hancer-i müjgâna eylersin heves
Kasd-i can ettin bekâ-yi ömrden peyvendi kes

Çekme gurbet azmine ey sâr-ban mahmil sakın
Kim bu yolda bîm-i gurbettendir efgân-i ceres

Hâl-i zârımdan seni feryâdım âgâh eyledi
Şükrü li'llâh oldu feryâdım bana feryâd-res

Birbirine sancılıp her yan tenimde okların
Murg-i ruhum kaydına olmuş müretteb bir kafes

Ta'ne-i ehl-i melâmetten ne noksan âşıka
Berk-i lâmi def'in eyler mi hücûm-i hâr ü has
Sûz-i aşkın tende nâ-geh bulmasın noksan deyu
Can çıkınca isterim çıkmaya tenden bir nefes

Ey Fuzûlî ben kana'at mülkünün sultanıyım
Saltanat esbâbı eğnimde pelâs-i fakr beş
129
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Cismimi yandırma rahm et yaşıma ey bağrı taş

İhtiyat et yanmasın nâ-geh kuru yanında yaş

Hoş geçer nezzâre-i hüsnünle ömrüm var ümîd
Kim ede makbûl-i der-gâhın beni hüsn-i ma'aş

Tavf-i kuyunda ayaktan başa irmiş bir meded
N'ola ger kaddim büküp her dem ayağım olsa baş

Fitne yayın kurmağa âteş mi olmuş ihtiyac
Kim urarsın âleme âteş çatıp peyveste kaş

Ey habâb-i eşk nâ-yâb et ten-i üryanımı
Kim bu rüsvâ perdemi çâk etti sırrım kıldı fâş

Pâre pâre gönlümün sûz-ı derûna tâbı yok
Göz yolundan katre katre kan olup çıksaydı kâş

Ey Fuzûlî gark-i hûn-âb etti göz merdümlerin
Göreyim kullâb-i müjgâna urulsun kanlı yaş

130
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Tâk tâk-i zer-nigârın çerh virân eylemiş
Hışt-i zerrînin sabâ ferş-i gül-istân eylemiş

Kâtib-i takdir hatt-i sebz tahrîr etmeğe
Levh-i gül-zârı hazân bergi zer-efşân eylemiş

Kat edip fasl-i hazan âb-i revan sirâzesin
Nusha-i gül-zârın evrâkın perişân eylemiş

Devr cevrin gör ki nüzhet-gâh-i ehl-i zevk iken
Cûy-bâr ü gül-şeni zencîr ü zindan eylemiş

Eylemiş tedbîr teşvîş-i hazân târâcına
Lâle rengin rantını dağ içre pinhân eylemiş

Rüzgârın tîre bahtın kare nutkun lâl edip
Mâtem-i gül bülbülü zağ ile yek-sân eylemiş

Ey Fuzûlî dehr hâlin şâh-i gülden kıl kıyâs
Kim verip evvel tecemmül sonra üryan eylemiş

131
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Ey hoş ol mest ki bilmez gam-i âlem ne imiş

Ne çeker âlem için gam ne bilir gam ne imiş

Bir perî silsile-i aşkına düştüm nâ-geh
Şimdi bildim sebeb-i hilkât-i Âdem ne imiş

Vâ'iz evsâf-i cehennem okur ey ehl-i vera'
Var anun meclisine gör ki cehennem ne imiş

Oku göğsümden ütüp kalmış imiş peykânı
Âh bildim sebeb-i âh-i dem-â-dem ne imiş

Ey Fuzûlî meze-i sâki vü sahbâ bildin
Tevbe kıl tâ bilesin zerk ü riya hem ne imiş

132
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Bilmez idim bilmek ağzın sırrını düşvâr imiş
Ağzını derlerdi yok dediklerince var imiş

Âciz olmuş yıkmağa ahiyle kûhu Kûh-ken
N'eylesin miskin anun aşkı hem ol mikdâr imiş

Taşa çekmiş halk için Ferhâd Şîrin suretin
Arz kılmış halka mahbûbun aceb bî-'âr imiş

Ka'be ihrâmına zâhid dediler bel bağladı
Eyledim tahkik anun bağlandığı zünnâr imiş

Ömrlerdir eylerim ahvâl-i dünyâ imtihân
Nakd-i ömr ü hâsıl-i dünyâ hemân bir yâr imiş

Zevk-i didâriyle di!-dârın yok ettim varımı
Devlet-i baki ki derler devlet-i didâr imiş

Dün Fuzûlî arızın girgeç revan tapşırdı cân
Lâfedip derdi ki canım var emânet-dâr imiş

133
Me fâ i lûn / Me fâ i lûn / Me fâ i lûn / Me fâ i lûn
Habâb-i eşk-i hûnin cismimi elden nihân etmiş
Gam-i aşkın men-i rüsvây-i bî-nâm ü nişân etmiş

Götürmüş hâkten tuğyân-i eşkim har ü hâşâki
Başım üzre melâmet kuşlarıyçin âşyân etmiş

Büküp mihnet yükünden kaddimi çıkmış tenimden cân

Tavâf-ı kûyun etmek kasdine tayy-i mekân etmiş

Seninle ettiği için da'vî-i takdim hüsn içre
Felek ta'zîr edip Leyli'ni rüsvâ-yi cihân etmiş

Meger terkîb-i İsî gerd-i hâk-i der-gehindendir
Ki durmuş hâkten kadr ile azm-i âs-mân etmiş

Gezen peykânlarındır tende yâ can bâğına aşkın
Belâ ser-çeşmesinden her taraf sular revân etmiş

FuzûIî'den mizacın nıünharif gördüm bu gün yârın
Meger fırsat bulup bir senime hâl-i dil beyân etmiş

134
Me fâ i lûn / Me fâ i lûn / Me fâ i lûn / Me fâ i lûn
Bu gün tiğin çekip çıkmıştır ol nâ-mihr-ban ser-hoş
Sakın ey rahm eden cânına kim bilmez aman ser -hoş

Ana hûş-yar iken derd-i dil isterdim diyeni sâki
Pey-â-pey sunma câm ü kılma ol servi revan ser-hoş

Değil takvadan etsem bade terkin vehmim andandır
Ki izhâr eyleyem halk içre aşkın nâ-gehan ser-hoş

Meger kan içmek ile esrimiştir nergis-i mestin
Besî mey nüş edenler gördüm olmaz böyle kan ser-hoş

Mey-i aşkınla ser-mest olduğum ilden nihan kalmaz
Muhâl-i akldır kim saklaya râzın nihan ser-hoş

Gönül tâ oldu bî-hod aldı gamzen cânımı tenden
Verir yağmaya nakdin gencin olgaç pâs-ban ser-hoş

Fuzûlî gayr ile halvet meğer bezm etmiş ol gül-ruh
Rakîb-i kec-revi gördüm bu gün bârî yaman ser-hoş

135
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Büt-i nev-resim namâza şeb ü rûz râgıb olmuş
Bu ne dindir Allah Allah büte secde vâcib olmuş

Eser-i kabûl-i tâ'at vermiş öyle hâlet
Ki kulûb-i ehl-i hâle harekâtı câzib olmuş

Ferâhım görüp cefâsın hasenata dâhil eyler

Ne melek kim ol perînin ameline kâtib olmuş

Ne aceb ger olsa gamdan dünüm ü günüm ber-â-ber
Nazarımdan ol yüzü gün nice gün ki gâ'ib olmuş

Gam-i hecrdir ki artar eseriyle aşk zevki
Galat eylemiş Fuzûlî ki visâle talib olmuş

136
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Dil ki ser-menzılı ol zülf-i perişan olmuş
N'ola cürmü ki asılmasına ferman olmuş

Şâhsın mülk-i melâhette sana kullar çok
Biri oldur ki varıp Mısr'da sultân olmuş

Rahm edip âşıkın haşr günü yakmayalar
Ki bu dünyâda esîr-i gam-i hicrân olmuş

Dediler gam giderir bâde çok içtim sensiz
Gam-i hicrâna müfid olmadı ol kan olmuş

Bâğ-bân-i çemen-i dehre hayâl-i dehenin
Sebeb-i tecrbiyet-i gonce-i handan olmuş

Âdem evvel ser-i kûyun verip olmuş cennet
İşitip ta'n-i melek sonra peşîmân olmuş

Ey Fuzûlî benim ahvâlime bir vâkıf yok
Böyle kim âlem anun hüsnüne hayrân olmuş

137
Mef û lû / Fâ i l**â** tü / Me fâ i lü / Fâ i lün
Zihî cevâhir-i ihsân-i âma ma'den-i hâs
Dür-i şefâ'at için bahr-i rahmete gavvâs

Yetip huzûruna Mi'râc vakti kılmışlar
Kamer husûl-i me'âşir Süheyl kesb-i havâs

Felek hem ol gece bulmuş safâ ki sofî tek
Karâr tutmayıp olmuş bu bezmde rakkâs

Reh-i mütâbe'atindir tarîk-i fevz ü necât
Hevâ-yi merhametindir ümîd-i hayr ü halâs

Tefâhur eyle Fuzûlî ki andan özge değil

Sana zamânede nakş-i sahife-i ihlâs

138
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Halka hübradan visâl-i rahat-efzâdır garaz
Âşıka ancak tasarrufsuz temâşâdır garaz

Zâhidâ terk etme şâhidler visâli râhatin
Ger ibâdetten hemin gılmân u havrâdır garaz

Hûr ü kevserden ki derler Ravza-i Rıdvan'da var
Sâkî-i gül-çihre vü câm-i musaffadır garaz

Zevksiz lâzım çıka dünyâdan ol dünyâ-perest
Kim ana dünyâdan ancak zevk-i dünyâdır garaz

Rahat olsaydı garaz dünyâda fakr isterdi halk
Gâlibâ kim halka bir bî-hûde gavgâdır garaz

Ârif ol sevdâ-yi aşk inkârın etme ey hakim
Kim vücûd-i halktan ancak bu sevdâdır garaz

Kıl Fuzûlî terk-i ibrâm-i tekellüm kim yeter
Sûret-i hâlin ger izhâr-i temennâdır garaz

139
Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
Kıl sabâ gönlüm perîşân olduğun cânâne arz
Sûret-i hâlin bu vîrân mülkün el sultâne arz

Derhem olmuş sünbülün gûyâ ki kılmıştır ana
Mû-be-mû hâl-i dilim diller uzatıp şâne arz

Tende cânım bir perinindir emânet saklarım
Ol zamandan kim emânet kıldılar insâne arz.

Halk küfr ehline îmân arz eder ben dem-be-dem
Küfr-i zülfün eylerim göğsümdeki îmâne arz

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Sûret-i bî-cân ile cennet dolar büt-hâne tek
Kılsalar cennette tasvîrin çekip gılmâne arz

Mün’imin arz-i tecemmüldür işi fakr ehline
N’ola ger dil kılsa her dem derd-i aşkın câne arz

Ey Fuzûlî böyle pinhan tutma eşk-i âlini
Eyle her reng ile kim var ol gül-i handâne’ arz

140

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilûn

Kılmagıl muhkem gönül dünyâya akd-i irtibât
Sen bir âvâre misâfirsin bu bir vîrân rıbât

Bu çemende gonceler güller gören ârif bilir
Kim sebât üstünde kalmaz hiç kabz ü inbisât

Ehl-i irfândır cihan keyfiyetin tahkîk eden
Kim neşâtından bulur yüz gam gamından yüz neşât

Aşk devrânı bana tapşırdı Mecnun nevbetin
Hâli olmaz nakş-i erbâb-i vefâdan bu bisât

Her yeten meh-rûya sarf etme Fuzûlî ömrünü
Bî-vefâlardan hazer kıl tut tarîk-i ihtiyât

141

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilûn

Dürcdür lâ’l-i revan-bahşın dür-i şeh-vâr lâfz
Dürcden dürler dökersin eylesin izhâr lâfz

Öyle ağzın tengdir kim söylesen sâ’at sana
Gerçi nâziktir verir elbette bir âzâr lâfz

Yetmek olmaz lâfz-i can-bahşınla ağzın sırrına
Vahydir gûyâ bu kim mutlak ağız yok var lâfz

Nişe lâ’lin geç gelir güftâra gûyâ kim görür
Ben kimi ol lâ’lden ayrılmağa düşvâr lâfz

Gonce lâ’linden letâfetten dem urmuş bilmezem
N’eyler izhâr eylegeç ol lâ’l-i gevher-bâr lâfz

Ey Fuzûlî isterim dil-dâr hâlim sormaya
Reşkten kim bulmaya vasl-i leb-i dil-dâr lâfz

142

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilûn

Âf-tâb-i tal'atın tuttukça evc-i irtifâ'
Katl-i ehl-i aşka tîğ-i gamzedir andan şu'â'

Deşt tutmak âdetin koymuştu Mecnun aşkta
Şöhre-i şehr olmağın resmin ben ettim ihtirâ'

Zerk deryâsında bir hâşâkdır kim çizginir
Sofi-i şeyyâd kim devran tutup eyler semâ'

Geçtiğim dünyâ vü 'ukbâdan senin'çin oldu fâş
Doğru derler küllü sırrın câveze'l-isneyni şâ'

Ol bût-i ser-keş gelir salmış cemâlinden nikâb
Ey selâmet el-firâk ey akl ü îmân el-vedâ'

Cân ü dil bir ömrdür tîğin'çin eylerler cedel
Girmeden tîğin senin ortaya kat' olmaz nizâ'

Ey Fuzûlî âhiret mülküne lâzımdır sefer
Böyle fâriğ gezme takvâdan müheyyâ kıl metâ'

143

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilûn

Yâr vaslın isteyen kesmek gerek candan tama'
Her kişi kim vasl-i yâr ister kesin andan tama'

Ârzû-yi vasl-ı cânan câna âfettir gönül
Yâ ta'allûk cândan üz yâ vasl-i cânandan tama'

Çün bana bir zerre yok tâb-i temâşâ-yi cemâl
Ben kimim vasl etmek ol hur-şîd-i rahşandan tama'

Âşık oldur kim temennâ-yi belâ-yi hecr ede
Yoksa çoktur mihr eden ol mâh-i tâbandan tama'

Rişte-i tûl-i emel dâm-i belâdır n'eyleyim
Üzmek olmaz ol ser-i zülf-i perîşandan tama'

Ârızın görmek hâyatım tâze eyler veh ne ayb
Ger gedâ vech-i ma'âşın kılsa sultandan tama'

Muttasıl hirman kılar hâsıl tama'dan ehl-i hırs
Turfa kim artar ana geldikçe hirmandan tama'

İster olsan hasret ü hirmâna her dem düşmemek
Kes Fuzûlî dehrden ümmîd ü devrândan tama'

144

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilûn

Dil uzatır bahs ile ol ârız-i handâne şem'
Od çıkar ağzından etmez mi hazer kim yane şem'

N'ola gayret âteşi cânım eritse mûm tek
Bu ne sözdür kim demişler âriz-i cânâne şem'

Âriz-i cânân ile bahs-i kemâl-i hüsn eder
Dil ucundandır ki her sâ'at düşer noksâne şem'

Geh ayağı bağlı geh boynu nedendir bilmezem
Bir perî aşkında olmuştur meger divâne şem'

N'ola gönlüm ârızın isterse cânım kâmetin
Resmdir âlemde bülbül gül sever pervâne şem'

Kıl şeb-istânı müşerref kim nisârın kılmağa
Rişteden dürler çekip cem' eylemiş dâmâne şem'

Ey Fuzûlî şevkden yakdın tenin rûz-i visâl
N'ettin ey gâfil gerekmez mi şeb-i hicrâne şem

145

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilûn

Ayş için bir turfa menzildir bahâr eyyâmı bâğ
Anda tutsun gonce-veş her kim ki ayş ister otağ

Gonceler açıldı seyr-i bâğ edin ey ehl-i dil
Kim görüp güller gönüller açılan çağdır bu çağ

Senden ey bülbül füzûndur bende mihnet fasl-i gül
Sensin ü bin tâze gül hâlâ ben ü bin tâze dâğ

Bâğa servim geldiğin bilmiş seherden şâh-i gül
Rûşen etmiş reh-güzârı üzre her yan bin çerâğ

Çekseler zencîr ile gül-zâre gitmen kim bana
Sünbül-i zülfün firâkından müşevveştir dimâğ

Mevsim-i güldür velî gitmen çemen seyrine kim
Ravza-i kûyun bana ol seyrden vermiş ferâğ

Mahrem olmaz rindler bezminde mey nûş etmeyen
Ey Fuzûlî çek ayağ ol bezmden ya çek ayağ

146

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Gel ey râhat sanan esbâb-i cem'in kılma nâ-danlığ
Tarîk-i fakr tut kim fakr imiş âlemde sultanlığ

Murâd er saltanattan kâm-i dildir nefse tâbi' sen
Ne hâsıl saltanat adiyle kılmak bende-fermanlığ

Perîşânlıktan ey ehl-i cihân siz cem' edin hâtır
Ki ben cem' eyledim her kanda vardır bir peîşânlığ

Ne tâli'dir bu kim âlemde âğâz etmedim bir iş
Kim ol işten ser-encâm etmedim hâsıl peşimanlığ

Bana zulm-i sarîh ol kâfir eyler kimse men'etmez
Fuzûlî küfr ola mı ger desem yoktur müselmanlığ

147

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Sâkiyâ mey sun ki dâm-i gam durur hüş-yârlığ
Mestliktir kim kılar gam ehline gam-hârlığ

Var fikrin yok gâmın çekmek nedir bir câm ilen
Bî-haber kıl bana bir ola yokluğ varlığ

Can metâ'nın bahâsıdır ne kim devrân verir
Turfa bu kim sanırım şefkattir ol gaddârlığ

Benden âhir çün kılar bî-zârlığ esbâb-i dehr
Dehr esbâbından ol yeğ kim kılam bî-zârlığ

Ta’ne-i ağyâr çekmektir işim bir yâr için
Kim olup ağyâra yâr eyler bana ağyârlığ

Çekme zahmet çek elin tedbîr-i derdimden tabîb
Kim değil sen bildiğin ben çektiğim bîmârlığ

Ey Fuzûlî eylerim kat’-i ta’allûk barçadan
Bu tarîk içre bana tevfîk ederse yârlığ

148

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Mihnet-i aşk ey dil âsandır diye çok urma lâf
Aşk bir yüktür ki ham bulmuş anun altında Kâf

Olma gâfil dürd-keşler sohbetinden ey gönül
Ger dilersen edesin âyine-i idrâki sâf

Subh-dem zülfün dağıt yâ şâm arz-i ârız et
Koyma subh u şâm arasında tarîk-i ihtilâf

Reşk-i ruhsârın dil-i hur-şîde salmış iztırâb
Gayret-i kaddin mizâc-i şem’e vermiş inhirâf

Hâk-i kûyun Ka’be’ye nisbet kılan bilmez mi kim
Bunda her dem anda bir nevbet olur vâcib tavâf

Vehmim andandır ki mümkin olmaya gamdan necât
Ferric-illâhümme hemmi neccini mimmâ ehâf

Ey Fuzûlî zâhid er da’vâ-yi akl eyler ne sûd
Nefy-i zevk-i aşktır cehline ayn-i i’itirâf

149

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey hadeng-i gamına sîne-i ahbâb hedef
Muntazır hancer-i müjganına canlar saf saf

Hâk-i der-gâhına her subh sürer gün yüzünü

Gâlibâ andan ana hâsıl oluptur bu şeref

Hâşe-li'llâh ki bu divâne-i şevk-i hatında
Sebeb-i kayd ola zencîr-i sütûr-i mushaf

Saldı deryâya sabâ hancer-i gamzen vehmin
Ki çıkarmaya dahi gevher-i nâ-sufte sadef

Ey gönül âleme aldanma sana reng verir
Hâkdir kim anı geh lâ'l kılar gâh hazef

Bezm-i Cemşid fenâ bulmağile bildim kim
Devr cevrimden imiş nâle-i ney nevhâ-i def

Ey Fuzûlî taleb-i rütbe-i irfân eyle
Cehl ile hâsıl-i evkât-i şerîf etme telef

150

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilûn

Tâb-i hur-şîd meh-i rûyuna vermiş revnak
Tâ ne zibâ hatt için ola bu tezhîb-i varak

Aks-i kaddinle gören dâ'ire-i âyineyi
Der meh-i bedrdir engüşt-i nübüvvetten şak

Sana gül-şende nisâr etmek için her nergis
Götürüptür başa altın dolu bir sîm tabak

Her sanem mushaf-i hüsn-i Hak' a bir âyettir
Mekteb-i aşkta her dil ana bir tıfl-i sebak

Sana âşıklığımızdır bize bürhân-i cünûn
Hüsne akl ehli mukayyed olabilmez mutlak

Resmdir âşıka gelmek kaşı yaylardan ok
Aşk peydâ olalı böyle kurulmuş bu nesak

Şâhdır hüsn bisâtında bu gün ol gül-ruh
Ey Fuzûlî men-i âvâre sürülmüş beydak

151

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilûn

Olmaz oldu görüp ahvâlimi hûblara âşık
Aşk neyhinde bu rüsvâlığı gör şer'e muvâfık

Gelir olsan kılarım ferş-i rehin perde-i çeşmim
Dahi nem var' azîzim göze karşı sana lâyık

Gülüp açılmak umulmaz deheninden meger oldur
Cüz kim lâ-yetecezzâ der ana ehl-i dekâyık

Bağrımız pârelerin gözlerim asmış müjelerden
Merdüm-i gûşe-nişin handan u handan bu alâyık

Geceler şem' yanar eşk döker subh gelince
Can verir subh gelen demde zihî âşık-i sâdık

Sebkat etmişti ciğer kanı gözüm yaşına bir vakt
Aşk hükm etti yine cârî ola âdet-i sâbık

Ey Fuzûlî özüm gûşe-nişîn et hum-i mey tek
Ola tâ kim olasın kâşif-i esrâr-i hakâyık

152

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Olur ruhsârına gün lâ'line gül-berg-i ter âşık
Sana eksik değil gökten iner yerden biter âşık

Bana maksûd terk-i aşk idi veh kim beni hüsnün
Olup gün günden efzun kıldı gün günden beter âşık

Temâşâ-yi cemâlinden nazar ehlini men' etme
Ne sûd ol hûb yüzden kim ana kılmaz nazar' âşık

Çemende pây-bûsundan oluptur sebzeler hurrem
Heman bir sebzece olmağa âlemde yeter âşık

Kılarsın bir ciğer kan her yana bakdıkça ey zâlim
Ne bakmaktır bu her dem handan alsın bir ciğer âşık

Kırarsın ehl-i âşkı tutalım kimse elin tutmaz
Ne iştir bu gerekmez mi sana ey sim-ber âşık

Ne pervâne döyer bir şu'leye ne şem'bir âha

Fuzûlî sanma kim benzer sana âlemde her âşık

153

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilûn

Dâğ-i hicrân ile yanmaktan ciğer kan olsa yeğ
Mülk-i dil gam menzili olunca vîrân olsa yeğ

Yârı ağyâr ile görmek âşıka düşvâr olur
Böyle görmekten esir-i derd-i hicrân olsa yeğ

Sineme peykânını gönder gönül def'ine kim
Sinede sûzan gönül olunca peykân olsa yeğ

Sırrımı rüsvâlığım fâş etmeden âlemlere
Zâr cismim eşk gird-âbında pinhân olsa yeğ

Dağıtırsa n'ola akd-i zülfünü her dem sabâ
Fitne ehli olanın cem'i perişân olsa yeğ

Dün Fuzûlî sehv edip geçmiş mey ü mahbûbdan
Tevbe edip bu yaman işten peşimân olsa yeğ

154

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilûn

Var ümidim kim görüp ceylânını olsam helâk
Gerd-i na'l-i bâd-pâyın örte cismim üzre hâk

Öldüğüm menzilde defnim kılmağa sanman lâhid
Yer görüp gurbette ahvâlim giribân etti çâk

Mest can verdim mezârım üzre ta'zim eyleyip
Kubbe yapıp dâne-i engûr eyvan tuttu tâk

Çün cefâ mu'tâdıyım bilmen nedir mihr ü vefâ
Bilmese mihr ü vefâ resmin cefâ-kârım ne bâk

Her küdûretten beni pâk etti seyl-i hûn-i dil
Şükrü li'llâh âteş-i aşkın beni yandırdı pâk

Âh bilmen n'eyleyim cânımda râhat kalmadı
Gözlerim nem-nâk ü sinem çâk ü gönlüm derd-nâk

Gayr nakşın mahv kılmıştır Fuzûlî sîneden
Mâ lehu fi'd-dehri matlûbun ye maksûdun sivâk

155

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilûn

Can verir râyiha-i türbet-i pâkin ey tâk
Nevverallahu leke'larzu sekallahu serâk

Hürmet ettin meye ta'zim ile tuttun sâki
Azzamalahu leke'l-ecrü alel-lâhi cezâk

Ser-i kûyunda garîbiz bize bir münîs yok
Tâle mâ ânesene'l-kalbu caalnâhu fidâk

Safha-i dilde bulunmaz eseri sûret-i gayr
Hinemâ halle nefe'l-gayru ani'l kalbi hevkâk

Reh-i aşkında götür gayrdan ey dil râğbet
Fe izâ şi'te refikan elemü'l-aşkı kefâk

Hâb-i gaflette gönül vasldan oldun mahrûm
Fâze men nâle safe'l-vasli ve mâ hâbe sivâk

Ey Fuzûlî ne bilir ehl-i vera' mey zevkın
Enkere'l-hikmetü men lâmeke cehlen ve nehâk

156

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Bakâ mülkün dilersen varını yok eyle dünyâ tek
Etek çek gördüğünden âf-tâb-i âlem-ârâ tek

Ta'allûk zulmetin tecrid hur-şîdine kıl matla
Eger âlemde bir gün görmek istersen Mesihâ tek

Gönül her sûret-i Şîrîn'e verme iç mey-i ma'ni

Hazer kıl taşa çalma tîşeni Ferhâd-i şeydâ tek

Refikın olsa dilsiz cân-ver hem sakla râz andan
Sakın sırrın düşürme dillere Mecnûn-i rüsvâ tek

Yeter tâvûs tek' ucb ile kıl ârâyiş-i sûret
Vücûdundan geçip âlemde bir ad eyle ankâ tek

Güher tek kılma tağyir-i tabi'at delseler bağrın
Karâr et her hevâdan olma şûr-engiz deryâ tek

Fuzûlî kâ'inat esbâbının kıldım temâşasın
Nedâmetsiz tena'um yok tasarrufsuz temâşâ tek

157

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilûn

Ey gönül çok seyr kılma günbed-i devvâr tek
Sâkin olmak seyrden yeğ nokta-i pergâr tek

Ün verir can riştesi ham kametimden çeksem âh
Yel değip çeng üzre bir âvâza gelmiş târ tek

Sinemi nây okların deldi dem urdukça gönül
Ün verir her bir delikten nâle mûsikâr tek

Ârızın üzre ham-i zülfün anıp dün tâ seher
Dolanırdım her taraf odlara düşmüş mâr tek

Cism-i zârım tiğ-i bî dâdından oldu çâk çâk
Tünd sudan rahneler peydâ kılan divâr tek

Bilmeyip bih-bûdumu cevrinden ettim ictinâb
Telh şerbetlerden ikrâh eyleyen bimâr tek

Hâtırın şâd eyledin ehl-i vefâ gönlün yıkıp
Bir imâret yapmağa bin ev yıkan mi'mâr tek

Bi-bakâdır nes'e-i mey zevkin ettim imtihân
Hiç zevk-i bâki olmaz neş'e-i didâr tek

Ey Fuzûlî hâtr-i ehl-i safâ âyinedir
Çerh cevrinden eser âyinede jengâr tek

158

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Lebin reşki mizâcın telh kıldı bâde-i nâbın
Kaşın meyli yüzünü kıbleden dönderdi mihrâbın

Girihler buldu cânım riştesi tesbih târı tek
Bana gör n'etti âhir ârzû-yi zülf-i pür-tâbın

Ayağın tozuna yüz sürmeğe vermez sabâ ruhsat
Yüzün şeb-nemle yüz kez yumadan gül-berg-i sirâbın

Sabâ ol zülfü deprettikçe teşvişim ziyâd eyler
Sakın depretme kim bağrımdadır başı bu kallâbın

Der ü divârına güstâh yüz sürmüş diye gerdûn
Yüzünü geceler sürter yere tâ subh meh-tâbın

Muhabbet zâhir etmek cürmüne kan dökmek istersen
Habibim bunca hem rağbet nedir cürmüne ahbâbın

Fuzûlî gamze-i merdüm-küşünden iltifât ister
Sanır kim iltifatı rahm olur kurbâna kassâbın

159

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilûn

Gelir ol serv-i sehi ey gül ü lâle açılın
V'ey meh ü mihr çıkın kudrete nezzâre kılın

Âzm-i bâğ eylemiş ol serv-i revân ey güller
Zer nisâr edegelin cümle yığılın derilin

Götürün okların ey didelerim topraktan
Bu yarar nesnelerin kadrini yahşıca bilin

Eylemen ey dil ü can hancer-i müjganına meyl
Bilirim n'olduğun âhir gelin andan kesilin

Göz yaşı tîğiniz için dökülür ey hûblar
Sizi ta etmeye rüsvâ görünen demde silin

Düştü od cânıma ey tende olan peykânlar
Kızmadan ma'reke bir yana erinmen çekilin

Ey Fuzûlî kadimiz kıldı felek ham ya'ni
Vaktidir çıkmağa dünyâ kapısından eğilin

160

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilûn

Kıymadın sâkin-i kûyun olana peykânın
Bir içim su ile ağırlamadın mıhmânın

Nâvek-i gamze diriğ eyleme âşıklardan
Kesme erbâb-i vefâdan nazar-i ihsânın

160
Feilâtün feilâtün feilâtün feilün

İsteğin cân idi hâk-i rehine tapşırdım
Yetti ol hod yerine şimdi nedir fermânın

Câna yettim elem-i hercin ile ey zâlim
Rahm kıl cânın için var ise bir dermânın

Dâd-hâhım sana dâmen ne çekersin benden
Yok mu vehmin ki tutam haşr günü dâmânın

Zâlim olsan ne aceb yok sana düzâh vehmi
Sana hod yetmeyecektir senin öz hicrânın

Vasl eyyâmı revan yâre fidâ eylemedin
Ey Fuzûlî gam-i hicrân ile çıksın cânın

161
Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

Dehenin dedime dermân dediler cânânın
Bildiler derdimi yoktur dediler dermânın

Olsa mahbûbların aşkı cehennem sebebi

Hûr ü gılmânı kalır kendisine Rıdvân'ın

Geçti mey-hâneden il mest-i mey-i aşkın olup
Ne meleksin ki harâp ettin evin şeytânın

Urmazan sıhhat için merhem okun yâresin
İsterem çıkmaya zevk-i elem-i peykânın

Ne bilir okumayan Mushâf-i hüsnün şerhin
Yere gökten ne için indiğini Kur'ân'ın

Yerden ey dil göğe kavmışdı sirişkim meleği
Anda hem koymayacaktır oları efgânın

Ey Fuzûlî olubam garka-i gird-âb-i cünûn
Gör ne kahrın çekerem döne döne devrânın

162
Mefâilün mefâilün mefâilün mefâilün

Ne hoştur Ârızın devrinde zülf-i anber-efşânın
Bu devranda ne hoş cem'iyyeti var ol perişânın

Ruhun devrinde bir divÂnedir sevdÂlı zülfün kim
Perişânlıktan olmuş ben kimi meşhûru devrânın

Hevâdan kâkülündür deprenen yâ rişte-i cândır
Ki her dem çizginip başına ister ola kurbânın

Müselsel zülf-i müşgîninden artırmış ruhun revnak
Zihi sünbül ki olmuş zîveri gül-berg-i handânın

Kararıptır tütün tek rûzgârım ol zamandan kim
Tenim hâşâkine odlar uruptur berk-i hicrânın

İşimdir sâye tek yerden yere yüz urmak ol günden
Ki başımdan gidiptir sâye-i serv-i hırâmânın

Fuzûlî'ni ayaktan saldı bâr-i mihnet-i aşkın
Niçin tutmazsın ey kâfir elini bir müselmânın

163
Mefûlü fâilâtü mefâîlü fâilün

Ey meh benimle dostlarım düşmen eyledin

Düşmen hem eylemez bu işi kim sen eyledin

Peykânlarınla doldu tenim âferin sana
Bî-dâd çekmeğe tenimi âhen eyledin

Tahsîn sana ki gönlüm evin tîre koymadın
Her zahn-i nâvekin ana bir revzen eyledin

Olsun ziyâde rif'atın ey âh-i âteşin
Mihmet-serâmızı bu gece rûşen eyledin

Eksilmesin tarâvetin ey eşk-i lâle-gûn
Gül gül tamıp makâmımızı gül-şen eyledin

Can çıksa menzil etmeğe ev tut habâbdan
Ey göz yaşı ki kasd-i binâ-yi ten eyledin

Mümkin değil cihânda Fuzûlî ikâmetin
Bi-hûde sen bu merhalede mesken eyledin

164
Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

Ey musavvir yâr timsâline sûret vermedin
Zülf ü ruh çektin veli tâb ü tarâvet vermedin

Aşk sevdâsından ey nâsih beni ben eyledin
Yok imiş aklın bana yahşi nasihat vermedin

Dün ki fırsat düştü hâk-i der-gehinden kâm alam
N'oldu ey göz yaşı göz açmağa fırsat vermedin

Göz yumup âlemden isterdim açam ruhsârına
Cânım aldın göz yumup açınca mühlet vermedin

Bu mudur rahmim ki hâlin eyler iken kasd-i cân
Çıktı hattın kim anı ben' ede ruhsat vermedin

Verme hüsn ehline yâ Rab kudret-i resm-i cefâ
Çün cefâ çekmekte aşk ehline tâkat vermedin

Ey Fuzûlî öldün efgân etmedin rahmet sana
Rahm kıldın halka efgânınla zahmet vermedin

165

Mefâilün mefâilün mefâilün mefâilün

Sabâ lûtf ettin ehl-i derde dermândan haber verdin
Ten-i mecrûha cândan cânandan haber verdin

Hazân-i gamda gördün iztırâbın bülbül-i zârın
Bahâr eyyâmı tek gül-berg-i handândan haber verdin

Sözünü vahy-i nâzil ger desem ben hiç küfr olmaz
Cihânı tutmuş iken küfr îmândan haber verdin

Süleymân mesnedinden dîv-i güm-reh rağbetin kestin
Denizde hâtem-i hükm-i Süleymân'dan haber verdin

Dediler yâr uşşâkın gelir cem etmeye gönlün
Meger kim yâre uşşâk-i perişandan haber verdin

Fuzûlî rûzgârın tîre gördün şâm-i hicrânda
Nesim-i subh tek hur-şîd-i rahşândan haber verdin

166
fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

Ey firâk-i leb-i cânan ciğerim hûn ettin
Çihre-i zerdimi hûn-âb ile gül-gûn ettin

Ciğerim kanını göz yaşına döktün ey dil
Vara vara anı Kulzüm bunu Ceyhûn ettin

Nice hüsn ile seni Leylî'ye nisbet kılayım
Bilmeyip kadrimi tery-i men-i Mecnûn ettin

Söyledin kim tutarım şâd gönüllerde makâm
Şâd iken bu söz ile gönlümü mahzûn ettin

Ahd kıldın ki cefâ kesmeyen âşıktan
Âşıkı va'de-i ihsân ile memnûn ettin

Cür'a cür'a mey içip zîb-i cemâl artırdın
Zerre zerre gözümün nûrun efzûn ettin

Ey Fuzûlî akıtıp seyl-i sirişk ağlayalı
Aşk ehline figân etmeği kânûn ettin

167

Fe’ilâtün/ fe’ilâtün/ fe’ilâtün/ fe’ilün

Çeşmimi eşk ile genc-i dür-i meknûn ettin
Merdüm-i çeşmimi ihsân ile Kârûn ettin

Mey-i gül-gûnu dedin akla ziyandır zâhid
Bu mudur akl ki terk-i mey-i gül-gûn ettin

Cânım aldın mey için sâki içirdin bana kan
Dâd elinden ki beni âl ile mağbûn ettin

Hattının âfet-i cân olduğunu bildirdin
Lûtf kıldın ki beni vâkıf-i maznûn ettin

Dil tutar mâr-i ser-i zülfünü vehm eylemeyip
Bilmezem kim ana ta’lîm ne efsûn ettin

Tanımaz oldu beni ta’ne eden ehl-i riyâ
Şükr kim hâlimi ey aşk diğer-gûn ettin

Ey Fuzûlî ne murâd oldu müyesser bilsem
Bunca kim hasret-i lâ’l ile ciğer hûn ettin

168
Fâ’ilâtün/ fâ’ilâtün/ fâ’ilâtün/ fâ’ilün

Kıldı zülfün tek perişân hâlimi hâlin senin
Bir gün ey bî-derd sormazsın nedir hâlin senin

Gitti başından gönül ol serv kaddin sâyesi
Ağla kim idbâra tebdil oldu ikbâlin senin

Zînet için cism dîvârında etmezdim yerin
Çekmeseydi aşk levh-i câna timsâlin senin

Tîz çekmezsen cefâ tiğin beni öldürmeye
Öldürür âhir beni bir gün bu ihmâlin senin

Gark-i hûn-âb-i ciğer kılmış gözüm merdümlerin
Ârzû-yi hâl-i müşgin ü ruh-i âlin senin

Dâm-gâh-i aşktan tut bir kenâr ey murg-i dil
Sınmadan seng-i melâmetten per ü bâlin senin

Sâye veş çoktan Fuzûlî hâk-i kûyun yasdanır

Ol ümîd ile ki bir gün ola pâ-mâlin senin

169
Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Öyle ra'nâdır gülün serv-i hırâmânın senin
Kim gören bir kez olur elbette hayrânın senin

Kâkülün tek başına çizginmek ister hâtırım
Ey ben ü yüz ben kimi ser-geşte kurbânın senin

Ârızın devrinde cem'iyyetten olsun nâ-ümid
Olmayan âşüfte-i zülf-i perişânın senin

Çün aceb bir lâ'le gûyâlık ne mu'cizdir bu kim
Eyler izhâr-ı suhan lâ'l-i dür-efşânın senin

Çerh yayından atıldı kasdıma tîr-i ecel
Lîk andan tizrek deprendi müjgânın senin

Dâğ-i hicrânın odun benzetmek olmaz dûzaha
Olmasın kâfir esir-i dâğ-i hicrânın senin

Ey Fuzûlî öyle kim bîmâr-i derd-i aşksan
Yok durur ölmekten özge hiç dermânın senin

170
Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Şem'-i rûyun âf-tâb-i âlem-arâdır senin
Nûr-i Hak hur-şîd-i ruhsârında peydâdır senin

Sensin ol gevher ki dürc-i mümkinât içre bugün
Mümkin olan aybdan zâtın müberrâdır senin

Can verir lâ'lin temennâsında bin âb-i hayât
Feyzine leb-teşne yüz Hızr ü Mesihâ' dır senin

Serv ü gün nezzâresin n'eyler sana hayrân olan
Kim kadin serv ü ruhun gül-berg-i ra'nâdır senin

Râz-i aşkın halktan kılmak nihan mümkin değil
Âşıkın ol vechden âlemde rüsvâdır senin

Kıldı şevkin eşk gavvâsı gözüm merdümlerin

Ey dür-i ter menzilin gûyâ bu deryâdır senin

Barça âfâk ehliden çekmiş ta'allûk dâmenin
Tâ Fuzûlî hasteye valsın temennâdır senin

171
Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Bes ki za'f-i rûzeden her gün tapar tağyir-i hâl
Olacaktır ıyd için mâh-i tamâmın bir hilâl

Kıldı mâh-i rûze ol hur-şîdi gün günden za'if
Zerre zerre aya san gün nûru eyler intikâl

Bir hayâl etmiş mi zâ'f-i rûze yârı bilmezem
Yoksa yârı görmeyip ben gördüğümdür bir hayâl

Tutabilseydim su içmezdim kılardım def'ini
Rûzenin kim göz göre hur-şîdime ister zevâl

Ay tutulsun rûze eyyâmında gün düşsün yere
Kim bu ay günden buluptur mihr-bân mâhım melâl

Kanını içmek diler ol lâ'l-i mey-gun bu gece
Rûze tutmuş gâliba iftâr için ister helâl

Yemek içmek fikrin ehl-i rûzeden kes ey güneş
Bir sevâb et subhlardan tâ şâm kıl arz-i cemâl

Rûze teklîfin Fuzûlî'den götürür ey mühtesib
Nâ-tüvandır anda bu teklîfe yoktur ihtimâl

172
Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Çerh her ay başına salmış kaşından bir hayâl
Bu cihettendir her ay başında olmak bir hilâl

Mâh-i nev olmuş kaşın sevdâsının ser-geştesi
Şehrden şehre gezer âvâreler tek mâh ü sâl

Ettiğiyçin hüsnüne karşı kemâl izhârı gün
Bir gün olmaz ki ana gerdûn yetirmez bir zevâl

Subh kıldın cilve gün çekti özün bir gûşeye

Şâm arz ettin ruhun şem’i eritti infi’âl

Kılma gözden çihre vü hâlin nihan kim kılmaya
Dûd-i âhım af-tâbı çihre-i gerdûna hâl

Olmayıp makbûl-i hâk-i der-gehin mâh-i tamâm
Zâ’f-i tâli verdi gün günden ana tağyîr-i hâl

Ey Fuzûlî mâh-nisbet mahv kıl varın tamâm
Ger dilersen bulmak ol hur-şîd ile bir ittişâl

173
Fâ’ilâtün/ fâ’ilâtün/ fâ’ilâtün/ fâ’ilün

Öyle müstesnâ güzelsin kim sana yoktur bedel
Senden ey can münkati kılmaz beni illâ ecel

Nice sûret bağlasın gönlüm halâs-i aşktan
Aşktır bir hâl kim ol hâle gönlümdür mahal

Aşkıma noksan yetirmez görmemek ol arızı
Cevhere tağyîr-i âsâr-i araz vermez halel

Eyledi rüsvâ gönül çâk-i giribân-i edeb
Gör ne ehl-i ilmdir âdâb ile eyler cedel

Hâlimi gördükçe ben’i ehl’i aşk eyler fakîh
Huccet-i maktu-‘i yok eyler kıyâs ile amel

Medrese içre müderris verdiği bin dersten
Yeğ durur mey-hânede bir câm vernek bir güzel

Ey Fuzûlî ben den urmuştum safâ-yi aşktan
Matla’-i hur-şîd ıcâd olmadan subh-i ezel

174
Fâ’ilâtün/ fâ’ilâtün/ fâ’ilâtün/ fâ’ilün

Mülk-i hüsnün böyle zâlim pâd-şâhı olmagıl
Kim sana zâlim dese âdil güvâhı olmagıl

Gamze tîğin çekme her sâ’at gönül yağmasına
Hükme tâbi mülke gâret-ger sipâhî olmagıl

Âhını ey mâh uşşâkın yetirme göklere
Derd ehlinin nişân-i tir-i âhı olmagıl

Ger dilersen şem tek gayret oduna yanmayam
Şâmlar ağyâr şem'-i bezm-gâhı olmagıl

Âdet etmek hoş değil bî-dâde rahm et Tanrı-çün
Gâhi olsan mâ'il bi-dâd gâhi olmagıl

Âşık u rüsvâ görüp men' etme ey nâsih beni
Münkir-i âşâr-i takdir-i İlâhi olmagıl

Ey Fuzûlî eyle tâ'at-i riyâyî terkini
Tevbe kıl min ba'd meşgûl-i menâhi olmagıl

175
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Ey ruhun kıble-i can hâk-i derin Ka'be-i dil
Reh-i aşkında fenâ ser-hadi evvel menzil

Lâle-reng etti gözüm kan ile hâk-i derini
Kimyâ-gerdir eder gördüğü toprağı kızıl

Ol ki yârın şeb-i hercine kıyâmet günü der
Halk arasında kıyâmet günü olmaz mı hacil

Katı müşkildir işim zülf-i girih-girinden
Sabr bu müşkili derler açar ammâ müşkil

Etmek olmaz seni agâh gönül hâlinden
Yazık ol kim vere gönlün sana senden gâfil

Severim zâhidi kim gûşe-i mihrâbı sever
Ham-i ebrûna rakîbin olup olmaz mâ'il

Deli dersem n'ola uşşâkına gül-çihrelerin
Özünü göz göre odlara salar mı âkil

Seni cânan sanırım çık bedenimden ey cân
Ben ü cânânın arasında çok olma hâ'il

Ey Fuzûlî yanarım kim ne için ol yüzü gül
Bana yanar od olur özgeye şem'-i mahfil

176

Mefâ'ilün/ fe'ilâtün/ mefâ'ilün/ feilün

Yüzünü gözgüye gaybette ohşadan gâfil
Dokunsa yüz güze olmaz mı ara yerde hacil

Bırak nikâb ki bilsin kemâl-i sun' görüp
Firişte hilkat-i Âdem'de şübhesin bâtıl

Hadis-i vahy-vesin zâyi etme ağyâre
Revâ mıdır edesin kadrin âyetin nâzil

Harim-i kûyunu göster nümûne eyle sevâb
Kim ola cennet için halk tâ'ate mâ'il

Seni koyup büte eyler ibâdetin kâfir
Azâb-i dûzaha ol vechden olur kâbil

Hakîme nefy-i kıyâmet hatâsını bildir
Kıyâm göster ana i'tikâdın zâ'il

Garaz Fuzûlî'ye ancak elinde ölmektir
Veli muhâldir ol hem sen olacak kâtil

177
Müstef'lün/ fâ'ilâtün/ müstef'ilün/ fâ'ilün

Reh-rev-i itfâna bestir sâgar ü sâki delîl
Kim meh ü hur-şîdden tapmış temennâsın Halîl

Olsa isti'dâd-i ârif kâbil-i idrâk-i vahy
Emr-i Hak isâline her zerredir bir Cebre'îl

Her kimin takdirden maksûdu öz kadrincedir
Ehl-i aşk ister zülâl-i vasl zâhid selsebîl

Cennete zâhid bilir can vermeden yetmez velî
Câna kıymaz öz temennâsındadır miskîn bahîl

Ey kılan izhâr-i zillet müjde-i izzet sana
Kim bu der-gehde mukarrerdir azîz olmak zelîl

Va'de-i valsın beni salmış hayâl-i zülfüne
Kim diler tûl-i emel ser-rişte-i ömr-i tavîl

Ey Fuzûlî hûblar zikr-i cemâliyle hoşum

Şükr kim kesb etmişim âlemde bir zikr-i cemîl

178
Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Câna bastım gonce veş peykânını ey tâze gül
Dözmek için hercine düzdüm demirden bir gönül

Veh ne sâhirsin ki oddan su çıkardın sudan od
Terletip ruhsârını gül gül kılanda tâb-i mül

Yandırıp eczâ-yi terkîbim külüm versen yele
Yok yolundan dönmeyim varım senindir cüz'ü kül

Merdim-i çeşmim yığar nâveklerin mümkin sanar
Ol ağaçlar birle tutmak eşk deryâsına pül

Ey gönül levh-i emel nakş-i bakâdan sâdedir
Fâni etme ömrün ol sevdâda kim bâki değil

Sûret-ârâ olma tahsil-i kemâl-i ma'ni et
Kim behâyım nev'in etmez âdemi zer-beft cül

N'ola dersem kadr ile efzun Mesihâ'da seni
Yer ve gök mizân olup fark olmuş ağırdan yünül

Âteş-i dil öyle sûzandır ki basmaz hiç kim
Rahm edip nâveklerinden özge zahmım üzre kül

Hâsılın evvel gâm-i cânândır âhir terk-i cân
Bu imiş kısmet Fuzûlî hâh ağla hâh gül

179
Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Hiç sünbül sünbül-i zülfün kimi müşgin değil
Nâfe-i Çin'i saçın tek derler ammâ çin değil

Var gül berginde hem el-hak nezâket birle reng
Lik can-perver leb-i lâ'lin kimi şîrin değil

Mihr-ban derler seni ağyâra likin ben ana
Bâver etmen kim sana mihr eylemek âyin değil

Hûblar mihrâb-i ebrûsuna kılmazsan sücûd

Dinini göndergil ey zâhid ki yahşı din değil

Tâ Fuzûlî kâmer ü ruhsârına vermiş gönül
Mâ'il-i serv ü hevâ-hâh-i gül ü nesrin değil

180

Nûrunu mâh mihr-i ruhundan alır müdâm
İnkâr ederse şehr güvâhım durur tamâm

Mihrâb imiş kaşın ki ana karşı kipriğin
Saf saf durur kıyâma kılıp gamzeni imâm

Ol hûr va'desine behişt-i visâl için
Kur'an'ca i'tibâr edübem hâsıl-i kelâm

Aks-i ruhun uğurladığıyçin döne döne
Asıldı gözgü şehrde elden sürüldü câm

Deşt üzre gird-bâd mı yâ geldiğim görüp
Mecnun taprağıdır ki durup eyler ihtirâm

Durgurma yolların yüğürüp tutma ey şirişk
Ol serv edende nâz ile bizden yana hırâm

Hem-sohbet oldu dâne-i engûr zâhide
Aslı budur kim okudalar bâdeni harâm

Mey-hânedir cihanda Fuzûli makâm-i emn
Cehd et pir ev habâb kimi anda tut makâm

181

Ey kemân-ebrû şehid-i nâvek-i müzgânınım
Bulmuşum feyz-i nazar senden senin kurbânınım

Kâkülün târına peyvend etmişim can riştesin
Başın için bir terahhum kıl ki ser-gerdânınım

N'ola kılsam terk-i mey minnet kılıp zâhidlere
N'eylerim mey neş'esin ben kim senin hayrânınım

Şâne veş yüz nâvek-i gam sancılıptır cânıma
Tâ esir-i halka-i gisû-yi müşg-efşânınım

El çekip kat-i nazar kılmış ilâcımdan tabîb

Bildi gûyâ kim harâb-e nergis-i fettânınım

Câna meylin var ise hükm eyle teslim eyleyem
Pâd-şâhım ben senin bir bende-i fermânınım

Gonce kılmaz şâd gül açmaz tutulmuş gönlümü
Ârzu-mend-i ruh-i âl ü leb-i handânınım

Kan edip bağrım işim âh etme her dem ey felek
Hürmetim tut bir iki gün kim senin mihmânınım

Ey Fuzûli âteş-i âh ile yandırdın beni
Gâlibâ sandın ki şem-i külbe-i ahzânınım

182

Kıldı ol serv seher nâz ile hammâna hırâm
Şem'-i ruhsârı ile oldu münevver hammâm

Görünürdü bedeni çâk-i giribânından
Câmeden çıktı yeni ayını gösterdi tamâm

Nil-gün futaya sardı beden-i uryânın
San benefşe içine düştü mukaşşer bâdâm

Oldu pâ-bûs-i şerifiyle müşerref leb-i havz
Buldu didâr-i lâtifiyle ziyâ dîde-i câm

Sandılar kim satılır dâne-i dürr-i arakı
Urdu el kîseye çoklar kılıp endişe-i hâm

Kâkülün şâne açıp kıldı hevâyı müşgin
Tîğ mûyun dağıdıp etti yere anber-fâm

Tâs elin öptü hased kıldı kara bağrımı su
Yetti su cismine reşk aldı tenimden ârâm

Çıktı hammâmdan ol perde-i çeşmim sarınıp
Tuttu âsâyiş ile gûşe-i çeşmimde makâm

Merdüm-i çeşmim ayağına revan su döktü
Ki gerek su döküle servin ayağına müdâm

Müzd-e hammâm Fuzûli veririm can nakdin
Kılmasın sarf-i zer ol serv-kad ü sîm-endâm

183

Yâr hâl-i dilimi zâr biliptir bilübem
Dil-i zârımda ne kim var biliptir bilübem

Yârı ağyâr biliptir ki bana yâr olmaz
Ben dahi anı ki ağyâr biliptir bilübem

Zülfünü ehl-i vefâ saydına dâm eyleyeli
Beni ol dâma giriftâr biliptir bilübem

Ben ne hâcet ki kılam derd-i dilim yâre ayân
Kamu derd-i dilimi yâr biliptir bilübem

Yâr hem-sohbetim olmazsa Fuzûli ne aceb
Özüne sohbetimi âr biliptir bilübem

184

Dürd veş ser-geşte-i câm ü harâb-i bâdeyim
İ'tibârım yok ayak toprağı bir üftâdeyim

Hiç reng ilen bana âbâdlık mümkin değil
Ben harâb-i bâde-i sâf ü izâr-i sâdeyim

Demezim değmez bana gamzen hadengi ya değer
Değme kaydı çekmezem âlemde bir âzâdeyim

Âb-i çeşmim çizginir kûyunda ammâ kadri yok
Demesin bu devrde kimse ki merdüm-zâdeyim

Zâhidâ benden ne hâsıl kim okursan mescide
Bende tâ'at yok heman âlâyiş-i seccâdeyim

Çerh devrinden ne hâsıl kim verir tağyir-i zevk
Durmadan zevk artırır miskin-i devr-i bâdeyim

Zevk istersen Fuzûlî terk-i dünyâ kıl ki ben
Bulmadım bir zekv bundan gayrı tâ dünyâdeyim

185

ney kimi her dem bî bezm-i vaslını yâd eylerim
Tâ nefes vardır kuru cismimde feryâd eylerim

Rûz-i hicrândır sevin ey murg-i rûhum kim bu gün

Bu kafesten ben seni elbette âzâd eylerim

Vehm edip tâ salmaya sen mâha mihrin hiç kim
Kime yetsem cevr ü zulmünden ana dâd eylerim

Kan yaşım kılmaz vefâ giryan gözüm isrâfına
Bunca kim her dem ciğer kanından imdâd eylerim

İncimen her nice kim ağyâr bi-dâd eylese
Yâr cevriyçin gönül bi-dâda mu’tâd eylerim

Bilmişim bulman visâlin lik bu ümmîd ile
Gâh gâh öz hâtır-i nâ-şâdımı şâd eylerim

Levh-i âlemden yudum eşk ile Mecnûn adını
Ey Fuzûli ben dahi âlemde bir ad eylerim

186

Şem-i şâm-i fırkatım subh-i visâli n’eylerim
Tapmışım yanmakta bir hâl özge hâli n’eylerim

Gayra arz et her ne esbâbın ki var ey dehr-i dûn
Ben ki ehl-i zevkım esbâb-i melâli n’eylerim

Yok aceb ger mâle rağbet mülke kılman iltifât
Ben gedâ-yi kûy-i aşkım mülk ü mâli n’eylerim

Ehl-i hâlim deme büt vasfın bana ey büt-perest
Hâl bilmez dil-ber-i sâhib-cemâli n’eylerim

İhtimâl-i hecr teşvîşine değmez zevk-i vasl
Vasl kim var anda hicrân ihtimâli n’eylerim

Nahl-i kaddin isterim k’andan belâdır hâsılım
Bakmazam şimşâda ber vermez nihâli n’eylerim

Sen Fuzûli kıl kemâl-i akl kesbin yoksa ben
Kâmil-i aşkım dahi özge kemâl-i n’eylerim

187

Canlar verip senin kimi cânâne yetmişim
Rahm eyle kim yetince sana câne yetmişim

Şükrâne-i visâline can verdiğim bu kim

Çok derd çekmişim ki bu dermâne yetmişim

Hâlim deyip murâdıma yetsem aceb değil
Bir bendeyim ki der-geh-i sultâne yetmişim

Mûr-i muhakkarım ki serâsime çok gezip
Nâ-gâh bâr-gâh-i Sülaymân'e yetmişim

Bir bülbülüm ki gül-şen oluptur neşîmenim
Yâ tûtiyim ki bir şeker-istâne yetmişim

Devr-i felek müyesser ediptir murâdımı
Gûyâ ki tâlib-i güherim kâne yetmişim

Miskin Fuzûli'yim ki sana tutmuşum yüzüm
Yâ bir kemîne katre ki ummâne yetmişim

188

Kalmışım gurbette hayran zâr ü giryan n'eyleyim
Haste vü rencûr ü bimâr ü perişan n'eyleyim

Olmuşum derde girftâr ü gamından ağlarım
Çünkü etmez bu felek derdime derman n'eyleyim

Gerçi devran dolanır her lâhza çoklar râyına
Dönmedi hergiz benim râyımca devran n'eyleyim

Tâ ki vaslından cüdâ düştüm demi hoş olmadım
Eyledi hecrin beni her lâhza giryan n'eyleyim

Bilmişim subh-i visâlin kadrini şâm-i firâk
Lik yandırdı beni derdinle hicran n'eyleyim

Gerçi pinhân eyledin mihrin Fuzûlî gönlüne
Gönlümün şehri gamından olsa viran n'eyleyim

189

Aşktan cânımda bir pinhan maraz var ey hakîm
Halka pinhân derdim izhâr etme zinhâr ey hakîm

Var bir derdim ki çok dermandan artıktır bana
Koy beni derdimle dermân eyleme var ey hakîm

Ger basıp el nabzıma teşhis kılsan derdimi

El-emânet kılma her bî-derde izhâr ey hakim

Ger benim tedbîr-i bih-bûdumda sen bir sa'y kıl
Kim olam bu derde artıkrak giriftâr ey hakîm

Gör ten-i uryân ile ahvâlimi hicran günü
Var imiş rûz-i kıyâmet kılma inkâr ey hakîm

Çekmeyince çâre-i derdimde zahmet bilmedin
Kim olur dermân-i derd-i aşk düşvâr ey hakîm

Renc çekme sıhhat ümmîdin Fuzûlî'den götür
Kim kabûl-i sıhhat etmez böyle bimâr ey hakîm

190

Gamından başa dün hasret eliyle ol kadar urdum
Ki subh olunca mürde cismimi toprağa tapşırdım

Büküldü kaddim âhım yetti hur-şîde sakın ey meh
Ki mihnet okunu peykânladım gam yayını kurdum

Dimen Mecnûn'a âşık kim başında kuş yuva tutmuş
Benim âşık ki seyl-i eşkimi başımdan aşırdım

Gümânımdan müretteb eyledi bürhâni isbâtın
Ne sâhib-keşfe kim dürc-i dehânın sırrını sordum

Tecerrüd seyrine sâyemden özge bulmadım hem-reh
Tarîk-i aşk içinde çoklar ile durdum oturdum

Hevâ-yi aşk ser-gerdânı olmuş gird-bâdım kim
Savurdum göklere toprağımı her yerde kim durdum

Fuzûli aşkı mühlik derdim ol meh-veş inanmazdı
Bi-hamdi'llâh ki can vermek târîkiyle inandırdım

191

Hicrân ile yanar geceler rişte-i cânım
Rûşen ola ey şem' sana sûz-i nihânım

Bir şem-i şem-istân-i belâyım ki değil kem
Tâ ben diriyim sûz-i dil ü eşk-i revânım

Ey halvetime şem-i ruhundan bırakan nûr

Didârına müştâk idi çeşm-i nigerânım

Sensiz geceler âh ü figânın meh işitti
Ey meh sana hem yetti ola âh ü figânım

Ol gül-i handânı görmek mümkin olsayda bana
Sen tek ey bülbül gül-istâna güzâr etmez m'idim

Ey Fuzûli dâğ-i hicran ile yanmış gönlümü
Lâle-zâr açsaydı seyr-i lâle-zâr etmez m'idim

196

Dehenin şevkini can-sûz gümân etmez idim
Yoksa bir dem anı ben mûnis-i cân etmez idim

Vasl-i hâl-i lebini bilse idim nâ-makdûr
Ârzüsunda kara bağrımı kan etmez idim

Hûblar âşıka meyl etmediğin bilse idim
Özümü aşk ile rüsvâ-yi cihân etmez idim

Düşmeseydi gözümün yaşına feyz-i nazarın
Anı her servin ayağına revân etmez idim

Salmasaydım dil-i virâne imâret idim
Anda genc-i güher-i aşkı nihân etmez idim

Sitem-i ta'ne-i ağyâre değildim vâkıf
Yoksa yârın ser-i kûyunda mekân etmez idim

Etmeseydi sitem-i yâr Fuzûlî beni zâr
Bunca feryad çekip âh ü figân etmez idim

197

Muhâlif devrden gül-gûn şarâbı kana değşirdim
Sürûdun çeng ü ûdun nâle vü efgâne değşirdim

Dahi zekv-i visâl-i dost şevkin istemen benden
Ki ben zevk-i visâli mihneti hicrâna değşirdim

Beni ey bâğ-ban mâ'zur tut gül-zâr seyrinden
Ki ben gül-zâr seyrin külbe-i ahzâna değşirdim

Gönül verdim fenâ vü fakra terk-i i'tibâr ettim

Bi-hamdi'llâh ki âhir küfrüm imâna değşirdim

Gönülden zevk bulmazdım çıkardım çâk göğsümden
Kaşı yaylar hadengiyle gelen peykâna değşirdim

Nikâb-i sûret hâl eyledim hûn-i ciğer seylin
Ayan rüsvâlığı derd ü gam-i pinhâna değşirdim

Fuzûlî bende zevk-i âfiyet az iste kim çoktan
Ben anı ârzû-yi tal'at-i cânâna değşirdim

198

Tenimde zahm-i tiğen çeşm-i hûn-efşâna benzettim
Okun kim saf saf etrâfındadır müjgâna benzettim

Bakâ-yi rûhumu bildim zülâl-i lâ'li nâbından
Hayâtımdır dedim bağrıma basdım kana benzettim

Sünülmüş göğsümü kim doludur gamzen hayâliyle
Haramiler yatağı menzil-i virâna benzettim

Tenimden incinip çıkmış revan can kimi peykânın
Nicük incinmesin yetdükde zevkin câna benzettim

Gözümde beslenip kıymet bulan peykânını gördüm
Sadefde gevher olan katre-i bârâna benzettim

Fuzûlî öldürür her dem beni ehl-i nazar ta'nı
Ki niçin yâr lâ'lin Çeşme-i Hayvân'a benzettim

199

Bâğa girdim ser-i kûyun anıp efgân ettim
Gül görüp yâdın ile çâk-i giribân ettim

Bakuban nergise bîmâr gözün kıldım yâd
Nergisi nâle vü efgânıma hayrân ettim

Gonce vü lâle deme dağ karasın koparıp
Al vâlâya sarıp sebzede pinhân ettim

Gül-i ter üzre düşen şeb-neme düştü nazarım
Gözümü şem'-i cemâlinle dür-efşân ettim

Berg-i gül sanma ki hûn-âbe döken demde gözüm

Nice yaprağa ciğer kanı salıp kan ettim

Göricek sünbülü andım şiken-i kâkülünü
Sünbülü girye vü âh ile perişân ettim

Ey Fuzûlî reviş-i akl melûl etti beni
Sehv kıldım ki cünun derdine dermân ettim

-200-

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Bir kul oğlunu gönül mülküne sultân ettim
Mısr-i dil pâd-şehin Yûsuf-i Ken'ân ettim

Dil ki bir dil-bere ser-menzil idi âhım ile
Yele verdim adını taht-i Süleymân ettim

Aşk terki dil ü candan görünürdü müşkil
Terk-i aşk eyle dedin terk-i dil ü cân ettim

Can gamın çekmiş idi var idi boynumda hakı
Bu anun ecri idi kim sana kurbân ettim

Reh-i aşkın tutup ettim gam ü derdim def'in
Gör ne cem'i bu tarik ile perişân ettim

Sana tapşırdığım oklarını yaktım ey dil
Zâyi ettin ne kadar kim sana ihsân ettim

Sebze tek kıldı Fuzûli çıkarıp eşk ayân
Ten gubârında okun her nice pinhân ettim

-201-

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Kaçan kim kâmetinden ayrı seyr-i bû-sitân ettim
Koparıp eşk seyl-âbıyle ben servi revân ettim

Götürdüm gird-bâd-i âh ile hur-şide tapşırdım
Gubâr-i reh-güzârın cevherin gözden nihân ettim

Nişân-i sûret-i hûbun verip bütler sücudunda
Fesâd-i i'tikâdın kâfirin hâtır-nişân ettim

Olup ser-mest kıldım neş’e-i zevk-i lebin zikrin
Meye râgıp olanlar küfrünü halka ayân ettim

Görüp dîvârlarda Kûh-ken nakşın demen âşık
Benim Âşık ki tuttum deşt terk-i hân-ü-mân ettim
Reh-i aşkında ol gül-ruh ciğer kan ettiğim bilmiş
Çeker her dem bana tiğ-i siyâset san ki kan ettim

Fuzûlî şâh-bâz-i evc-i istiğna iken bilmen
Ne sehv ettim ki bu vîrâne deyri âşyân ettim

-202-

Mefûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Ol mâh visâliyle hoş et bir gece hâlim
Ey ahter-i tâli’ koma boynunda vebâlin

Feryâd ki ber vermedin bî-dâddan özge
Göz yaşı ilen beslediğim turfa nihâlim

Sınmış müje tek halk gözünden akıtır yaş
Nezzâre-i za’f-i beden-i mûy-misâlim

Ol şem’ hayâliyle hoşum ola ki dâ’im
Bu sûret ile çizgine fânûs-i hayâlim

Sûzandır odumdan tenime sancılan oklar
Pervâneyim ey şem’ tutuşmuş Per ü bâlim

Sâki gam-i devrân ile gâyet melûlum
Bir câm-i ferah-bahş ile def eyle melâlim

Lûtf eyle Fuzûlî benim ahvâlimi arz et
Ol serve ki söyleşmeğe koymadı mecâlim

-203-

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Tutuştu gam oduan şâd gördüğün gönlüm
Mukayyed oldu ol âzâd gördüğün gönlüm

Diyâr-i hecrde seyl-i sitemden oldu harâb
Fezâ-yi aşkta âbâd gördüğün gönlüm

Ne gördü bâdede bilmen ki oldu bâde-perest
Mürîd-i meşreb-i zühhâd gördüğün gönlüm

Firâkın odunu gördükçe mum tek eridi
Sebât ü sabrda fûlâd gördüğün gönlüm
Getirdi acz görüp aşk müşkül olduğunu
Kamu hünerlerin üstâd gördüğün gönlüm

Değildi böyle deminde bir ehl-i' işret idi
Bu kanlar içmeğe mu'tâd gördüğün gönlüm

Fuzûlî eyledi âheng-i ayş-hane-i Rûm
Esîr-i mihnet-i Bağdâd gördüğün gönlüm

-204-

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Penbe-i merhem-i dağ içre nihandır bedenim
Diri oldukça libâsım budur ölsem kefenim

Cânı cânan dilemiş vermemek olmaz ey dil
Ne nizâ eyleyelim ol ne senindir ne benim

Taş deler âhım oku şehd-i lebin şevkinden
N'ola zenbûr evine benzese beytü'l-hazenin

Tavk-i zencîr-i cunun dâ'ire-i devlettir
Ne revâ kim beni anda çıkara za'f-i tenim

Aşk ser-geştesiyim seyl-i sirişk içre yerim
Bir habâbım ki hevâda doludur pîrehenim

Bülbül-i gam-zideyim bağ u bahârım sensin
Dehen ü kadd ü ruhun gonce vü serv ü semenim

Edemen terk Fuzûlî ser-i kûyun yârın
Ne kadar zulm yeri ise bana hoştur vatanım

-205-

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Gel beri lutf eyle serv-i gül-endâmın benim
Şol leb-i can-perverinde ver gülüm kâmım benim

Senden ayrı Hak bilir ey nâzeninler ser-veri
Mihnet ü gamla geçer her subh ile şâmım benim

Düşmesin hiç kimse yâ Rab ben kimi candan cüdâ
Tâ ezelden böyle yazılmış ser-encâmım benim
Vermegil zâhid bana korku cehennemden sakın
Cennetindir ârızı zülfü durur dâmım benim

Geçmesin hiç kimsenin miskin Fuzûlî tek günü
Hep geçen gamla fenâ dünyada eyyamım benim

-206-

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Secdedir her kanda bir büt görsem âyînim benim
Hâh kâfir mü'min tut budur dînim benim

Bâğ-ban şimşâd ü nesrinin bana arz etme kim
Ol kad ü ruhsârdır şimşâd ü nesrînim benim

Hâk-i der-gâhın nazardan sürme ey seyl-âb-i eşk
Kılma zâyi sürme-i çeşm-i cihân-bînim benim

Eşk mevci gezdirir her yan tenim hâşâkini
Mümkin olmaz eşk tahrîkiyle teskînim benim

Çâre umdum lâ'l-şîrininden eşk-i telhime
Telh güftâr ile aldın cân-i şîrinim benim

Bende sâkin oldu derd-i aşk Mecnun'dan geçip
Andan artuktır meger aşk içre temkînim benim

Ey Fuzûlî her yeten ta'n eyler oldu hâlime
Bu yeter ehl-i melâmet içre tahsînim benim

-207-

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Fâş kıldın gamım ey dîde-i hun-bâr benim
Eyledin merdüme nem olduğun izhâr benim

Dehenin isterim ey aşk yok et varlığım
Ki yok olmakda bu gün bir garazım var benim

Çıkmış ağyâr ile seyr etmeğe ol merdüm-i çeşm
Bu aceb merdümü çıkmış gözüm ağlar benim

Bu temennâda kim ol şem ile hem-sohbet ola
Dûd-i âh etti dünüm tek günümü târ benim
Mevc ile gönlümü ey eşk kopar yanımdan
Nâle ile başım ağrıttı bu bîmâr benim

Çıkmış ol şûh bu gün dökmeğe kanın görenin
Girme ey göz kerem et kanıma zinhâr benim

Ey Fuzûlî der ü dîvâra gamım yazmaktan
Şâhid-i hâl-i dilimdir der ü dîvâr benim

-208-

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Her habâb-i eşkime bir aks salmış peykerim
Şâh-i mülk-i mihnetim tutmuş cihânı leşkerim

Ehl-i kadrim yanalı aşk oduna pervâne veş
Sürme-i çeşm eylemişler şem'ler hâkisterim

Cismimi yaktınsa pâ-mal etme gönlümden sakın
Kül-hanım eksik değil hâkisterimde ahkerim

Aşk ser-gerdânıyım gögsümde bin bin dağlar
Bir sipihr-i sâ'irim sâbit cemi'i ahterim

Çeşm târ-i cismime düzmüştü eşkim gevherin
Âh kim çerh üzmüş ol târı dağılmış gevherim

N'ola her sâ'at od üstünde durursam ûd tek
Ûd-i bezm-i aşkım âteştir bisât ü bisterim

Ey Fuzûlî çok melâmetten beni men etme kim
Ben nihâl-i gül-şen-i derdim melâmettir berim

-209-

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Eşiğin taşını kan ile yudu çeşm-i terim
Bes ki pâkım taşı lâ'l eyledi feyz-i nazarım

Ciğerim dağma merhem bulmadım senden
Nice âh eylemeyem âh yanıptır ciğerim

Dedi ol yâr seher vakti gelem lîk ne sûd
Vakt ma'lûm değil şâm ile birdir seherim
Ey hoş ol şâm ki bî-hod gidem ol kûya vü subh
N'eyledim anda deyu gayrdan alam haberim

Düşmezem gönlüne ya'ni olubam öyle za'if
Derd-i aşkınla ki gözgüde görünmez eserim

Nice bin âşıka ancak bir ok attın demedin
Ki düşer birbirine bir nice üftâdelerim

Ey Fuzûlî dura benden ala ta'lîm-i vefâ
Nâ-geh er merkad-i Mecnûn'a düşerse güzerim

-210-

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Zâ'ir-i mey-hâneyim muğ secdesidir tâ'atim
Aşk pîrim nakd-i can nezrim tevekkül niyyetim

Her saru baksam surâhî tek sücûd etmek işim
Kanda olsam bâde tek düşmek ayağa âdetim

Tavrıma zâhid eger sûrette eyler i'tirâz
İhtilât etsem anı şerm-ende eyler sîretim

Bes ki câm-i mey kimi hoş-meşreb ü sâfî-didim
Hürmetim vâcib tutar her kim bilir keyfiyyetim

Mu'teberlerdir gurûr ehli ben andan fâriğim
İtibâra çün değil kâbil muhakkar hey'ettim

Aşk erbâb-i riyâdan fâriğ etmiş gönlümü
Fakr esbâb-i alâyıktan götürmüş rağbetim

Ey Fuzûlî fakr toprağında devlet iste kim
Sâye ol toprağa salmıştır hümâ-yi himmetim

-211-

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün (Fe'lün)

Çerağ köydirecek âteş-i nihânımdan
Fetîlesin kılarım mağz-i üstühânımdan

Açıldı girmeğe gam cân evine revzenler
Çekende oklarını cism-i nâ-tüvânımdan
Okun tasarruf edip cismi kasd-i cân etti
N'olaydı rahm kılıp geçse idi cânımdan

Bir iğne etti beni za'f riştem ol kandır
Ki muttasıl dökülür çeşm-i hun-feşânımdan

Edâ-yi şükr-i hadengidir ol sadâ ki çıkar
Zaman zaman dökülen katre katre kanımdan

Okun musâhabetiyle geçer hoş evkâtım
Helâk olurdum eger depreneydi yanımdan

Gam-i nihânımı eyler Fuzûlî ellere fâş
İyen' azabdayım nâle vü figânımdan

-212-

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Budur farkı gönül mahşer gününün rûz-i hicrândan
Ki ol can dönderir cisme bu cismin ayırır cândan

Tutup râh-i adem bulmuş dehânından gönül kâmın
Bana hem cezmdir ol azm ben hem kalmazam andan

Gamım şerh etmek için isterim her gördüğüm sa'at
Tutam dâmânını değmez elim çâk-i girîbândan

Tavâf-i kûyun isterdim kılam bâr-i gam-i aşkın
Ham etti kâmetim yollar tutuldu hâr-i müjgândan

Ne hoş ülfet tutuptur nâ-tüvan cismimle can gûyâ
Sanır bir târ-i mûdur ol ser-i zülf-i perîşândan

Okun geldikçe çeşmim dökse bağrım kanın andandır
Ki bağrım kanına yer kalmadı sînemde peykândan

Sitem taşı melâmet hanceri bî-dâd şem-şîri
Fuzûlî her cefa kim gelse hoşdur câna cânandan

-213-

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Sipihrin fâriğim vaslında mâh ü âf-tâbından
Garaz ıyd-i visâlindir bu ay ü gün hisâbından
Temâşâ-yi ruhun azmine çıktı âf-tâb ammâ
Gelirken sür'at ile düştüm yerde şitâbından

Felek mahcûbdur şem'-i ruhundan yandırıp çerhi
Çıkarmak ister anı şu'le-i âhım hicâbından

Felek aşkında ol gâyette ey meh muztarib olmuş
Ki her ne eylese bilmez ne eyler iztırâbından

Güneş levhi değil gökte şu'â üstünde zerrin hatt
Felek almış eline bir varak hüsnün kitâbından

Değirmen dâne için çizginir bî-hûde devr etmez
Mücerredsin gönül vehm etme çerhin inkılâbından

Kimi hüş-yâr görsen sen ana sun câmı ey sâkî
Bi-hamdi'llâh Fuzûlî mesttir vahdet şarâbından

-214-

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Egerçi iğne tek geçtim cihânın her ne varından
Henüz ardımcadır kayd-i ta'allûk zülf-i târından

Şehîd-i aşk olup feyz-i bakâ kesb eylemek hoşdur
Ne hâsıl bî-vefâ dehrin hayât-i müste'ârından

Görünmez sûret-i ümmîd-i vaslın levh-i cânımda
Mükedderdir meger ol âyine cismim gubârından

Uzanır rişte-i tûd-i emel dîdâr zevkiyle
Ham açıldıkça ol gül-çehre zülf-i tâb-dârından

Sanadır iktidâsı tavf-i kûy-i Leyli etmekde
Has ü hârı kopar ey nâka Mecnun reh-güzârından

Fuzûlî'den melâmet ihtirâzın isteyen gûyâ
Değil vâkıf dil-i sûzan ü çeşm-i eşk bârından

-215-

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Kerem kıl kesme sâki iltifâtın bî-nevâlardan
Elinden geldiği hayrı diriğ etme gedâlardan
Esîr-i gurbetiz biz senden özge âşnâmız yok
Ayağın kesme başın çün bizim mihnet-serâlardan

Sabâ kûyunda dil-dârın nedir üftâdeler hâli
Bizim yerden gelirsen bir haber ver aşnâlardan

Deme zâhid ki terk et sîm-ber bütler temâşâsın
Beni kim kurtarır Tanrı sataştırmış belâlardan

Girip mescidlere ger muktedâlar pey-revi olman
Budur vechi ki hergîz görmedim yüz muktedâlardan

Tabîbâ hâk-i kûy-i yârdandır eşk teskîni
Bize artırma zahmet göz yaşarır tûtiyâlardan

Felekde mihr zâil yâr gâfil ömr müsta'cil
Nedir tedbir bilmen cana yetdim bî-vefâlardan

Vücûdum ney kimi sûrâh sûrâh olsa âh etmen
Mahabbetten dem urdum incimek olmaz cefâlardan

Fuzûlî nâzeninler görsen izhâr-i niyâz eyle
Terahhum umsa ayb olmaz gedâlar pâd-şâlardan

-216-

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Yere düşmez her ne ok kim atsa ol ebrû-kemân
Gün şu'a'iyle anın çok farkı var ey âs-mân

Aşk nâmusu ben ü Mecnûn'a düşmüş lâ-cerem
Gam yükün çekmekteyiz ben bir zamân ol bir zamân

Yok reh-i aşkında bir menzil yaşım gird-âbına
Yol itirmiştir işi ser-geşte gezmektir hemân

Kâm mümkündür uzun ömr ile zülfünden velî
Bulmak olmaz devr-i ruhsârında hattından emân

Hiç kim sırr-i dehânın bilmez ol Îsî-lebin

Âlemi gavgaya salmıştır mücerred bir güman

Şem'i ruhsârın nihan tut çeşme-i hur-şîdden
Nûr-i çeşmim ihtirâz eyle yaman gözden yaman
Ey Fuzûlî çekme sen râh-i tevekkülden kadem
Menzil-i maksuda yetmektir mukarrer ben zamân

-217-

Mefûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Gerd-i rehin ey eşk yudun çeşm-i terimden
Terk-i edep ettin n'ola düşsen nazerimden

Hûnin müjelerdir mi ve yâ merdüm eliyle
Oklar çekilip taşra atılmış ciğerimden

Her bâde ki sensiz içerim bezm-i belâda
Hûn-âb olur elbette çıkar dîdelerimden

Seyl-âb-i sirişk ile hoşum aşk yolunda
Hâşâk-i ta'allûk koparır reh-güzerimden

Taşlara dögüb başımı rüsvâ gezer oldum
Ey akl kaçıp kurtulagör derd-i serimden

Kes mihrini ey çerh güneşten sana her subh
Bir şu'le yeter âteş-i âh-i seherimden

Sîm-âb-i sirişk etti beni garka Fuzûlî
Tâ devr cüdâ kıldı büt-i sîm-berimden

-218-

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Şifâ lutf et dil-i bîmâra lâ'l-i nûş handinden
İyen hem olma ey bî-derd gâfil derd-mendinden

Semendin katlime seğrittin amma korkum andandır
Ki sebkat ede nâ-geh tevsen-i ömrüm semendinden

Murâd-i hâtırın ger müşkil olmaktır işim olsun
Ne çâre geçmek olmaz hâtır-i müşkil-pesendinden

Bilirdim sende hem var ol hevâ kim bendedir ey ney

Dem urdukça eger çıksaydı âteş bend bendinden

Haris eyler beni pendin mezâk-i aşka ey nâsih
Dirîğ etme ki mahzûzum senin peyveste pendinden
Kemend-i dûd-i ahındır Fuzûlî çerh boynunda
Aceb sayyâdsın kim çerh kurtulmaz kemendinden

-219-

Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Ucaldın kabrim ey bî-derdler seng-i melâmetten
Ki ma'lum ola derd ehline kabrim ol alâmetten

Mezârım üzre koyman mîl eger kûyunda can versem
Koyun bir sâye düşsün kabrime ol serv-kâmetden

Görem sâ'atte ol kamette kıyâmın kıymadım câna
Kıyâmet hem gele kurtulmayam ben bu nedâmetten

Kıyâmete hisâbı olmayanlardandır ol gâfil
Ki fark eyler firâkın şâmını subh-i kıyâmetten

Tarîk-i sabr ü tedbir-i selâmet lezzetin bilmen
Bana aşk ü melâmet yeğ gelir sabr ü selâmetten

Tabi'at inhirâfın gör hevâ-yi aşktan tende
İlac et düşmeden sâkî mizâcım istikâmetten

Fuzûlî geç selâmet kûçesinden sabr kûyundan
Ferâgat olmayan yerde sefer yeğdir ikâmetten

220

Fâilâtün / fâilâtün / fâilâtün / fâilün

Kûh-ken bin tîşeni künd eylemiş bir dağ ilen
Ben koparıp salmışım bin dağı bir tırnağ ilen

Gam yolunda ben kalıp gittiyse Mecnun yok aceb
Sayruya düşvârdır hemrehlik etmek sağ ilen

Gerd-i râhın vermese göz yaşına teskîn n'ola
Tutmak olmaz böyle seyl-âbın yolun toprağ ilen

Gam uğurlar aşk bâzârında nakd-i ömrümü

Kılmak olmaz sûd sevdâda yaman ortağ ilen

Ravzâ-i kûyunda tapmıştır Fuzûlî bir makâm
Kim ana cennet kuşu yetmez bin ıl uçmağ ilen

221

Fâilâtün / fâilâtün / fâilâtün / fâilün

Ey giyip gül-gûn dem-â-dem azm-i cevlan eyleyen
Her taraf cevlan edip döndükçe yüz kan eyleyen

Ey beni mahrum edip bezm-i visâlinden müdâm
Gayri hân-i iltifatı üzre mihmân eyleyen

Ey dem-â-dem reşk tîğiyle benim kanım döküp
Mey içip ağyar ile seyr-i gül-sitân eyleyen

Nice kim efgânımı ey mâh işittin geceler
Demedin bir gece kimdir bunca efgân eyleyen

N'ola ger cem'iyyet-i hâtırdan olsam nâ-ümîd
Cem olur mu hûblar zülfün perîşan eyleyen

Yâr dün çekmişti katlim kasdine tîğ-i cefâ
Yetmesin maksûduna yâ Rab peşîman eyleyen

Aşk derdiyle olur âşık mizâcı müstakîm
Düşmenimdir dostlar bu derde derman eyleyen

Zâhidin ta'n ile dönderdim yüzün mihrâbdan
Nice bulmaz ecr bin kâfir müselmân eyleyen
Derd-i hicran nâ-tüvân etmiş Fuzûlî hasteni
Yok mudur yâ Rab devâ-yi derd-i hicrân eyleyen

222

Fâilâtün / fâilâtün / fâilâtün / fâilün

N'ola zâhid bilse küfr-i zülfün imân olduğun
Şimdi görmüşler midir kâfir müselmân olduğun

Ben eğer âşık olup din vermeseydim gârete
Kim bilirdi aşk mülkü kâfir-istân olduğun

Kıl sevâb ey göz döküp kan vâkıf et gâfilleri

Meyl edenler aşka bilsinler ciğer kan olduğun

Taşa benzer kanlı her perkâle kim gözden çıkar
Andan ettim fehm gönlüm şehri virân olduğun

Va’de-i vaslına ol günden ki verdim gönlümü
Ben anun bilmez midim âhir peşîmân olduğun

Aşkını âsan görüp oldum esîri tıfl iken
Bilmedim geldikçe bir âşûb-i devrân olduğun

Ey Fuzûlî hûblar vaslına eylersin heves
Gûyya bilmezsin ol vasl içre hicrân olduğun

223

Fâilâtün / fâilâtün / fâilâtün / fâilün

Yakma cânım nâle-i bî-ihtiyarımdan sakın
Dökme kanım âb-i çeşm-i eşk-bârımdan sakın

Su verir her subh-dem göz yaşı tîğ-i âhıma
Çok beni incetme tîğ-i âb-dârımdan sakın

Cevr odu yaktı beni yanımda durma ey gönül
Bir tutuşmuş âteşim kurb ü civârımdan sakın

Ten evinden rahtını cehd eyle ey can taşra çek
Âfet-i seyl-i sirişk-i bî-karârımdan sakın

Gerçi bir hâk-i rehim kimse beni almaz göze
Çok hakâretle nazar kılma gubârımdan sakın
Şâh-i mülk-i mihnetim hayl ü sipâhım derd ü gam
Hayl-i bî-hadd ü sipâh-i bî-şümârımdan sakın

Ey Fuzûlî hansı mahbûbu ki sevsen rahmi var
Kıl hazer ancak benim bî-rahm yârımdan sakın

224

Mefâîlün / mefâîlün / mefâîlün / mefâîlün

Görüp mühlik benim çevremde bahr-i aşk tuğyanın
Kaçıp bir dağa çıkmış Kuh-ken kurtarmağa cânın

Bırakmış itlerine pâre pâre gönlümü ol meh

Üleştirmiş kesip erbâb-i istihkâka kurbânın

Benim çâk-i giribânım görüp ayb eylemez ol kim
Görür ser-mest çıkdıkça anun çâk-i giribânın

Gönül gam hem-demidir kanın ey göz merdümü içme
Bilirsin kana kandır gam sana koymaz anun kanın

Gözün kim gûşe-i mihrâb tutmuş din kılar yağma
Bu mülkün etmek olmaz fark kâfirden müselmânın

Gözüm merdümleri çoktan kılarlar da'vî-i aşkın
Ne hâcet yaşların sormak anarlar Nûh tûfânın

Fuzûlî çekme yârın okların her lâhza yârenden
Sana mı kaldı çekmek her zaman bir yâr hicrânın

225

Mefâîlün / mefâîlün / mefâîlün / mefâîlün

Kurutmuş gâliba şevk odu Ferhâd'ın gözü yaşın
Ki ger aksaydı lâ'l eylerdi bî-şek Bî-sütun taşın

Belâ yolunda gavgâya kaçan ben tek dözer Mecnûn
Kaçan olmaz duran tek yeğ bilir her kimse yoldaşın

Demen göz yaşı ile def' olur aşk âteşi tenden
Bu od her yere düşse fark kılmaz kurusun yaşın

Beyân-i aşk bestir levh-i ruhsârımda hûn-i dil
Besâret ehline zâhir kılar her nakş nakkâşın
Fuzûlî bâde-hârı düzâhî der halk hayrânım
Ki Hak niçin salıptır cennete mey-hâne evbâşın

226

Feilâtün / feilâtün / feilâtün / feilün

Ele alır gezicek ol gül-i ra'nâ eteğin
Vehm eder kim tuta bir âşık-i şeydâ eteğin

Bildi kim hak-i reh oldum eteğin tutmak için
Götürür düşmeğe koymaz yere amdâ eteğin

Dâdlar kılmağa ol kâfir elinden geceler

Çıkar âhım göğe tâ tuta Mesîhâ eteğin

Şâmlar kanlı yaşım mevcine elbette değer
Her nice kim götürür çerh-i mu'allâ eteğin

Öyle uryân gerek âvâre-i sahra-yi cünun
Ki ta'allûk dikeni tutmaya kat'â eteğin

Rind hâk olsa dahı dürd-i hum-i bâde olur
Ne ise koymaz elinden mey-i sahbâ eteğin

Güller açıldı Fuzûlî yakalar çâk edüben
Gel tutalım mey ü mahbub ile sahra eteğin

227

Fâilâtün / fâilâtün / fâilâtün / fâilün

Sun' mi'mârı yapan sâ'atte gerdun mahzenin
Dûd-i âhım çıkmağa açmış kevâkib revzenin

Gün batıp yıldız çıkar sanman ki gök dihkânının
Gece âhım dağıdır gündüz yığılmış hırmenin

Göz döker isrâf ile hûn-âbe lâ'lin güyyâ
Kim ciğer dağında ol lâ'lin buluptur ma'denin

Dözmek olmaz tiğ-i bî-dâdına şirin-leblerin
Ger felek Ferhâd veş taş etse uşşâkın tenin

Subh veş çâk et Fuzûlî pîrehen aşk içre kim
Bilmeye kimse giribânından anun dâmenin
228

Fâilâtün / fâilâtün / fâilâtün / fâilün

Görmesem her göz açanda ol gül-i ra'nâ yüzün
Göz yumunca eşk-i gül-gûnum tutar dünyâ yüzün

Gerçi kâfirsin sana ey büt yeter ol ecr kim
Rağbetin büt-hâneden dönderdi bin tersâ yüzün

Perde-i çeşmimde nakd-i cevher-i tîğin senin
Mevce benzer kim tuta tahrîk ile deryâ yüzün

Olma ey sahrâ-nişin gâfil değil her su serâb

Mevc-i eşk-i germ-i Mecnûn'dur tutan sahrâ yüzün

Yâd-i ruhsâriyle ol mâhın gözüm kan yaş döker
Her gören sâ'atte hur-şîd-i cihân-ârâ yüzün

Naz edip dönderme ey bî-derd yüz uşşâktan
Bunca hem gösterme fakr ehline istiğnâ yüzün

Ey Fuzûlî dûd-i âhım tîre eyler âlemi
Görmesem bir lâhza ol mâh-i melek-sîmâ yüzün

229

Fâilâtün / fâilâtün / fâilâtün / fâilün

Bezm-i aşk içre sirişkimdir şarâb-i lâle-gûn
Kıldı gam kaddim büküp cam-i şarâbım ser-nigûn

Her taraf pür hûn eliflerdir çekilmiş göğsüme
Ya hevâdan mevc urur bağrımdaki deryâ-yi hûn

Artırır eyyâm-i hicrânın sirişkim hiddetin
Müddet-i eyyâm mey keyfiyyetin eyler füzûn

Mesken etmiş yâr mâr-i zülfü çeşmim rahnesin
Pend vermen kim anı andan çıkarmaz bin füsûn

Kat'-i ülfet gâliba düşvardır kim eylemiş
Nakş-i Şîrin ile Ferhâd mukayyed Bî-sütun

Rişte-i cân eyledim peyvend târ-i zülfüne
Âh kim çekmekde imdâd eylemez baht-i zebûn
Ey Fuzûlî ben melâmet gevherinin genciyim
Ejderhâdır kim yatar çevremde zencîr-i cünûn

230

Fâilâtün / fâilâtün / fâilâtün / fâilün

Tâ sirişk-i dîde-i Ferhâd-ı gördü lâle-gûn
Çeşmeler suyunu gözden saldı kûh-i Bî-sütûn

Tâ alem kaldırdı âh-i âteşinim şerm edip
Kıldı hur-şîdin felek zerrin livâsın ser-nigûn

Taş bağırlı olmasaydı Bîsütun Ferhât için

Su yerine gözlerinden akıtırdı seyl-i hûn

Ey gören bin dağ ile sabr ü sebâtım eyleme
Nisbetim Ferhâd'a kim bir dağ ile olmuş zebûn

Kuş yuvası sanma kim ser-geşte Mecnûn başına
Hâr ü has cem' eylemiş gird-âb-i deryâ-yi cünûn

Tâ göründü safha-i hüsnünde hattın reşkten
Taşa çaldı âf-tâbın sâde levhin çerh-i dûn

Ey Fuzûlî hâk-i kûy-i yâre yettim hanı Hızr
Kim verem kâmın olam Âb-i Hayat'a reh-nümûn

231

Mefûlü / fâilâtü / mefâîlü / fâilün

Topraktan götür beni ey eşk-i lâle-gûn
Başımdan etme sâyeni kem ey habâb-i hûn

El ta'nesinden isterim ol kûya gitmeyem
Öz ihtiyârım ile beni koyma ey cünûn

Teskin bulur ciğerde harâret sirişk ile
Sûz-i dil ile sînede râhat olur füzûn

Ey hûn-i dîde kesme ciğerden ta'allûkun
Mihrin savutma sîneden ey âteş-i derûn

Bir gün bize sa'âdet-i vasl etmedin nasîb
Bizden götür nuhûsetin ey tâli-i zebûn
Ol gamze hancerine uğratmadın bizi
Kes bizden âşnâlığın ey baht-i vâj-gûn

Ey çerh kıl Fuzûlî'nin ahından ihtirâz
Kim bir gün etmeye yedi tâkını ser-nigûn

232

Fâilâtün / fâilâtün / fâilâtün / fâilün

Dost bî-pervâ felek bî-rahm devran bî-sükun
Derd çok hem-derd yok düşmen kavî tâli zebûn

Sâye-i ümmîd zâ'il âf-tâb-i şevk germ

Rütbe-i idbâr âlî pâye-i tedbir dûn

Akl dûn-himmet sadâ-yi ta'ne yer yerden bülend
Baht kem-şefkat belâ-yi aşk gün günden füzûn

Ben garib ü râh-i mülk-i vasl pür teşviş ü mekr
Ben harîf-i sâde-levh ü dehr pür nakş-i füsun

Her sehî-kad cilvesi bir seyl-i tûfan-i belâ
Her hilâl-ebrû kaşı bir ser-hat-i meşk-i cünun

Yelde berg-i lâle tek temkîn-i dâniş bî-sebât
Suda aks-i serv tek te'sîr-i devlet vâj-gûn

Ser-had-i matlûb pür mihnet tarîk-i imtihân
Menzîl-i maksûd pür âsib râh-i âzmûn

Şâhid-i maksad nevâ-yi çeng tek perde-nişîn
Sâgar-i işret habâb-i sâf-i sahbâ tek nigûn

Tefrîka hasıl tarîk-i mülk-i cem'iyyet mahûf
Âh bilmen n'eyleyem yok bir muvâfık reh-nümûn

Çehre-i zerdin Fuzûlî'nin tutuptur eşk-i âl
Gör ana ne rengler geçmiş sipihr-i nil-gûn

233

Fâilâtün / fâilâtün / fâilâtün / fâilün

Subh-dem gül-zâr içinde çaldı bülbül erganün
Yâ eyyühe'l-uşşâke kumû inneküm lâ-tesme'ûn
Erguvan tuttu piyâle nesteren doldurdu câm
Mutribâ çal nağme-i *yâ eyyü he'l-müstağfirûn*

Her görenler hüsn-i hattın okudu sad-âferin
Lâ bi-şeyin ahsenû illâ kalilen teşkurûn

Gözlerin ser-hoş olanda bâde-i pür-hûn içer
Zir-i lebde çağrışır sâki *velâhüm yehzenûn*

Sen Fuzûlî yâr yolunda can verirsin 'âkibet
İşitenler diyeler *innâ ileyhi râci'ûn*

234

Fâilâtün / fâilâtün / fâilâtün / fâilün

Bâr-i mihnetten nihâl-i kâmetin ham olmasın
Başımızdan sâye-i serv-kadin kem olmasın

Görmesem ruhsâr ü kadd ü çeşm ü lâ'lin dem-be-dem
Ömr bir an bir zaman bir lâhza bir dem olmasın

Gerd-i râhın azm-i gerdûn etti kim bu kadr ile
Şöhre-i âlem hemîn İsî-i Meryem olmasın

İltimâs ettin sabâdan tûtiyâ çektirmeğe
Ağlama ey göz gubâr-i der-gehi nem olmasın

Sen tek âfet geldiğin bilmişti kim Hak'tan melek
İltimâs eylerdi kim âlemde âdem olmasın

Der imiş zâhid ki olmak aybdır rüsvâ-yi aşk
Bu sözü fâş etmesin rüsvâ-yi âlem olmasın

Ey Fuzûlî zevk-i derd-i aşka noksan hayfdır
İhtiyât et penbe-i dâğında merhem olmasın

235

Fâilâtün / fâilâtün / fâilâtün / fâilün

Cem' gönlün devr cevrinden perişân olmasın
Çerh fermânınla gezmekten peşimân olmasın

Yer işi gök cünbişi re'yinle bir dem olmasa
Yeddi iklim ü dokuz gerdûn-i gerdân olmasın
Bir binâdır devletin olmuş penâh-i hâs u âm
Ol binâ yâ Rab cihân oldukça vîrân olmasın

Kılmasa âlem murâdınca medâr olsun harâb
Olmasa devrân senin re'yince devrân olmasın

Çizginirken dostlar kâmınca fermânında çerh
Hâkim-i takdirden tağyir-i fermân olmasın

Tâbi olsun cümle-i âlem senin fermânına
Cümle-i âlemde senden gayrı sultân olmasın

Lâhza lâhza gül-şen-i medhinde gûyâ olmasa
Bülbül-i nutku Fuzûlî'nin hoş-elhân olmasın

236

Mefâîlün / mefâîlün / mefâîlün / mefâîlün

Eger çıksaydı derdin cismden derdim ki cândır bu
Ne hâcet derdini yeğdir demek cândan ayândır bu

Dem-â-dem hûblar cevriyle artar lezzeti aşkın
Yamandır bu ki tahlik etmedin derler yamandır bu

236
Hadengi sâyesinde hoş geçir evkâtını ey dil
Ki gül-zâr-i hayâtın zîneti serv-i revândır bu

Tutuştum âteş-i dilden ciğer kanına gark oldum
Egerçi bir şerâre oddur ol bir katre kandır bu

Cihana kaddin ile kâkülünden fitneler düşmüş
Kıyâmet ibdidâsı fitne-i âhir zamandır bu

Dediler bî-haberler bâğ-i cennet kûyuna benzer
Haber verdi bana andan gelen âdem yalandır bu

Fuzûlî kıldı feryâd ü figanın tîre gerdûnu
Henûz ol mâh sormaz kim ne feryâd ü figandır bu
Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'ilün

237

Gör şirişkim şeb-i hicran deme kim kandır bu
Zerre zerre şerer-i âteş-i hicrandır bu

Sanmanız kanlı döğün sine delip baş çekmiş
Şu'le-i âteş-i âh-i dil-i sûzandır bu

Kesme ümmîd gönül başına çizginmekten
Ola nâ-geh düşe fırsat ele devrândır bu

Dem-be-dem cânımı ey derd ü belâ incitmen
Lûtf edin bir iki dem kim size mihmândır bu

Ne yakarsın okun ey âteş-i dil vasl günü
Bize hicrân gecesi şem'-i şem-istândır

Gönül ister ala bir bû ser-i zülfünden lik

Vermeden cân diler almak sanır âsândır bu

Dün demişsin ki Fuzûlî bana kurbân olsun
Sana kurbân olayım yine ne ihsandır bu

Fe’ilâtün (fâ’ilâtün) fe’ilâtün fe’ilâtün fa’ilün

238

Nihâl-i derdir Mecnûn yer etmiş sâyesin âhû
Başında kuş yuvası börk ayağında selâsil su

Bana Zâl-i felek çektirdi ol mûy-miyan cevrin
Görün bir târ-i mûyu nice ejder etmiş ol câdû

Olur meyl-i dil efzûn âsitânın taşına her dem
Egerçi resmdir yastıktan ikrâh eylemek sayru

Terahhum kıl bükülmüş kaddimevehm eyle âhımdan
Sakın çıkmaya nâ-geh yaydan ol ok ey kemân-ebrû

Nedir dedim ruh-i sâfında aks-i merdüm-i çeşmim
Dedi gelmiş gemiyle Rûm’a derya kat’edip Hindû

Kaşın yayı firâkından hadengin kimi inceldim
Nice bir çektirir aşkın bana zulmün ne gücdür bu

Fuzûlî ayrı düştük yârdan sabr etmeğe yer yok
Düşüp sahrâya efân edelim sen ayru ben ayru

Mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün

239

Ramazân oldu çekip şâhid-i mey perdeye rû
Mey için çeng tutup ta’ziye açtı gîsû

Bildi mutrib ki nedr hâl götürdü kopuzun
Bezmden çekti ayağını sürâhi vü sebû

Bezm kânûnu bozuldu ne için çeng ile def
Yığılıp etmeyeler hâkim eşiğinde gulû

Ramazan ayı gerek açıla cennet kapısı

Ne revâ kim ola mey-hane kapusu bağlu

Feth-i mey-hane için okuyalım Fâtiha'lar
Ola kim yüzümüze açıla bir bağlı kapu

ÂF-tâb-ikadeh etmez ramazân ayı tulû
Ne belâdır bize ya Rab ne kara gündür bu

İntizâr-i mey-i gül-reng ile bayram ayına
Baka baka inecektir gözümüze kara su

Ramazân oldu budur vehmi Fuzûlî'nin kim
Nice gün içmeye mey zühd ile nâ-geh tuta hû

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün feilün (fa'ilün)

240

Bülbül-i dil gül-şeni ruhsârın eyler ârzû
Tûtî-i can lâ'l-i şeker-bârın eyler ârzû

Nâme-i kâsıd peyâmiyle hoş olmaz hâtırım
Öz lebinden lehce-i güftârın eyler ârzû

Serv ü gül nezzâresin n'eyler sana hayrân olan
Ârızınlan kadd-i hoş-reftârın eyler ârzû

Hecr bimârı tenim bâd-i sabâdan dem-be-dem
Sıhhat için sıhhat-i ahbârın eyler ârzû

Zulmet-i hecrinde bakmaz şem'-e çeşmim merdümü
Pertevi-i ruhsâr-i pür-envârın eyler ârzû

Arzû-mend-i visâlindir Fuzûlî haste-dil
Vaslın ister devlet-i didârın eyler ârzû

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâilün

241

Gönül tâ var elinde câm-i mey tesbîhe el urma
Namâz ehline uyma anlarınla durma oturma

Eğilip secdeye salma ferâgat tâcını baştan
Vuzûdan su sepip râhat yuhusun gözden uçurma

Sakın pâ-mâl olursun bûriyâ tek mescide girme
Ve ger nâ-çâr gir sen anda minber kimi çok durma

Müezzin nâlesin alma kulağa düşme teşvîşe
Cehennem kapısın açtırma vâ'izden haber sorma

Cemâ'at izdihâmı mescide salmış küdûretler
Kudûret üzre lûtf et bir kudûret sen hem artırma

Hatibin sanma sâdık vâ'izin kavliyle fi'l etme
İmâmın tutma âkil ihtiyârın anâ tapşırma

Fuzûlî behre vermez tâ'at-i nâkış nedir cehdin
Kerem kıl zerki tâ'at sûretinde hadden aşırma

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

242

Su verir her suph-dem göz yaşı tiğ-i ahıma
Kim dökem kanın sipihrin salsa mihrin mâhıma

Şem-i ruhsârın odu kıldı beni âteş-gâhıma
Çâk-i sinemden temâşâ eyle âteş-gâhıma

Tûtiyâ tek çeşm-i erbâb-i nazardır menzilim
Gerçi hâk-i reh-güzârım dide-i bed-hâhıma

Gam kimi öldürse kanlı tek kaçar benden yana
Şâh-i derdim ilticâ eyler ulüvv-i câhima

Bir fakirim durmasın kimse bana ta'zim için
Kanda gitsem ey gözüm su sep gubâr-i râhıma

Gâfilim sırr-i leb-i cân-perverinden tâ hatın
Konduruptur gerd mir'ât-i dil-i âgâhıma

Ey Fuzûlî yâre dönderdim yüzüm âğyârdam
Hasmı çok gördüm sığındım sıdk ile Allâh'ıma

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

243

Rahm et ey şeh dil-i derviş çeken âhlara
Ki gedâ âhı eser eyler ulu şâhlara

Mihri yok mâhlara âh eser etmez yâ Rab
Ver bir insâf bu mihri yok olan mâhlara

Kaşların tâkına versem dil-i sûzan ne aceb
Resmdir asıla kandil nazar-gâhlara

Mâ'il-i serv-kadin vaslına yetmez nişe kim
Baht şâyeste değil himmeti kûtâhlara

Sâkî-i bezm-i cünûn nergis-i mestindir kim
İçirir bâde-i gaflet dili âgâhlara

Bakma ey dide zenâhdânına mahbûbların
Gezme gâfil hazer et düşmeyesin çâhlara

Ey Fuzûlî vera' ehli reh-i mescid tutmuş
Sen reh-i mey-kede tut uyma bu güm-râhlara

Fe'ilâtün (fa'ilâtün) fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün (fa'ilün)

244

Âşık oldum yine bir tâze gül-i ra'nâya
Ki salar âl ile her dem beni yüz gavgâya

Let urup kâleb-i fersûdemi geh habs kılar
Geh serâsime vü uryan bırakır sahrâya

Yüzümün kan ile kimûhtunu al ettim kim
Âlet-i san'at ola ol büt-i bî-pervâyâ

Bu ne iştir ki bizi iğne kimi inceldip
Salar iplikkimi her dem bir uzun sevdâya

Ayağın bağlamış âvârelerin san'at ile
Yok nihâyet ser-i kûyunda gezen şeydâya

Lâht lâht olmuş iken gamze direfşini çekip
Çâre-sâz olmadı bir gün ten-i gam-fersâya

Yaka çâk edeni basmak kimi salar ayağa
Ey Fuzûlî gör anun ettiğini istisnâğa

Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün (fa’lün)

245

Yine ol mâh benim aldı karârım bu gece
Çıkacakır feleğe nâle vü zârım bu gece

Şem’ veş mahrem-i bezm eyledi ol mâh beni
Yanacaktır yine hecr oduna varım bu gece

Hem visâli urar od cânıma hem hicrânı
Bir aceb şem’ ile düştü ser’ü kârım bu gece

Ne tütündür ki çıkar çehre dil-i zâre meger
Hecr dâğını urar lâle-‘izarım bu gece

Subha saldı bu gece şem kimi katlimi hecr
Ola kim subh gelince gele yârim bu gece

Pâre pâre ciğerim itlerine nezr olsun
Ol ser-i kûya eger düşse güzârım bu gece

Var idi subh visâline Fuzûlî ümmîd
Çıkmasa hasret ile cân-i figârım bu gece

Fê’ilâtün fê’ilâtün fê’ilâtün fê’ilün

246

Olsaydı bendeki gam Ferhâd-i mübtelâde
Bir âh ile verirdi bin Bisütûn’ı bâde

Verseydi âh-i Mecnun feryâdımın sadâsın
Kuş mu karâr ederdi başındaki yuvade

Ferhâd’a zevk-i sûret Mecnûn’a seyr-i sahrâ
Bir râhat içre her kim ancak benim belâde

Eşk-i revânıma il cem’oldu var ümîdim
Kim ola vara vara cem’iyyettim ziyâde

Geh gamzen içmek ister kanımı gâh çeşmin
Korkum budur ki nâ-geh kanlar ola arade

Ser-verlik ister isen üftâdelik şi’âr et
Kim düşmeden ayağa çıkmadı başa bâde

Ger görmemek dilersen resm-i cefâ Fuzûlî
Olma vefaya tâlib dünyâ-yi bi-vefâde

Mef’ûlü fâ’ilâtün mef’ûlü fâ’ilâtün

247

Mushaf demek hatâdır ol safha-i cemâle
Bu bir kitâp sözüdür fehm eden ehl-i hâle

Ruhsâre nokta olmak resm-i hat olmasaydı
Düşmezdi menzil etmek ruhsârın üzre hâle

Hayrân-i mâh-i ruyun hur-şîde mihr salmaz
Müştâk-i tâk-i ebrin eksik bakar hilâle

Kondurdu gerd hattın âyine-i murada
Kufl urdu akd-i zülfün gencîne-i visâle

Devrân bana kalem tek sevdâ kapısın açtı
Tâ kaddimi gamından dönderdi za’f nâle

Rem-i vefa Fuzûlî senden kemâle yetmiş
Hoş kâmil-i zamansın ahsent bu kemâle

Mef’ûlü fâ’ilâtün mef’ûlü fâ’ilâtün

248

Yürtmeniz arakı meclis içre bâde ile
Harâm-zâdeni koyman helâl-zâde ile

Verir sitem sebâkın tıfl-i hattına zülfün
Koma ol içi karanı bu levh-i sâde ile

Bana zamân ile Mecnun mukaddem olsa n’ola
Oyunda şâh ber-â-ber deyil piyâde ile

Kaşın belâsına düştüm felek gamın çekerek
Bu güçlü yayı çeker oldum ol kebâde ile

Kapında ham kaddimi gezdirip yürür gönlüm

İtin durur yüğürür her taraf kılâde ile

Benim müderris-i ilm-i cunûn hanı Mecûn
Ki ber-murâd ola devrimde istifâde ile

Yaşım ayağına ger düşse men'in eylemzem
Ne eyledi bana nem var bir fütâde ile

Beni sığınma Fuzûlî gam içre Mecnun tek
Ki ben ziyâdeyim andan gam-i ziyâde ile

Mefâ'ilün fê'ilâtün mefâ'ilün fê'ilün

249

Bâğa bir bülbüle arz-i gül-i ruhsâr eyle
Yık gülün ırzını bülbül gözüne hâr eyle

Bâğ şahidlerine zülf ile çeşmin göter
Sünbülü der-hm edip nergisi bîmâr eyler

Gonceye lâf-i letâfette ağız açtırma
Lâhza lâhza anı şerm-ende-i güftâr eyle

Serve âzâdlık ismiyle yaraşmaz yürümek
Anı hem şive-i reftâra giriftâr eyle

Dâr-i dünyânı gönül cehd kılıp terk edegör
Hâb-i gaflette iken özünü bîdâr eyle

Ey ciğer zahmı ağız açma hadengin göricek
Yetene râz-i nihânım yeter ihzâr eyle

Kes Fuzûlî tama'ın gayrı temannâlardan
Kanda olsan taleb-i devlet-i dîdâr eyle

Fê'ilâtün (fâ'ilâtün) fê'ilâtün fê'ilâtün fê'ilün (fâ'ilün)

250

Hazer kıl ah odundan cevrini uşşâka az eyle
Has ü hâşâki yakma şu'lesinden ihtirâz eyle

Sanemler secdesidir bizde tâ'at Tanrı'çün zahid
Kimi görsen sen öz dinin teklîf-i namâz eyle

Hakikat hattını yazmak dilersen levh-i zâtında
Hatın gül-ruhların manzûr tut meşk-i mecâz eyle

Sanemler seng-dillerdir işitmezler söz ey râhip
Yeter bi-hûde ben tek anlara arz-i niyâz eyle

Senin nâzın görende akl kalmaz hasbeten-li'llâh
Eman ver âşık-i didâra bir dem terk-i nâz eyle

Yolunda intizâr-i makdeminle hâk olan çoktur
Hırâm et bir kadem bin hâk-sârı ser-firâz eyle

Fuzûlî câna tapşırdın hayâlin şimdi rüsvâsın
Sana kim der ki nâ-mahreme ifşâ-yi râz eyle

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

251

Uyup âhûya düştü müşg Mecnûn tek peyâbâne
N'ola çeksen anı zecir-i zülf-i anber-efşâne

Çeker kâfir gözün her dem ciğerden gamze peykânım
Ne güçtür bu ne verdi alabilmez bir müselmâne

Belâ nâvekleri sancılmasın mı göğsüme her dem
Dolaşır şâne tek her lâhza ol zülf-i perîşâne

Sadâ-yi nâvekin çıktıkça can hurrem olur gûyâ
Bu zindân-i belâdan çıkmağa ruhsat verir câne

Boyanıp kana olmuş pâre pâre güller a'zâsı
Meger hancer çekip sen serv tek çıktın gül-istâne

Melâmet oduna yandın Fuzûlî çık bu âlemden
Terahhum kıl revâ görme ki âlem oduna yane

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

252

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün

İstedim merhem okundan ciğerim yâresine
Attı bin ok ki değer her oku bir pâresine

Birbiriyle çekişir gerd-i rehn' çin müjeler
Gör ne kanlar düşecektir oları aresine

Çekmez oldu gönül oklar yükün ol serv meger
Çekerek ata okun rahm ede bi-çâresine

-252-

Fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilün

Kanı göz yaşı kimi ehl-i nazar kim yüğürüp
Bir içim su vere deşt-i gamın âvâresine

Her taraf akslerimdir görünen yâ yığılıp
Geldi su halkı sirişkim suyu nezzâresine

Bilmezem kim nazar ehli nesini eksiltir
Gazab eyler nazar etsem meh-i ruhsâresine

Ey fuzûlî ciğerim kanını koymaz döküle
Can fedâ ol sanemin gamze-i hun-hâresine

-253-

Mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün

Karartır âf-tâbı sâye çeksen perde ruhsâre
Diriltir gonce halkın dürc-i lâ'lin gelse güftâre

Sana bir söz deyince geçti ömrüm hasbeten-li'llâh
Sû'âlim kâm-i dil vermekte muhtâc etme tekrâre

Dil-i sâd-pâreni cem'eylemek kûyunda müşkildir
Olur mu cem'e kâbil her itin ağzında bir pâre

Ser-i zülfünde her mû sayd kılmış bir dil-i sûzân
Düşüptür sanasın bir şu'le od şem üzre her târe

Temennâ-yi visâlin'çin değil giryem budur kasdım
Ki seyl-i eşkten yer kalmaya kûyunda âğyâre

Başım kaldırmasın hâk-i rehinden ser-nigûn çeksin
Çeker olsa musavvir sûretim kûyunda dîvâre

Fuzûlî za'f-i ten özrüyle kesme nâle vü zârın

Bizi çün çeng tek mu’tâd kıldın nâle vü zâre

-254-

Fe’ilâtün/ fe’ilâtün/ fe’ilâtün/ fa’lün

Batalı kana okun dîde-i giryân içre
Bir eliftir sanasın kim yazılır kan içre

Yeridir sine-i sûzânıma gül-han deseler
Ancak kim yandı okun sine-i sûzân içre

Cânı ten içre ne saklardım eger bilseydim
Ki değil gizli gam-i lâ’l-i lebin cân içre

Alagör oklarını dîdelerimden ey dil
Hayfdır olmaya nâ-geh yite müjgân içre

Çâk gönlüm yaresinde yaraşır peykânın
Ikd-i şeb-nem hoş olur gonce-i handân içre

Kaddine serv demiş goncelerin ta’nından
Duramaz bâd-i sabâ hiç gül-istân içre

Ey Fuzûlî kime sûz-i dilimi şerh edeyim
Yok benim kimi yanan âteş-i hicrân içre

-255-

Fâ’ilâtün/ fâ’ilâtün/ fâ’ilâtün/ fâ’ilün

Hoştur ey gün tâli’in kim düştün ol hak-i dere
Ehl-i devlet dâmenin tuttun yetersin bir yere

Dâme düşmüş bir şikârim ki adem sahrâsına
Menzilimden her taraf açmış ecel bin pencere

Lâ’lin etrâfında hattından gönül iymin değil
İ’timad olmaz yeni imâna gelmiş kâfere

Hat ne hâcet ehl-i dil kaydına ruhsârın yeter
Âlemi tutmakta gün muhtâc olur mu leşkere

Sâye saldın suya serv-i nâzı reşk öldürdü kim
Ben durarken devlet-i vaslın ne nisbet âhere

Başta her tîğ aşk odundan bir tütündür kim çıkar
Çizginen başım belâ bezminde benzer micmere

Ey Fuzûlî bende râhat koymadı şeydâ gönül
İsterim ki kurtulam andan verem bir dil-bere

-256-

Mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün

Nihâl-i servdir kaddin kaşın nûn ol nihâl üzre
Misâl-i nokta-i nun hâlin ol müşgin hilâl üzre

Olup hayran götürmen hatt ü hâlinden nazar gûyâ
Gözüm merdümleridir noktalar ol hatt ü hâl üzre

Ham ettin kâmetim ger terk-i ser kıldımsa ma'zûrum
Ne özrüm var eger derlerse olmaz nokta dâl üzre

Zülâl-i hûn-i dildendir gözüm peymânesi memlû
Habâb altındadır ol nokta kim korlar zülâl üzre

Yazar göz perdesine eşk şerh-i hâl bilmez kim
Okunmaz kan ile yazılsa hat evrâk-i âl üzre

Dem-â dem kilk-i müjgân ile tıfl-i merdüm-i çeşmim
Hat-i sevdâ-yi hâlin meşk eder lef-i hayâl üzre

Fuzûlî'nin tarık-i nazma tab'ın müstakîm etmiş
Hayâl-i kâmetin kim bir eliftir i'tidâl üzre

-257-

Fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fa'lün

Ârızın görse felek mihr bırakmaz aye
Zerre zerre kılar anı bırakır sahrâye

Leblerin aksin alıp bâğa girer her dem su
Reşkten kan içirir berg-i gül-i ra'nâye

Yeridir aksine âyîne demir bend ursa

Ne için karşı durur sen kimi bî-hemtâye

Bulduğu yerde hasedden gün urur sâyene tîğ
Ki refîk olmaya sen mâh-i melek-simâye

Oka peykan dikilir gamzen için peyveste
Dokunur ta'ne oku kaşın ucundan yaye

Lâ'l-i nâbın sıfatı şed-i musaffâdır lik
Acı etmiş anı safrâ-yi hased sahbâye

Yâr salmazsa Fuzûlî sana meylin ne acep
Nice meyl etmek olur sen kimi bir rüsvâye

-258-

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fa'

Ey dil-i ser-geşte vü şikeste vü vâlih
Salli ve sellim ale'n-nebiyyi ve âlih

Na't-i nebi'dir kemâl-i akl nişânı
Fâte bi mâ şâa min sıfatı kemâlih

Dâğ-i fırâkına ihtimâl ne mümkin
Ahrakani nâru iştiyâki visâlih

Zikri ile hoş geçir hemîşe zamânın
Müftekiren fi cemâlihi ve celâlih

Eyle hayâl-i rûhun nazarda tasavvur
Vaktebese'n-nûri min şuâi cemâlih

Marzî vü meşkûrdur cemî'i fi'âli
Ahsene men hassahu cemîu hisâlih

Tâbi'i olmaktadır necât Fuzûlî
Yesserekallahu tâbian lifiâlih

-259-

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Cânımın cism ile zevk-i ittisâli kalmadı
Âh kim sensiz dirilmek ihtimâli kalmadı

Şükrü li'llâh baht yâr oldu yetirdim tîğine
Başımın bir kılca boynumda vebâli kalmadı

İstedim ol mâha arz-i hâl edem hayret bana
Öyle gâlib oldu kim bir söz mecâli kalmadı

Bilmezem hâlin hayâlin kanda tasvir eyleyem
Dâğdan bir yer ten ü cânımda hâlî kalmadı

Her kimi gördünse gam üftâdesi tuttun elin
Veh ki benden gayrı bir gam pây-mâli kalmadı

Ey hoş ol ser-mest kim gönlünde zevk u şevkten
Âhiret endîşesi dünyâ hayâli kalmadı

Âferin ey câm kim sildin gönül âyinesin
Hâtır-i pâkinde dünyânın melâli kalmadı

Dürd-nisbet pâ-mâl-i kayddır her kim ki var
Bezm-i dehr içre harîf-i lâ'übâli kalmadı

Gör Fuzûlî aşk tuğyânın adem mülkün gözet
Azm-i küne et kim hevânın i'tidâli kalmadı

-260-

Fâ'ilâtün/ fa'ilatün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Gördüm ol hur-şîd hüsnün ihtiyârım kalmadı
Sâye tek bir yerde durmağa karârım kalmadı

Bir gün olmaz tal'atın görmek müyesser âh kim
Zerrece ol gül yanında i'tibârım kalmadı

Pâk kıldı sûretimden za'f dehr âyinesin
Öyle mahv oldım ki bir zerre gubârım kalmadı

Gam günü hem-demlerim gark oldular göz yaşıma
Silmeğe göz yaşımı bir gam-güsârım kalmadı

Rüzgârım hoş geçerdi âh kim devran dönüp
Oldu ahvâlim harâb ol rüzgarım kalmadı

Râh-i aşk içre bana ancak fenâ maksûd idi
Şükr kim maksûda yettim intizârım kalmadı

Ey Fuzûlî il kamu ağyârım oldu yâr için
Sûz-i dilden gayrı bir dil-sûz yârım kalmadı

-261-

Mef'ûlü/ fâ'ilâtün/ mef'ûlü/ fâ'ilâtün

Merhem koyup onarma sinemde kanlı dâğı
Söndürme öz elinle yandırdığın çerâğı

Uymuş cünûna gönlüm ebruna der meh-i nev
Ne i'tibâr ana kim seçmez karadan ağı

Kaddin gamında servin sormağa za'f-i hâlin
Gül-zârdan kesilmez ırmakların ayağı

Dür tek dişin sözünü her dem işitmek ister
Bahrın müdâm anun'çin sâhildedir kulağı

Zülfü siyeh sanemler olmuş senin esîrin
Aşkında her birinin öz zülfü boynu bağı

Ger müşg derse âşık ol bûy-i zülfe sâkî
Tünd olma bir kadeh ver ter eylesin dimağı

Devran havâdisinden yok bakimiz Fuzûlî
Dârü'l-emânımızdır mey-hâneler bucağı

-262-

Yeter ey felek bu cefâ yetir men-i zâre serv-i revânımı
Meh-i tal'atiyle münevver et dil ü dîde-i nigerânımı

Ruhum üzre hatt-i sirişkimi defe'ât ile kadem-i müjem
Rakam ettiğiyçin el okuyup bilir oldu râz-i nihânımı

Bu belâya saldı beni kadin ki yaşırdı yer yüzünü yaşım
Bu yere yetirdi beni gamın ki felek işitti figânımı

Ciğerim odunu nihân iken ele zâhir etti mürâr ile
Göreyim yere geçe âb-i çeşm-i ter-i şerâre-feşânımı

Tutalım ki zülf-i siyâhını tutan üzre sâbit olur günâh

Ne revâ ki gamze-i kâtilin güneh etmeden döke kanımı

Nice kadd ü hatt ü ruhun gam ü renc ü derd ü belâ ile
Büke kaddimi döke yaşımı yıka gönlümü yaka cânımı

Sitemin taşı ile başı sınuk bedeni şikeste Fuzûlî'yim
Bu alâmet ile bulur beni soran olsa nâm ü nişânımı

-263-

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Her gören ayb etti âb-i dide-i giryânımı
Eyledim tahkik görmüş kimse yok cânânımı

Lâhza lâhza hûblar gördüm ki dil kasdındadır
Pâre pâre eyledim ben hem dil-i sûzânımı

Çok yetirme göklere efgânım ey kâfir sakın
İncinir nâ-geh Mesihâ işitip efgânımı

Kılma her sâ'at beni rüsvâ-yi halk ey berk-i âh
Eyleme rûşen şeb-i gam külbe-i ahzânımı

Çıkma ey divâne bâzâr-i melâmetten deyu
Muttasıl çâk-i giribânım tutar dâmânımı

Hansı büttür bilmezem imânımı gâret kılan
Sende îman yok ki sen aldın diyem imânımı

Ey Fuzûlî câne yetmişti gönülden şükr kim
Bağladım bir dil-bere kurtardım andan cânımı

-264-

Mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün

Beni candan usandırdı cefâdan yâr usanmaz mı
Felekler yanndı âhımdan murâdım şem'i yanmaz mı

Kamu bîmârına cânân devâ-yi derd eder ihsân
Niçin kılmaz bana dermân beni bîmâr sanmaz mı

Gamım pinhân tutardım ben dediler yâre kıl rûşen
Desem ol bi-vefâ bilmen inanır mı inanmaz mı

Şeb-i hicrân yanar cânım döker kan çeşm-i giryânım
Uyadır halkı efgânım kara bahtım uyanmaz mı

Gül-i ruhsârına karşu gözümden kanlı akar su
Habibim fasl-i güldür bu akar sular bulanmaz mı

Değildim ben sana mâ'il sen ettin aklımı zâ'il
Bana ta'n eyleyen gâfil seni görgeç utanmaz mı

Fuzûlî rind-i şeydâdır hemîşe halka rüsvâdır
Sorun kim bu ne sevdâdır bu sevdâdan usanmaz mı

-265-

Mef'ûlü/ mefâ'îlün/ mef'ûlü/ mefâ'îlün

Âyine sever candan ruhsâre-i cânânı
Bir gâyete yetmiş kim ayrılsa çıkar cânı

Feryâd ki aks oldu ol kim göreyim derdim
Âyine-i ruhsârın levh-i dil-i hayrânı

Ol çâh-i zenahdâna derdim vereyim gönlüm
Gönlümde görür oldum ol çâh-i zenahdânı

Âzâdlerin gönlün cem' etmiş iken gaflet
Depretme sabâ bi'llâh ol zülf-i perişânı

Yâre gam-i pinhânın izhâr edebilmezdim
Şâdım ki revân oldu gözden ciğerim kanı

Derd ü gam-i pinhânım fehm etti el âhımdan
Yüz âh ki fâş etti derd ü gam-i pinhânı

Hicrân gecesin görgeç dûzah elemin bildim
Kim rûz-i kıyâmettir yârın şeb-i hicrânı

Candan geçeli buldum râhat gam-i âlemden
Hoş hikmetle buldum ol derde bu dermânı

Yâ rab ne sebebdendir kim hiç eser kılmaz
Dil-dâre Fuzûlî'nin feryâd ile efgânı

-266-

Mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün/ mefâ'îlün

Mübeddel kılmağa subh-i visâle şâm-i hicrânı
Benim âhım alıptır subh ü şâm çerh dâmânı

Gözüm yaşına hem-reng olduğıyçün keşf-i râzımda
Basarken bağrıma düştü gözümden bağrımın kanı

Dil-i pür-hun mudur sinemde yâ ol kaşları yanın
Çekilmiş nâveki cismimde kalmış kanlı peykânı

Yüzün görmek temennâsındayım ammâ budur müşkil
Ki dem düştükçe açtırmaz bana göz eşk tuğyânı

Dedin ey Hızr benzer yâr lâ'li Âb-i Hayvân'a
Bu ta'zîm ile toprakdan götürdüm Âb-i Hayvân'ı

Nisâr-i hâk-i pâyın lâyıkı bir gevher isterdim
Kamu gözden geçirdim katre katre eşk-i galtânı

Fuzûlî'nin yeter aşkına inkâr eyle ey gerdûn
Güvâh-i hâl yetmez mi sana feryâd ü efgânı

-267-

Fâ'ilâtün/ fe'ilâtün/ fe'ilâtün/ fa'lün

Gitti elden sanemin sünbül-i müşg-efşânı
Yine devr etti perîşan men-i ser-gerdânı

Öyle mu'tâd olubam âteş-i hicrânına kim
Görmesem yandırır elbette beni hicrânı

Gökte âhım yeli söndürdü çerâğın güneşin
Yerde eşkim ayağa urdu dür-i galtânı

Göz beyâzına çeker lâ'l-i lebin sûretini
Dem-be-dem hâme-i müjgân ile bağrım kanı

Çıktı can kimseye izhâr edebilmen derdim
N'ideyim âh bu derdin ne ola dermânı

Ey sitem taşını bî-derdlere zâyi eden
Yapagör bir nice taş ile dil-i vîrânı

Verse can yetmese cânâne Fuzûlî ne aceb
Her kişi kim sever öz cânı için cânânı

268

fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

Ey vücûd-i kâmilin esrâr-i hikmet masdarı
Masdarı zâtın olan eşyâ sıfâtın mahzarı

Mahzarı her hikmetin sensin ki kilk-i kudretin
Safha-i eflâke nakş etmiş hutût-i ahteri

Ahteri mes'ûd olan oldur ki tab'-i pâk ilen
Kâbili feyz ola lûtfundan safâ-yi cevheri

Cevheri ma'yûb olan nâkış benim kim muttasıl
Sâdedir hattın hayâlinden zamîrîm defteri

Defteri a'mâlimin hatt-i hatâdandır siyâh
Kan döker çeşmim hayâl ettikçe hevl-i mahşeri

Mahşeri eşkim verir seyl-âba Ger Rûz-i cezâ
Olmada makbûl-i der-gâhın sirişkim gevheri

Gevheridir aşk bahrinin Fuzûlî âb-i çeşm
Lîk bir gevher ki lûtf-i Hak anadır müşterî

269

feilâtün (fâilâtün) feilâtün feilâtün feilün (fa'lün)

Yıktı sâki bir ayağ ile ten-i efgârı
Bir tepük eyledi viran bu kühen dîvârı

Gâh ma'mûr kılar bâde beni gâh harâb
Görünüz gâh yapıp hâh yıkan mi'mârı

Gün çıkınca saçarım gevher-i eşk encüm tek
Geceler yâdıma geldikçe meh-i ruhsârı

Dil yakar dâğ gözün fikri ile hecr günü
Bu çerâğ ile mi saklar gece ol bimârı

Yok özünden haberi kim ki gelir dünyâya

Bezmden taşra komaz pir-i muğan hüş-yârı

Bize çün kadr bulunmaz çıkalım dünyâdan
Müşteri yok nice bir bekleyelim bâzârı

Kayd-i taklîd Fuzûlî sana bir âfettir
Bir hisâr edegör andan özüne zünnârı

270

mefâîlün mefâîlün mefâîlün mefâîlün

Revâcın nakd-i peykânınla bulmuş hüsn bâzârı
Geçer nakdin eger bin Yûsuf'un olsan harîdârı

Meger devr-i ruhun tarhın çeker gül safhası üzre
Kim olmuş gevger-efşan bülbülün pergâr-i minkârı

Çeker bün dâ'ire çevremde hırz için sirişkimden
Hamide kadimdin bi-hûde çizginmez bu pergârı

Geçer nâlem felekten ham kadimni çenge benzetmen
Ki çıkmaz perdeden çengin sadâ-yi nâle vü zârı

Yeni aydan felek sathında bin kâleb düzüp bozmuş
Verince kaşların tâkına sûret sun' mi'mârı

Sanemler hidmetin tâ'at bilen rind ecrsiz kalmaz
Kılar bin rişte-i tesbih işin her târ-i zünnârı

Fuzûli'ni dehânın hayreti bir derde salmış kim
Ne pinhân etmeği mümkindir ol derdin ne izhârı

271

feilâtün feilâtün feilâtün feilün

Yâr kılmazsa bana cevr ü cefâdan gayrı
Ben ana eylemezem mihr ü vefâdan gayrı

Ey diyen gayre gönül verme hanı bende gönül
Ser-i zülfünde olan bahtı karadan gayrı

Kıldı Mecnun kimi çoklar heves-i aşk veli
Döymedi derde men-i bî-ser ü pâdan gayrı

Müşg-i Çin zülfün ile eylese da'vi ne aceb
Ne olur yüzü kara kulda hatâdan gayrı

Lebine Çeşme-i Hayvan demezem kim lebinin
Var bin câna değer feyzi bakâdan gayrı

Hiç kim bilmedi tahkîk ile ağzın sırrın
Sırı-i gaybı ne bilir kimse Hudâ'darı gayrı

Ey Fuzûlî bize takdîr gam etmiş rûzâ
Kılalım sabr nedir çâre rızâdan gayrı

272

feilâtün (fâilâtün) feilâtün feilâtün feilün (fa'lün)

Ne görür ehl-i cefâ bende vefâdan gayrı
Ne bulur şem' yakan kimse ziyâdan gayrı

Ey olan sâkin-i mescid ne bulupsan bilmen
Bûriyâsında anun bûy-i riyâdan gayrı

Gel harâbâta nazar sâkiye kıl kim yoktur
Ruh-i sâf ü mey-i sâfında safâdan gayrı

Ser-be-ser vâdi-i mihnettir ü gam mülk-i vücûd
Bir ferâgat yeri yok şehr-i fenâdan gayrı

Cümle-i halk bana yâr için ağyâr oldu
Kalmadı kimse bana yâr Hûdâ'dan garı

Azm-i kûyunda gönül yârlık ister bizden
Elimizden ne gelir hayr du'âdan gayrı

Fakr imiş fakr Fuzûlî şeref-i ehl-i vücûd
Özüne eyleme hem-dem fukarâdan gayrı

273

feilâtün feilâtün feilâtün feilün

Hâsılım yok ser-i kûyunda belâdan gayrı
Garazım yok reh-i aşkından fenâdan gayrı

Ney-i bezm-i gamım ey âh ne bulsan yele ver
Oda yanmış kuru cismimde hevâdan gayrı

Perde çek çihreme hicran günü ey kanlı sirişk
Ki gözüm görmeye ol mâh-likâdan gayrı

Yetti bî-kesliğim ol gâyete kim çevremde
Kimse yok çizgine gird-âb-i belâdan gayrı

Ne yanar kimse bana âteş-i dilden özge
Ne açar kimse kapım bâd-i sabâdan gayrı

Bozma ye mevc gözüm yaşı habâbın ki bu seyl
Koymadı hiç imâret bu binâdan gayrı

Bezm-i aşk içre Fuzûlî nice âh eylemeyem
Ne temettu' bulunur neyde sadâdan gayrı

274

fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

Göz karesi eşk-i gül-gûnumda hâlin sadkası
Eşk-i gül-gûnum gül-i ruhsâr-i âlin sadkası

Dûd-i âhımdan kararmış zâr ü ser-gerdan tenim
Âteşin ruhsâr üze müşgin hilâlin sadkası

Şevk-i valsın yandıran nâkış vüdûdum mâh tek
Zerre zerre âf-tâb-i bî-zevâlin sadkası

Âşyan-i tende murg-i rûhu etmen terbiyet
Olmasa pervâne tek şem-i cemâlin sadkası

Hecrine başım fedâ olsun ki cânım mânend ola
Yüz ana mânend hüsn-i bî-misâlin sadkası

Afv eder hidmette her noksânımız pîr-i muğân
Ey Fuzûlî cânımız ehl-i kemâlin sadkası

275

feilâtün (fâilâtün) feilâtün feilâtün feilün (fa'lün)

Kâmetin hidmetine servin eğilmez başı
Ne bilir ehl-i tarîkın revişin ol nâşî

Öğünür dîde ki hayrânım ezelden yüzüne

Oldu ma'lûm bu lâfında ki çoktur yaşı

Eşk-i lâ'lim reh-i aşkında tutuptur eteğim
Korkuluktur nice salıp gidelim yoldaşı

Yetti ol gâyete za'fım ki çeker tasvîrim
Her zaman dâ'ire-i hayrete bin nakkâşı

Muhtesib tanrı için gel bana çok verme azâb
Meyl-i mescid mi eder mey-kedeler evbâşı

Kesti ben şifteden ehl-i selâmet yolunu
Bes ki etrâfıma cem' oldu melâmet taşı

Ey Fuzûlî ne belâ okları kim gelse bana
Sebeb ol kaşları yanın gözüdür yâ kaşı

276

mefâîlün mefâîlün mefâîlün mefâîlün

Tereşşuh kabrimin taşından etmiş çeşmimin yaşı
Hayâl eyler gören kim lâ'ldendir kabrimin taşı

Ne zibâsın ki sûret bağlamaz tasvîr-i ruhsârın
Tahayyür sûret eyler sûretin çekdükde nakkâşı

N'ola gird-âb-i gam dersem men-i ser-geşte dünyâya
Sanır kim çizginir âlem kimin kim çizginir başı

Sipihr-i pür-kevâkibden değil derde devâ mümkin
Hayâl etmen vere tiryâk-i zehr-i gam bu haşhâşı

Bakâsı mümkin olmaz olsa ger divâr-i ömründe
Meh ü hur-şîdden hışt-i binâ eflâkten kâşî

Veriri emvâta ihyâ bâde gûyâ kim çıkıp her dün
Salar feyz-i Mesihâ bâdeye hum-hâne huffâşı

Fuzûli'ni reh-i aşkında eşk ü âh eder rüsvâ
Belâdır her kimin bir yolda gammâz olsa yoldaşı

277

mefâîlün mefâîlün mefâîlün mefâîlün

Meger hâb içre gördün ey gönül ol çeşm-i şehlâyı
Ki kıldın tarfetü'l-'ayn içre gark-i eşk dünyâyı

Yetirdi âhımı gerdûna ol büt gör ne kâfirdir
Demez kim gökte âhım incide nâ-geh Mesihâ'yı

Çekersin ey musavvir sûretin ol meh-veşin ammâ
Ne mümkindir murâdınca çekilmek kaşları yayı

Belâdır şerhlere ben kimi rüsvâ-yi halk olmak
Ne hış Ferhâd ü Mecnun menzil etmiş kûh u sahrâyı

Görünmez yâr halk eşkim temâşasına cem' olmuş
Eger nâ-geh görünse ol perî gel gör temâşayı

Tutup kuşlar başımda âşyan feryâde gelmişler
Çık ey âhım odu bir dem başımdan sav bu gavgâyı

Fuzûlî hattı sevdâsın kalem tek başa salmışsın
Gider başın eger baştan gidermezsen bu sevdâyı

278

mefâîlün mefâîlün mefâîlün mefâîlün

Bıraktı hâke hüsnün âf-tâb-i âlem-ârâyı
Götürdü yer yüzünden mu'ciz-i lâ'lin Mesihâ'yı

İki gözden revân etmiş sirişkim kâmetin şevki
Asâ-yi mu'cizi gör kim iki bölmüş bu deryâyı

Bükülmüş kadimdi kurtaragör kullâb-i zülfünden
Hatâdır çekmesin çok bağrı çökmüş bir sınuk yayı

Ruhun üzre ham-i ebrûnu görmek isterim ammâ
İyen düşvâr olur gün var iken görmek yeni ayı

Şarâb-i nâba lûtf et muhtesib kahr ile çok bakma
Mükedder kılma aks-i tîreden câm-i musaffâyı

Yedi gündür ol ayı görmezem âhım şerâriyle
N'ola kılsam Benâtü'n-na'ş ile yek-san Süreyyâ'yı

Fuzûli eşk seyliyle perişân olma sabr eyle
Ana hem var ola âhir tutup durur mu dünyâyı

279

feilâtün (fâilâtün) feilâtün feilâtün feilün (fa'lün)

Ey vücûd eseri hilkat-i eşyâ sebebi
Nebi ol vakt ki bi'l-fi'l gerekmezdi nebî

Seyyid-i Ebtahi vü ümmi vü Mekkî vü zekî
Hâşimî vü Medenî vü Kureşî vü Arabî

Sebkat-i zât ile eyvân-i risâlet sadrı
Şeref-i asl ile fihrist-i rüsül müntehabı

Azm-i çerh etti Mesihâ ki bula mi'râcın
Yetmedi menzil-i maksûda tarîk-i talebi

Enbiyâda kime sen tek bu müyesserdir kim
Âdem'e vech-i mübâhât ola izi-i nesebi

Halef-i mu'teber-i Âdem ü Havvâ sensin
Ce'allalluhu fidâen leke ümmi ve ebi

Yâ nebî kılma fuzûlî'ni kapından muhrûm
Afv kıl var ise der-gâhda terk-i edebi

280

fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

Geceler tâ hâlime gerdun temâşâ etmedi
Terk edip bî-dâdını bir mihr peydâ etmedi

Nâvekim gör kim yarıp ekşim tutar göz perdesin
Ey diyen Mûsî asâsı kat'-i deryâ etmedi

Her deminden bin Mesihâ zinde-i câvid olur
Sen eden izhâr i'câzı Mesihâ etmedi

Âşyân tâ ravzâ-i kûyunda tuttu murg-i dil
Geçti tavf-i Ka'beden uçmağa pervâ etmedi

Hiç âbid anmadı lâ'lin ki gözden kan döküp
Secdeden durdukça tağyir-i musallâ etmedi

Za'f-i tâli' kesti dünyâdan nasibin zâhidin
Yoksa öz re'yiyle zâhid terk-i dünyâ etmedi

Etmedi ilden nihan bir gece tavf-i kûyunu
Kim Fuzûli'ni sadâ-yi nâle rüsvâ etmedi

281

fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

Ey hoş ol günler ki ruhsârın bana manzûr idi
Çeşmi ümmîdim çerâğ-i vasldan ğür nûr idi

Kurb şevki âfiyet-bahş-i ten-i bîmâr olup
Vasl zevki râht-efzâ-yi dil-i mehcûr idi

İzzetim şem'i münevver tâli'im azmi kavî
Devletim hükmü revan ayşım evi ma'mûr idi

Dâmen-i ikbâlime gerd-i ta'arruz yetmeyip
Çeşm-i hâsid çihre-i cem'iyyetimden dûr idi

Âdem idim kurb-i der-gâhından bulmuştum kabûl
Menzilim cennet meyim kevser enîsim hûr idi

Baht matlûbum müyesser kılmağa mahkûm olup
Dehr esbâbım müheyyâ kılmağa me'mûr idi

Her du'â kılsam tevakkufsuz olurdu müstecâb
Her temennâ eylesem ihmâlsiz makdûr idi

Hecr vehminden yetirmezdim küdûret gönlüme
Gerçi devrânın muhâlif gezmeği meşhûr idi

N'ola ger salsa Fuzûlî'ni gam-i hicrâne çerh
Vasl eyyâmında ol gâfil iyen mağrûr idi

282

feilâtün (fâilâtün) feilâtün feilâtün feilün (fa'lün)

Dün gönül dil-bere şerh-i gam-i pinhân etti
Cem' iken gönlünü bir pâre perişân etti

Yer tutam derdi gönül nâle ile kûyunda
Yetmedi bir yere her nice ki efgân etti

Va'de verdi ciğerim kanın içe müjgânın

İntizâr ile bu hasret ciğerim kan etti

Gamze tîğiyle gözün gönlümü yüz pâre kılıp
Her birin bir hedef-i nâvek-i müjgân etti

Kıldı mihrâba kaşın fikri fakîhi mâ'il
Gör nice kâfiri ol va'z müselmân etti

Göreyim çok yaşasın dîde ki merdümlük edip
Gam hücûmunda beni eşk ile ummân etti

Ey ecel can tama'ın kılma Fuzûlî'den kim
Bir kemân-ebrûya çoktan anı kurbân etti

283

mefâîlün mefâîlün mefâîlün mefâîlün

Lebin aksi gözüm yaşını mey tek lâle-gûn etti
Zenahdânın murâdın dest-gâhın ser-nigûn etti

Sana aksin mukâbil durduğuyçün hüsn lâfiyle
Anı câm içre gayret garka-i girdâb-i hûn etti

Özün nisbet kılardı zülfüne zencir her sâ'at
Bu sevdâlar anı ser-halka-i hel-i cünûn etti

Anun tek kim perişanlık ziyâsın artırır şem'in
Bana cevrin ziyâd olmak sana meylim füzûn etti

Müjen hancerlerin gönlüm basar bağrına vehm etmez
Ana câdû gözün gûyâ ki tâ'lim-i füsûn etti

Bakâ-yi sûret-i Şirin için tevfik mi'mârı
Binâ-yi aşk-i Ferhâd'ın esâsın Bi-sütûn etti

Fuzûli'den sebât ü sabr-i cevr ü kahr az iste
Ki ol bî-çâreni derd ü gamın bi-hâd zebûn etti

-284-

Fe i latün Fe i latün Fe i latün Fe ilün

Ey göz ol nergis-i hun-hare nigah etme dahi
Rüzgarım gam-i hun-hare nigah etme dahi

Ey gözüm yaşı bu ser-geşteliğin terkin kıl
Serv-kametlere kat'-i ser-i rah etme dahi

Ey gönül ömrümü verdin yele aşıklık ile
Bakma her gonce-leb ü gül-ruha ah etme dahi

Bakma ey can hat ü ruhsarına mahbübların
İhtiyât eyle günah üzre günah etme dahi

Kılma ey aşka bana arz peri-çihreleri
Süret-i halimi mihr ile tebâh etme dahi

Götür ey nefs hevâ hevesin âlemden
Herze herxe taleb-i rif'at-i câh etme dahi

Ey Fuzüli mey ü ma'şük mezâkın terk et
Özünü âsi-i der-gâh-i ilâh etme dahi
-285-

Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün fa'ilün

Tâb-i süz-i sineden eksilmeseydi göz nemi
Göz yumup açınca seyl-âba verirdim âlemi

Her gözüm pür meve bir deryâdır ol deryâ üze
Her kaşımdır meveden bir ser-nigün olmuş gemi

Müy-i jülidemdedir cem 'iyyet-i esnâf-i gam
Mülk-i sevdânın budur guyâ sevâd-i â'zamı

Hecr var ey dide vasl eyyâmı dökme hun-i dil
Sakla kim elbette hemanun gelir bir gün demi

Ademiden çok olur zâhir peri-veşler veli
Az olur vâki ' peri-veşlerde sen tek âdemi

Vasl yâdiyle gönül söndürme âhım âteşin
Külbe-i târımdan ikrâh etmesin hicran gamı

Ey fuzuli kıldı cânım riştesin pür piç ü tâb
Bir peri-veş dil-berin sevdâ-yı zülf-i pür-hamı

-286-

Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

Hoşdur irmek ol beden vaslına pirâhen kimi
Geh el öpmek âstin tek geh ayağ dâmen kimi

Aks salmaz peykerim gözgüye baksam za'ftan
Alem-i sürette bir şeydâ bulunmaz ben kimi

Bu çemen gül-ruhlarına derd-i dil kılmaz eser
Yüz dilin var ise hâmüş ol gönül süsen kimi

Ger dilersen edesin nezzâre-i didar-i yâr
Kendözün görme arada dide-i rüşen kimi

Dâmenin doldursa gerdun dürr ile dök ebr tek
Dürr için telh etme kâmın bahr-i ter-dâmen kimi

Sal nazardan lâ'l hem görsen sirişk-i âltek
Lâ'lr taşa urma başını ma'den kimi

Kâr-gâh-i sun'da bir suret et nakş-i zamir
Bin hayalin tutmagıl ser-riştesin suzen kimi

Göz yaıyle dâne dâne cem'-i esbab etme kim
Yele verir dehr anı pâ-mâl edip hırmen kimi

Bahrlar seyr eylesen mutlak ter olmaz dâmenin
Ger hevâ-yi aşk ile memlü isen yelken kimi

Kanda olsan kapı levhi tek gözet ismet yolun
Açma göz divarlardan her eve revzen kimi

Ey Fuzuli menzil-i maksuda yetmek istesen
Hiç reh-ber yok durur etvâr-i müstehsan
-287-
Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

Çihre-i zerdimde gör hem-dem sirişk-i âlimi
Ol gül-i ra'nâya bu reng ile bildir hâlimi

Tâ ki servim basa başım üzre gâhi bir kadem

Ey musavvir reh-güzârı üzre çek timsâlimi

Ey felek yoktur pelâs-i fakrdan ârım benim
Atlasından bilmişim üstün muhakkar şâlimi

Ey hoş ol kim aşk harfin bir dahi tekrâr edem
Haşr divânında görgeç name-i a'mâlimi

Hiç kim yoturki alemden şikâyet eylemez
Şükr kim arz eyleyen çoktur sana ahvâlimi

Niyyetim olurki ruhsârın görüp canım verem
Mushaf-i ruhsar ile kılgıl mübârek fâlimi

Subh u şan ol kıble-i ebru mukabildir bana
Ey Fuzuli Tanrı gözden saklasın ikbâlimi

-288-
Fa'ilatün Fa'ialtün Fa'ilatün Fa'ilün

Giryedir her dem açan kamdan tutulmuş gönlümü
Eşktir hali kılan kan ile dolmuş gönlüm

Ey peri-veşler cefa resmin unutman lutf edin
Eylemen bed-hü cefâ mu'tadı olmuş gönlümü

Va'de-i vasl ile ey gül-ruhlar etmen mustarib
Mihnet-i hicran ile ârâm bulmuş gönlümü

Hacer-i bi-dad ile her dem urar zahm üzre zahm
Hiçbir dem görmedim olmuş onulmuş gönlümü

Va' de-i vasi ile ey gül-ruhlar etmen muztarib
Mihnet-i hicran ile aran bulmuş gönlümü

Hacer-i bi-dad ile her dem urar zahm üzre zahm
Hiçbir dem görmedim onmuş onulmuş gönlümü

Pay-bend-i lutf olup bir yerse sakiin görmedim
Deşt-i hayretde tereddüdten yorulmuş gönlümü

Sim-berlerden gelen taşları yığmış çevreme
Aşk ma'mür eylemek ister bozulmuş gönlümü

Her zaman bir ateşin-ruhsar sevdasını çeker
Ey füzuli gör bu odlara urulmuş gönlümü

-289-

Mefa’ilün Mefa’ilün Mefa’ilün Mefa’ilün

Gönül yetti ecel zevk-i ruh-i dil-dâr yetmez mi
Ağardı müy-i ser sevda-yi zülf-i yar yetmez mi

Yetirdi başını gardum ayağa bar-i mihnetten
Hayâl-i halka-i gisu-yi anber-bar yetmezmi

Sana yetti ecel peymanesin nüş etmeğe nevbet
Heva –i çeşm-i mest ü gamze-i hun-i har yetmez mi

Yeter oldu kulağa bang-i rihlet dehr bâğından
Ne durmuşsun temâşa-yi gül-i ruhsâr yetmez mi

Yeter cem ‘eyle bâr-i ma’siyet tağyir-i etvâr et
Hayâ kıl yok mudur insâfın ol kim var yetmez mi

Hidâyet menziline yettiler sa’y ile akrânın
Dalâlet içre sen kaldın sana ol âr yetmez mi

Fuzuli deme yetmek menzil-i maksuda müşkildir
Tutan dâmân-i şer’-i Ahmed-i Muhtâr yetmez mi

-290-

Fa’ilatün Fa’ilatün Fa’ilatün Fa’ilün

Ey tegâfül birle her sa’ât kılan şeydâ beni
Vâkıf ol kim öldürür bir gün bu istiğnâ beni

Za’fım elden yaşıran ahvâlimi saklar veli
Nâle-i bi-ihtiyârımdır kılan rüsva beni

Ger beni hun-abe-i eşkim nihân eyler ne sud
Kanda olsam nâle vü zârım kılar peydâ beni

Vâlih-i zevk-i leb-i mey-gün ü çeşm-i mestinim
Sâkiya sanma harâb etmiş mey-i sahbâ beni

Hâli etmiştir beni benden muhabbet dostlar
Ayb kılman görseniz âlemde bi-pervâ beni

Güşe-i mihrâb tutmuştum reh-i zühd ü salâh

Koymadı öz hâlime ol nergis-i şehla beni

Ey fuzuli bir sanem zülfüne gönlüm bağladım
Çekti zencir-i cününa âkıbet sevdâ beni
-291-

Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

Mey pey-â pey sunma sâki kılma lâ-ya'kil beni
Etme bir dem devlet-i didârdan gafil beni

Zehr-i kahrın içmeden var ise kastın katlim et
Ab-i Hayvân içsem öldürmek olur müşkil beni

Ar katlimden sana ben teşne âbi tiğine
Öldürür hasret ger öldürmezsen ey kâtil beni

Ben sana hayrân ü benden gayrı senden bî-haber
Şükr ana kim aşkına kılmış hemin kâbil beni

Ey hoş ol ser-mestlik vakti ki ref olup hicâb
Zevk-i mey bî-ihtiyâr eyler sana mâ'il beni

Zevk noksânı bir âfettir bana ey pîr deyr
Koyma nâkış bir nice câm ile kıl kâmil beni

Kurtulan gamdan derim kûyunda ammâ bilmezem
Kurtarır mı bahr-i gam mevcinden ol sâhil beni

Ey fuzûlî devlet-i bâkî fenâdandır bana
Kim fenâdır eyleyen maksûduma vâsıl beni

-292-

Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

Fâriğ etti mihrin özge meh-likâlardan beni
Hırz imiş aşkın senin saklar belâlardan beni

Gönlüm aldın gösterip yüz lutf minnet cânıma
Eyledin müstağni özge dil-rübâlardan beni

Vâmık ü Ferhâd tek rüsvâya kılman nisbetim
Bir fakirim sanmanız ol hod-nümâlardan beni

İşve vü nâz ile ref'ettin gam ü endûhumu
Sihr ilen biğâne ettin âşnânalardan beni

Kıl tekellüm zülfün endûhunu gönlümden gider
Bir fûsun ile halâs et ejdehâlardan beni

Gâyet-i zühd ü vera'zâhid visâl-i hûr ise
Vech-i yok men eylemek hûrî-likâlardan beni

Her cefâ kılsan Fuzûlî tek şikâyet kılmazam
Aşk etvârında sanma bî-vefâlardan beni

-293-

Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

Gark-i hûn-âb-i dil etti dide-i giryân beni
Anca kan döktüm ki bu reng ile tuttu kan beni

Her taraf yüz gam helâkim kasdın etmiş Tanrı'çün
Bir dem ey gözden akan hûn-âbe kıl pînhân beni

Yok mecalim özge gûl-ruhsâre sensiz bakmağa
Öyle kim kılmış gamın öz halime hayran beni

Rûz-i vasl ey gün çekip bir tîğ minnet koy bana
Yoksa minnetsiz helâk eyler şeb-i hicrân beni

Penbe-i dâğım nihân etmiş ser-â-ser cismimi
Kim melamet kılmaya her kim görüp uryan beni

Bir meh-i bî-mihreyim mâ'il Fuzûlî yok aceb
Kılsa her yan zerre-nisbet çerh ser-gerden beni

-294-
Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

Hayret ey büt sûretin gördükde lâ! Eyler beni
Sûret-i hâlim gören sûret hayâl eyler beni

Mihr salmazsan bana rahm eylemezsen bunca kim
Sâye tek sevdâ-yizülfün pây-mâl eyler beni

Zâ'f-i tâlî mâni'-i tevfîk olur her nice kim
İltifâtın ârzû-mend-i visâl eyler beni

Ben gedâ sen şâha yâr olmak yok ammâ n'eyleyim
Ârzû ser-geşte-i fikr-i muhâl eyler beni

Tîr-i gamzen atma kim bağrım deler kanım döker
Akd-i zülfün açma kim âşüfte-hal eyler beni

Dehr vakf etmiş beni nev-res cevanlar aşkına
Her yeten meh-veş esîr-i hatt u hâl eyler beni

Ey Fuzûlî kılmazam terk-i târîk-i aşk kim
Bu fazilet dâhil-i ehl-i kemâl eyler beni

-295-

Fe i latün Fe i latün Fe i latün Fe ilün
(Fâ i lâ tün]

Sanma ki bülbül açar uçmağa bâl ü perini
Gün yakıp anı savurmuş göğe hâkisterini

Gözüm ü yüzüm arasında müjem sedd oldu
Ki özümden su çıkıp yumaya hâk-i derini

Mevc-i eşkim görüp ebruya salar çin ne aceb
Ki suvarmak çıkarır ol kılıcın cevherini

Düştü vasf-i dür-i dendanı ağızdan ağıza
İşitip saldı beyabane deniz gevherini

Göz yüzün gömese kanlar dökülür ah n 'ola
Fitneni başa müşerref kıla göz manzarını

Reşha-icam bizi tuttu n'ola ger saki
Gele kurtara bizi ala ayağı derini

Oldu nezzaremize cem'Fuzüli etfal
Gel tutalım bu sipah ile cünun kişverini

-296-
Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

Aldı gül-zar içre su aks-i izar-i âlini
Çekti güller suretin manzur edip timsâlini

Adın etmiş gün alıp bir aks mir'ât-i felek
Subh gösterdükde sen ruhsâr-i ferruh-fâlini

Şerhe bir gün kıldığın bi-dâdı çekmez haşre dek
Ol melek kim yazmak ister nâme-i a'mâlini

Sey l-i hun hâlin hayâliyle bozup göz merdümin
Merdüm etmiş çeşm-i hun-bâre hayâl-i hâlini

Murg-i dil kalmadı kim sayd olmadı bir dem ana
Sâkin et pervâzdan şeh-bâz-i müşgin-bâlini

Koymadı bir kimse cevrin çekmeğe rahm et demi
Men'kıl hun-rizlikten gamze-i kattâlini

Gam günü üstümde senden özge yok ey dud-i âh
Lütf edip benden götürme sâye-i ikbâlini

Ey Fuzüli bes ki gam-nâk oldu ahvâlin soran
Gamdan ölsen hiç kim sormaz dahi ahvâlini

-297-
Mef'ulü Fa'ilatü Mefa'ilü Fa'ilün

Dil gâretine tâze hatın çekti leşkeri
Sındırdı bin gönüllü safın bir yeniçeri

Hublar senin kapına gelirler bölük bölük
Gitmezler özge kapıya sensin ağaleri

Göz defderine salmışım okul hisâbını
Aç ey gönül bu tende gözün oku defderi

N'ola asarsa göz müjede eşk katresin
Asar subaşı yol kesici kanlı kâferi

Odlu gönül evine girer gam günü okun
Yoldur mu gece oda basa bir yatan eri

Gözgüde aks-i hâlini gördüm gelip dedim
Koymaz mı dâğ göğsüne Rum'un kalenderi

Bilmem nedir günâhı Fuzulü çeker sana
Her lâhza ol cefâ kılıcı cevr hanceri

-298-
Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

Ey saf-i nevk-i müjen zülf-i melâmet şanesi
Her girih zülfünde bir dâm-i tahayyür dânesi

Bülbül-i cân evc-iistiğnâ-yi hüsnün tâ'iri
Tâ'ir-i dil pertev-i şem-i ruhun pervânesi

Gönlümü kılmış hayâl-i merdüm-i çeşmim vatan
Şükr kim merdüm-nişin olmuş bu gam virânesi

Devr-i ruhsarında hattın hey'eti aşk ehline
Bezm-i gamda kan ile dolmuş belâ peymânesi

Şem-i ruyun tâbı hur-şid-i kıyâmet pertevi
Hokka-i lâ'lin sözü hâb-i adem efsânesi

Zayı olmaz vâdi-i vahdette ol âvâre kim
Beste-i zencir-i zülfündür dil-i divânesi

Kanlı yaşın anca kim saçmış Fuzuli her taraf
Lâle-reng olmuş habâb-i mey kimi gam-hânesi

-299-
Mef'ulü Fa'ilatü Mefa'ilü Fa'ilün

Hoş geldi dün ol aye sirişkim nezâresi
Böyle olur ki aşıkın işler sitâresi

Ey her maraz ilâcına hükm eyleyen tabib
Bimâr-i derd-i aşk olanın yokmu çâresi

N'oldu getirmedin ele sad-pâre gönlümü
Vehm eyledim mi elkesebu şişe pâresi

Çıkmak diler sefine-i ten cünbişiyle cân
Deryâ-yi aşktan ki ademdir kenâresi

Derler ki var Vamık ü Mecnun aceb değil
Dağılmış ola âteş-i âşkım şerâresi

Senden hemişe tır-i beladır gelen bana
Böyle olurmu âşık u ma'şukun aresi

Ey söyleyen Füzuli'ye aşk icre sabr kıl
Söyle bu merhem ile kimin bitti yâres
-300-
Fa'ilatün Failatün Fa'ilatün Fa'ilün

Ey saçın fikri kamu sevdâların ser-mâyesi
Olmasın başımdan eksik sevr-kaddin sâyesi

Baş koyar her subh-dem hur-sid hâk-i pâyına
Bu sa'adetten anun geldikçe artar pâyesi

Görmemiş mehd-i zemin bir tıfl sen tek tâ felek
Dehr Zal'in kılmış etfal-i reyâhin dâyesi

Sen selâmet kisvetin ziver kıl ey ehl-i salâh
Kim bana bes muy-i julidem cünun pirâyesi

Berk-i âhından Fuzüli'nin köyerdi bi-haber
Dünler efgâniyle bidâr olmasa hem-sâyesi

-301-
Mef'ulü Fa'ilatü Mefa'ilü Fa'ilün

Mahşer günü görem derim ol sevr-kameti
Ger anda hem görünmese gel gör kıyâmeti

Terk-i mey ettin ey gönül eyyâm-i gül gelir
Elbette bu işin çekilir bir nedâmeti

Mecnun ki pâh-şâh-i sipâh-ivühuş idi
Ben tek musahhar etmedi mülk-i melâmeti

Sahrâ-neverd iken bana tasvir-i Küh-ken
Öğretti şehr-i aşkda resm-i ikâmeti

Seng-i melâmet ile çekin çevreme hisâr
Eşkim fenâya vermesin ehl-i selâmeti

Zâhid çok etme ta'ne mey üftâdesine kim
Çokları yıktı pir-i muğanın kerâmeti

Gam zulmetinde bulmağa derd ü belâ beni
Besdir Fuzuli âteş-i âhım alâmeti

-302-

Mef'ulü Fa'ilatü Mefa'ilü Fa'ilün

Ey her tekellümün hat-i sebzin hikâyeti
Verdim hemişe mushaf-i ruhsârın âyeti

İrmiş sahih nakl ile ervâh-i kudsden
İsi'ye mu'ciz-i leb-i lâ'lin rivâyeti

Dil kişverini gâret ederlerdi hublar
Men'etmeseydi şıhne-i şevkin hımâyeti

Bildim tarik-i aşk hatar-nâkdir veli
Ben dömezem bu yoldan ölüm olsa gâyeti

Kaddin helâkiyim düşebilmen ayağına
Bir derde düşmüşüm ki bulunmaz nihâyeti

Bes kim seni görende gider benden ihtiyâr
Gelmez beyâne mihnet-i aşkın şikâyeti

Şükr et Fuzüli etme figân yar kılsa cevr
Kim ehl-i aşkla cevrdir anun inâyeti

MÜSTEZAD

Ey serv-i sehî sen geleli seyr ile bâğa
Baş çekmedi ar'er

Çok âli-nesebler özünü saldı ayağa
Kul boldu sanavber

Sünbül özünü zülfüne benzetti nigârın
Bildi ki hatâdır

Dağlarda biter yüzü kara başı aşağa
Kaygulu mükedder

Zülfün yibarıdan gönlüme sevda yeli esti
Reyhan mıdı bilmem

Hamsı çemenin kokusudur geldi dimâğa
Cân oldu mu'atter

Sen tek perînin menzili vîrâne gerektir
Yâ çeşmeler üstü

Gönlüm kimi virâne vü gözüm dü bulağa
Kon ey peri-peyker

Şol hâlin için zülfüne çoklar dolaşıptır

Ancak beni sanma

Bir dâne gör nice kuş düştü tuzağa
Dâm oldu musahher

Bir câm-i şarâb istedim ey sâki elinden
Ser-hoş mıdı bilmem

Çeşmin beni öldürmeğe yapıştı bıçağa
Çekti bana hancer

Dünyâda fuzûlî'ni gözü ağlayıp ötse
Yüzün hevesinden

Rahmet yağışı toprağının üstüne yağa
Kabri ola enver

TERCİ-İ BEND

1
Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ben kimim bir bi-kes ü bî-çâre vü bî-hân-u-mân
Tâli'im âşüfte ikbâlim nigûn bahtım yaman

Nemli eşkimden zemin nemlû ünümden âs-mân
Âh ü nâlem nâvek ü peyveste ham kaddim kemân

Tîr-i âhım bâ-hatâ te'sîr-i nâlem bî-gümân
Muttasıl gam-hâne-i sînemde yüz gam mihmân

Kanda bir gam etse benden istesinler ben zamân
Yok bana kayd-i bela vü dâm-i mihnetten emân

Çıktı can gönlümde endûh u gam ü mihnet hemân
Ey benim cânım sen ü gönlün seninle şâd-mân

Sensiz olman ayrı mihnetten belâdan bir zamân
El-emân hicran belâ vü mihnetinden el-emân

2
Fâ'ilün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün
Fâriğ idim cümle âlemden bilir âlem beni
Ayb ederdi bî haber sanıp benî Âdem beni

Koymadı devrân-i çerh öz hâlime hurrem beni

Şâd iken âlemden çerh etti esîr-i gam beni

Âşk nâ-gâh oldu peydâ tuttu müstahkem beni
Saldı yüz sevdâya ol gisû-yı ham-der-ham beni

Şimdi Mecnun'dan gam-i aşk içre sanman kem beni
Yâr hod kılmaz harîm-i vaslına mahrem beni

Sen ki mahremsin sabâ bi'llâh anıp her dem beni
Söyle ey gül kim sana baht eylemez hem-dem beni

Sensiz olmam ayrı mihnetten belâdan bir zaman
El-emân hicran belâ vü mihnetinden el-emân

3

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Bülbül-i zârım gül-i ruhsâr-i âlinden cüdâ
Tûti-i lâlım şeker nisbet mekâlinden cüdâ

Der idim sabr eyleyen olsam cemâlinden cüdâ
Bilmedim düşvâr imiş olmak visâlinden cüdâ

Tîre oldu rüzgârım zülf ü halinden cüdâ
Oldu sahra menzilim vahşî gazâlinden cüdâ

Mû tek inceldi tenim nâzik nihâlimden cüdâ
Ham getirdi kâmetim müşgîn hilâlinden cüdâ

Çıktı cân-i nâ-tüvan şîrin zülâlinden cüdâ
Oldum el-kıssa ruh-i ferhunde-fâlinden cüdâ

Sensiz olman ayrı mihnetten belâdan bir zamân
El-emân hicran belâ vü mihnetinden el-emân

4

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Sîne-çâk ü dîde nem-nâk ü beden efgârdır
Can hazin hâtır gamin şeydâ gönül bîmârdır

Ben bu gam icre ki def'in eylemek nâ-çârdır
Maslahat sordum dediler maslahat izhârdır

Söyledim derd-i dilimni bildi ol kim yârdır
Kılmadı bir rahm bes kim zâlim ü hun-hârdır

Dahi ishâr eylemen ne hâcet-i tekrârdır
Eylerim sabr ü tahammül tâ hayatım vardır

Câna yetgeç bende tâ kim kuvvet-i güftârdır
Söylerim ey gül ki senden ayrılık düşvârdır

Sensiz olman ayrı mihnetten belâdan bir zamân
El-emân hicran belâ vü mihnetinden el-emân

5

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Yâr bilgeç hâlimi bir rahm peydâ eyleye
Anlayıp derd-i dilimni bir müdâvâ eyleye

Olmâya gâfil bana bin ba'd pervâ eyleye
Rahm edip ancak beni âlemde rusvâ eyleye

Tâ özün gönlüm anun aşkında şeydâ eyleye
Tuta dâmânın anun vaslı temennâ eyleye

Kılmaya ihrâh cevrinden müdârâ eyleye
Düşmeye andan cüdâ kûyunda me'vâ eyleye

V'er özünde yâr anı ayırsa gavgâ eyleye
Dem-be-den yüz şevk ile bu beyti inşâ eyleye

Sensiz olman ayrı mihnetten belâdan bir zamân
El-emân hicran belâ vü mihnetinden el-emân

6

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Âkıbet âhım benim ol mâha te'sîr etmese
Bunca efsûnun perî-veş yârı teshîr etmese

Yâr hâl-i zârıma bir fikr ü tedbîr etmese
Bî-vefâlık resmini geldikçe tağyir etmese

Ol cevân-i nâzenin meyl-i men-i pîr etmese
Tutarım bir yâr ben hem ömr taksîr etmese

Yâr yâr olmaz gönül uşşâk ile bir etmese
Zülfünü âşıkların boynuna zencîr etmese

Âşıkın kaydına yüz nireng ü tezvîr etmese
Görmeyen sâ’atte yüz özr ile takrîr etmese

Sensiz olman ayrı mihnetten belâdan bir zamân
El-emân hicran belâ vü mihnetinden el-emân

7

Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilün

Fakr aşk içre Fuzûlî izz ü câhımdır benim
Şîve-i mihr ü mahabbet resm ü râhımdır benim

Derdimi sâbit kılan uşşâka ahımdır benim
Âh bu da’vi bir âdil güvâhımdır benim

Geçi gam mahsûdu katl-i bî-günâhımdır benim
Gam değil çün künc-i mey-hâne penâhımdır benim

Der-geh-i pîr-i muğan ümmîd-gâhımdır benim
Ben anun bir çâkeri ol pâd-şâhımdır benim

Ey ki her cürm olsa lutfun özr-hâhımdır benim
Ayıran senden beni baht-i siyâhımdır benim

Sensiz olman ayrı mihnetten belâdan bir zamân
El-emân hicran belâ vü mihnetinden el-emân

TERCÎ-İ BEND

1

mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün

Getir sâkî kadeh kim nev-bâhâr-i âlem-ârâdır
Zemîn sebz ü hevâ can-bahş ü gül-şen râhat-efzâdır

Perîşân olma kim gül-bergi tek hâlâ bu gül-şende
Neşât ü aşy için esbâb-i cem'iyyet müheyyâdır

Açıldı lâle güldü gonca geldi işret eyyâmı
Zebân-i hâl-i sebze işret îmâsına gûyâdır

Gör öz hâlini vü çekme gam-i mâzî vü müstakbel
Ki hâlâ mevsim -i gül-geşt ü devr-i câm-i sahbâdır

Seher gül-zâre gir bi'llah bu mevsimlerde vü her dem
Temâşâ kıl ki dîvânında gülün hoş temâşâdır

Açıldı gonca tûmârı vü ma'lum oldu mazmûnu
Budur kim fevt kılman mevsim-i gül câm-i gül-gûnu

2

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Getir sâkî kadeh bil kim ta'allül fevt-i fursattır
Bu fursat var iken fevt etme kim fursat ganîmettir

Zemîne keyfe yuhyi'l-arz yazmış hâme-i sebze
Nazar kıl kim bu hem âsâr-i rahmetten bir âyettir

Diyerler cennet içre âteş olmaz bu acebdir kim
Gül-istan âteşin gül birle reşk-i bağ-i cennettir

Cihânı reşk-i gül-zâr-i Halîl eden bahâr irmiş
Bu feyz-i adl-i İbrâhim Hân-i pâk-sîrettir

Anun yanında kim gül-berk-i gül-zâr-i ma' ânîdir
Anun bezminde kim serv-i revân-i bağ-i behcettir

Açıldı gonce tûmârı vü ma'lûm oldu mazmûnu
Budur kim fevt kılman mevsim-i gül câm-ı gül-gûnu

3

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Getir sâkî kadeh oldunsa râz-i dehrden âgeh
Ki devrân üzredir peyveste subh u şâm ü sâl ü meh

Hazandan kurtulup gül-zâr bezminden azan bülbül
Çerağ-i gül yakıb halvet-serây-i vasla tabmış reh

Gül açmış hân-i vaslın bülbüle teklîf eder her dem
Ki ger mihmân isen Hân-i Halîlu'llah'a b-ismi'lleh

Cihanda dün mükedder-hatır idim fâl-i feth için
Bu gün gül-zâre girdim gül kitabın açmağa nâ-geh

Açıldı gonce tûmârı vü ma'lûm oldu mazmûnu
Budur kim fevt kılman mevsim-i gül câm-ı gül-gûnu

4

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Getir sâkî kadeh kim ayş hoştur gül zamânında
Zaman fevt etme dehrin gussa-i sûd ü ziyânında

Kamârî tahtühe'l-enhar okur gül-zâr vasfında
Anadil hazihi cennât okur gül-zâr şânında

Sabâ gonce dehânın pür zer etse hiç ayb olmaz
Ki medh-i Hân-i Hâkan-kadrdir gonce dehânında

Hevâ sebze zebânın tîz eger kılsa yeridir kim
Senâ-yi Hân-i hayr-encâmdır sebze zebânında

Kadeh tutmaktan ikrâh etmezem tâ kim işittim ben
Seher bülbül dilinde gül katında sebze yanında

Açıldı gonce tûmârı vü ma'lûm oldu mazmûnu
Budur kim fevt kılman mevsim-i gül câm-ı gül-gûnu

5

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Getir sâki kadeh kim bağ u sahra lâlezar oldu
Aceb fasl-i huceste mevsim-i hoş-rûzgâr oldu

Şikûfe bergi toprak üzre sîmin hıştlerdir kim
Esâs-i ayş-i halk ol hıştlerden üstüvâr oldu

Ciğer kanı kimi gitmişti gözden tâze gül şekli
Yine dağ-i dil-i ehl-i vefâ tek âşkâr oldu

Çıkardı sebze vü gül hâkden çok lâ'l ü firûze
Velî yüz şükr kim Han hâk-i hayine nisâr oldu

Fuzûli ger hazan vaktinde oldun müttakî hâlâ
Mey iç kim mevsim-i gül geldi eyyâm-i bahâr oldu

Açıldı gonce tümarı vü ma'lum oldu mazmunu
Budur kim fevt kılman mevsim-i gül cam-ı gül-gunu

MÜSEDDES

1

mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'îlü fâ'ilün

Dün sâye saldı başıma bir serv-i ser-bülend
Kim kaddi dil-rübâ idi reftârı dil-pesend

Güftare geldi nâ-geh açıp lâ'l-i nûş-hand
Bir piste gördüm anda döker rîze rîze kand

Sordum meger bu dürc-i dehendir dedim dedi
Yok yok devâ-yi dert-i nihânın durur senin

2

mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'îlü fâ'ilün

Eğmiş hilâli üstüne tar-i külâhını
Çok dil-şikestenin göğe yetirmiş ahını

Zülfün dağıttı gizledi ebr içre mâhını
Gördüm yüzünde halka-i zülf-i siyâhını

Ol pîç-i tâbı çok ne resendir dedim dedi
Devr-i ruhumda rişte-i cânın durur senin

3

mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'îlü fâ'ilün

Vermiş fürûğ şem'-i ruhu gün çerağına
Salmış şikest serv-i kadi gül budağını

Dün serv tek basanda kadem göz bulağına
Bir nice hârdan elem irmiş ayağına

Gül bergine batan ne dikendir dedim dedi
Müjgân-i çeşm-i eşk-feşânın durur senin

4

mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'îlü fâ'ilün

Seyr ile saldı bağa güzer ol semen'-izâr
Enva'-i zîb ü zînet ile fasl-i nev-bahar

Dökmüş gül üzre sümbül-i gîsû-yi müşg-bâr
Yakmış lâtif ayağına gül-berg tek nigâr

Nesrîne reng-i lâle nedendir dedim dedi
Gamzem hadengi dökdüğü kanın durur senin

5

mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'îlü fâ'ilün

Düşmüş izârı üzre mu'amber selâsili
Âşüfte-hâl edip nice bî-sabr ü bî-dili

Aklımnı vâlih eyledi şekl ü şemâ'ili
Göz gördü kametin dil ü can oldu mâ'ili

Veh bu ne turfa serv-i çemendir dedim dedi
Manzûr-i dîde-i nigerânın durur senin

6

mefûlü fâilâtü mefâîlü fâilün

Seyl-i sirişkim oldu revan hâk-i kûyuna
Can vâlih oldu lâ'l-i leb ü güft-ü-gûyuna

Dil düştü dâm-i silsilei müşk-bûyuna
Ol lâhza kim sataştı gözüm zülf ü rûyuna

Akreb meh-i münîre vatandır dedim dedi
Vehm eyle kim hatarlı kırânın durur senin

7

mefûlü fâilâtü mefâîlü fâilün

Dün subh-dem ki lâle vü nesrin salıp nikâb
Gül çehresinden aldı sâba perde-i hicab

Gül-zâre çıktı seyr ile ol reşk-i âf-tâb
Şeb-neb nisârın etti yükuş lü'lü-i hoş-âb

Bunlar nedir ne dürr-i Âden'dir dedim dedi
Epsem Fuzûlî eşk-i revânın durur senin

MÜSEDDES

1

mefâilün feilâtün mefâilün feilün (fâ'lün)

Benem ki kâfile-sâlâr-i kâr-bân-i gamem
Müsâfir-i rehi sahra-yi mihnet ü elemem

Hakîr bakma ban-a kimseden sağınma kemem
Fakîr-i pâd-şeh âsâ gedâ-yi muhteşemem

Sirişk taht-i revândır bana vü âh âlem
Cefâ vü cevr mülâzım belâ vü derd haşem

2

mefâilün feilâtün mefâilün feilün (fâ'lün
Ne mülk ü mâl bana verse çerh memnûnem
Ne mülk ü mâlden âvâre kılsa mahzûnen

Egerçi müflis ü pest ü muhakkar u dûnem
Dem-â-dem öyle hayâl eylerim ki Kârun'em

Gönülde nakd-i vefâ genci lîk pinhânî
Gözüm hızâne-i lâ'l ü güher velî fâni

3

mefâ'îilün fe'ilâtün mefâ'îlün fe'ilün (fâ'lün)

Hayât sarf edüben derd kılmışım hâsıl
Sirişk-i âl ü ruh-i zerd kılmışım hâsıl

Zamîr gözgüsüne gerd kılmışım hâsıl
Tabi'at-i seg-i şeb-gerd kılmışım hâsıl

İşim kare gece tâ subh nâle vü feryad
Ne verseler ana şâkir ne kılsalar ana şâd

4

mefâ'îlün fe'ilâtün mefâ'îlün fe'ilün (fâ'lün)

Sirişk-rîz gül-endamlar hevâsiyle
Şikeste-hâl siyeh zülfler belâsiyle

Zamâne içre gam-i aşk mâ-cerâsiyle
Hemîşe maslahatım özgeler rizâsiyle

Ne devr-i gerdiş-i gerdul benim murâdım ile
Ne gâyet-i emelim hüsn-i i'tikâdım ile

5

mefâ'îlün fe'ilâtün mefâ'îlün fe'ilün (fâ'lün)

Hasûd sûret-i ahvâlime nazer kılmaz
Cefâ kılar men-i bî-çâreye hazer kılmaz

Sanır ki nâle vü zârım ana eser kılmaz
Anı mürur ile âlemde der-be-der kılmaz

Zamâne içre mücerrebdir intikâm-i zamân
Hemîşe yahşıya yahşı verir yamana yaman

6

mefâ'îlün fe'ilâtün mefâ'îlün fe'ilün (fâ'lün)

Hoşum ki hâme-i takdir-i îzid-i müte'âl
Vücûd levhine tasvir edende sûret-i hâl

Rakam kılan eger idbârdor ve ger ikbâl
Olur tegayyür ana gayrden bir emr-i muhal

Sa'âdet-i ezelî kâbil-i zevâl olmaz
Güneş yer üstüne hem düşse pây-mâl olmaz

7

mefâ'îlün fe'ilâtün mefâ'îlün fe'ilün (fâ'lün)

Aziz i Hak hased-i düşmen ile olmaz hâr
Hasûd hilesi ikbali eylemez idbâr

FUZÛLÎ DÎVÂNI
290-299

Me fâ i lün / Fâ i lâ tün / Me fâ i lün / Fâ i lün

7

Egerçi gül-büne gâhî hazandan âfet var
Tedârik eyler ana âkibet nesîm-i bahar

Garaz ki her kim ezelden olursa devlet-mend
Muhâldir yete âsâr-i devletine gezend

8

Egerçi bir nice gün iktizâ-yi âlem-i dûn
Cihanda eyledi ikbâl râyetini nigûn

Zamâne sûret-i ahvâlim etti diğer-gûn
Vefâ hatına kalem çekti çerh-i bûkalemun

Künun zamâne ol ahvâlden peşîmandır
Egerçi kâfir idi hâliyâ müselmandır

9

Fuzûli eylediğin ahdine vefâ kılgıl
Yeter şikâyet edip şerhi mâ-cerâ kılgıl

Vücûdunu hedef-i nâvek-i belâ kılgıl
Kamuser-fâlara sabr eyleyip du'â kılgıl

MUHAMMES

Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün

1

Ey harîr içre tenin mutlak bilûr içre gül-âb
Göksün âb-i rûşan ol âb üzre dügmendir habâb
Böylesin mahcûb yok nezzârene alemde tâb
Vay eger terçek çıkıp serpip leçek açsan nikâb
Hiç sek yok kim seni görgeç olur âlem harâb

2

Dil çekip zerrîn utağan verdi lâ'linden sürağ
Tuttu ol güftâr için lâ'l-i benâguşun kulağ
Zülfüne hem-dem tarak aşüfte ben andan ırağ
Diş salıp her pîç ü tâb açdıkça zülfünden tarağ
Rişte-i cânımga reşkinden düşer yüz pîç ü tâb

3

Ey yüzü gül gönleği gül-gûn u donu kırmızı
Âteşin kisvet giyip odlara yandırdın bizi
Ay ü gündür hüsn bahsinde cemâlin âcizi
Âdem oğlunda senin tek doğmaz ey kâfir kızı
Guyyâ atan meh-i tâbandır anan âf-tâb

4

Al saçak altında müşgîn saç perîşan-hâliyim
Sim sâk üzre kızıl halhâller pâ-mâliyim
Sanma halhâlin kimi mihrinden ey meh hâliyim
Ârızın devrinde zerrin silsilen timsâliyim
Gamzen okundan hazin cânımda yüz bin ıztırâb

5

Sürmeden gözler kara eller hınâdan lâle-reng
Hîç şâhid yok bu reng ilen ki sensin şûh ü şeng
Vesmeli kaşın yaşıl tozlu keman gamzen hadeng
Gamze vü kaşınga meyl eyler Fuzûli bî-direng
Kuş acebdir kılmağay tîr ü kemandan ictinâb

MUHAMMES

Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün

1

Vay yüz bin vay kim dil-dardan ayrılmışım
Fitne-çeşm ü sâhir-i hun-hârdan ayrılmışım
Bülbül-i şûrıdeyim gül-zârdan ayrılmışım
Kimse bilmez kim ne nisbet yârdan ayrılmışım
Bir kadi şimşâd ü gül-ruhsârdan ayrılmışım

2

Kaddi Tûbî lâ’li firdevsin şarâb-i kevseri
Hulk u hûyu çün melek sûrette emsâli perî
Burc-i eflâkın sa2âdetli şerefli ahteri
Hüsn ara mecmû hubların ser-â-ser ser-veri
Bir kadi şimşâd ü gül-ruhsârdan ayrılmışım

3

Dôstlar ben nâle vü feryâd kılsam ayb imes
Çerh-i bed-mihrin elinden dâd kılsam ayb imes
Gam diyârın dil ara âbâd kılsam ayb imes
Bu binâ birlen cihanda ad kılsam ayb imes
Bir kadi şimşâd ü gül-ruhsârdan ayrılmışım

4

İştiyâk-i şevkten cân ü dilim âludedir
Şâm-i gam ferzâne-i bahtım benim uykudadır
Ağlamaktan çeşm cism-i derd-i nâkim sudadır
Sanma ey hem-dem ki feryâdım benim bî-hudedir
Bir kadi şimşâd ü gül-ruhsârdan ayrılmışım

5

Düşmüşüm gam-hâne-i hicrana zâr üderd-nâk
Nâhın-i hasret bilen edip giribânımnı çâk
Günde yüz kez hecr tîgiylen olurdum ben helâk
Gerdiş-i devvâr cevrinden men-i dil-haste nâk
Bir kadi şimşâd ü gül-ruhsârdan ayrılmışım

6

Vasl umup cevr ü cefâsını çekerken can henüz
Mihr umup şevkinde yanarken dil-i sûzan henüz
Cism-i gam-nâkimde var iken gam-i hicran henüz
Yetmeden pâyâne âh ü nâle vü efgan henüz
Bir kadi şimşâd ü gül-ruhsârdan ayrılmışım

7

Mülk-i vaslı dil-berin gönlümde ma’mûr olmadan
Aşk câmından dil ü can mest ü mahmûr olmadan
Derd-i bî-dermân-i hecrinden tenim dûr olmadan
Hem Fuzûlî aşk u âşıklığı meşhûr olmadan
Bir kadi şimşâd ü gül-ruhsârdan ayrılmışım

MUHAMMES

Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün

1

Ten bozuldu eşk-i çeşm-i hun-feşânımdan benim
Köydü can gönlümdeki sûz-i nihânımda benim
Tâ eser var cism ü cân-i nâ-tüvânımdan benim
Gam kem etmez göz ü gönlüm cism ü cânımdan benim
Bu başımdan savılıp ol gitse yanımdan benim

2

Meyl-i vasl eğmiş kadimni çeng-i bezm-i yâr tek
Reglerim sızlar el ursam çeng üzre tâk tek
Çeng ne mümkin kim ede zârlık ben zâr tek
Bes ki meylûyum hevâ-yi aşka müsikâr tek
Bin figan her dem çıkar her üstühânımdan benim

3

Âlemi tuttu sirişkim kanı duymazsın haber
Saldı yaşım rahneler yollara kılmazsın nazer
Kan yaşımdan sarı kim tutmuş yolun kıl bir güzer
Meyl kıl bir dem bana servim bu istiğna yeter
Kanlı isem dahi gel geç şimdi kanımdan benim

4

Göz evi tek oldu eşkimden çok evler gark-i âb
Öz evi terk kıldı çok ev merdüm-i çeşmim harâb
Âlemi seyl-âba verdim ey cemâli âf-tâb
Görünür merdüm gözüne seyl ilen kopmuş habâb
Suya her ev kim gider eşk-i revânımdan benim

5

Ey hayâlin halveti nakd-i revânım mahzeni
Göz yaşı olur revan her dem hayâl etsem seni
Lûtf umup senden ser-i kûyunda tuttum meskeni
Gel gözüm nûru Fuzûli tek çok ağlatma beni
İncimez mi hâtırın bınca figânımdan benim

TAHMİS

Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün

1

Candadır subh-i ezelden mihr-i ruhsârın senin
N'ola tâ şâm-i ebed olsam taleb-kârın senin
Şimdi câna bolmamış ben âşık u zârın senin
Ey ezelden tâ ebed gönlüm giriftârın senin
Çare kıl kim boldu cânım esrü efgârın senin

2

Tuttu teşhîs-i derd için mu'âlicler regim
Taptı bu sıhhat ki firkatten yakındır ölmegim
Çün yakîn oldu devâsız derdden can vermegim
Can verir çağda başımga Tanrı için gel begim
Bâri görmüş bolgamın bir lâhza dil-dârın senin

3

Hûblarını imtihân etmekte çok çektim cefâ
Nâle vü zâr ile bildim derd-i dil bulmaz şifâ
Ben sınadım şimdi sen pendim eşit kıl iktifa
Çünkü hublar mezhebinde yoğ imiş resm-i vefâ
Ey gönül ne yerge gitgey nâle vü zârın senin

4

Gönlüm aldı ol iki ayyâr çeşm-i pür-humâr
Şimdi can kasdına durmuşlar ne reng ilen ki var
Urf içinde olsa ger ayyâr kavli üstüvâr
Şer'ile ger tutsalar esrik sözüne i'tibâr
Kanıma birgey tanıklık iki ayyârın senin

5

Sanma cevr etsen Fuzûlî incinip terkin kıla
Ger cefâ kıl ger vefâ cânım fidâ sen kâtile
Ben hod öldüm imdi sen tîğ-i cefâ alıp ele
Lûtfi'ni öldürsen ey dil-ber cefâ tîği bile
Anda hem bolgay benim rûhum meded-kârın senin

TAHMİS

Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün

1

Tâ cünun rahtın geyip tuttum fena mülkün veten
Ehl-i tecridim kabul etmen kabâ vü pirehen
Her kaba vü pîrehen giysem misâl-i gonce ben
Ger senin çün kılmasam çâk ey büt-i nâzik-beden
Gûrum olsun ol kabâ eğnimde pîrâhen kefen

2

Gerçi sevdâ-yi ser-i zülfündenim zâr ü zelîl
Geçmen ol sevdâdan oldukça bana ömr-i tavîl
Sanma terk edem bu sevdânı ger olsam ben katil
Çıkmaya sevdâ-yi zülfün baştan ey meh ger yüz ıl
Üstühân-ı kellem içre tutsa akrebler veten

3

Galib oldu subh-dem şevk-i gül-i rûyun bana
Seyr-i bağ ettim ki bûy-i gül vere teskîn ana
Gül görüp yâdınla dürr-i eşk saçtım her yana
Düştü şeb-nem bâğa gir tâ gül nisâr etsin sana
Sebzenin her bergine bir dür ki tapşırmış çemen

4

Der idim ey dil getirme hiç derd ehline şek
Tâ seni hem salmasın bir derde devrân-i felek
Almadın pend imdi âşıksın işin âh eylemek
Ey gönül aşk ehline her şeb gülerdin şem tek
Ben demezdim mi ki tanla ağlayasıdır gülen

5

Hâh sincâb eylesin ferşin Fuzûlî hâh kül
Hecr ara mutlak yuhu görmez göz eğlenmez gönül
Yârsız aşk ehlinin dinlenmeği mümkin değil
Nice dinlensin Habîbî sensiz ey endâmı gül
Kim batar cismine tende her tüg olmuş bir diken

MURABBA

Fâ i lâ tün / Fa i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün

1

Hâsılım berk-i havâdisden melâmet dağıdır
Mesnedim kûy-i melâmette fenâ toprağıdır
Zâr gönlüm tende zindân-i belâ tutsağıdır
Rahm kıl devletli sultânım mürüvvet çağıdır

2

Devr cevrinden ten ü cânımda râhat kalmadı
Sûret-i hâlimde âsâr-i feragat kalmadı
Mihnet ü gam çekmeğe bin bâ'd tâkat kalmadı
Rahm kıl devletli sultânım mürüvvet çağıdır

3

Gönlümün mülkün cefâ seyl-âbı vîrân eyledi
Bahtımın hâlin hücûm-i gam perîşân eyledi
Bağrımı endîşe-i devr-i felek kan eyledi
Rahm kıl devletli sultânım mürüvvet çağıdır

4

İntihâsız cevrler odlara yandırdı beni
Acı sözler tatlı cânımdan usandırdı beni
Halktan bî-hûde efgânım utandırdı beni
Rahm kıl devletli sultânım mürüvvet çağıdır

5

İsteyip bir çâre çok yeldim yüğürdüm her yana
Rahm edip bir kimse imdâd etmedi mutlak bana
Çâre kaldım mürüvvet isteyu geldim sana
Rahm kıl devletli sultânım mürüvvet çağıdır

6

Dâde geldim adl divânına feryâdım işit
Sen ki âdilsin gör efgânım nedendir gavre yit
Şerh-i hâlim sor murâdım ver elim tut fikrim it
Rahm kıl devletli sultânım mürüvvet çağıdır

7

Gör Fuzûlî'nin ruh-i zerdinde eşk-i âlini
Perde-i idbâr tutmuş sûret-i ikbâlini
Derd-mendindir inâyetler edip sor hâlini

Rahm kıl devletli sultânım mürüvvet çağıdır

MURABBA

Fâ i lâ tün / Fe i lâ tün / Fe i lâ tün / Fe i lün

1

Nice bir vesvese-i akl ile gam-nâk olalım
Gelin alâyiş-i gamdan çıkalım pâk olalım
Neş’e-i mey tapalım kâbil-i idrâk olalım
Mest-i medhûş u harâbât-i bî-bâk olalım

2

Rindler bezmine ser-mest sebû tek girüben
Zevk bağına girip cam gülünü dirüben
Meye derlerse bahâ akl metâ’ın virüben
Mest-i medhûşu harâbât-i bî-bâk olalım

3

Pay-best-i mey-i sâfî olalım dürd-misâl
Verelim sâkiye cân eyleyelim kesb-i kemâl
Neş’eden bilmeyelim âleme keyfiyyet-i hâl
Mest-i medhûş u harâbât-i bî-bâk olalım

4

Mey habâbı kimi meyhânede bir ev tutuben
Ikd-i engûr kimi bir araya baş çatuben
Alsalar din ile dünyânı şaraba satuben
Mest-i medhûş u harâbât-i bî-bâk olalım

5

Bâdeden gayrı kim gam def’ine bir câmı yeter
Nakdini her neye her kim verecek olsa iter
Ey Fuzûlî revîş-i ehl-i riyâdan ne biter
Mest-i medhûş u harâbât-i bî-bâk olalım

MURABBA

Me fâ î lün / Me fâ î lün / Me fâ î lün/ Me fâ î lün

1

Perîşan-halin oldum sormadın hâl-i perîşânım
Gamından derde düştüm kılmadın tedbîr-i dermânım
Ne dersin rüzgârım böyle mi geçsin güzel hanım
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletli sultânım

2

Esîr-i dâm-i aşkın olalı senden vefâ görmen
Seni her kanda görsem ehl-i derde âşnâ görmen
Vefâ vü âşnalık resmini senden revâ görmen
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletli sultânım

3

Değer her dem vefâsız çerh yayından bana bin ok
Kime şerh eyleyem kim mihnet ü endûh ü derdim çok
Sana kaldı mürüvvet senden özge hiç kimsem yok
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletli sultânım

4

Gözümden dem-be-dem bağrım ezip yaşım kimi gitme
Seni terk etmezem çün ben beni sen dahi terk etme
İyen her zâlim olma ben kimi mazlûmu incitme
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletli sultânım

5

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Katı gönlün neden bu zulm ile bî-dâde ragıbdır
Güzeller sen tegi olmaz cefâ senden ne vâcibdir
Senin tek nâzenine nâzenin işler münâsibdir
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletli sultânım

6

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Nazar kılmazsan ehl-i derd gözden akıdan seyle
Yamanlıktır işin uşşâk ile yahşı mıdır böyle
Gel Allah'ı seversen bendene cevr etme lutf eyle
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletli sultânım

7

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Fuzûlî şive-i ihsânın ister bir gedâyındır
Dirildikçe seg-i kûyun ölende hâk-i pâyındır
Gerek öldür gerek ko hükm hükmün rây râyındır
Gözüm cânım efendim sevdiğim devletli sultânım

MUKATTAAT

1
Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Sa'd ü nahs ahvâlini kılsan müneccimden sû'âl
Muktedâ-yi ma'rifet Bercis ü Keyvan'dır ana

Eylesen remmâlden teftîş-i hâl-i nîk ü bed
Mürşîd-i râh-i yakîn Engîs ü Lehyan'dır ana

Nokta-i eşkâl-i reml ü seyr-i ecrâm ü nücûm
Kime reh-ber olsa feyz-i akl bühtândır ana

Bilmiş ol kim her ne sâdır olsa hub ü ziştten
Mazharı bir ilmdir kim akl hayrandır ana

2

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'il tün Fâ' ilün

Olsa maksûdunca devrân-i felek bir nice gün
Olma mağrur ey ki hâl-i dehr rûşendir sana

Kâtil-i âbâ vü ecdâdın mu'âf etmez seni
Umma andan dostluk resmin ki düşmendir sana

3

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâ'îlü Fâilün

Ben subh u şam edip dûd-i dil-i sûz-nâk ile
Bağrın kebâb edip veririm çerhe inkilâb

Hut u Hamel medâri ile âs-man dahi
Kan yutturup verir dil-i sûzânıma azâb

Dünyâda yok fergat-i ümmîd nişe kim
Kan akıtır oda nice kim çizginir kebâb

4

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Perde çek aybına zulmet kimi halkın dâ'im
Ger dilersen ki nasîb ola sana Âb-i Hayat

Kılma hur-şîd kimi ayb-nümâlık ki felek
Yere salmaya seni ba'de ulüvv-i deracât

Cehd kıl zâtın ola mazhar-i âsâr-i kabul
Kılma ol câha tefâhur ki ola hâric-i zât

Fazl olur sanma sana menzile-i asl ü neseb
Câh olur sanma sana kesret-i esbab ü cihât

Âriyetten sözüne kılma kamer tek zînet
Gayrden âriyetin nûr ise hem yazıya at

5

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Doğruluk ile iste ulüvv-i makâm kim
Geldikçe hâline vere devr-i felek revâc

Doğruluk ile harflere sadrdır elif
Yâ harfini ayağa bırakmıştır i'vicâc

Doğrular ile gez ki seni ser-bülend ede
Eğriler ile eyleme elbette imtizâc

Yâ ihtilâtı ile serîr oldu pây-mâl
Başta makâm tuttu elif nusret ile tâc

6

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Eyleyip nâ-dâne arz-i fazl-ü izhâr-i hüner
Şerm-sâr etmek atâ ummak nedir zulm-i sarîh

Sen bilirsin mücmelen andan ne alırsın velî

Bilmez ol kim aldığı senden hasendir yâ kabîh

Zâhiren satmak hüner almak atâ bir bey'dir
Tıfldır nâ-dan buyurmaz şer anun bey'in sahîh

7

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ey mu'allim âlet-i tezvîrdir eşrâre ilm
Kılma ehl-i mekre ta'lîm-i ma'ârif zinhâr

Hile için ilm ta'limin eden müfsîdlere
Katl-i âm için verir cellâda tiğ-i âb-dâr

Her ne tezvîr etse ehl-i cehl ana olmaz sebât
Mekr-i ehl-i ilmdir asl-i fesad-i rüzgâr

8

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Müdde'î eyler bana taklîd nazm ü nesrde
Lîk nâ-merbût elfâzı mükedder zâtı var

Pehlevanlar bâd-pâlar seğridende her taraf
Tıfl hem cevlân eder ammâ ağaçdan atı var

9

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Hamd-i bî-had dem-be-dem ol mübdî-i eşyâye kim
Hilkat-i imkân vücub-i zâtını îcâb eder

Geh sevâd-i gird-bâd-ı kahrı hâk-i tîreyi
Tûtiyâ-yi dide-i hur-şîd-i âlem-tâb eder

Geh nüzûl-i katre-i bârâni ebr-i rahmeti
Yer yüzünde sebze-i pejmürdeyi sîrâb eder

Meyde muzmer eyleyip keyfiyyet-i tağyîr-i hâl
Sîm-berler zülfünü can kaydına kullâb eder

Câne hem elbette andandır bu isti'dâd kim
Rağbet-i mahbûb ü beydâ-yi şarâb-i nâb eder

Ola kim makbûl ede özr ü günâhım çün bilir
Kim amel teklifini cem'iyyet-i esbâb eder

10

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ol sebebden farsî lafz ile çoktur nazm kim
Nazm-i nâzik türk lafziyle iyen düşvâr olur

Lehce-i türkî kabûl-i nazm üterkîb etmeyip
Ekser-i elfâz nâ-merbût u nâ-hemvâr olur

Bende tevfik olsa bu düşvârı âsân eylerim
Nev-bahâr olgaç dikenden berg-i gül izhâr olur

11

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hıred-mendî ki dâ'im âlem-i ilm içre seyr eyler
Esâlib-i fünûn-i şi'rden elbette gâfildir

Mezâk-i şi'r hem bir özge âlemdir hakîkatte
İki âlem müsehhar eylemek gâyette müşkildir

12

Mefâ'îlün Mefâ'îlün fe'ûlün

Severim ol nigâr-i sîm-beri
Ki cefâ-pîşe vü sitem-gerdir

Nişe kim ana aşk-bâzlığım
Ma'siyet olduğu mukarrerdir

Cevr ile ol müdâm men'im edip
Reh-i zühd ü salâha reh-berdir

Kâbil-i ecr olursa cevr n'ola
Emr-i ma'ruf ü nehy-i münkerdir

13

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Her kimin var ise zâtında şerâret küfrü
Istılahât-i ulûm ile müselman olmaz

Ger kara taşın kızıl kan ile rengîn etsen
Tab'a tağyir verip lâ'l-i Bedahşân olmaz

Eylesen tûtiye ta'lim-i edâ-yi kelîmat
Nutku insan olur ammâ özü insan olmaz

Her uzun boylu şecâ'at edebilmez da'vi
Her ağaç kim boy atar serv-i hırâmân olmaz

14

mefâ'îlün fe'ilâtün mefâ'îlün fe'ül

Bahîl kılmasa cem' ettiği direm sarfın
Nihâl-i maksadı ser-sebz olup semer vermez

Elindeki güheri bezl kılmasa mümsik
Şeb-i gamına emel müjde-i seher vermez

Tükenmeyince kevâkib güneş tûlü etmez
Dökülmeyince şikûfe nihal ber vermez

15

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Dehr bir seyl-âbdır mülhâk adem deryâsına
Biz ki ser-gerdânız ol seyl-âba düşmüş hâr u has

Çizginir hâr u has ol seyl-âb oldukça revan
Yetmeden deryâye rahat mümkin olmaz bir nefes

16

Fâ'i lâ tün Fâ'i lâ tün Fâ'i lâ tün Fâ' i lün

Sen bir âfetsin bana ey akl-i bed-fercam kim
Bulmak olmaz sûret-i kurbünde âsâr-i neşat

Tıfllar divâneler senden müberrâ olmağın
Dünye vü ukbîde bulmuşlar kemâl-i inbisat

İzzet ü zillete bilmezler tarık-i imtiyâz
Hullet ü hürmete çekmezler azâb-i ihtiyât

Ol ki dâ'im hem-nişînindir mu'azzebdir müdam
Nişe kim teklife hükm-i şer' ile sensin menât

Ol zamandan kim sana verdim inân-i ihtiyâr
Ol zamandan k'eyledim muhkem seninle irtibât

Olmayıp halî gam ü endûhdan nefsim evi
Hâr bisterdir bana peyveste hâkister bisât

Olmasaydım kâş ki hergîz seninle hem-nişin
Kılmasaydım kâş ki mutlak deninle ihtilât

17

fâ'ilâtün mefâ'îlün fa'lün

Bin iken kadr ü kıymetin bir olur
Muztarib olsa kalbin ey ârif

Eyle teskîn-i kalb hâsıl kim
Elfi tahrîk-i kalb eyler elif

18

Fâ'i lâ tün Fâ'i lâ tün Fâ'i lâ tün Fâ' i lün

Ey gönül mutlak ibâdet kılmayıp ömrün tamâm
Eyledin sevdâ-yi zülf-i her perî-ruhsâre sarf

Saç ağardı gel yeter mir'at-i kalbin tîre kıl
Ömrden bir dem ki kalmış eyle istiğfare sarf

19

Fâ'ilâtün mefâ'îlün fâ'ül

İlm kesbiyle pâye-i rif'at
Ârzû-yi muhal imiş ancak

Aşk imiş her nevar âlemde
İlm bir kil ü kâl imiş ancak

20

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Kef-i hırs ile dâ'im dâmen-i dünyâ-yi tutsan
Zamâne şûr-baht eyler seni peyveste deryâ tek

Mülevves olmayıp tecrîd ile çıksan bu âlemden
Seni Zâl-i felek hur-şîde cüft eyler Mesîha tek

21

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ül

Nice bir nefs temennâsiyle
Yemek ü içmek ola dil-hâhın

Eyleyip zühd ü vera'dan nefret
Tâ'at-i Hak'dan ola ikrâhın

Ma'bedin matbah ola şâm ü seher
Müsterâh ola ziyâret-gâhın

Bunun için mi olupsan mahlûk
Bu mudur emri sana Allâhın

22

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Sadâ-yi ney haram olsun dedin ey sofî-i câhü
Yele verdin hilâf-i şer'ile nâmusun islâmın

Bu endâm ile vecdiyyâttan dem urmak istersen
İlâhî ney kimi sûrâh ola endâmın

23

Fâ'i lâ tün Fâ'i lâ tün Fâ'i lâ tün Fâ' i lün

Ey safâ-yi sûretin kaydın çeken bil kim henûz
Jengden âyîne-i idrâkini pâk etmedin

Jengdir âyîne-i idrâke her sûret ki var
Sen henüz ey sâde bu mazmûnu idrâk etmedin

24

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Elinden dâdlar ey ahter-i baht-i siyâhım kim
Beni halk içre âlî-kadr iken gâyette hâr ettin

Kılıp hur-şîd-i hırman matla'ı ümmid gerdûnun
Vücûdumdan misâl-i sâye selb –i i'tibâr ettin

Sevâd-i dîdemi mutlak beyâz-i ayne dönderdin
Beyâz-i hüsn-i hâlim hâl-i rûy-i rüzgar ettin

25

Fâ'i lâ tün Fâ'i lâ tün Fâ'i lâ tün Fâ' i lün

Ey ki endîşe-i mâl ile serâsime olup
Dün ü gün dehrde aşüfte geçer ahvâlin

Cem'i mâl eylediğin rahat içindir ammâ
Rahatın eksik olur her nice artar mâlin

Mâli çok etme hazer eyle azâbından kim
Renci artar ağır oldukça yükü hammâlin

27

mefâ'îlün fe'ûlün mefâ'îlün fe'ûlün

Hemîşe dostum oldur derim ki mâl verip
Kılar tabî'atimi beste-i alâka-i mâl

İbâdet-i Hak ü kesb-i ulûm için mutlak
Komaz mülâhaza-i zabt-i mâl bende mecâl

Müdâm düşmen ana söylerim ki mâlım alıp
Bana müyesser eder ni'met-i ferâgat-i bâl

Huzûr-i kalb verir revnak-i ibâdet-i Hak
Ferag-i hatır olur mûcib-i husûl-i kemâl

Figan ki dostumu düşmeninden etmen fark
Kemâl-i cehl ile evkât sarf olur meh ü sâl

Bu cehl ile özümü ehl-i ma'rifet sanırım
Zihi tasavvur-i bâtıl zihi hayâl-i muhal

27

Fâ'i lâ tün Fâ'i lâ tün Fâ'i lâ tün Fâ' i lün

Sarf-i nakd-i ömr edip ben kesb-i irfân etmişim
Ehl-i dünya hem kemâl-i cehl ile tahsil-i mâl

Dehr bir bâzârdır her kim metâ'ın arz eder
Ehl-i dünyâ sîm ü zer ehl-i hüner fazl ü kemâl

Kim ki benden nef bulmaz istemen nef'in anun
Ol ki nef'im yok ana nef'i bana olmaz helâl

İstemen nâ-dan bana ger verse genc-i sîm ü zer
Kim ivezsiz mâla nâ-dandan tasarrufdur vebâl

28

mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'îlü fa'lün

Ehl-i kemâle câhil eger kadr kılmasa
Ma'zûr tut melâmetin etmek revâ değil

Câhil tabi'atinde mezâk-i kemâl yok
Her nefse iktidâ-yi tabi'at hatâ değil

Ülfet hemîşe fer'i olur âşnalığın
Câhil fazîlet ehli ile âşnâ değil

29

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fâ'ül

Yakamı pençe-i tahvif-i reh-i şer' tutar
Dâmen-i ma'rifet-i ehl-i riyazet tutsam

Jeng-i iflas tutar âyine-i rahatımı
Terk-i hükkâm kılıp künc-i kanâ'at tutsam

Hiç âlemde bulunmaz eser-i râhat-i dil
Olurum muztaribü'l-hâl ne san'at tutsam

30

Fâ'i lâ tün Fâ'i lâ tün Fâ'i lâ tün Fâ' i lün

Gelin ey ehl-i hakîkat çıkalım dünyâdan
Gayrı yerler gezelim özge safâlar görelim

Seyr-igermiyyet-i gavga-yi kıyâmet kılalım
Vaz’-i cem’iyyet-i hengâme-i mahşer görelim

Reviş-i silsile-i dehr melûl etti bizi
Nice bir dehrde evzâ’i mükerrer görelim

31

Fâ’i lâ tün Fâ’i lâ tün Fâ’i lâ tün Fâ’ i lün

Ey hatâ-yi lafz ile Kur’an şükûhun sındıran
Mu’ciz-i âyât-i Kur’an’dan hazer kılmaz mısın

Her elif bir hançer-i hûn-rîz-i bürrândır sana
Hançer-i hûn-riz-i bürrândan hazer kılmaz mısın

Bir hakîm-i kâmilin dârü’ş-şifâ-yi hikmetin
Etmek istersen harâb andan hazer kılmaz mısın

32

Fâ’i lâ tün Fâ’i lâ tün Fâ’i lâ tün Fâ’ i lün

Ey güzel zâtın ma’ârif birle rengîn edegör
Hatt-i müşgîn perde-i ruhsâr-i gül-gûn olmadan

Sohbet-i erbâb-i ilm ü ma’rifetten kesb kıl
Hüsn-i siret sûret-i hâlin diğer-gûn olmadan

Cehd kıl kim görmeye hur-şîd-i ruhsârın zevâl
Nûr-i feyzinden hilâl-i kadrin efzun olmadan

33

Fâ’i lâ tün Fâ’i lâ tün Fâ’i lâ tün Fâ’ i lün

Ey vücûd-i kâmilin âyine-dâr-i feyz-i Hak
Âsitânın kıble-i hacât-i erbâb-i yakîn

Ey kemâl-i re’fetin ser-mâye-i emn ü emân
V’ey cemâl-i şevketin pîrâye-i dünyâ vü dîn

Hüsn-i re'yin âf-tâb-i âlem-i sıdk u safâ
Hâk-i pâyın menşe-i cem'iyyet-i rûy-i zemîn

33

fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

Gelmemiş bir sen kimi Pâkîze-tînet âleme
Tâ binâ-yi âlem etmiş nakş-bend-i ma'utin

Mesned-i Nûşirevan'dır buk'a-i Darü's-selâm
Sensin istihkâk ile Nûşirevân'e câ-nişin

Cismdir ma'nîdeBurc-i Evliyâ sen ruh-i pâk
Bir nigindir hitta-ı Bağdad sen nakş-i nigîn

Serverâ yüz olmuş nevâl-i ni'metinden behre-mend
Âferîn ey şehr-yâr-i mülk-perver âferîn

Ben ki bir kem-ter du'â-gûyum nazar saldın bana
Koymadın hâk-i mezellette kalam zâr u hazîn

Zâyi iken kadrimi bildirdin ehl-i âleme
Tîre iken eyledin hâk-i vücûdum anber-în

Ebr-i lutfun kıldı hâr-i huşkümü gül-berg-i ter
Feyz-i cûdun kıldı eşk-i hârımı dürr-i semîn

Ni'metin şükrü bana farz etdi izhâr-i senâ
Şefkatin tavkı beni kıldı gulâm-i kem-ter-în

Gam değil ehl-i garez eylerse benden men'-i hayr
Gam değil ehl-i hased bağlarsa ben miskîne kîn

Rûzgâr ile benim maksûdumu hâsıl kılıp
Ol ki men eyler olur bed-hâh-i Rabbü'l-âlemîn

Hiç şey yok kim yeter maksûda kalmaz nâ-ümîd
Hırmen-i eltâfında olan hûşe-çin

Var ümîdim mihr ü mah ettikçe devrân olasın
Kâm-yâb ü âm-rân ü kam-bahş ü kâm-bîn

34

Oldur gazel ki feyzi anun âm olup müdâ

Ârâyiş-i mecâlis-i ehl-i kabul ola

Vird-i zebân-i ehl-i safâ vü sürûr olup
Mazmûnu zevk-bahş ü seri ü'l-husûl ola

Andan ne sûd kim ola mübhem ibâreti
Her yerde istimâ'ın edenler melûl ola

35

Zulm ile akçeler alıp zâlim
Eyler in'am halka minnet ile

Bilmez anı ki ettiği zulme
Görecektir cezâ mezellet ile

Müdde'âsı bu kim rızâ-yi İlâh
Ana hâsıl olur bu âdet ile

Cenneti almak olmaz akçe ile
Girmek olmaz behişte rüşvet ile

36

Muttasıl ma'rifet ehlini ayaklara salıp
Felek-i sifle kılar mihnrt ü gam pâ-mâli

Ol ki câhildir edip cümle murâdın hâsıl
İ'tibâr ile kılar mesned ü kadrin âlî

Bu sebebden bilübem kim bu cihan avrettir
Avretin böyledir evlâdı ile ef'âli

Ulu evlâdı keser südden ü te'dîb verir
Süd verip lutf ile bağlar beşiğe etfâli

37

Ey ki âlemde mahabbet adını mezmûn edip
Her zaman bir mâh-ruhsârın olursan mâ'ili

Geçti ömrün şâhid-i maksad cemâlin görmeyip
Şâhi-i maksad sağınmışsan arada hâ'ili

Ârif isen tutagör ser-rişte-i feyz-i bakâ
Terk kıl bu suret-i fânî vü nakş-i zâ'ili

38

Ey hâce ger kulundan oğulluk murâd ise
Şefkat gözüyle bak ana dâ'im oğul kimi

V'er oğlunu umarsan ola sâhib-i edeb
Elbette eyle zillete mu'tâd kul kimi

39

Ey kâdî-i huceste-likâ kim Hak eylamiş
Sâhib-serîr-i mesned-i hükm-i kaza seni

Cehd eyle kim mülâhaza nef-i dünyevi
Hükm-i kazada etmeye ehl-i hatâ seni

Makbûl-i halk kılmış iken ilm ü ma'rifet
Merdûd-i Hâlik eylemeye irtişâ seni

40

Ey vezir-i mülk-perver kim nizâm-i mülk için
İ ntihâb etmiş cemî'-i halktan sultân seni

Hall ü akdin âlemin kılmış mufavvez râyına
Nâ'ib-i hükm-i hilâfet eyleyip devrân seni

Kıl hazer kim olmaya nâ-geh mizâcın münkalib
Kılmaya ser-mest câm-i şevket-i divân seni

Olasın insâf için mansûb iken ehl-i fesâd
Ede din ehline âfet kıllet-i îman seni

Etmeğe ma'mure-i İslâmı vîran kendüye
A'zam-i a'van ü ensâr eyleye şeytân seni

Etmiş iken efdâl-i halk-i cihân ikbâl ile
Erzel-i ehl-i cehennem eyleye Sübhan seni

41

Çok tefâhur kılma cem-i mâl ile ey hâce kim
Sîm ü zer cem'iyyet-i ehl-i gurûr eyler seni

Bâr-gâh-i kurbden cem'iyyet-i mâl ü menâl

Her ne mikdâr olsa ol mikdâr dûr eyler seni
Gerçi ni'met çokkifâyetten tecavüz kılma kim
İmtilâ bâr-i bedendir bî-huzûr eyler seni

42

Pâd-şâh-i mülk dinâr ü direm rüşvet verip
Feth-i kişver kılmağa eyler müheyyâ leşkeri

Yüz fesâd ü fitne tahrîkiyle bir kişver alır
Ol dahi âsâr-i emn ü istikâmetten beri

Gösteren sâ'atte devrân-i felek bir inkılâb
Hem özü fânî olur hem leşkeri hem kişveri

Gör ne sultânım men-i derviş kim feyz-i suhan
Eylemiş ikbâlimi âsâr-i nusret mazheri

Her sözüm bir pehlevandır kim bulup te'yid-i Hak
Azm kıldukda tutar tedrîc ile bahr ü beri

Handa kim azm etse mersûmü mevâcib istemez
Hansı mülkü tutsa değmez kimseye şûr ü şeri

Pây-mâl etmez anı âsîb-i devr-i rûzgâr
Eylemez te'sîr ana devrân-i çerh-i çenberî

Kılmasın dünyâda sultanlar bana teklifi cud
Bes durur başımda tevfîk-i kana'at efseri

Her cihetten fariğîm âlemde hâşâ kim ola
Rızk için ehl-i bekâ ehl-i fenânın çâker

RUBÂ'İYYAT

1
Ey feyz-i vücud şahid-i cûd sana
V'ey şâhid-i cûd her ne mevcud sana

Ümmîd-i kabul-i i'timad-i keremin
Merdûdunu etmiş yine merdûd sana

2

Ey zâtına mümkinât bürhân-i vücub

Sâbit sana imtinâ'-i imkân-i uyûb
Şayeste-i ni'met-i hayat-i ebedi
Ervâh-i ma'rifinle ebdân-i kulûb

3

Ey ukde-güşâ-yi Acem ü Türk üArab
Ressâm-i rüsum-i fazl u âsâr-i edeb

Mazmun-i hadisin sebak-i her millet
Da'vâ-yi kabûlün sened-i her mezheb

4

Hoş ol ki çekem dem-i ecel bâde-i nâb
Ser-mest yatam kabrde tâ Rûz-i Hisâb

Gavgâ-yi kıyamette duram mest ü harab
Ne fikr-i hisâb ola ne idrâk-i azâb

5
Sâkî kerem et şarâb-i gül-fâm yürüt
Gül-fâm şaraba verme ârâm yürüt

Bezm içre habâb-i eşk-i gül gûnumdan
Bin câm yürütme leb-be-leb câm yürüt

6

Cânımda olan zahîre-i nutk u hayat
Cismimde olan cevher-i hüsn-i harekât

Sarf olmadı hublar reh-i aşkında
Efsûs ki bî-hude geçirdim evkât

7

Ta'mir-i bikâ ü cem'i mâl ettin tut
Her ârzû ettinse ana yettin tut

Çün ömr bekâsına tutulmaz ümmîd
Her hâl ile geldiğin kimi gittin tut

8

Derler ki kılar gonce leb-i yâr ile bahs

Gül-berg-i ter ol lÂ’l-i güher-bâr ile bahs
Ol bir nice dilsizlere töhmettir bu
Zîra ki gerek lehce vü güftâr ile bahs

9

Ey mihr-i ruhun kadîm ü âlem hadis
İzhâr-i vücûda keşf-i râzın bâ’is

Geçtim ser-i kûyunda iki âlemden
Libeyne makâmeyni makâmun sâlis

10

Hayl-i gamın etti nakd-i ömrüm târâc
Sabr ile müyesser olmadı derde ilâc

Ruhsârıma döktü merdüm-i çeşmim kan
Hindû’yi görün lâ’l verir Rûm’a harac

11

Ey fâ’ide-i ilmine âlem muhtac
Hâk-i kademin ehl-i hüner başına tâc

Her kimde ki gördü himmetin sû’i-i mizâc
Ol sû-i mizace lutf ile kıldı ilâc

12

Ey şerbet-i vaslın elem-i hecre ilâc
Bâzâr-i gamında eşk nakdine revâc

Ger tutsa hadengin reg-i cânım ne aceb
Nabz ile kılar tabîb teşhîs-i mizac

13

Ey zikr-i lebin nâsih-i enfâs-i Mesîh
Nutkun ene efsah kelimatında fâsîh

İzhar-i kabûlün eser-i lutf-i hafî
İhfâ-yi reh-i şerî’âtin zulm-i sarîh

14

Tuttukça ele sağar-i sahbâ-yi sabûh
Artar eser-i zevk-i dil ü rahat-i ruh

Tuğyan-i gama müfiddir zevrak-ı mey
Tûfan hatarında eyle kim keşti-i Nûh

15

Gül devri hoş ol ki tuta gül-fâm kadeh
Bezminde demi tutmaya ârâm kadeh

Her subh ki hur-şîd sıfat kaldıra baş
Bezmin bezeyip gezdire tâ şâm kadeh

16

Mey şevki oluptur bana ey şeyh
Geldikçe bu şevk olur ziyâdet ey şeyh

Hoşdur bana mey sana ibâdet ey şeyh
Râyımla değil aşk ü irâdet ey şeyh

17

Ger kûyunagönlüm güzer eyler güstâh
V'er kaddine çeşmim nazer eyler güstâh

Ayb eyleme reng-i çihre-i zerdim gör
Kim çokları âlemde zer eyler güstâh

18

Bir âb ü hevâdır eşk-i germ ü dem-i serd
Kim andan alır neşv ü nemâ gül-bün-i derd

Gül-zâr-i gamın benefşe vü yâsemeni
Dûd-i dil-i âşüftedir ü çihre-i zerd

19

Tâ devrdedir dâ'ire-i kevn ü fesâd
Mümkün değil olmak harekâtından şâd

Tâs-i felek içre ku'beteyn-i encüm
Göstermez imiş hiç kime nakş-i murâd

20

Tâ mahmil-i mihrdir bu zengârî mehd
Mihrinle vefâ ehline muhkemdir ahd

Birdir bize bezm-gâh-i aşkında felek
Ger kahr ile zehr verse v’er lutf ile şehd

21

Her yerde ki ol semen-ber-i sîmin had
Arz eyleye ârız açа sünbül çeke kad

Reng-i gül ü bûy-i sünbül ü cilve-i serv
Hükm eylemezem ki ola makbûl-i hıred

22

Tâ boynuma saldı ol ham-i zülf kemend
Tedbîr ile açılmadı boynumdan bend

Çok pend verildi olmadı fâ’ide-mend
Yetmez mi bana pend veren halka bu pend

23

Def’i gam-i rüzgâradır bâde müfid
Def’i elem-i aşka ruh-i sâde müfîd

Terk-i mey ma’şuktur ol îllet kim
Olmaz ana hiç nesne dünyâde müfid

24

Ey şehd’i lebîn sözü şeker vâr lezîz
Lâ’lin kimi handa bir şeker var lezîz

Teng-i şeker olmasaydı dürc-i dehenin
Olmazdı çıkan lehce-i güftâr lezîz

25

Ger mihnet-i kesrdir ve ger ni’met-i sabr
Sabr ile kana’atde gerek müslim ü gebr

Her mihnet ü ni’met ki verirsin yâ Rab
Ver ni’mete bir kana’at ü mihnete sabr
26

Mef’ûlü Mefâ’îlü Mefâ’îlü Fe’ûl

Her dem bana yâr arz-ı ruhsâr eyler
Hüsnüne beni beter giriftâr eyler

Güyâ ki kemâl-i aşk dersin okutur
Her dem bana ta’lîmini tekrâr eyler

27

Mef’ûlü Mefâ’îlü Mefâ’îlü Fe’ûl

Hercin ciğerini her kimin kan eyler
Tedrîc ile valsın ana dermân eyler

Zülfün kimi kim müddet ile kâfir eder
Lâ’lin anı bir demde müselmân eyler

28

Mef’ûlü Mefâ’îlü Mefâ’îlü Fe’ûl

Aşkında gönül eğerçi kan ise yeter
Yoksa garazın bu nîm cân ise yeter

Kurbânın olam eğerçi sitemdir besdir
Başınga için ger imtihan ise yeter

29

Mef’ûlü Mefâ’îlü Mefâ’îlü Fe’ûl

Her dil ki esîr-i gam-i hicrân olmaz
Şâyetse-i zevk-i vasl-i cânân olmaz

Her derd ki var var dermanı velî
Bî-derdlerin derdine dermân olmaz

30

Mef’ûlü Mefâ’îlü Mefâ’îlü Fe’ûl

Çıktı feleğe âh u figanım sensiz
Çok derde mukayyed oldu cânım sensiz

Ayıralı çerh sen habîbi benden
Bî-tâkat ü bî-tab ü tüvânım sensiz

31

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Biz âlem-i aşk â lem-ârâlarıyız
Mey-hâne-i derd dürd-peymâlarıyız

Gül-berg-i nedâmet çemenidir âlem
Biz bu çemenin bülbül-i şeydâlarıyız

32

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Kimdir ki gamında nâle vü zâr etmez
Derdin sana nâle ile izhâr etmez

Feryâdına hiç kimsenin yetmezsin
Feryâd ki feryâd sana kâr etmez

33

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Cânân ise matlub tamâ candan kes
Matlûb ise can ümîd cânândan kes

Cân sevmek ile müyesser olmaz cânân
Yâ bundan ümid yâ tama andan kes

34

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Sûz-i dilim eşk-i âlden eyle kıyâs
Endûhumu za'f-i hâlden eyle kıyâs

Hur-şîd ki hüsnünle kılar bahs-i kemâl
Terk-i edebin zevâlden eyle kıyâs

35

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Edvâr-i zaman dâ'ire-i hayret imiş
Esbâb-i cihan menâlik-i mihnet imiş

Dünyâya heves etmemek etmekten yeğ
Çü evveli hırs u Âhiri hasret imiş

36

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Kûyunda senin ne taşa kim urdum baş
Kıldım anı gark-ı hûn döküp gözden yaş

Göz yaşında rahm eyle ki çok müddettir
Bî-dâdına sabr edip basar bağrına taş

37

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Ey kesb-i kemâle i'tikâdın nâkış
Tahsîl-i kemâle ictihadın nâkış

Âr etme talebden kıl hazer andan kim
Kâmiller için de ola adın nâkış

38

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Hoş ol ki kılıp reh-ber-i sıdkın ihlâs
Halvet-geh-i kurbe ola ihlâs ile hâs

Saraf-i vefâ püte-i te'dîbe salıp
Her gıştan ede miss-i vücudunu halas

39

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Ey bâd kıl ahvalimi cânânıma arz
Ser-geşteliğim serv-i hırâmânıma arz

Öldürdü kinâyet ile ağyar beni
Bu zulm-, sarîhi eyle sultanıma arz

40

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Ey cevher-i aşkın eseri cism ü araz
Yok aşıka senden özge âlemde garaz

Çün bildin esirinim terahhum kıl kim
Tedbîr gerek müşahhas oldukda maraz

41

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Zâhid mey-i nâbdandır ikrâh galat
Sen hâh sözüm sahih tut hâh galat

Mescidlere girdiğim değil rağbetten
Ser-mestliğimde eylerim râh galat

42

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Dağ urma dil-i hazine ey müşgin-hat
Ger mâ'il-i hüsn-i hat isen kılma galat

Kim eylememiş kâtib-i dîvân-i kaza
Dil harflerin kâbil-i tezyîn-i nokat

43

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Mey nefyini eyleyip şi'ar ey vâ'iz
Tuttun reh-i ta'n-i aşk-i yâr ey vâ'iz

Terk-i mey ü mahbub dedin cennet için
Şerh eyle ki cennette ne var ey vâ'iz

44

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Tehdîd ile geçti rûzgâr ey va'iz
Fevt oldu şarâb-i vasl-i yâr ey vâ'iz

Ger Kevser ü hur ise garez verme azâb
Ne terk buyur ne intizar ey vâ'iz

45

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Ey vasf-i cemâline tahayyür mâni'
Vermiş sana isbât-i kemâkin sâni

Valsında cefâ-yi ta'ne-i ağyarın
Hercinde beni hayâle etmiş kâni'

46

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Pervâneye zulm-i bî-hisâb eyler şem'
Zulm oduna bağrını kebâb eyler şem'

Guyâ ki bilir zulm ser-encâmı nedir
Bî-hûde değil ki ıztırâb eyler şem'

47

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Her şâm yeter visâl-i cânâne çerağ
Tâ subh kalır hem-dem ü hem-hâne çerağ

Reşk oduna yandırır beni her sâ'at
Vehm eylemez âhım oduna yane çerağ

48

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Her geh ki bahâr kıldı ârâyiş-i bağ
Nevmîdilik urdu lâle veş bağrına dağ

Zîrâ diken üzre tuttu bülbül mesken
Gül bâd güzer-gehinde yandırdı çerağ

49

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Yok dehrde bir muvâfık-i tab' harîf
Kim sohbet-i dil-güşâ ola tab' zarîf

Feryâd ki nâ-cins müsâhibler ile
Bî-fa'ide zâyi' oldu evkât-i şerif

50

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Ben zühd ü vera'dan urmazam lâf-i hilaf
Dâ'im ruh-i sâde isterim bâde-i saf

Terk-i mey ü mahbub edebilmen mutlak
Ger etmek olur derim zihi bî-hude laf

51

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Ey nâvek-i bî-dâdına her sîne hedef
V'ey cevher-i peyk Ânına her dîde sadef

Feryâd ü figanım gam-i hicranından
Bezm-i gamadır nevha-i ney nâle-i def

52

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Ey sâlik-i rah-i Hak sana kat'-i tarîk
Düşvardır olmazsa refîkın tevfîk

Tut dâmen-i mürşîd-i tevekkül ki sana
Maksûd müyesser ola tevfîk refîk

53

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Ser-menzil-i her murâda reh-berdir aşk
Keyfiyet-i her kemâle mahzardır aşk

Gencîne-i kâ'inata gevherdir aşk
Tahkîkde hem zât-i mutahherdir aşk

54

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Uşşâka değil kayd-i alâyık lâyık
Hergiz gam-i rûzgar çekmez âşık

Kayd-i gam-i rüzgar bir illettir
Ol illete aşktır tabîb-i hâzık

55

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Mecnun oda yandı şule-i âh ile pak
Vâmık suya battı eşkden oldu helâk

Ferhâd hevesle yele verdi ömrün
Hâk oldular anlar benim imdi ol hâk

56

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Tâ halka-i zülf-i yâre düştün ey dil
Dâm-i gam-i rüzgâre düştün ey dil

Efsûs ki kutb-i ehl-i cem'iyyet iken
Ol dâ'ireden kenâre düştün ey dil

57

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Hur-şid ki kıldı subh-dem arz-i cemâl
Der-gâhına yüz sürmek ile buldu kemâl

Çün yetti kemâle etti sen mâh ile bahs
Ol terk-i edep verdi kemâline zevâl

58

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Meh durdu mukâbil sana buldukta kemâl
Gördü ki özünde sence yok hüsn ü cemâl

Bir gayete yetti incelip gamdan kim
Za'f-i beden ile bedr iken oldu hilâl

59

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Dâ'im özümü bî-ser ü saman gördüm
Üftâde-i derd-i dağ-i hicran gördüm

Bir kat ile ki Nûh tufan gördü
Ben Nuh değildim nice tûfan gördüm

60

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Ey ukde-güşâ-yi rişte-i tedbîrim
Her tâ'ate afvin sebeb-i taksîrim

Taksîrime etme özge takdîr-i cezâ
Şerm-endeliğim yeter bana ta'zîrim

61

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Gör-hem dem akan sirişk-i âlimni benim
Tutmuş ruh-i keh-rübâ misalimni benim

Bi'llah yürü ol gül-ruha arz eyleyigör
Bir reng ile bu sûret-ihalimni benim

62

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Efgandır işim serv-i hırâmânın için
Kandır ciğerim gonce-i handânın için

Aşkında gam u gussa çekip pîr oldum
Ben pîre terahhum et yiğit cânın için

63

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Ey gâ'ib olan dîde hun-barımadan
V'ey rahat alan sîne-i efgârımdan

Ben varımı yok ettim senin'çin ne revâ
Sen tutmayasın haber yoğ u varımdan

64

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Hun-âbe döküp dîde-i giryanımdan
Sensiz boyadımyer yüzün öz kanımdan

Öz kanımı eylerem özümle da'vi
Gitmezse elim n'ola giribânımdan

65

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûl

Kaddine dedim ki serv-i bû-stândır bu
Tünd oldu ki ey haste ne hezyandır bu

Pâ-beste vü ûr ü bî-zebândır dediğin
Handan u kabâ-pûş hırâmındır bu

66
Didim lebine la'l-i Bedehşândır bu
Güldi didi ey fakîr bühtândır bu

Bir taşa ne reng ile kılarsan nisbet
Şîrîn ü şeker-feşân u handândır bu

67
yandırdı beni şevk-i cemâlin ey mâh
Her lahza aceb değil getirsem göğe âh

Zülfüñ girihi çıkdı elimden nâ-gâh
Gör kim ne cefâ kıldı bana baht-ı siyâh

68
Ruhsâre ser-i zülf-i perîşân eyle
Gözden gül-i ruhsârını pinhân eyle

Bir nice perîşanları öz hâline koy
Her lahza yeter kasd-ı dil ü cân eyle

69
Müjgânımı ey şem' güher-bâr etme
Pinhân gamımı âleme izhâr etme

Aşk ehline zulmdir vefâ etmemeğin
Zinhâr etme bu zulmi zinhâr etme

70
Ruhsârına ayb etme nigâh ettiğimi
Göz yaşı döküp nâle vü âh ettiğimi

Ey pâdişeh-i hüsn terahhüm çağıdır
Afv eyle ki bilmişim günâh ettiğimi

71
Feryâd ki aşk bî-karâr etdi beni
Derd ü gam ile zâr ü nizâr etdi beni

Hâk-i ser-i kûyuñda gubâr etdi beni
Ser-geşte vü hâr u hâk-sâr etdi beni

72
Gördüm seni elden ihtiyârım gitdi
Bakdum kadine sabr u karârum gitdi

Hâk oldum ü her yaña gubârum gitdi
El-kıssa kapuñda i'tibârum gitdi